

ÚJSZÁLLÁSI

TALÁLKOZUNK...

Az 1975. MÁJUS 31-ÉN ALAKULT
ÖREGDIÁKOK BARÁTI KÖRE
TISZTELETÉRE

*

VISSZAEMLEKEZÉS AZ ÖREGDIÁKOK BUDAPESTI,
ÉS KISÚJSZÁLLÁSI TALÁLKOZÓIRA

*

DIÁKTÖRTÉNETEK, ÖREGDIÁK ÉLETRAJZOK

2015.

A szerkesztő köszönetet mond:

Ábri Kálmánnénak
Cséti Imrének
Ducza Lajosnak
Fehér Jánosnak
Gerő Jánosnak
Gönczy Sándornak
Hegedüs Endrének
Horváth J. Lajosnak
Karikó Zsuzsannának (Mészáros Istvánné)
Lévai Zoltánnak
B. Nagy Imrének
Nagy Zsuzsannának (Hajdú Istvánné)
Posztós Lászlónak és feleségének Nyikos Zsuzsának
Posztós Margitnak (dr. Kiss Kálmánné)
Püspöki Juliannának
Sávai Jánosnak
Sípos Ete Álmosnak
Tory Kálmánnak
Tóth Albertnek
Tóth István Lászlónak
Tóth Mónikának (Fehérvári Györgyné)
Varga Máriaának (Maria Lorenz)
Víg Mártának

KISÚJSZÁLLÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
ÖREGDIÁKOK BARÁTI KÖRÉNEK

a könyv megjelenése érdekében tett segítségéért, támogatásáért.

Újszállási Rácz Lajos
szerkesztő

Az összeállítás elé

Amikor e szerény összeállítás létrehozásának ötlete felvillant bennem, éppen az öregdiákok budapesti találkozásán mutattam be legújabb munkámat. Nem sokszor jártam még itt, meg kell mondjam, most is bajban voltam, hol találok meg a helyszínt, a Műszaki Egyetem menzáját, hónom alatt húsz kilós csomaggal, a Duna partján sétálva, közel egy óras utazás után? Talán, ha egy kis eszem van, kinyomtatom Lézo emailben küldött térképét... egyébként meg bíztam magamban, már tavaly is voltam itt...

Időben érkeztem, az ebédig még bő egy óra van. Nem baj, legalább lehetőségem lesz személyre venni a vendégek érkezését, az első percek bizonytalan körbetekintését, a bejelentkezés nevéket böngésző izgalmát. Meg persze, kissé önző módomban abban reménykedve, találok majd érdeklődőt idecipelt könyveimre. És beszélgethetek is néhányukkal, ismerősökkel, ismeretlenekkel. A személyek beazonosításával sincs gondom, hiszen ötletes módon mindenki kap egy kis névcédulát, melyet felragaszthat zakójára, blúzára. Tudod kedves Géza bátyám..., így van ez Ferenc... ezt ajánlom figyelmedbe Katika... Így könnyebb az ember dolga, közvetlenebb

az érintkezés, a másik azt gondolja rólad: de hiszen ez ismer engem, a nevemen szólít, biztosan én is ismerem, csak most nem ugrik be...

Az ebédlő egyre telik- telik, az újonnan érkezők keresik helyüket, volt osztálytársaikat, múltkori asztalbéli társukat. Gyere, gyere, integetnek néhányan, foglaltam helyet... nézd, ott ülnek Szabóék... Feri nem jött el?... A hangulat egyre kötetlenebb lesz, nevetnek, mókáznak. Az idősebb urak teszik a szépet a még mindig csinos hölgyeknek, és a pincérlányoknak. Előkerülnek az otthonról hozott emléktárgyak, fotóalbumok, villannak a vakuk, ki telefonnal, ki hagyományos módon. Meg a sütemény variációk szaloncukros dobozból, fedeles tálkákból, linzerek, mignonok, fornettik, mandulás süti csodák, ez egy új recept, érdekel?... Lapos üvegek, saját főzés... ah, de erős, valódi szilva. Mit kértek? Egri bikavér, nekem csak szénsavmentes, itt a pincér... Te mit választottál ebédre? A pincérlányok már suhannak a rántott sajttal, Brassóival, marhapörkölttel, Somlói galuskával... most már csak néhányan jönnek, főleg a pestiek, a közel lakók, a mindenki által szeretett Sanyi bácsi is, kis farmernyakkendő, kunsüveg, kackiás bajusz. Mindig eljön asszonyával, azelőtt már elhunyt feleségével, legalább harminc éve, de így vannak ezzel többen is...

Itt nincs program, nincs előadás, mindenkihez szóló beszéd, nincs műsor, csupán egy szórólap az asztalon, rajta néhány értesítéssel. Csak emberek vannak, egykori diáktársak, meg olyanok, kik sosem ismerték egymást, csak itt találkoztak... a múltkor egy asztalnál ültek... Te is kunhegyesi vagy?.. Hát persze, emlékszem rád, ott laktál a benzinkút mellett...

Sokáig töprengtem, mi az, ami ezeket az embereket arra ösztönzi, hogy akár 200 kilométerről is elutazzanak ide? Vagy, hogy vállalják, idős koruk ellenére metrózzanak, villamosozzanak, és egy ebéd elfogyasztása után újra átéljék a haza-

vezető út fáradalmait? És vannak, akik Ausztriából, Németországból, Franciaországból, Ausztráliából, Amerikából jönnek, többségük évi két alkalommal is megteszi ezt...

A könyvbe foglalt ötletemről konzultáltam az évek hosszú során működő rendezvény atyjával, Lézoval, aki nem mellesleg dr. Lévai Zoltán Professzor Emeritus, itt a műegyetemen tanított. „Próbáld meg, de beszélj Hegedűs Bandival is!” – biztatott. /Újszállási Rác Lajos szerkesztő/

*

Mi az az ösztönzés, ami embereket arra készíten, hogy bizonyos nehézségek dacára vállaljanak dolgokat? A kérdésre adandó választ kutatva jutottam el egy kis füzethez, mely az általam kiválasztott témához köthető. Nevezetesen Csávás Sándor: Nyolc év gyöngyszemei, a mű címe. Ez a kis irodalmi összeállítás a kisújszállási gimnáziumban történt diákese-ményekről számol be, anno. Alcíme: Képek a kisújszállási ref. „Horthy” reálgimnázium egyik osztályának életéből (Debrecen, 1933). A feltett kérdésemre az Előszóban megfogalmazott mondatok tökéletes választ adnak:

„A szerző, kinek vasszorgalma és munkássága folytán e kis munka megjelent, egy igen boldog, gondtalan világba vezet be az olvasóit, a diákéletbe. Annak is a szebb oldalát mutatja be, ami csupa öröm, boldogság és vígság. Ez az élet bizony a mi számunkra elmúlt. Voltunk mi is diákok, tanultunk mi is, nekünk is kijutott az örömből, bánatból egyaránt. Ti fiatalok, kik még ott ültök a szűk padokban, mosolygó, piros arccal, boldogok vagytok, de nekünk már, hej! nehezebb világunk akadt, mióta kikerültünk. Nekünk is jól esik, ha gondolatban ott járhatunk közöttetek. Jertek fiatalok, jertek öregek, hisz jól esik nektek is az emlékezés a jobb, boldogabb időkre, mikor igazán boldogan éltetek. Jertek, éljünk át egy pár órát közösen, melyet ez a vén diák ad elétek szépen s a maga tiszta valóságában. Fogadjátok szeretettel!
Debrecen, 1933. február hó.
Balázs János”

NYOLC ÉV GYÖNGYSZEMEI

Képek a kisujszállási ref. »Horthy«
reálgimnázium egyik osztályának
életéből.

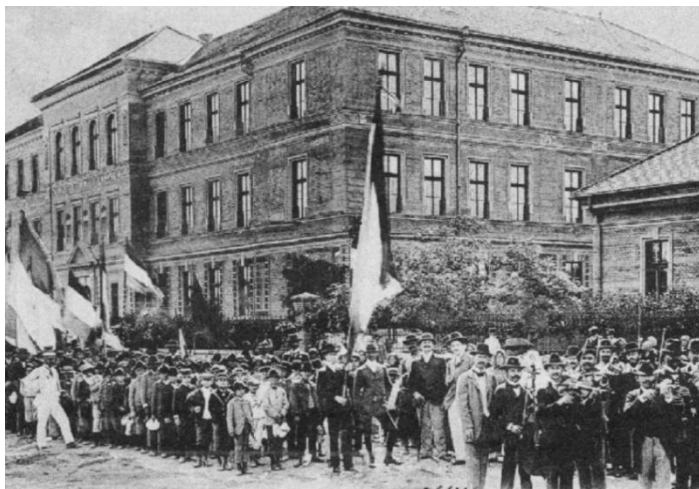
E bevezető néhány sor írója nem más, mint Balázs János, a város egyik legismertebb tanítója, kinek nem mellesleg ifj. Balázs János színész, rádiós a gyermeke, ők mindketten az iskola diákjai voltak. Az unoka, Balázs Péter Kossuth díjas színész, rendező - de ő már nem itt járt középiskolába.

Ebből a kis műből többször is szeretnék közölni néhány novellát, karcolatot (?) felidézve az 1920-as évek diákéletének hangulatát, eseményeit, hiszen a szerző, Csávás Sándor maga is nyolc évet tanult az iskolában, és élt az internátusban.

Az öregdiákok - az egymás között eltöltött időben - repülnek vissza fiatalkoruk helyszíneire, újra átélve a tanórákra invitáló csengő kicsit félelmetes csilingelésének izgalmát, az osztálynapló gyomrot szorító susogását, a latintanár ásításra ingerlő igeragozását, a cserkész tábor komoly játékosságát, az első szerelem borzongató nosztalgiáját. Meg hát persze, az azóta eltelt időt, ami 50- 60 év is lehet...

*

Az összeállítás elkészítése során olyan célt tűztem ki magam elé, hogy szeretnék néhány szóban beszámolni az öregdiák körök korabeli kialakulásáról úgy általában, és konkrétan a kisújszállási gimnázium esetében. Ezt követően - a Lézo honlap gazdag ismeret,- és képanyagát is felhasználva - képes beszámolót közlök majd a budapesti találkozóról, kiemelve azt egy adott osztály esetében is, Gönczy Sándor szakszerű anyagát igénybe véve. De ezt megelőzően bepillantunk Csávás Sándor osztálytársainak életképébe is. Legvégül számot adok majd, közel kétszáz egykori diák munkásságáról, kiknek élete, tevékenysége példaértékű, elgondoltató, vagy csak egyszerűen érdekes lehet, főleg a mai diákság, de mindannyiunk számára is.

A gimnáziumról, a diákokról készült egyik legkorábbi fotó, egy 1902-ben postázott képeslapról. A képen látható tanárok, de a nagyobb diákok is, személyesen ismerhették Móricz Zsigmondot.

Egyéni támogatók, alapítványok, öregdiák körök

Bár az ilyen jellegű körök kialakulásának időszaka főleg a huszadik század első negyedére tehető, de az iskolából kikerült egykori diákok egymáshoz való, - főleg az anya-iskolához történő - kapcsolata már az ezt megelőző századok sajátossága is. Ezek a diákok, kik közül sokan 6-8 évet is együtt „szenvedtek”, igényét látták annak, hogy néhány év elmúltával újra találkozzanak. Móricz Zsigmond és társai is egy Kötelezvényben tettek fogadalmat a tíz évvel későbbi találkozásukra. Az ilyen jellegű összejöveteleket főleg azok szorgalmazták, akik úgy érezték, nincs miért szégyenkezniük, úgy alakult a sorsuk, ahogy eltervezték, büszkén adhatnak számat társaiknak. De a kíváncsiság is összetartó erő. Mennyit változott a másik? Elmúltak-e rossz szokásai, pattanásai, hirtelensége? Sikerült-e összekapcsolni az életét a kis szőke osztálytársnőjével? No, meg az iskola! Jó újra látni az osztálytermeket, azt a padot, melyben annyit izzadtak, féltek, nevettek. Meg van-e még az a diszkrét sarok az udvaron, ahol az első csók felejthetetlen intimitása történt? Nem is szólva a mosdóban elszívott cigaretták lebukásos izgalmanak fel- említésről, mely egy titokszövetség alapjait rakta le, anno... Mások kicsit túlláttak személyes élményeiken. A mindig anyagi gondokkal küszködő intézményük nem szorul-e támogatásukra, melyet tehetős családjuk, egyéni karrierjük következményeként megtehetnek, s meg is tettek? Alapítványokat hoztak létre, melynek anyagi biztosítását különböző célok megvalósítására ígérték és tették, így erősítve a közösségükhöz való kapcsolatukat.

Alapítványok

Az ilyen elnevezésű pénzügyi alapok több évtizeden keresztül segítették az iskolát céljai megvalósításában, de elsősorban a diákok ösztönzésében, a tanulás serkentésében, a különböző feladatok elvégzésének jutalmazásában. Példaként megemlíteném, hogy az 1915/16-os tanévben harmincegy ilyen alapítvány működött, közülük több már Móricz Zsigmond kisúji évei alatt is.

- Illéssy alapítvány – Illéssy János 1867-ben 1000 forintnyi alapítványt tett. Az összeg kamatait felosztva, abból azon diákok részesültek, akik, mint végzősek jó tanulmányi eredménnyel, de szerény életkörülménnyel bírtak.
- Lovassy- Szakál alapítvány – Lovassy István fia Miklós emlékére hozta létre, 1000 forinttal, olyan ifjaknak, akiket legjobb erkölcsűnek ítélték és református vallásúak voltak. Ebből részesült Móricz is.
- Várady Sámuel alapítvány – a 650 forintos alaptőke hozadékából két fő kaphatott, vallási megkötés nélkül, a többi pénzt iskolai célra kellett fordítani.
- stb, stb.

Az iskolatámogató volt diákok közösségsegítő ereje abban is nyilvánult, hogy sokan adakoztak az alakuló internátus felszerelésének biztosítására, de rendszeres volt az iskolai technikai eszközök megvásárlásának segítése, a szertárak feltöltése, kitömött állatok beszerzése, a múzeum régiséggel, pénzügyekkel való kisegítése, sportszerek biztosítása, a könyvállomány gyarapítása. Ezekről a támogatásokról a gimnázium évenként megjelenő értesítője rendszeresen beszámolt, az adományozók megnevezésével.

Öregdiák körök

Az öregdiák mozgalom az iskola társadalmi szerepvállalásának egyfajta fokmérője. Az oktatás és nevelés terén elért eredmények egy tanintézet számára ugyanis nemcsak a végzett tanulók egyéni sorsának alakulásában tükröződnek. Fontos mutató, s egyben visszacsatolást jelentő kapocs az egykori növendékek összetartó erejét bizonyító önszerveződés, az egymást váltó nemzedékek évtizedes távlatokban fennmaradó barátsága. Az erős öregdiák-bázis az anyaintézmény társadalmi elfogadottságát, rangját is befolyásolja, hírnevét erősíti.

Az öregdiák kör kialakulásának egyik első helyszíne Sárospatak volt, 1916 júniusában. A Sárospataki Református Főiskolán bejelentették, hogy megalakult a Sárospatakot Oltalmazó Liga, amelynek célja a főiskola szétdarabolásának megakadályozása, s erre gyűjtést is indítottak, mely összeg év végére leérte a 16 ezer Koronát. Javasolták ennek keretén belül a Pataki Diákok Szövetségének megalakítását, egyben felajánlották a szövetség tervének és programjának kidolgozását. Pataki Diákok Országos Szövetsége első választmányi ülésére Budapesten került sor, még az év december 1-én.

Kisújszálláson csak tizenkét évvel később, 1928-ban fogalmazódott meg az ötlet az öregdiák kör létrehozására. Alapos előkészületi munka után a következő év június havának 30. napjára hívták össze az alakuló közgyűlést.

A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének megalakulása

Az 1928/29-es tanév december havában Soós József igazgató értekezletre hívta össze az intézet volt növendékeit, amikor is azt az óhaját fejezte ki, hogy az intézetben végzett növendékek közt is alakuljon meg a diákszövetség. Az iskola öreg és fiatal volt diákjai tömörüljenek olyan egységbe, mely a volt növendékeknek az intézet iránti szeretetét és ragaszkodását bizonyítja, állandó összeköttetést tartson fenn közöttük, hogy így az intézet elhagyása után végleg sohase szakadjanak el attól s együttesen tartsák fenn és ápolják azt a szellemet, melyet itt beléjük neveltek.

Az értekezlet nagy lelkesedéssel karolta fel eszméit s rögtön 92 diák jelentette be csatlakozását s a további munkálatok végzésére 18 tagú előkészítő bizottságot küldött ki Dr. D. Szabó Móric ny. vezértörzsorvos elnöke alatt. A szervezés munkáját maga az igazgató végezte. Az anyakönyvek alapján összeállította városonként és községenként azok névjegyzékét, kik az illető helyről 1868 óta az intézet növendékei voltak, ezzel a jegyzékkel kereste fel a tudomása szerint még most is az adott községben lakó volt növendékeket s felkérte őket, hogy az ott lakó volt diákokat szólítsák fel a szövetségbe való belépésre.

Maga a megalakulás 1929. június 29.-én történt, amikor is a zsúfolásig megtelt Erzsébet Szálloda nagytermében megtartották az Alakuló Közgyűlést, amelyen 12 alapító, 407 rendes, és 57 rendkívüli tag, összesen tehát 476 tag jelentkezett és került felvételre. Megtelt a szálloda két nagy terme a gyűlésre érkező helybeli és vidéki diákokkal, kik részben maguk, részben családtagjaikkal együtt jelentek meg s boldogan elevenítették fel diákéletük régi emlékeit. Sok régi pajtás azóta sem látta egymást, mióta ott hagyta az alma mater falait s már az első este hangulata és vidámsága olyan örömmel töltött el mindenkit, hogy alig akart vége szakadni az ismerkedésnek.

**Az Erzsébet szálloda a Rákóczy út- Csatorna út sarkán volt,
sajnos a 40-es években leégett.**

Dr. Barcsay László egykori internátusi diák így emlékezett a tűzesetre: "Késő este, először az Interből láttuk a lángokat, majd kilógtunk a hátsó kerítésen és közelebbről (már amennyire) bámultuk a tüzet."

Június 30-án reggel 9 órakor istentiszteletre vonult a diáksereg. A fellobogózott gimnázium épületéből négyes sorokban vonultak a templomba s az utca egész hosszát elfoglaló diáksereg oly megható látványt nyújtott, oly kedves volt, hogy örökre emlékezetében marad mind a résztvevőknek, mind a menetet szemlélőknek. A több száz éves templom hajójának felét egészen megtöltötte a bevonuló diáksereg s a meghatott gyülekezettel együtt Nagy László hitoktató diáktárs művészi orgonajátékának vezetésével felzendült a hatalmas boltívek alatt a szívből fakadó ének: „Ím bejöttünk nagy örömmel!” Majd Bucsei László lelkész az

intézet volt kitűnő diákjának megható és szívet, lelket felemelő imádsága következett.

Istentisztelet után a gimnázium tornacsarnokába alakuló közgyűlésre vonult a diáksereg. Miután az egybegyűlt diákokat Soós József igazgató, mint a szövetség megszervezője üdvözölte, a szövetség megalakulásának történetét előadta, dr. D. Szabó Móric, az előkészítő bizottság elnöke megnyitotta az ülést, a szövetség megalakulását határozatilag kimondta. Ezután Soós József igazgató az alapszabálytervezetet terjesztette elő, melyet a közgyűlés néhány módosítással elfogadott, annak megerősítéséig az előkészítő bizottság javaslatára a tisztikar a következőleg választotta meg:

Tiszteletbeli elnök: v. Soós József reálgimnázium igazgató

Elnök: Dr. D Szabó Móricz, ny. vezértörzsorvos,

Társelnök: Dr. Örley Dénes, kir. Közjegyző , Dr. Parragh Gyula miniszteri tanácsos,

Alelnökök: Dr. Pápay Pál, városi főügyész, Dr. Gajda Bála reálgimnáziumi igazgató, Budapest,

Titkár: Janó István, reálgimnáziumi tanár,

Jegyzők: Dr. Rázsó Pál, városi ellenőr, Dr. Puskás Tamás, ügyvédjelölt,

Háznagy: Toroczky Lajos tanító... stb.

Tiszteletbeli tagok: Móricz Zsigmond, író,

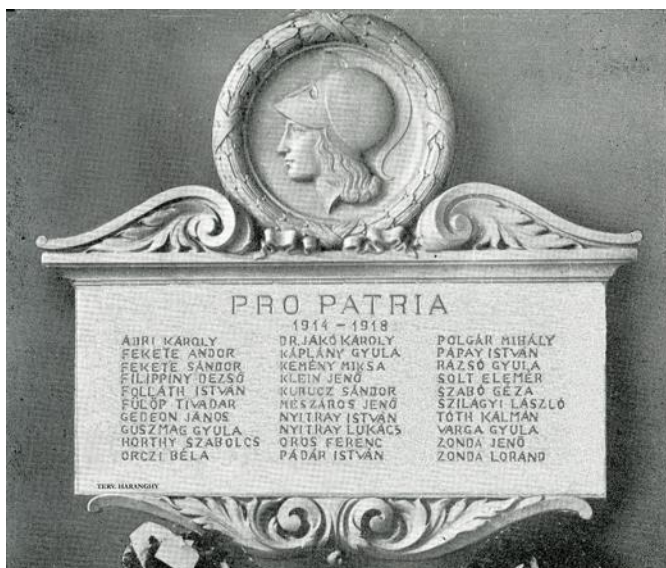
Barla Szabó Jenő, ny. tanár, Nagy István lelkész, Török Imre, esperes,

Néhány alapító tag: Kiss Tamás, Nyitrai Endre, Pólya Albert, dr. Szeremley Béla, Ambrúzs Ferenc jegyző, id. Bordács Tamás földbirtokos, Rácz Ferenc kisbirtokos, Pólya Endre, gazdálkodó, dr. Koncz Imre orvos, dr. Porteleki László, ny. miniszteri tanácsos dr. Gaál János polgármester. Még hosszasan lehetne sorolni azokat prominens személyeknek a nevét, akik iskoláikat még a XIX. században végezték el itt, de most a hívó

szóra összesereglettek, és azon az 1929. júniusi napon megalakították Szövetségünket.

Az indítványok során Soós József igazgató kiemelten hívta fel a diáktársak figyelmét a jövő tanév elején megnyitandó internátusra s kérte őket, hogy azt különös pártfogásukban részesítsék, mert bár az épület már áll, a felszerelés költségei még nem állnak rendelkezésre. Majd adakozásra szólította fel a tagokat, a gyűlés végeztével. Megbízta a közgyűlés a választmányt, hogy az elhunyt tanárok és igazgatók emlékét jegyzőkönyvileg megörökítsék, haláluk évfordulóján sírjaikat a szövetség nevében koszorúzzák meg. Megbízta továbbá, hogy a jövő évi közgyűlésre dolgozzon ki javaslatot arról, hogy a világháborúban elesett tanulótársak emlékére alapítvány létesítsenek, hogy az intézetben az elesett tanulótársak nevével ellátott emléktáblát létesítsenek, hogy az elhunyt tanárok emlékére tett alapítványok békebeli értékükre növeltessek. Közgyűlés után 280 terítékű közebed volt az iskola tornacsarnokában, melyen a helybeli diákok vendégül látták a vidéki diáktársakat. Az ebéd hangulata oly emelkedett volt, hogy alig tudtak egymástól elválni a régi ismerősök és barátok. Ha az éjjeli vonatokhoz való indulás nem sürgeti a vidékieket talán a hajnal is együtt érte volna a társaságot. Szép emlékekkel, emelkedett hangulatban távoztak el az öreg diákok, s azzal a fogadással távoztak „vakációra”, hogy a jövő évben tartandó közgyűlésen ismét együtt látjuk mindnyájukat. Két hónappal az eseményt követően Soós József igazgató egy ismertetőt állított össze és nyomdai úton sokszorosította, majd elküldte azt valamennyi érintettnak.

A Szövetség karitatív tevékenysége - bizonyosan az egyre súlyosbodó gazdasági helyzet miatt is - pár év múlva megszűnt.

Az I. világháború befejezése után mindenütt igyekeztek tartozásukat leróni azoknak, akik életüket adták a hazáért, legalább azzal, hogy egy köre felvéssék neveiket. A gyűjtés már korábban megindult, de az összegyűlt pénz legfeljebb az anyag árát fedezte volna. Az iskola önzetlen barátja, Haranghy Jenő iparművészeti főiskolai tanár teljesen díjtalanul vállalta a nemesen egyszerű, műkö, bronz és carrarai márvány emlékmű elkészítését és az elhelyezésének felügyeletét. A leleplezési ünnepély az 1935-36-os tanévzáró ünnepélynél és az Öreg Diákok Szövetségének közgyűlésével kapcsolatban egyidejűleg történt.

Éppen 40 éve történt

Másodszor 1975. május 31-én jött létre az Öregdiákok Baráti Köre, elsősorban Zsoldos Istvánnak dr. Kiss Kálmánnénak és dr. Tóth Albertnek köszönhetően, mellyel néhány iskolájához ragaszkodó öregdiák vágya és elképzelése is megvalósult. Első elnöke Zsoldos István lett, aki 14 évig töltötte be ezt a tisztséget, majd élete végéig megkapta a tiszteletbeli elnöki címet. A Kör létszáma megközelítette a 200 főt, és első tevékenységei közé tartozott egy iskolazászló, s két emlékplakett készítése. Az egyik plakettel a kiváló előmenetelű maturanusokat, a másikkal az iskolához, a városhoz mindig ragaszkodó, szép emberi tulajdonságokkal példát mutató öregdiákokat tünteti ki a két-évente tartott közgyűlésén a Kör.

Zsoldos István beszámolója a Kör tevékenységéről

1975-89 között a Baráti Kör elnöke volt.

„...Más gazdasági és társadalmi viszonyok között, más célkitűzésekkel alakult meg 1975. május hó 31-én a Kisújszállási Öregdiákok Baráti Köre, amikor az akkor egybegyűlt mintegy 120 öregdiák elfogadta az ideiglenes Alapszabály tervezetet. Ez megfogalmazta a Baráti Kör legfontosabb célkitűzéseit is: „... azokat a volt öregdiákokat kívánja egyesíteni, akik városukhoz, iskolájukhoz, népükhöz való ragaszkodás érzésétől indíttatva, annak fejlődését, előrehaladását szükségesnek tartják”. S ennek érdekében munkálkodnak is. A baráti kör

tagság - az alapszabályban meghatározott célkitűzésen kívül - semmi kötelezettséggel nem jár.

Nincs belépési nyilatkozat, nincs tagtoborzási kampány, nincs tagdíj. Minden vonatkozásban önkéntes, kétévenként tartja összejöveteleit, melyet az öttagú Intézőbizottság készít elő. Minthogy az alapszabály az iskola, s a város „előrehaladását szükségesnek tartja, meghatározza azokat a lehetőségeket, amelyekkel ezt biztosíthatja is”. Ennek biztosítása alig volna elképzelhető anyagi fedezet nélkül. A Baráti Kör tagjai teljesen önkéntesen tetszés szerinti összeget fizetnek be az OTP helyi fiókjába a rendszeresített postautalványon. (A nem fizetés sem zár ki senkit a tagságból, a kötődés, a megjelenés, a barátság a meghatározó). A befolyt összeget részint a könyvtár állományának gyarapítására fordítja a bizottság, lehetőleg olyan értékes könyvek beszerzésére melyeknek az iskola költségvetésében nincs fedezete. Többen saját könyvtárukat hagyományozták az iskolai könyvtár gyarapítására (csak az elmúlt év alatt két adományozó, illetve elhalt hagyatékozó több mint 1200 darab igen értékes könyvvel gyarapította a könyvtárat). Év végén a „gimnázium kiváló diákja” művészi kivitelű bronz plakettel tünteti ki azokat a tanulókat, akiket a tantestület arra a legalkalmasabbnak minősít („kiváló gimnazista, kiváló szakközépiskolás, kiváló kollégista” felirattal). A plakettek mellé még értékes könyvjutalmat is mellékelve. A szertárak állományának gyarapításából is kiveszik részüket öregdiákjaink. Világjáró, tudós öregdiákok nem feledkeznek meg egykori iskolájukról akkor, amikor Tajvanon, a Csád Köztársaságban, Afrikában járnak, vagy Argentína őslakói között.

Gyűjteményük értékes darabjaiból a Gimnázium Múzeummá nyilvánított gyűjteményének gyarapítására ajánlanak fel ritka, értékes darabokat, rendkívül értékes művelődési anyaghoz juttatva az iskolát, s az ifjúságot. Ugyanilyen értékes az a

szellemi adomány is, melyet az öregdiákoktól kap nemcsak az iskola közössége, hanem egyre gyakrabban a város lakossága is azáltal, hogy országosan ismert tudósok, gyakorló szakemberek évente többször is tartanak az iskolai szakkörök, vagy szakszövetkezetek számára szakelőadásokat a változatosabb témákból; biológiai történelem, magyar irodalom, környezetvédelem, stb. témakörökből.

Bekapcsolódik a Baráti Kör az iskola belső életébe is. Ma már nem múlik el ballagási ünnepség, ahol az öreg diákok képviselőjében ne szólna egy tudós, országosan is ismert és elismert öregdiák a ballagókhöz, hogy útravalót adjon az ÉLET-be kilépő volt tanítványoknak, s hogy emlékeztesse őket ennek a 272 éves iskolának haladó hagyományaira, nagynevű tanáira, tanítványaira, amely most is kötelez. A város vezetősége is számon tartja a Baráti Kört, s nem lehet olyan fontosabb városi rendezvény, ahová ne hívnák meg azokat az öregdiákokat, akik érdeklődést mutatnak a város ügyei, ünnepi alkalmai iránt. A meghívott öregdiákok ilyenkor minden egyéni dolgaikat félretéve hűségesen eleget is tesznek a meghívásnak.

Minden más körtől, egyesülettől abban különbözik az Öregdiákok Baráti Köre, hogy baráti kör, nemcsak egyszerűen kör. Tagjait nem a szervezés mechanizmusa köti össze, hanem érzelmi szálak, melyek egyre mélyebben gyökereznek. Minél idősebb egy fa, gyökerei annál mélyebbre és annál távolabbra hatolnak. Az a 25 év, melyet az Alapszabály legalább 25 évi érettségi időtartamához köt, az iskolában eltöltött 8, majd később 4 esztendő naponkénti együttlét oly szoros kapcsolatot hozott létre, hogy szinte eggyé vált, eggyé érett az osztály; baráttá. A rég együtt töltött órák izgalma, új ismeretek felfedezett titkai, örömei, egy-egy várt kísérlet kudarcai, rendezvények, diákkoncertek, tornaünnepélyek felejthetetlen élményei, cserkész táborozások, majálisok várva-várt alkalmai,

azok színes élményei, mind olyan lehetőségek, melyek a barátság kialakulását, elmélyülését alapozták meg.

Majd jöttek a vésszes, félelmetes háborúk, csatazajos, robantásos, ágyúdörrenéses évek, amikor nemcsak az „üldözött bűjt” e hazában, hanem az is, akit nem üldöztek, mégis üldözötté vált, országokon, vagy tengereken át próbált magának új hazát keresni, s talán máig is keresi, mert nincs most sem igazi hazája. Egy-két generációnak kijutott ebből a súlyos, apokaliptikus időszakból, de minél súlyosabb, dermesztőbb volt az élet, annál kívánatosabb, elérhetetlenebb a barátság utáni vágy, a „régis szép idők” emléke. De a barátságot a zűrzavaros idők is próbára tették.

A világban szétszóródó diákjaink hosszú ideig hallgattak, bizonyosan volt okuk rá, nemcsak maguk miatt, hanem miatunk is. Kedvező fordulat, hogy egyre többen adnak hírt magukról, sőt egyre többen jönnek „haza”, hogy az Alma Mater-t is meglátogassák: Svédországtól Argentínáig, Franciaországtól Ausztráliáig, talán nincs is olyan ország a Földkerekségen, ahova el ne jutott volna egy-egy kisújí öregdiák. Jönnek, vagy írnak. Mi ez, mi az, ami arra ösztönzi őket, hogy jöjjenek, hogy írjanak? Nosztalgia lenne csupán? Nem! Életüknek az a frissességgel, tudás-szomjjal, ifjú tűzzel bíró hittel telt darabja, amit itt hagytak, amit már nem lehet pótolni, még hozzányúlni is félve lehet, nehogy összetörjön a benne szunnyadó lélek.

A Baráti Kör tagjainak tekintjük azokat, akik egyszer-másszor haza is látogatnak, iskolájukat felkeresik, sőt még rendszeresen pénzadományokkal is kifejezik célkitűzéseink támogatását, vagy - mint ez évben is - szerényebb

pénzküldeménnyel egy magyar irodalomban jó előhaladást felmutató, költői hajlamú tanuló jutalmazását kívánja megbecsülni. Tudunk sikeres öregdiákokról, olyanokról is, akiknek szomorúbban alakult a sorsa, de mindenikünkben közös: iskolájához, tanítómestereihez, volt osztálytársaihoz ragaszkodóak, baráti érzésekkel gondolnak ifjúságuk egykori osztálytársaikra. Méltóak arra, hogy a Baráti Kör tagjainak tudjuk őket.

A tagság tehát automatikus, önkéntes, tagdíj nincs. Az akkor befolyt pénzből egy iskola zászlót, és két művészi kivitelezésű emléklakettet készíttetett a Baráti Kör, mellyel egyrészt a kiváló előmenetelű érettségiző tanulókat tünteti ki, a másikkal pedig az iskolához, városhoz, a város népéhez ragaszkodó, szép emberi tulajdonságokkal példát mutató öregdiákokat.

Az emléklaketteket első alkalommal 1977. május 28.-án adta át az iskola igazgatója a Baráti Kör megbízásából hat öregdiáknak, az iskola tanévzáró ünnepségén pedig két érettségiző diáknak.

Ekkor fogadta el a Közgyűlés az Ideiglenes Alapszabály Tervezetet is, és bízta meg az eddigi Ideiglenes Intéző Bizottságot - most már véglegesen - az ügyek tovább vitelével. Itt határozta el a Közgyűlés, hogy az Alapszabály szerint a későbbiekben 2 évenként rendeznek Öreg Diák találkozót.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a másik baráti kört sem, amely előbb alakult, mint a fent említett, s évente kétszer gyűjti egybe – eleinte csak - a Budapesten élő kisújszállási öregdiákokat. Gyáni Sándor volt a kezdeményezője, később ő maga, majd Lévai Zoltán vette pártfogásába, akinek nemrég egy lelkes segítőtje is lett Karikó Zsuzsanna személyében. A Műegyetem egyik menzája ad otthont az összejöveteleknek. Ennek még szervezeti keretei sincsenek, tisztán és csakis a barátság szervezi az ide alkalmanként összegyűlő 100-150

kisúji öregdiákokat, hova most már egyre többen jönnek vidékről, sőt külföldről is, csak a barátság kedvéért.

*

Zsoldos István 1989 évi lemondását követően a Kör tagjai Varga Lajosnét bízták meg a vezetői funkcióval. A Baráti Kör múltjáról és jelenéről a szintén 14 év után leköszönő második elnök, Varga Lajosné 2003. június 21-én tartott beszámoló-jában olvashatunk részletes ismertetést.

Varga Lajosné beszéde

a XV. Öreg Diák Találkozón, 2003. június 21-én

„...Bármilyen végletesnek tűnik is az öreg és az ifjú mai

diákok közötti különbség, van valami, ami mégis csak összeköt bennünket, és ez az iskolának a hagyományokkal telt légköre. Az ország minden tájáról örvendezzünk egymásnak, az iskolának, annak, amivé lett, mióta mi benne tanultunk, vagy éppen csak diákoskodtunk; hogy elmondjuk azt, ami akkor szép és jó volt, s hogy

meghallgassuk azt, ami a mai diák számára teszi széppé és jóvá az itt töltött éveket...”

Ezt követően Varga Lajosné a találkozó történeti áttekintésére tért át, majd a szervezeti kérdések következtek:

„...Közel 1300 darab meghívót küldtünk el. Nem kis dolog ezeket megcímezni, feladni. Nagyon lelkes öregdiák társak segítségével volt ez lehetséges, akik vállalták, elosztva, megszervezve a kézbesítést helyben, ki gyalog, ki motorral,

kerékpárral, hogy ennek költségével is takarékoskodjunk. Eddig beérkeztek az ez évi befizetések a csekkszámánkra, összesen, a mai napig 196 300 Ft. Ismeretes, hogy ebből a pénzből minden év végén az iskola arra legmértöbb néhány végzős diákja értékes könyvjutalmat is kap az emléklapettek mellett....

...Az idén is volt: 1 kiváló gimnazista, 1 kiváló szakközép-iskolás és 1 kiváló kollégista, akik összesen 21 470 Ft értékű könyvet kaptak...

Kiadásaink az elmúlt két évben növekedtek, mivel csináltatni kellett emléklapetteket 80.000 Ft értékben, ezekhez 65.104 Ft értékben értékes börtokot, továbbá a megdrágult könyvek és posta költség is hozzájárult a növekményhez. Köszönetet mondok Szabó Tamás igazgató úrnak, aki 2002. augusztus 1-től 5 évig irányítja a Gimnáziumban a nevelő-oktató munkát. Így lett ő tagja az Intéző Bizottságnak is, mivel a mindenkori igazgató tagja, az Alapszabály szerint.

Az anyagiak felsorolása után büszkélkedjünk azokkal, kik az Alma Mater falai közül kikerülve méltóak erre.

Így például a "Közjóért" megyei kitüntető címben részesült Ö. Tóth Lajosné, nyugalmazott könyvtárvezető, a Városi Nyugdíjas Klub vezetője 2002-ben, ugyancsak említést érdemel személyével kapcsolatban a "Szülőföldem Kisújszállás" címmel megrendezett Kisújszállásról Elszármazottak II. Találkozója 2002. szeptember 28-29-én, a Kisújszállási Öreg Diák Baráti Kör, és a Nyugdíjas Klub közös rendezésében jött létre, és fővédnöke a szintén öregdiákunk, Palágyi Gábor polgármester úr volt. Szervezésében több öregdiákunk tevékenyen részt vett, például: Ö. Tóth Lajosné, Minya László, Bozó Imre, Rác Kálmán. Az Önkormányzat kitüntette lett 2002-ben Fekete Imre műszaki ügyintéző öregdiák társunk. Megemlítem Kovács József öregdiák társunk nagyon szép és értékes éremkiállítását, melyet a Papi Lajos alkotóházban

látogathattunk, ezen kívül helytörténeti kutatások és tanulmányok eredményéről tájékozódhattunk.

Felbecsülhetetlen érdeme van dr. Szathmári István egyetemi tanár, a nyelvtudományok doktora öregdiák társunknak az immár ez évben negyedik alkalommal Kisújszálláson, április 4-5-6-án megrendezett "Szép magyar beszéd" versenyben, aki, mint az egyik zsűri elnöke, a Kazinczy jelvény arany fokozatát adhatta át. A zsűritagok között köszönthettük dr. Kiss Kálmánnét, aki a Városi Ösztöndíj Alapítvány elnöke, és az Anyanyelvápolók Szövetségének városi elnöke is.

Tovább sorolva: dr. Ducza Lajos, a Kisújszállási Nagykun Kalendárium főszerkesztője, és dr. Kiss Kálmánné, Szerkesztőbizottsági tag, akik sok szép írásukkal gazdagították a Kalendáriumot. Megemlítem dr. Ducza Lajosnak a Városvédő és Szépítő Egyesületi munkásságát is, melyben városunkat szerető, ápoló és városunk természeti és építészeti értékeit gazdagító személyek összefogását is végzi.

Az Egyesület 2002-ben ünnepelte 15-ik születésnapját, és az Önkormányzat "Pro Urbe" díjban részesítette.

Nagyon szép Móricz-évfordulók voltak 2002-ben. 50 éve volt, hogy iskolánk felvette a Móricz Zsigmond nevet, és ezen az ünnepségen dr. Kiss Kálmánné nyugalmazott, címzetes igazgató is megemlékezett az 50 évvel ezelőtti eseményekről - számukra ez különösen emlékezetes, hiszen akkor voltak negyedikes gimnazisták. Az emléktáblánál az Öregdiák Baráti Kör nevében szerény személyem koszorúzott.

Feledhetetlen a hagyományőrző Kunsági farsang is, melynek házigazdái, szintén öregdiákjaink, Palágyi Gábor polgármester, és Ö. Tóth Lajosné millenniumi zászlóánya voltak, de a rendezők közt szerepelt Fekete Imre is.

Kiemelkedő esemény városunkban a Herman Ottó Országos Biológia Tanulmányi Verseny, melynek döntőjének mintegy 21 éve városunk ad helyet. A zsűri tagjai közt köszönthettük

dr. Tóth Albert öreg diáktársunkat, a biológia tudományok kandidátusát, tanszékvezető főiskolai tanárt, akinek újabb, nagyon értékes szakkönyve jelent meg, és gyönyörű fotóival díszített naptáiról sem feledkezhetünk meg. A fotók témái főleg az Alföld, kiemelten a Nagykunság, a Hortobágy és a Nagy-Sárrét vidéke.

Ezen időszakra esik a Nagy Imre verseskötet megjelenése a Helytörténeti Füzetek sorozat 10-ik számaként, melynek létrejöttét dr. Kiss Kálmánnénak köszönhetjük.

Utólag gratulálunk dr. Kittlinger Ilonának, aki városunk jegyzője és szakmájának legmagasabb elismeréseként 2002-ben megkapta a "címzetes főjegyző" kitüntető címet.

Itt mondok köszönetet az immár hagyományos ünnepi köszöntőkért is, melyek minden évben az akkor 50 éve érettségizett öregdiákoktól hangzanak el a ballagásokon. Ez évben dr. Vincze Sándor kedves, meleg hangú köszöntését hallhattuk.

Sajnos, csak a helyi vonatkozású öregdiákok tevékenységéről van tudomásunk, jó lenne, ha más, országos tevékenységekről is tudomást szerezhetnénk...

...Végezetül: ne feledjék el, hogy fiatal életüknek egy szakaszát itt töltötték, és az itt kapott útravalóval indultak el, ki-ki hová? És talán ennek az iskolának is köszönhetik helyzetállásaikat, sikereiket, kitartásukat. Kívánok mindenkinek jó egészséget, őrizték meg jó kedélyüket, fiatalos lendületüket..."

*

2003-ban leköszönő Varga Lajosné Hegedűs Endre váltotta az elnöki tisztségben. Első két éves tevékenységéről, a Kör két éves munkájáról így számolt be 2005-ben:

... Külön kiemelt szeretettel köszöntötte id. Törzsök Béla tanár urat (kis kép), aki példakép volt, megtestesítője a legodaadóbb és legjobb pedagógusi erényeknek...

A Társaság 76 évének tiszteletére rövid történeti áttekintést tett. Ezután rátért az elmúlt két évben el-

végzett munkára. Először arról számolt be, amit a szervezeten belül végeztek el:

„... Mindenek előtt, új alapokra helyeztük a tagnyilvántartást. A már 1400 fő fölé szaporodott tagság eddig papír-alapon volt nyilvántartva, mely dokumentumok állaga fizikailag is egyre romlott. Ezt számítógépes adatbázisba vittem, amely korszerű, könnyen kezelhető és további karbantartása lényegesen egyszerűbb... Az adatbázis létrehozásában innen mondok köszönetet Szentpéteri Géza Öregdiák Társunknak, aki végig segítségemre volt.

Ezután pénzügyeinket helyeztük új alapokra, és a régi takarékönyvet megszüntetve, három névre az OTP Banknál nyitottunk egy folyószámlát, Sárga csekkek nyomtatása is megtörtént.

Az egyszámla használata:

- a.) Csekkes befizetés
- b.) OTP Banki befizetés. A pénztárnál csak a számlaszámunkat kell pontosan felírni és a befizetést rendezni.
- c.) Folyószámláról való átutalás bárkitől, akinek van lakossági folyószámlája...”

Ezután a Kör pénzügyi elszámolását részletezte, majd:

„...Elhagyva a pénzügyeket, itt említem meg, hogy szép hagyomány, miszerint a ballagó negyedikesektől minden évben egy, akkor ötven éve érettségizett Öregdiák Társunk búcsúzik a ballagáson, és adja át az Öregdiák Baráti Kör elismerő oklevelét, Emlékplakettjét, valamint ajándék könyvét, vagy az erről szóló utalványt. Ezt a szolgálatot 2004-ben dr. B Nagy János, ny.á. ezredes, főiskolai tanár öregdiák társunk végezte el, míg ez évben Örökös Tóth Lajosné Kurucz Mária, ny.á. könyvtárigazgató képviselte Baráti Körünket. Ezt a szép hagyományt továbbra is folytatni akarjuk, és már most kérem, hogy jövő májusig gondolkozzanak, majd a ballagás

előtt önként jelentkezék az az 1956-ban érettségizett Öregdiáktársunk, aki ezt a szolgálatot 2006 májusában magára vállalja...”

Beszámolójának további részében elmondta:

„... Az Öregdiák Baráti Kör tagságára jogosultságot szereznek mindazok, akik itt érettségiztek 25 évvel ezelőtt, vagy annál régebben. Tag az a jogosult személy lesz, aki a tagságra egyénileg, vagy csoportosan jelentkezik. Ennek a jelentkezésnek a legkézenfekvőbb módja, hogy a 25, 30, 35 éves megszervezett érettségi találkozók névsorát eljuttatják hozzám. Ez gyakorlatilag beiratkozás a Baráti Körbe. Jelentkezni azonban lehet egyénileg is, ha valakik nem szerveznek érettségi találkozót, de az illető személy úgy találja, hogy ő jogosult. Ez esetben egyéni jelentkezés alapján válik taggá. ..

... Van egy igen lelkes, lokálpatrióta öregdiákunk, Lévai Zoltán, a Budapesti Műszaki Egyetem Professzor Emeritusa, aki saját kezdeményezéséből és költségén minden év novembere és májusa második vasárnapján a Budapesti Műszaki Egyetem menzáján találkozót tart a Kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnázium Öregdiákjai számára a Műszaki Egyetem Menzáján. Most is itt van sorainkban, ő mindig megtisztel bennünket jelenlétével, kérem Öregdiáktársaimat, hogy minden külön értesítés helyett ezt a bejelentést tekintsék állandó meghívónak, és mi is lehetőségeinkhez képest vegyünk részt ezeken a budapesti találkozókön, melyek kedvesek, családiasak, minden fölösleges formalitástól mentesek szoktak lenni. A Lévai professzor úr, vagy ahogy ő magát is szokta aláírni: Lézo, saját honlapján fenntart egy, a kisújszállási gimnáziumról szóló honlapot, amely igen informatív, rengeteg képes és írásos dokumentum található rajta. Mindezekhez őszintén gratulálunk, és tegyük hozzá, hogy ahhoz a tisztességes szerény ragaszkodáshoz is, ami ilyen kiváló karrier befutása után is önmagát a kisújszállási

indíttatásból eredezteti, ma is serényen dolgozik, és teszi mindezt olyan észrevétlen szerénységgel, ami csak a legnagyobbak sajátja. Gratulálunk, és munkáját megköszönve, arra tovább is igényt tartva szeretettel köszöntjük! Dr. Szabó Lajos, egy éve elhunyt volt öregdiáktársunk, ny. gimnázium-igazgató a 2004. évi Kisújszállási Nagykun Kalendáriumban szép cikket jelentetett meg "Ki volt Illéssy János?" címmel. Ugyanezen évben méltatta Dr. Ducza Lajos október 06-át, az Illéssy bronzszobor avatása kapcsán...

... 2003-ban Kisújszállás és Debrecen közös ünnepe című cikkében Dr. Kiss Kálmánné méltatta, hogy az Arany János - kortárs, fiatalon elhunyt költőnk, Nagy Imre június 28-án, Debrecenben kapott a Köztemetőben díszsírhelyet, és emlékművet. Ezen alkalommal jelen volt még Dr. Kiss Tamás idős költő, aki mindig szívén viselte Nagy Imre emlékének ápolását, ott voltak többek közt Dr. Ducza Lajos, Dr. Kiss Kálmánné, Varga Lajosné, és elhelyezték az Öregdiákok koszorúját. Sajnos, még azon év decemberében Dr. Kiss Tamás költő temetésén vettek részt képviselőink, szintén megkoszorúzva városunk szülőtte sírját. 2003-ban távozott közülünk Baráti Körünk újjászervezője, Zsoldos István tanár úr. Róla a Kalendáriumban Dr. Kiss Kálmánné tollából olvashatunk szép, méltató cikket. Ő Tóth Lajosné városunk egyik legaktívabb nyugdíjasa: egyebek között vezeti a Nyugdíjas klubot. Vele beszélget a Kalendárium 207-ik oldalán Ari Géza. A 152. oldaltól Dr. Ducza Lajos interjúját olvashatjuk Sípos Árpád, akkor még nemrég idekerült református lelkész úrral. A 140. és 145. oldalakon Vitális Sándor ny. ref. lelkész úr, öregdiáktársunk búcsúzik másik három öregdiáktársától, református lelkészektől, közöttük Zsoldos Istvántól is. Szinte vég nélkül sorolhatnánk az érdekesebbnél érdekesebb publikációkat, de azt hiszem, inkább jó szívvel a megvásárlásukat ajánlhatom, úgy a 2004-es, mint 2005-ös

kiadásnak, hiszen minden írás egy - egy gyöngyszem, amely szeretett Városunk életét mutatja be, a múltban vagy a jelenben. Az eddig nem említettek között még szorgalmasan publikáló Szentpéteri Géza, aki a múlt évben önálló kötettel is megörvendeztetett minket. Dr. Szathmári István professzor úr évente rendszeresen elnököl a Szép Magyar Beszédért versenyeken. Dr. Tóth Albertet szoros barátság fűzte Balogh János professzorhoz, a nemzet ökológusához. A nemzetközi hírű tudós hamvainak végső elhelyezését is reá bízta, ami 1994. augusztus 9-én meg is történt.

Az Önkormányzat városi kitüntetését kapta meg 2003-ban Murányi Ferencné, Fehér Károly, Varga Lajosné és Monoki Kálmánné. A 2005-ös kiadás 114. oldalán Ablonczy Balázs átfogó cikkét találjuk a Trianoni traumáról. Ugyanezen kiadás 56. oldalán Dr. Borus József hadtörténész írt a Tiszántúlt érintő Margharete hadműveletről. Minden évben rendszeresen megemlékezünk a nemzeti évfordulókról, a szerkesztőbizottság élén pedig Dr. Ducza Lajos gondoskodik arról, hogy az évről-évre megjelenő Nagykun Kalendárium semmi lényegeset ki nem hagyva, egyre igényesebben foglalja össze az előző év eseményeit.

...Még azt említem meg, hogy nagyon jól találkozik az Öregdiákok minden második éves találkozója az ugyancsak kétévenként megrendezett, városi szervezésű Elszármazottak találkozásával. Van, aki személyében mindkettőben érintett, így legalább egy évben egyszer Kisújszállásra utazván ápolhatja, felelevenítheti emlékeit, élményeit...

Kisújszállás, 2005. június 18

Hegedüs Endre

Képek a 2005. évi találkozóról

A Kör 2007. évi munkájáról az alábbiakban adott képet

„... Külön nagy szeretettel üdvözlöm korelnökeinket, Farkas László gyógyszerész urat, és Houchard Iván tanár urat, akik 1940-ben érettségiztek, és hűséges résztvevői minden Öregdiák Találkozónak. Azt is bejelentem, hogy az 1947-48-49-es összevont évfolyam egyidejűleg 60 éves érettségi találkozót is tart, erről bővebben majd, Lévai Zoltán barátunk fog szólni.

A szervezés során most is számos szép, vagy éppen megrendítő levelet, lapot kaptam, amik közül csak néhányat emelek ki:

Janó István 1941-ben érettségizett aranydiplomás erdőmérnök már nem tudott eljönni: ez év április 13-án meghalt. Felesége üdvözlöi a Találkozót, és egy szomorú levél kíséretében küldte el a gyászjelentést. Ezzel szemben személyesen írt szép levelet, kimentve magát, de üdvözetét küldve Szigethy József,

1943-ban érettségizett, gyémánt-diplomás agrármérnök, aki maga helyett támogatását küldte.

Az elmúlt Találkozó óta időrendi sorrendben a következő események történtek a részvételünkkel:

1.) 2005. szeptember 17-én, szombaton délután a volt Morgó kocsmá, ma Helytörténeti Múzeum falán emléktáblát avattunk Zsoldos István tanár úr emlékére. A márványba ágyazott plakettet Pintér Attila szobrászművész alkotta. Az Öregdiákok Baráti Köre részéről Dr. Ducza Lajos, a Városvédő- és Szépítő egyesület részéről Nagy Gy. Róza tanárnő, titkár mondott avatóbeszédet. Az alkalmat a Tárogatósök Találkozója tette hangulatossá, Az avatás tárlatlátogatással zárult, melynek során a két táblaavató szervezet perecre, süteményre és tájjellegű borra látta vendégül a jelenlévőket.

2.) 2005. november 18-án, pénteken 11 órakor Debrecenben emléktáblát avattunk Kiss Tamás költő emlékére. A három avató szervezet: a Városi Önkormányzat, a Városvédő-és Szépítő Egyesület és az Öregdiákok Baráti Köre két-két fővel képviseltette magát, és koszorút helyezett el.

3.) 2006. május 05-én Kovács József nyugdíjas, konzervipari mérnök mondta el a ballagáson az Öregdiákok búcsúztató beszédét, és ugyancsak ő adta át az emléklaketteket: 2 fő kiváló gimnazista, 2 fő kiváló szakközépiskolás és 1 fő kiváló kollégista számára, valamint minden díjazottnak egy-egy 10000.- Ft-os könyvutalványt nyújtott át.

4.) 2006 augusztusában emléktáblát és domborművet avattunk Kiss Tamás elhunyt kisújszállási háza falán, az Ady Endre utcában, a költő szülőházán. A domborművet ezúttal is Pintér Attila szobrászművész készítette. A kivitelezés a Városvédő és - Szépítő Egyesület, valamint a Móricz Zsigmond Öregdiákok Baráti Kör finanszírozásában jött létre. Ennek megfelelően a két szervezet képviseletében Tatár Zoltán alpolgár-

mester (a Városvédő Egyesület részéről, és Hegedüs Endre, az Öregdiákok részéről) leplezte le az Emléktáblát. Ezen alkalommal megjelent és műsort adott a költő fia, Kobzos Kiss Tamás. Jelen volt a költő leánya, Kiss Anna és családja. A megemlékező beszédet Dr. Kiss Kálmánné címzetes gimnáziumi igazgató mondta. Az ünnepséget Nagy Gy. Róza tanárnő vezette le.

5.) 2006. év végén fájdalmas veszteség érte Társaságunkat: elhunyt dr. Borus József tagtársunk, neves hadtörténész. Temetésén dr. Ducza Lajos alpolgármester tagtársunk vett részt, és helyezte el ravatalán - mindannyiunk nevében - a megemlékezés koszorúját. A budapesti temetésen Dr. Ducza Lajos búcsúztatót is mondott.

6.) Az elmúlt két év folyamán tudomásunk szerint 35 fő öregdiák hunyt el, emléküket kegyelettel megőrizzük.

Így fájó szívvel vettünk részt 2006 nyarán Tapasztó Szabolcsné D. Nagy Irénke öregdiáktársunk, a gimnázium és szakközépiskola gazdaságvezetőjének temetésén Kenderesen, majd Nagy László mérnök, hűségese öregdiáktársunk temetésén. Kiss József mérnök öregdiák társunk temetésén Pécssett, az osztálytársakat Nagy Kálmán barátunk képviselte.

7.) Ez évben a ballagási ünnepségen ugyancsak 5 végzős diák vehette át kitüntető jelképeinket, de most ehhez egy-egy nagy értékű könyvet is kaptak. Az Öregdiákok nevében Dr. Pataki Csaba ügyvéd öregdiáktársunk mondott beszédet.

8.) 2006 tavaszi esemény volt dr. Kiss Kálmánné öregdiáktársunk "Kisúji harangszó" című, városunk irodalmi hagyományáról szóló könyvének megjelenése; a szerzőt munkásságáért 2007-ben a Vállalkozók Országos Szövetsége Megyei Szervezete "Príma"-díjra jelölte. Dr. Kiss Kálmánné ezúton is köszönetet mond az öregdiáktársak és volt tanítványok által is leadott nagyszámú szavazatért.

9.) Baráti Társaságunk belső életével kapcsolatban arról számolhatok be, hogy ennek a Találkozóznak megszervezésében és előkészítésében különösen nagy segítséget kaptunk a Gimnázium és Szakközépiskola vezetésétől, személy szerint Szabó Tamás igazgató úrtól és közvetlen munkatársaitól. Pénzügyeink elég szűkösen indultak, noha a pénztárat szép összeggel vettem át. Ám nagyobb kiadásaink is voltak: a Zsoldos tanár úr emléktáblájának márványtábla-alapját, Kiss Tamás költőét pedig a bronzdombormű költségét fizettük közösen a Városvédőkkel. Ez év tavaszán 40 db új bronzplakettet öntettünk Györfi Sándor karcagi szobrászművésznél, és a plakettek bőrdíszmű tokjait ugyanilyen számban utánarendeltük az eredetit is megtervező szegedi bőrdíszművesnél. A meghívók postaköltsége meghaladta a 100 000.- Ft-ot, így épp a pénzünk végére értünk. Hála a még mindig bőkezűen adakozó Öregdiáktársaknak, az adományok befolyása után, örömmel számolhatok be arról, hogy annak végösszege csaknem eléri a 300 000.- Ft-ot. Itt és most szeretnék a bőkezű adakozóknak ezúton is hálás köszönetet mondani.

*

2009. évi beszámoló

A Gimnázium és Szakközépiskola ballagási ünnepségén az elmúlt két évben is fenntartottuk a hagyományos kitüntetői funkciókat a Gimnázium Vezetősége által előterjesztett diákok számára. Ehhez 2008-ban Dr. Pataky Csaba, ez évben pedig Dr. Sávai János ötven évvel azelőtt érettségizett öregdiák társunk mondta a kísérő beszédet, amelyikkel mindkettő nagy tetszést aratott. Módunkban állt a bronz-plakettek, Emléklapok mellé még fejenként 2db igényes könyvjutalmat is átadni a kitüntetetteknek.

A 2007. június 23-án megtartott sikeres Találkozónk után a Pénztárunk indulótőkéje: 261.184.- Ft volt. Ez az összeg azóta, a Ti önzetlen adakozásotok folytán, 491.505.-Ft-ra emelkedett. Így tudtuk 2008-ban, anyagi segítséggel, 40'000.-Ft-tal támogatni az Elszármazottak V. találkozására kiadott Emléknaptárt. Meg tudtunk, illő módon emlékezni az időközben elhunyt öregdiák társainkról:

Nemes Ágoston temetésére koszorút,

Dr. Bödöni István hozzátartozóinak részvét táviratot küldtünk, Törzsök Béla tanár úr, zenetanár és életműdíjas karnagy temetésére sírcsokrot készítettünk, összesen 15'000.- Ft értékben. Szép könyvekkel tudtuk útjukra bocsátani a kitüntetett ballagókat, két év alatt összesen 114'000.- Ft értékben. Pótolni kellett az Oklevéltartó borítókat is, 28 db 18'200.-forintba került. A jelenlegi pénztáregyenlegünk 290'196.-Ft. Valószínűleg a következő ciklusban újra esedékessé válik majd a kitüntető plakettek utánrendelése, ugyanúgy a bőrtoké is, szerencsére mindkettő eredeti sablonja megvan Györfi Sándor szobrászművésznél, illetve a szegedi bőrdíszművesnél, akiknél az eredeti meg lett rendelve. A felavatandó Emléktábla kivitelezésére, a Város-szépítő Egyesület 20'000.-Ft-tal társult be.

A szervezetünkben személyi változás is állt be, mivel az Intézőbizottság tagja, volt elnökünk, Varga Lajosné véglegesen Budapestre költözött. Az ő személyének pótlására a Közgyűlés hívatott új tagot választani. A leghűségesebb és arra érdemes öregdiák társainkat idén is emléklappal tüntetjük ki.

Fotó a 2009. évi találkozóról

2011. évi beszámoló

A Gimnázium és Szakközépiskola ballagási ünnepségén, az elmúlt két évben is fenntartottuk a hagyományos kitüntetői funkciót a Gimnázium Vezetősége által előterjesztett diákok számára. Ehhez 2010-ben Dr. Ducza Lajos, ez évben pedig Donkó József budapesti mérnök, ötven éve érettségizett öregdiák társunk mondta az ünnepi beszédet... Módunkban állt a bronzplakettek, Emléklapok mellé még fejenként 2db igényes könyvjutalmat is átadni a kitüntetetteknek.

Az elmúlt két éves időszakban pénzügyileg három nagyobb akcióban vettünk részt:

64.800.-Ft Karácson Béla emléktábla készítésére.

79.000.-Ft-tal támogattuk a Jászkun Huszárok című könyv megjelenését.

60.000.-Ft-al járultunk hozzá a Turulos Trianoni emlékmű és Országzászló tavalyi megvalósulásához, amit a Trianoni Emléknapon, a békediktátum 90.-ik évfordulóján avattunk fel. Itt jegyzem meg, hogy az emlékmű-komplexum önkormányzati képviselői kezdeményezésre, teljes egészében közadakozásból valósult meg, amihez városunk polgárai sokan munkával, mások egyéni és vállalkozói pénzügyi támogatással járultak hozzá. Régi adósságot törlesztettünk ezzel, hiszen ez az utolsó köztéri műalkotás, ami a háború előtt állt, 1945-ben elpusztult, majd most, Győrfi Sándor szobrászművész alkotásaként méltó külső megjelenési formában újra a Városháza körüli emlékművek és szobrok között, megfelelő helyen került felállításra.

A két évben összesen a ballagó diákok kitüntetésére vásárolt könyvekre fordított összeg: 70.200.- Ft.

A kitüntetésekén átadott bronzplakettek és azok bőrdíszműves tokjainak pótlása esedékes lesz a következő két éven belül, mert egyes fajták fogyóban vannak. Ezek folyamatosága szerencsére biztosítva van, miután a tervek és a minták Győrfi Sándor szobrászművésznél meg vannak, és a tokok is Szegeden, az azokat megtervező Tóth Attila bőrdíszművesnél. Tehát mindegyikből csupán utánrendelést kell leadni. Postaköltségre, részvétlívratokra, koszorúkra fordított összeg: 5.975.-Ft.

Kiadások összesen: 280.906.- Ft.

Maradvány: 423.462.-Ft

Végeredményben van 378.000.-Ft lekötött betét, és 17.621.-Ft szabad rendelkezésű összeg.

Mindezek után következnek az erre a Találkozóra befizetett adományok, amelyeket ezúton is nagyon hálásan szeretnék megköszönni. Van néhány megismétlődő és hűséges nagy összegű adományozónk, akiknek külön is megköszönöm kitartó és jelentős támogatását. És vannak sokan, akik 1000- és 5000.-Ft közé eső adományokkal, igen szép számban támogatták Baráti körünket. Az adományokból az összesítés időpontjáig (2011 jún. 16.-ig):

A Baráti Kör teljes készpénzvagyona: 592.121.- Ft

A leghűségesebb és arra érdemes Öregdiáktársainkat idén is emléklappal tüntetjük ki

Az Intéző Bizottság tagjai:

A mindenkori polgármester (Kecze István)

1. A mindenkori gimnáziumigazgató (Szabó Tamás)
2. A mindenkori gimn. igazg. helyettes (Tóth József)
3. Az Öregdiákok Baráti Köre elnöke (Hegedüs Endre)
4. Dr. Kiss Kálmánné
5. Dr. Tóth Albert
6. Dr. Ducza Lajos
7. Dr. Gyányi Margit (2009-től, Varga Lajosné helyett)
8. Kocsisné Monoki Julianna (2011-től, Bozó Imre helyett)

**Donkó József budapesti mérnök, ötven évvel azelőtt érettségizett
öregdiák mondta az ünnepi beszédet.**

2013. évi beszámoló

A Gimnázium és Szakközépiskola ballagási ünnepségén, az elmúlt két évben is fenntartottuk a hagyományos kitüntetői funkciót a Gimnázium Vezetősége által előterjesztett diákok számára. Ehhez 2012-ben Kádár Kálmán, ez évben pedig Tóth Lajosné Zsoldos Emese ötven évvel azelőtt érettségizett öregdiák társunk mondta az ünnepi beszédet, mindkettő méltán nagy tetszést aratott. Módunkban állt a bronzplakettek, Emléklapok mellé még fejenként 3db igényes könyvjutalmat is átadni a kitüntetetteknek, melyek közül az

idén kettő igen igényes, kisújszállási helytörténeti kiadvány volt. (Képeskönyv és Monográfia).

Pénzügyi beszámolómat az alábbiak szerint tartom meg:

- Induló tőke: 423,462.- Ft
- Befizetések: 215,000.- Ft
- Polgármesteri Hivatalhoz befizetések: 45,237.-
- Bankszámlára átutalva: 20,000.-Ft.
- 2012 évi befizetések: 36,000.-Ft
- 2013 évi a.) átut.-sal: 63,552.- Ft, b.) Csekken: 124,500.- Ft
- Bevételek összesen: 703,399.- Ft
- Kiadások:
- Bronzplakettek utánrendelése: 250,000.- Ft
- Bőrtokok utánrendelése: 105,000.- Ft
- Könyvjutalmak több tételben, összesen: 60,210.- Ft.
- Tiszteletdíjak, koszorúk, támogatás: 45,080.- Ft.
- Kiadások összesen: 474,795.- Ft
- Jelenlegi egyenleg: 452,003.- Ft

Ebből: OTP folyószámlán lekötve egy hónapra: 254,272.- Ft

OTP folyószámlán látra szólóan: 73,231.- Ft

Csekken érkezett és még nincs befizetve a folyószámlára (kp): 124.500.-Ft

Összefoglalva elmondható tehát, hogy néhány több évre szóló, maradandó dolgot készítettünk (plakettek, tokok, oklevelek), vagyonunkat csaknem megőriztük. Ezért újra köszönetet mondok a Gimnáziumnak, és a Polgármesteri Hivatalnak, akik önzetlen munkával, és költségek átvállalásával lehetővé tették a Találkozók létrejöttét. Ugyancsak itt mondok köszönetet az önzetlen adakozóknak is, akik akár csekken, akár átutalással támogatták Baráti Körünket.

Szervezeti változást hajtottunk végre az Öregdiák Baráti Kör Intézőbizottságában ez évi május 13-án megtartott Intézőbizottsági ülésünkön, amennyiben az Intézőbizottságot 9

tagúról 10 tagúra bővítettük, és beválasztottuk a fenntartó képviseletében a mindenkori református lelkészt, most Szilágyi Gábor lelkész urat. Ugyancsak ezen a gyűlésen merült fel egy javaslat, hogy az öregdiákság kritériumául szolgáló, eddig 25 évet csökkentjük le 20 évre, tehát már 20 év után jogosult legyen a volt diák az „öregdiák” jogállás elnyerésére. Kérem, hogy a javaslatot megvitatni, és utána arról szavazni szíveskedjenek. A leghűségesebb és arra érdemes Öregdiák-társainkat idén is emlékplakettel tüntetjük ki. Az ő személyükre való előterjesztésre Dr. Kiss Kálmánné Intézőbizottsági Tagunkat kérem fel.

Megköszönve eddigi bizalmukat, Kedves Mindnyájuknak további hasznos és kellemes napot, további életükben jó egészséget, sok örömet és boldogságot kívánok.

Az ideai találkozó az Alapszabályt érintő két lényeges változást hozott a Közgyűlés egyhangú szavazatával:

1.) Az Öregdiák Baráti Körhöz való tartozás alsó határát lecsökkentettük az eddigi 25 év helyett 20 évre. (Tehát a jövőben a Kisújszállási Móricz Zsigmond Öregdiák Baráti Kör tagja az a személy, aki 20 évvel ezelőtt a Móricz Zsigmond gimnáziumban tanult és/vagy érettségizett).

2.) Az Intézőbizottság létszámát az eddigi 9 főről 10 főre bővítettük.

Az Intéző Bizottság tagjai:

A mindenkori polgármester (Kecze István)

A gimnázium mindenkori igazgatója (Tóth József)

Az Öregdiákok Baráti Körének elnöke (Hegedüs Endre)

Dr. Kiss Kálmánné

Dr. Tóth Albert

Dr. Ducza Lajos

Dr. Gyányi Margit

Kocsisné Monoki Julianna

A mindenkori református lelkész (Szilágyi Gábor).

2013.

Öregdiákok, ebédeljünk együtt!

A találkozók helyszínéről, céljáról írtam már jelen összeállításom elején. Most olvassuk el a tárgyban legilletékesebb személy, Lézo sorait, ő hogyan fogalmazta meg a találkozók történetét, célját, feladatát, ill. ezt megelőzően következzen egy rövidke cikk a Kisbíró 2006. évi egyik számából:

Harmincéves hagyomány

A gimnázium öregdiákjai közül sokan - száz-százötvenen - minden május és november második vasárnapján együtt ebédelnek Budapesten. A helyszín 15 év óta a Műegyetem Bertalan Lajos utcai menzája. A legközelebbi találkozó május 14-én esedékes, amire bárki eljöhet minden külön értesítés nélkül! Az eddigi találkozókra készült fényképek a lezo.hu/kisujgimi honlapon láthatók, ahol mód van e-mail-ben bejelentkezni azoknak, akik szeretnének időnként körlevelet kapni a honlap újdonságairól.

Lévai Zoltán

A képen három kisújszállási „öregdiák”: (balról) dr. Ducza Lajos, dr. Lévai Zoltán, dr. Hegedüs Endre

Lézo (azaz Lévai Zoltán) öregdiák írása

Valamikor a hetvenes évek vége felé (talán 1976-ban?) Gyáni Sándor és Győrffy Sándor invitálták meg először a Flórián téri bevásárlóközpont emeletén lévő étterembe évenkénti kétszeri ebédre (május és november második vasárnapjára) azokat a Pesten élő öregdiákokat, akiket utolértek. Ekkortájt 15-20-an jöttünk össze. Jómagam először 1980-ban vettem részt a találkozó szervezésében, igaz, egy egészen más jellegűben: Győrffy Sanyival a Juhász Imre tanárunk által patronált 1943-as Székelyfonó egykori szereplői számára rendeztünk egy nagyszabású vacsorát a Sashegyen, ahová még öt volt tanárunk is el tudott jönni. Aztán fokozatosan átvettem Gyáni Sanyitól az évenként kétszeri találkozó szervezését.

1982-ben, a Flórián téri étteremben.

Amikor a Flórián téri éttermet meguntuk, a várbán lévő Óbudavár étteremmel próbálkoztunk, de az sem vált be.

Akkor a Műegyetem Goldmann téri menzájára, a professzori ebédlőbe invitáltam a társaságot, már nem csak a budapestieket, hanem az ország minden részéről még másokat is.

A létszám rohamosan nőtt (30... 40... 60... 80 főre), ezért áttettem a színhelyet a Bertalan Lajos utcába, eleinte a Duna felé néző terembe, később a másik, szebbik oldalra. Mostanában már a 120-130-as létszám a jellemző, és szerencsére az összetétel is kezd fiatalodni. Ez azért is fontos, mert kezdünk kiöregedni. Az eredeti társaságból sajnos már nagyon sokan hiányoznak: maga Gyáni Sándor, aztán Hársing Lulu, Zsoldos István, illetve az összes egykori tanárunk, no meg Nagy Jóska az operatőr, Veres Andor, a város egykori főépítésze, Szabó Gergely a NÉKOSZ egykori főtitkára, id. Palágyi Gábor volt osztálytársam, stb., stb. Jelenleg 250 címre küldök Pro memoriá-t, ami nem meghívó, hanem csak emlékeztető. Szeretettel várunk ugyanis minden kisúji öregdiákot az évenként kétszeri (a la carte) ebédelésre, minden külön értesítés nélkül! Aztán, ha eljön, neve bekerül a címjegyzékbe, s fényképe rákerül a honlapunkra, a:

(www.auto.bme.hu/kisujgimi) -re, ahol már most is több száz fotó található.

A Mensa épülete

A találkozón eddig megjelentek, névsor szerint

Az én osztályom

a múlt század hetvenes éveiben

Balogh István Borbarát Béla Csiszár Erzsébet

Elek Ilona Fehér Elek Herczegh Erzsébet Horváth Károly K. Szabó Gyula Kelemen J. Lukács Kelemen J. Lukács Kmetz Imre Kovács Barna

Lévai Zoltán Lipták Mihály Méhész Katalin Méhész Katalin Méhész Katalin Nagy Dezső Pálágyi Gábor Páli Zoltán Pardy Béla

1 Süveges Ignác Szabó Eszter Szűcs Kálmán Timár Piroska Tóth Laios Varga Dezső Veres József Veres József Wolf Erzsébet

Anno fotók

Arí Sándor Bölöni István Máté Emil Szappanos Béla Nagy Józka E. Kiss Sándor Borbély András Gyáni Sándor

Nasz István Kenéz Tibor Térmeg Sándor Tűni Károly Rácz Anikó Lengyel Klára Gyokos Zoltán Czihai Ferenc Domokos Kati

...és a kisüji ötgediások napjainkban:

Abádi Nagy Zoltán Ács Jolán Á. Varga Miklós Adamik Eva Arató Eva Arató Ferenc Asztalos Edit B. Nagy János B. Nagy Kálmán

Bacsó Margit Bagossy Sándor Bakos Marika Balázs Eva Balázs Mária Balogh Elek Balogh Erzsébet Bana Sándor Bányai Irén

Nagy Margit

Nagy Sándor

Nagy Terézia

Nagy Zoltán

Nánási Mihály

Németh Kálmán

Oláh Éva

Oláh Imre

Oláh István

Ondy Klára

Oros János

Pál Judit

Pál Károly

Palágyi Gábor

Páfi Zoltán

Páfi Zoltánné

Pápy Ilona

Papp Károly

Papp László

Pardy Béla

Pardy László

Pataki Csaba

Pethe Rózsa

Petkovics Tamás

Petrók János

Pólya Endre

Pólya Lajos

Porteleki Margit

Posztós László

Posztósné Nyikos Zsuzsanna

Posztós Margit

Puskás János

Puspoki Julianna

Rácz Anikó

Rácz Béla

Rácz Kálmán

Rácz Kálmán ifj.

Rácz Lajos

Rácz Mária

S. Kiss Piroksa

Sági Béla

Sajtos Jenő

Sával Mária

Sebestyén Péter

Seprényi Gyula

Seprényi Gyuláné

Sepsí Attila

Simon Antal

Simon Mária

Singer László

Sipos Almosné

Sipos Flek

Sipos Ete Almos

Sipos Gyula

Sipos Gyuláné

Sipos Mihály

Somodi Endre

Stummer Mária

Szabó András

Szabó Endre

Szabó Eszter

Szabó Ferenc

Szabó Gergely

Szabó Gizi

Szabó Klári

Szabó Magdolna

Szabó Tamás

Szabó Olgí

Szalagyi Lajos

Szappanos Béla

Szász Anna

Szathmári István

Szathmári Katalin Szentpéteri Géza Szentpéteri Ilona Szepesi Gyula Szepesi Jenő Szerdahelyi Terézia Szilágyi Julianna Szivák Zsigmond Szoboszlai Kárdy

Szőke Sándor Szűcs Aladár Szűcs Béla Szűcs Gyula Szűcs Gyuláné Szűcs Ildikó Szűcs Tamás Tólos Imre Tapasztó Szabolcs

T. Nagy Éva Tomor Mária Toroczky Endre Toros Piroska Tóth Albert Tóth Bódog Törzsök Béla Tóth Ilona Tóth Károly

Tóth László István Tóth Szabolcs Újfalusi Olga Vadon Duci Vajda Attila Vántus Endre Várdi Erzsébet Várdi Veronika Varga Dezső

Varga Dezső felesége Varga Katalin Varga Lajosné Vári Judt Vass Antal Veres József Veress Andor Vida Emil Vigh Gizella

Vigh Rózsa Vigh Sára Ilona Vincze Ferenc Vincze Júlia Wolf Erzsébet Z. Kovács Eszter Zalányi László Zsoldos Emese Zsoldos István

Életképek a menzai találkozóról

2003.

2005.

2008.

2010.

2011.

2014.

Csávás Sándor osztálya

Csávás Sándor 1921-29 között volt az iskola hallgatója (részletesebb életrajza a betűrendes névsorban). 1933-ban megírta a Nyolc év gyöngyszemei című visszaemlékező munkáját. A mű előszavát – mint azt már jelen összeállítás legelején említettem - Balázs János írta. Csávás, a műve zárszavában Balázst, mint osztálytársát említi, de a ténytudás kedvéért meg kell mondani, hogy ez nem így volt. Balázs János csak egy évvel később végzett (arcképe nincs is a tablón). A tizenkettedik osztálytárs gróf Nemes János volt, bár róla Csávás nem tesz említést. Ennek okát nem sikerült kiderítenem.

Következzék néhány részlet az írásműből, Csávás Sándor zárszavába illesztve:

- A kisújszállási ref. „Horthy” reálgymnáziumba 1921 szeptemberében 67 kisdíák lépett be, s 1929. június utolsó napjaiban 11 vén diák ballagott ki ugyanazon a kapun, melyen 8 évvel azelőtt remegve és félve lépett be. Ennek az osztálynak, melyet az idő vihara megrostált, megkorbácsolt és szétszórt, ennek az osztálynak derűs életéből szedtem össze ezeket a drága gyöngyszemeket. Apró gyöngyökből áll ez a kép. Apró emlékek jelennek meg, hogy felidézve újra éljük! Felidéztem úgy, ahogy a történelmi hűség megkívánja, úgy, ahogy az lelkemben él... Boldogan emlékszem vissza a „nyolc év” letűnt, derűs virágos kertjére.

Az ügyes kisfiú

Ezerkilencszázhuszonegy, szeptember. — Ragyogóan süt a nap. Még nyár van. Meleg van. Az ősz még ismeretlen, idegen. Nem is várja senki sem, legfeljebb néhány élelmes kabátkereskedő, aki dupla kollekciót hozatott az őszi felöltőkből. Azok várják az ősz csípős fogát, más senki. Mindenki még nyarat érez. De a nap is arról tesz ígéretet, tüzebben süt és melegebbel áraszt, mint júliusban.

És mégis a forró nyár e meleg napján a természetet meghazudtolva, egymásután mennek, az életgondoktól roskadozó szülők az iskola felé és viszik nebulóikat. Ősz van, beiratkozás van.

Beiratkozás van az öreg gimnáziumban. Tömegesen mennek, mindenki az első nap be akarja íratni gyermekét. Mindenki első akar lenni. Itt nem számít az, ki nagy úr, ki szegény földműves fia, mindegyik első akar lenni, mert itt egyenlőség, szellemi egalit é van, s ehhez ragaszkodik is mindenki.

Szondy Sanyi is bejutott a nagy iskolába. Édesanyja fogta a kezét s húzta maga után az új, az először látott iskolát megbámuló kis Sanyit. Megtörtént a beiratkozás. Sanyi diák lett, gimnázista. Az nem baj, hogy „sesta“ elsős, annak is lenni kell, ott kell kezdeni s az a fő, hogy középiskolás. Most már a könyv után vágyott. A tudomány-szomj hamar kiütközött belőle, igaz, hamar meg is unta.

Könyvet a gimnázium Segély-Egylete, vagy, mint azt közönségesen nevezték, a „Segítő“ ad az igen szegényeknek ingyen, vagy igen kis használati díjért. Szondy Sanyi pedig az volt. Atyja nem élt, kistisztviselő volt, nyugdíj nélkül halt el. Anyjának nem volt semmi vagyona, csak egy kis rozoga háza. Sanyi tehát hatóságilag is szegénynek volt elismerve.

Édesanyja szerényen kopogtatott be a Segítőbe, hol a felügyelő tanár szíves és közvetlen melegséggel fogadta az özvegy úriasszonyt. A könyvtáros diákok helyet adtak s lesték a tanár úr utasításait. Az nem is késett. Kiadta, hogy Sanyinak minden könyvből egy példányt szedjenek elő, lehetőleg nem új- kötésű könyvet, mert azt meg kellett fizetni, már pedig Szondy Sanyi édesanyjának nem volt miből megfizetni a könyveket.

A könyvtárosok nagy ügybuzgósággal dolgoznak. Néhány perc s együtt állott a jó karban, de kötetlen állapotban levő könyvhalmaz. Miután a könyvtári adminisztráció véget ért, a felügyelő tanár, ki eddig Szondy Sanyi édesanyjával az élet keserűségét kereszthordozásáról beszélt, oda fordult a kis Sanyihoz:

— Na, kis fiam, itt vannak a könyvek, jól tanulj belőle, vigyázz reá! Ugye, vigyázol reá? Hiszen ügyes kisfiú vagy — és átadta Sanyinak a könyveket. De nem telt el néhány másodperc, Sanyi a sok könyvet, melyet a felügyelő tanár úr a markába nyomott, kiejtve kezéből, kiterítette a padlón s bebizonyította, hogy ügyes gyermek.

De mégis ügyes lett Szondy Sanyi végül is, mert nyolc éven át, egész a matúráig szorgoskodott, mint könyvtáros, később, mint fő- könyvtáros, abban a Segítőben, hol elsős gimnazista korában mindjárt az első nap oly fényes dokumentumát adta ügyességének s szomorú vizsgát tett. És rászolgált arra a bizalomra, amelyet a felügyelő tanár úr sesta korában belé helyezett.

- Szeretettel és tisztelettel emlékszem meg a tudós, az atyai jószívű igazgatómról, a mindig megbocsájtó Soós József igazgató úrról, az utolsó latin tanáromról.
-

Utolsó latin óra

(Soós József igazgató úrnak, szeretett latin tanáromnak)

Péteri Pista és Szathmáry Jóska csaknem egyszerre kiáltották fel nagy hangerővel: „Végre az utolsó latin óra!” Az utolsó latin óra ... Mint valami gyász- hír, úgy sújtotta le a tizenegyet, hirtelen az a gondolat, hogy elérkezett az utolsó latin óra. Nem lesz többet latin óra. Nyolc éven át elég volt a latint vágni, most

már megszabadulnak az iskolától is, még néhány óra s elbúcsúznak az Alma Matertől.

Az utolsó latin óra... Most érezték csak meg Péteriék, hogy az utolsó latin óra mit jelent. S mindenki annyira lehangolt, hogy alig vették észre, hogy a latin tanár úr belépett s a katedrához közeledett. Lassan állottak fel, mindenkit mélyen megthabogott a távozás gondolata. És valahogy a tanár úr is igen lehangolt volt. Az óra azonban folyt a rendes mederben, sőt K. Zoli még úgy rendje-módja szerint be is szekundázott, amit Péteri Pista, Szőlőssy Pista és Szathmáry Jóska mosolyogva fogadtak.

A gerundium és gerundivum idézte elő a casust ismét. De kár volt Péterinek előre örülni, mert amint szinte kárörvendve

súgta oda Szondy Sanyinak: — Na, Zolika, szépen búcsúzott el —, de már nem volt arra ideje, hogy meghallgassa a szomszédja véleményét, mert mint felhőtlen égből a villámcsapás, oly hirtelen és hihetetlen volt Péteri fülének, hogy az igazgató kemény hangja az ő nevét zúgatta a levegőben. De felállott, bár nagy nehezen, mert a mázsás súlyával nehéz volt felemelkedni. Szerencsésen le is felelt és lefeleltek sorban mind Szondy, Szathmáry, Szőlőssy és Barna Pista s a Palóc is, mind hiba nélkül. Vége lett az órának. A csengő szólt. De most nem örömet, hanem szomorúságot jelentett. A csengő elhallgatott s kínos percek következtek. Gy. Sanyi, az egyik jó latinista, de annál gyengébb szónok, kire a búcsúztatás ki volt róva, előállott, hogy elbúcsúzzon a latin tanártól. Máskor is drukolt, de most még jobban meg volt hatva s találó volt Péterinek az a szellemes megjegyzése,; — Na, Sanyika, most még jobban unk-unkol. — Úgy is lett. Elkezdette a beszédet, melyet magyarul mondott a latin idézetekkel spékelve, s fájdalmasan búcsúzott el az igazgatótól, aki bár csak egy évig tanította a latint, azt nemcsak megtanította, hanem meg is szeretette. Ígéretet tett Gy. társai nevében, hogy emlékét sohasem felejtik el. Mire beszédét befejezte, az osztály könnyezett. Nem Gy. Sanyi beszéde váltotta ki belőlük, hanem a direktor könnytől csillogó két hamvas szeme. Nem tudták, mit sirat az öreg tanár, miért sírnak ők? Csak sírtak... És az igazgató könnyeit letörölve szólt: Fiúk! Igen, ez volt az utolsó latin óra. De, nemcsak azok között, melyeket Magukkal töltöttem el, hanem ez volt az utolsó latin, de utolsó órám is, melyet itt ebben az intézetben, sőt utolsó tanórám volt, melyet az életben megértem. 62 évemmel nyugalomba megyek. A keserű pihenésbe, a tétlen nyugalomba. Nemcsak maguk mennek el, hanem és is elmegyek az intézetből. Fiúk, ne felejtsék el a latin órákat, melyeket együtt töltöttünk, és ne felejtsék el az utolsó latin órát mely az utolsó latin órám

volt a 35 évi tanárságom után, melyet én sohasem fogok elfeledni. És könny öntötte el az öreg tanárnak mind a két szemét s könnyezett vele az osztály is. Siratták egymást, siratta a 11 ifjú az utolsó latin órát, meg az igazi, melegszívű, olykor-olykor szigorú, de mindig megbocsájtó s a diákokat szerető utolsó latin tanárt, a jó és pótolhatatlan igazgatót.

A soha el nem múlt szeretetem tolmácsolom ez úton dr. Jausz Béla tanár úrnak, az utolsó osztályfőnökömnek, akit szigorúsága mellett, mint melegszívű tanárt, rajongásig szerettünk.

A tiszaroffi első cserkész tábor

(Dr. Jausz Béla szeretett első parancsnokomnak)

A cserkészcsapat táborba szállt s velük ment a négy harmadikos is. Szöllőssy Pista, P. Ferkó, B. Jancsi és Szondy Sanyi. A négy kis lurkó volt a tábor legkisebb tagja. Hozzájuk csatlakozott Lengyel Binci is. Mindenki vigyázott rájuk, mindenki féltette, kényeztette, még a parancsnok is becézte.

Meg is volt rá az ok, hiszen mind a négyen olyan kis „nebán cs virágok” voltak. Egy alkalommal éjszaka a parancsnok riadót rendelt el. Meg akart győződni arról, hogy milyen éber a tábor. A kürt rekedt szava élesen süvített át a táboron s mindenki talpon volt néhány perc alatt, még a kicsik is, csak a kicsi Szondy Sanyi hiányzott. Nem találták sehol. Hangosan kiáltozták nevét végig a táboron. Futárokat küldtek a Tiszához, vajon nem ment-e le a vízhez, azt hívén reggel van, mosdás ideje. (Bár a víztől igen irtózott.) Sehol sem találták. A parancsnok úr már ideges is volt, rosszat sejtett. És maga nézett utána a kis Szondynak. Először is a sátorba tartott. És mit látott? A sátor egyik csücskében, egy hátizsáknyi tömegben, pokrócba burkolva ott aludt Sanyi. A parancsnok úr nem

haragudott az esetért, sőt örült, hogy Szondy Sanyit megtalálta. De azért mégis fel akarta kelteni. Meghúzta az alvó Sanyin a pokrócot, mire az addig csak ruhahalmaznak vélt tömeg álmosan megszólalt s kiadta a parancsot: —Csülökre magyar! A keresők, köztük a parancsnok úr mosolyogva fogadták az ordrét s a parancsnok úr jókedvűen legyintett a kezével s csak ennyit szólt: — Te meg aludj tovább. És Szondy aludt is tovább, a riadó pedig e kis gixer nélkül elsőrangúan sikerült.

Kisúji cserkészcsapat a táborban.

- Csőregyh László franciatanár úr órái örökszép és kedves epizódjai lesznek életünknek, ezért köszönetet mondok érte.

A tüntetés

(Csőregh László tanár úrnak, tanítványi tisztelettel)

Hatodikban az osztály nagyon élt. Nem izgatta semmi, még kevésbé a tanulás. Ehelyett az esti séták léptek a divatba. Tíz-tizenkét tagú hatodikos phalanx vonult végig a főutcán minden este. A rendes sétálók már jól ismerték a decemviratust, akár fél rajban, akár párosával, akár oszlopegyesével haladtak. Egy alkalommal az eső szemetelt, sáros, csatakos volt a járda, de a hatodik csak vonult csendben. Szóllóssy Pista és Szathmáry Jóska haladtak az élen. Füttyölve mentek s nem törődtek semmivel. Égő cigaretta volt mindkettő szájában s nem vették észre, hogy jön a franciatanár. Már két lépésre voltak egymástól, nem dobhatták el a cigarettát, ehelyett, mindketten a szembe jövő franciatanár szemébe fújták a füstöt, hogy az ne ismerje fel őket. De csalódták. Másnap a franciatanár nagy erkölcsi prédikációban lekapta a zöldfülűek társaságát. De ez csak olaj volt a tűzre. Ugyanis ugyanaznap délután a szokott kis társaság a rendes időben ismét elindult a sétára. De most a hadszínteret a főutcáról és Rákóczi útról, a Nyár, a Báthori s a Deák Ferenc utcákra tették át, mert a franciatanár úr a Nyár utcán lakott. Salamanderben, szó nélkül vonult el a tanár úr lakása előtt az osztály színe-java. A Nyár utcai lakosoknak újság volt ez a csendes séta s sokan csaknem rosszat sejtve, rohanták be a tanár úr lakására: „Tanár úr, a kapu előtt tüntetnek a diákok!” - Tüntetnek? - kérdezte mosolyogva a tanár úr, aki tudta, hogy csak a hatodik osztály lehet — tüntetnek? hát aztán van-e zseb-kendő náluk?— reszkírozta meg e merész kérdést. A hatodik osztály pedig tüntetett tovább és kitartott az egész társaság, a szokásos minden esti séta egész az év végéig dívott. Sokszor szidta le őket a franciatanár úr s vette észre a cigarettázókat a

„fűtan“ tanára is, de az osztály csak tüntetett, csak sétált tovább...

- Karácson Béla tanár úr, az aranyos szívű Béla bácsi, az igazi tanár, az ízig-vérig minta tanítómester, kitörölhetetlen emléket állított fel lelkemben. László János, Hársing István, Hoffman Károly, Janó István, Hadnagy László, Nyitrai Zoltán, Szűcs Gergely, Szabó Lajos, Szász Károly, Herbály Gyula, Kakassy Gyula, Nagy Dezső, Oláh Károly tanárainak a sok-sok szép óráért forró köszönet és emléküket örökké őröm.
- Osztálytársaim, kedves pajtásaim, kikkel nagyon boldog órát töltöttünk el a nyolc éven keresztül. Mindannyian örökre felvéstétek emléketeket lelkem táblájára. Balázs Jancsi kedves barátom, akivel csaknem testvérként forrtunk össze. Kenyeyi Zoli legmegérettőbb segítőtársam, Horváth Berci komoly, atyai meleg szívével és tekintélyével, Pápai Pista egymás mellett átdrukkolt két év sok-sok emlékeivel. Szűcs Jóska örök bohóságával, Illéssy Pista, Szilágyi Pista kedves cimboráim, Porteleki Ferkó, Gyányi Sándor, Juhász Imre barátaim nyolc év sok derűs és boldog órájával méltán reászolgáltak a kedves emlékezésre.

Az éneklő pofon

K./enyei/ Zoli elhatározta, hogy nem énekel. Nem csak társainak s szüleinek beszélte be, hogy nincs hallása, hanem saját magát is áltatta. Az énekkarba nem vették be, igaz, be sem akart lépni, mert nem volt hallása. Akárhogy mondták neki, hogy próbáljon énekelni, nem volt hajlandó. - Nincs zenei hallásom, nincs énekhangom — mondogatta. De egyszer megjárta. Az énektanár úr egy ideig tűrte, sőt talán komolyan el is hitte, hogy Zolinak nincs hallása. De egy alkalommal megfeledkezett erről s kiszólitotta Zolit énekelni.—

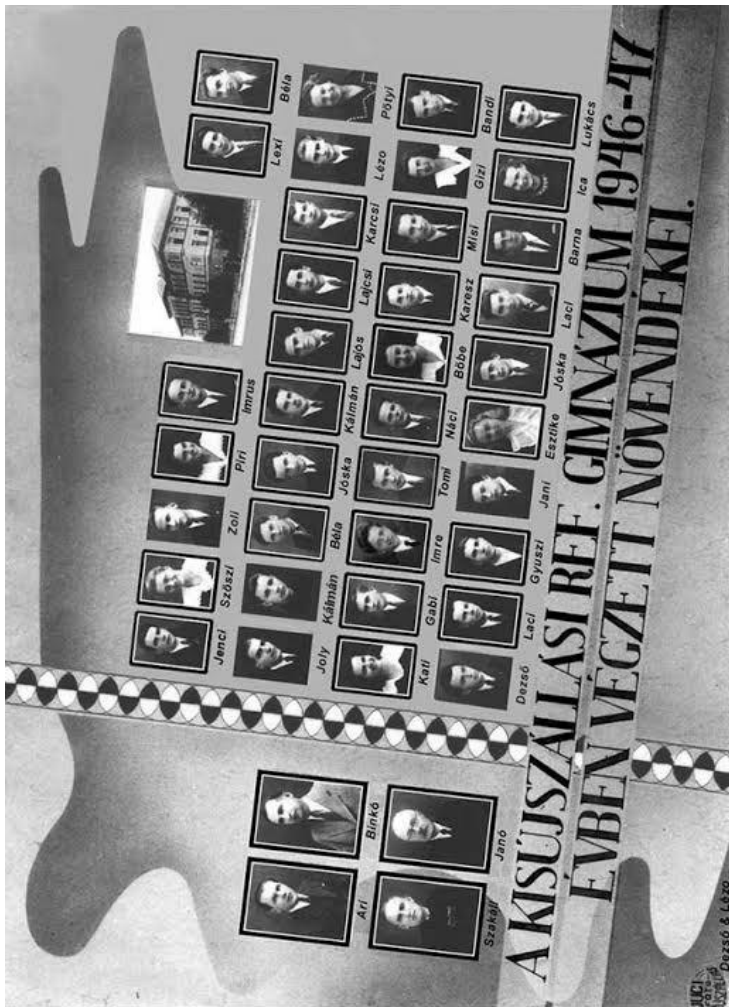
Nincs hallásom — vágta ki Zoli. Csak próbáld, - biztatta a tanár úr, de Zoli hajthatatlan maradt. A tanár úr kijött a sodrából s egy hatalmas pofont mért le Zoli arcára. - Énekelj fiam, mert kapsz még egyet! És Zoli az ijedtségtől remegve, tisztán énekelte a skálát: c, d, é, f, g, a, h, c... S Zolinak megjött a hangja s a felső osztályokban már az énekkarban a basszusnak oszlopos tagja lett s kitűnő eredménnyel járt a negyedikben kapott pofon.

Később ő, Kenyey Zoltán bölcsészettan hallgató 1931/32-ben a 203.sz.Bocskay cserkészcsapat segéd tisztje, 1937/38: a cserkészcsapat vezető cserkész tisztje, az internátus és az iskola tanára lett.

Az 1956-os események során meghurcolták, vérfoltosan ment be óráit megtartani.

- Bájos leányok derűs orcái is előragyognak. Szőkék és barnák, kék és fekete szeműek, akik szerelemre lobbantották szívem pislákoló tüzét. Barnák, akikért rajongtam. Isten Véletek! Szőke, akit mai is imádok, örökre szeretlek!... Mindenkire és mindenre, akik, és amelyek nyolc éven át egy boldog percet is okozott szeretettel gondolok és köszöntök.
/Csávás Sándor IV. é. theológus/

Lévai Zoltán osztálya

A tablót Lézo és Varga Dezső készítették. Az osztálytársakról bővebben az „Öregdiákok betűrendben” résznél olvashatunk, ✂ jellel jelölve

Gönczy Sándor osztálya

Az alábbiakban egy nyolc osztályos gimnáziumot mutatunk be, akik 1941-ben 58 nyilvános és 7 magántanuló összetételben indultak az első osztálynak, érettségit tett 1948/49-ben 49 nyilvános és 2 magántanuló. Az osztály összetartását jellemzi, hogy ők lettek az egyik legjobb kapcsolatot ápoló csoport, rendszeresen, nagy létszámban jelentek meg a találkozókra, de a Lézo-féle budapesti találkozónak is aktív részesei voltak. Mind az 50, mind az 55 éves találkozójukra külön jubileumi kiadványt készítettek és egy honlapot is szerkesztettek. Állandó levelezésben álltak egymással, kapcsolatuk szinte napi szintű volt. A 65 éves találkozóra is el tudtak menni néhányan.

Az alábbi cikkeket és képeket Gönczy Sándor: „A kisújszállási gimnáziumban 1949-ben végzett tanulók honlapjáról” kölcsönöztük:

1941 őszen megszeppent nebulóként léptünk be először gimnáziumunk kapuján. A patinás épület, a hatalmas tölgyfa kapu szinte félelmetesnek tűnt. Hiszen föl sem értük a csillogó rézkilincset, s erővel sem bírtuk volna a mázsányi kapuszárny nyitogatását. Aztán, ahogy múlt az idő, egyre kisebb lett a kapu, és egyre meghittebb lett az öreg épület. Gimnáziumunk a második otthonunk lett, napjaink felét éveken át falai között töltöttük. Megszerettük – reggelente örömmel siettünk felé, tanáraink, osztálytársaink közé.

1949 nyarán pedig, azzal a szomorú gondolattal léptünk ki utoljára, hogy ezután már nem kijönni, hanem bemenni nem

fogunk rajta, soha többé. Többeknek közülünk,- kiknek élet-
 útja, életkörülménye úgy hozta - ez valóban a végső búcsú
 volt. Többségünknek lehetőségünk volt rendszeres talál-
 kozóink alkalmával viszontlátni iskolavárosunkat, iskolánkat,
 tanárainkat, egymást. Közben észrevétlenül ritkultak soraink
 és velünk együtt az emlékeink. Ötven év alatt tanáraink,
 társaink közül sokan meghaltak, városunk képe átalakult. Az
 emberek, épületek elmúlása visszafordíthatatlan, az emlék
 azonban még megmenthető, felfrissíthető.

A diákok és tanáraik

1. Berczki Etelka, 2 Nagy Gy Teréz, 3 Ujfalussy Olga, 4 Máté Irén, 5 Bugyik Margit, 6
 dr. Borók Imre, 7. Varga Kati, 8 Lévay Piroska, 9 Sz. Balogh Ilona, 10 Ács Jolán, 11.
 Szabó Magda, 12 Fekete Katalin, 13 Méhesfalvy Ilona, 14 Janó Erzsébet, 15 Katona
 András, 16 Bozóki György, 17. Makai János, 18 Palágyi László, 19 Károlyi Vendel, 20
 Máté Endre, 21 Weisz György, 22 Csánky Dezső, 23 Tóth Károly, 24. Gulyás László,
 25 Krasznai János, 26 Gönczy Sándor 27 Szabó Ferenc, 28 Szatmári Sándor, 29 Lévay
 Pál, 30 Vadas Albert, 31 Rázsó Elek, 32 Benkő Árpád, 33 Kajó Péter, 34 Simon
 András, 35 Czukrász Imre, 36 Szarka István 37. Komlós Imre, 38 Á. Varga Miklós, 39
 Erdélyi Kálmán, 40 Oláh József, 41 Nagy László, 42 Sípó Mihály, 43 Wágner Sándor,
 44 Czank Ignác, 45 Pásztor Ferenc, 46 Nagy Ádám, 47 Kiss István, 48 Barcsay László,
 49 Juhász Béla, 50 Török Kálmán

Hogy volt, hogy láttam?

Ez a rövid visszaemlékezés három évszámmal: 1941, 1945, 1949 kezdődik és nem véletlenül. Közülük az első, a középiskolai tanulmányaink kezdetét, a második annak és alsós éveinknek a végét, a harmadik pedig a gimnázium befejezését, a továbbtanulásra jogosító érettségi bizonyítvány megszerzését jelenti. Kérdés, hogy ezekben a sorsfordító években, milyen emlékeket, érzéseket hagytak bennünk azok, akikkel összehozott a sorsunk? Mit kaptunk, tanultunk azoktól, akik hivatásból vagy pályatévésztsévből az oktatást és a nevelést, a mi képzésünket és formálásunkat választották, vállalták? Az egykori nevelőtestület összetétele ugyanúgy, mint az osztályunké, az évek során sokat változott. A nyolc év alatt jó néhány szaktanárt, osztályfőnököt, három igazgatót ismertünk meg, akiknek szakmai felkészültsége, pedagógiai kultúrája, vezetői rátermettsége, emberi habitusa sokban különbözött egymástól. Voltak közöttük új iránt fogékony, önképzésükkel törődő, szaktudományuk fejlődését követő tanárok és olyanok is, akik adottságaik, körülményeik miatt — kitudja miért — diploma és állásszerzésük után, betagozódtak a kisváros szellemi elitjébe. Magukban és maguk körül mindent befejezettek, lezártak, változhatatlannak tekintettek. Gyerek és ifjú, kamasz és felserdült nemzedékünkön azonban mindegyikőjük nyomot hagyott. A jók és a kevésbé jók is. Összességében vajon mit köszönhetünk Nekik? Úgy vélem, hogy nélkülözhetetlen alapismereteket, egyfajta szakmai indíttatást, a társas érintkezés nélkülözhetetlen normáit. Olyan szunnyadó érzések, érzelmek felkeltését, megerősítését, amelyek emberré tettek, közösséggé formáltak minket. Továbbá — a teljesség igénye nélkül — ember, család, nép, hazaszeretet, az örök erkölcsi törvények tiszteletét, empátiát, igazságosságot, méltányosságot, a másság elfogadását, felelősségérzetet, segítőkészséget, szolidaritást. Sajnos,

egykori Magistereink ma már csak bennünk, érzéseinkben, tudatunkban élnek. Mi mást mondhatnánk Nekik búcsú-köszönőféleként mi, egykori discipulusok, mint azt, hogy: Sit vobis terra levis. /Oláh Jóska/

Sikeres érettségi vizsgánk után sem akartuk elengedni egymás kezét. A jól összeszokott osztály ekkor ébredt rá igazán, hogy hiányozni fogunk egymásnak. Máris kerestük a lehetőségeket, milyen módon tarthatjuk meg a kapcsolatot egymással. Ez a törekvés kísért bennünket a mai napig. Ennek köszönhetjük, hogy - egyedül a gimnáziumból – megtarthattuk a 65 éves találkozóinkat is.

Kik voltak személy szerint, akik kezdetben az összetartás ügyét felkarolták és vállalták az akkor szinte egyetlen lehetőséget, a postai levelezést? Neveket kellene megjeleníteni, de ezt mégsem lehet, mert akkor szinte a teljes osztályt felsorolhatnánk. Mindenki a maga módján hozzá tette a tégláját, amiből ez az itt, lent látható "építmény" létrejött. Sikerült - amit még lehetett - összegyűjteni, és itt mindenki

számára megjeleníteni. Több száz fényképet és egyéb adatot tartalmaz a gyűjtemény, végig kíséri életünket diák éveinktől kezdve a legutolsó időkig.

55 év! Ennyi telt el, mióta a szemerkélő esőben elballagtunk Gimnáziumunkból. Hosszú idő! Van, akinek életből adatik ennyi! A mi osztályunk tagjainak többsége pedig megérte az 55 éves érettségi találkozót! A mi iskolánk emberformáló iskola volt. Tanáraink az életre készítettek fel bennünket, nem is akárhogyan! A tantárgyi ismereteken túl emberi tulajdonságainkat is formálták, alakították. Így alakult ki bennünk nemcsak tanáraink, hanem az egymás iránti segítőkészség, megbecsülés, szeretet. S a mai napig így van. „Emberek” kerültek ki 1949-ben a kisújszállási gimnáziumból, akik közül mindenki a maga szintjén, választott hivatásában, foglalkozásában igyekezett a maximumot nyújtani. Persze meg voltak azért a magunk kis diákcsínytevései, iskolán kívüli programjai, a szép diákszerelmek, amelyek nélkül szegényesebb lenne érzelmvilágunk. Érettségi találkozóinkat rendszeresen megtartottuk. Mindig voltak olyan osztály-

társaink, akik magukra vállalták a szervezéssel járó többletmunkát, hogy létrejöhessenek ezek az oly kedves, meghitt találkozók. Köszönet érte! Miközben oly szívesen hívom segítségül a lelkek megnyitásához a szép emlékeket, nem felejtjük el a zord realitást. Tanáraink közül már csak ketten vannak életben, osztálytársaink egyharmada is elment oda, ahonnan nincs visszatérés. A még életben lévő osztálytársak összetartására kiváló alkalom a 2002-ben beindított levelezés, melynek segítségével olyan osztálytársakkal is kapcsolatot tudunk tartani, akiket valamilyen betegség, vagy egyéb ok akadályoz a személyes találkozásban. Köszönet a szervezőknek és lebonyolítóknak! Ez a kiadvány egy emlékönyv. Emlék azoknak, akik részesei voltak a gimnáziumi életnek. Azoknak, akiknek jelentett valamit, valami szépet kellemeset, emlékezetes eset a Gimnázium 8 éve és az azóta eltelt 55 év. Végső soron magunknak. Fogadjuk szeretettel! S most, hogy itt vagyunk emberöltőnk alkonyán, a boldogság kék madarával ritkábban találkozunk. /Ács Joli/

Az idei érettségi találkozónk kettős jubileumot jelent számunkra. Mindenekelőtt az érettségi vizsgánk 55. évfordulóját, egyszersemind éppen a 10. érettségi találkozónkat. Minden valószínűség szerint az utolsót. Osztálytársaink ma még életben lévő többsége is már a 74. életévét tapossa, és mint tudjuk, jó néhányan közülük már komoly egészségi problémával bajlódik. Így, ki tudná megjósolni, hányan érhetik meg a 2009. évet, a 60. éves találkozót. S akik meg is fogják érni, aligha fognának már bele egy ilyen találkozó megszervezésébe. A 80. évük közelében, akkor már a mindennapi kisebb-nagyobb teendőik után esténként legfeljebb kényelmes karosszékeikből TV-t néznek, zenét hallgatnak, interneteznek, stb, vagy netán kézbe veszik ezt a kis albumot, és ezt lapozgatva felidézik diákkori emlékeiket, az 1940-es évek emlékeit. A háború zavaros éveit szerencsésen túlélve be tudtuk fejezni gimnáziumi tanulmányainkat, s 1949-ben leérettségizhettünk. Az azóta eltelt évtizedekben iskolavárosunk nagyot változott. Épületek megsemmisültek vagy teljesen átépültek. Kisújszállás akkori képe sokban átalakult. A mi diákéveink emlékei azonban megmaradtak emlékeztünkben. Nagyon jó volna ezért, ha ezt a találkozót éppen ezeknek a személyes emlékeknek a felidézésére szentelnénk. Volt osztálytársaink 2/3-a még ma is az élők sorában van. Aki csak teheti, jöjjön el erre a számunkra oly fontos találkozóra. Elevenítsétek fel szunnyadó emlékeiteket! Meséljete mindnyájunk örömére ezekről! Ez a remek album éppen ezt a célt kívánja szolgálni. Közel két éves munkával, utazásokkal és levelezés útján megszerzett nagymennyiségű fénykép, képeslap és különböző egyéb dokumentumanyagot foglal össze, ami sok-sok elhalványult emlék felidézését jelentheti. Az elfakult, szakadozott fényképek, képeslapok fáradságos, sok időt igénylő, számítógépes rekonstrukcióval felújított anyaga igyekszik az eredetit megközelítő minőségben tanára-

ink, osztálytársaink valamint a korabeli városrészek egykor készült képeit bemutatni. Végül, amennyiben ez az album akár csak egy-egy emléket is felidéz bárkiben is a találkozó, a célját elérte, a befektetett munkát máris megérte. Az albumszerkesztői munkájáért, az egyes oldalak megkomponálásáért, a szép színes technikával történt kivitelezésért hálás köszönetünket fejezzük ki. /lévaypali/

A Kisúj étteremben 2014. június 6-án megtartott 65 éves érettségi találkozóink óhatatlan szembesülés volt az elmúlással, az ifjúságunk felidézésén utolsó közös kísérlete. Korábbi nyilvántartásunkban nem találtunk feljegyzést egyetlen olyan osztályt sem, amelyik 65 éves találkozót tartott volna. A felfokozott várakozás ellenére a többségnek már nem volt ereje, hogy eljőjön. Akik megérhették és a sors kegyelméből részt vehettek mostani összejövetelünkön, nem feledkeztek meg azokról sem, akik már végleg itt hagytak bennünket. Máté Endre – aki valamennyi eddigi találkozón szervezési feladatokat vállalt – rövid beszédében kiemelte: „Vállaltuk, hogy az egykori helyszínen megjelenjük és itt az összetartozásunkat ez által is bizonyítsuk.” Neje erre az alkalomra írt versével

kedveskedett. Most idáig megérkezve szembesülnünk kell az életkorunkkal járó kihívásokkal. Egyszerre csak azt érezzük, minden elillan, mire észbe kapunk. /Gönczy Sándor/

*

Öregdiákok betűrendben

(✂= a Lézo osztály tagja)

Öregdiák közösségünk nagyon büszke minden egykori diákra, akik az eredményeik által nevezetesebbé, ismertebbé tettek és teszik a városunkat, Kisújszállást, az iskolánkat, de többen az országunkat is. Az intézmény eredményes munkáját nemcsak a hagyományos mutatókkal lehet mérni, hanem egykori diákjai felnőtként elért sikereivel is. Az iskola korábbi tanítványai közül sokan jeleskedtek, jeleskednek a tudomány valamelyik területén, orvosok, tanárok, lelkesek, színészek, tudósok, sportolók, példás szakemberek. Közülük szeretnénk bemutatni néhányat, akik példaképként szolgálhatnak jelenlegi diákjaink számára is.

Bár az itt következő névsor - szerkesztő szerinti összeállításának - vezérelve a teljességre való törekvés volt, de ezt koránt sem sikerült elérnie. Az okokat hosszan lehetne sorolni, de talán a legfőbb indok a forráshiány volt, és nem a felsoroltak között felállítandó érték-rangsor. Örüljünk azoknak, akik e névsorba bekerültek, az innen kimaradtakról - talán egyszer majd, valaki - készít egy hasonló összeállítást...

Abádi Nagy Zoltán dr.

tanár, irodalomtudós - 1940. november 16-án, Abádszalókon született. Középiskolai tanulmányait Kisújszálláson végezte (1956-ban, mint diák részt vett illegális röpirat sokszorosításban és terjesztésben, osztálytársai voltak a később említett Bányai Irén, Fehér János, Szoboszlai Margit), majd a debreceni KLTE Bölcsészettudományi Karán magyar-angol szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. 1967-68-ban 10 hónapos tanulmányi ösztöndíjat kapott Angliába a Londoni Egyetemre, majd 1973-ban ACLS-ösztöndíjként a Dulce Egyetemen végzett anyaggyűjtést amerikai regényéhez. 1972-ben az irodalomtudományok kandidátusa lett. 1987-1990-ig az USA-ban vendégprofesszorként angol és amerikai irodalmat tanított. 1984-ben az Akadémiai Kiadó Tanács kritikai nívódíjban részesítette, az Európai Kiadótól két ízben kapott kiadói nívódíjat regényfordításaiért. 2009-ben az Öreg Diákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette.

Ábri Sándor

városi pénztárnok - született: 1886-ban Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. 1908-ban lépett a város szolgálatába, 1930-ban vonult nyugalomba. 10 hold földjén gazdálkodott. A 68. gyalogezred kötelékében harcolt az orosz és olasz fronton, II. osztályú bronz vitézségi, háborús emlékérem, K. cs. k. tulajdonosa. A Református egyház presbitere volt. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének rendes tagja.

Arató Éva (Borsiné)

villamosmérnök – 1951-ben született Debrecenben. A középiskolai tanulmányait Kisújszálláson végezte. A Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki karának híradástechnika szakán szerzett diplomát 1975-ben. A nyolcadik egyetemi félév végén felvételt nyert a BME Villamosmérnöki karának kutató-fejlesztő irányú szakmérnök képzésére és 1976-ban a fejlesztő-kutató irányú képzés nappali tagozatán szakmérnöki oklevelet kapott. 1978-ban kerül a Magyar Rádióba, ahol akusztikusként dolgozott. 1993 és 2001 között dolgozott az European Broadcasting Union (EBU) egyik albizottságában. A Magyar Rádiós tevékenységéhez kapcsolódóan kapta meg a 2002.évi Lázár Dezső díjat. Több előadást tartott nemzetközi és hazai konferenciákon. 1995 óta az Arató Akusztikai Kft ügy-vezetője. 2002. június 3-tól a Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara Szakértői engedélyével rendelkezik Akusztika téma-körben. 2003-ban az Öreg Diákok Baráti köre kitüntetésben részesítette.

Ari Sándor (1914- 1972)

tanár, igazgató - 1944-ben kezdett el tanítani a kisújszállási gimnáziumban, ahol a középiskolát végezte. 1948-ban az intézmény államosítása után őt nevezték ki igazgatónak, 21 éven át vezette az iskolát. Az ő nevéhez fűződik a szakközépiskolai osztályok: a növényvédő-gépész, majd a közgazdasági tagozat elindítása. Emellett közéleti munkássága is kiemelkedett. 1947-ben a

vidéki településeken először ő szervezett NÉKOSZ kollégiumot. Városi és megyei tanácstag volt. Húsz évig állt a TIT kisújszállási szervezetének élén.

Bakos Mária

védőnő, szakíró – 1951-ben született. A középiskolát Kisújszálláson végezte, míg védőnői képesítését 1974-ben Szegeden. 1984-ben az Egészségügyi Főiskolai Kar Védőnőképző Szakán szerzett oklevelet. 1993-ban elvégezte a zsámbéki főiskola Családvédelmi Intenzív képzését is. 2000-ig a kisújszállási Nagycsaládos Egyesület elnöke volt, és a Manócska Baba Mama Klub vezetőjeként is tevékenykedett, 2010-ig. 2005. februártól tanácsadó védőnő, a Házipatika netes tanácsadója. 2009-ben vonult nyugdíjba. Munkássága elismeréseként 1998-ban megkapta a Népjóléti Minisztériumi Pro Caritate Díját, 2004-ben a Jász-Nagykun-Szolnok megye legjobb védőnője 2003 elismerést, 2006-ban MAVÉ-díjat, 2009-ben pedig az Egészségügyi Miniszter Díszoklevele életműdíjat. Négy könyv szerzője: Baba született (2003), A Gyerek - A fogantatástól egyéves korig (2006), A Gyerek - A totyogóból óvodás lesz (2007), illetve A Gyerek – A játéktól a tudományig (2009).

Bagossy Sándor dr.

1995-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette, a kör Intézőbizottságának tagja. A 203-as Bocskay cserkészcsapat történetének társszerzője. Az Öregdiákok Baráti Köre által kezdeményezett világháborús emléktáblát 1996-ban ő leplezte le.

Baka Béla

lelkész – Tyukodon született 1900-ban. Középiskolai tanulmányait Kisújszálláson végezte. Debrecenben szerzett lelkészi diplomát, majd vallástanári oklevelet. Kabán, Debrecenben, Köröstarcsán végezte lelkészi szolgálatát, vallástanári hivatását. Közéleti szolgálatán belül volt cserkészparancsnok, légoltalmi oktató. Tagja volt a Kisújszállási Öregdiákok Szövetségének.

Balázs János

(1886-1960)

tanító, igazgató - Kisújszálláson született, az általános és középiskolát itt járta, majd Baján szerzett tanítói oklevelet. Négy évtizedig tanított szülővárosában. Egyházmegyei Tanügyi Bizottsági tag, presbiter, iskolaszéki tag, az Ipari Tanonciskola tanítója, majd igazgatója. Jelentős az írói munkássága. Írt tárcát, novellát, színművet, a város iskolai fejlődéséről cikksorozatot is. A 200 évet felölelő demográfiai munkája megsemmisült. Kisújszállási Öregdiákok Szövetségének közgyűlésén részt vett, rendes taggá megválasztva.

Balázs János ifj.

(1910–1983)

színész, rendező – Kisújszálláson született, itt végezte a középiskolát, majd Rózsahelyi Kálmán színésziskoláját végezte el 1936–1938 között Debrecenben. 1938–39-ben a Pódium Kabaréban játszott. 1941–1944 között az Új Magyar Színház tagja volt. 1945 után a rádió társulatának színésze, majd rendezője lett. 1948-ban a Vígszínházban, 1950–51-ben a Belvárosi Színházban, 1951-ben a Fővárosi Varietében is színpadra lépett. 1950–

1957 között Völcsey Rózsival járta az ország falvait, ahol a rádióból ismert „Gergely bácsit” népszerűsítette. Főbb szerepei: Sétáló István (Fényes Sz.: Vén diófa); Honvéd (Vándor K.: Idegen asszony). Gyermek Balázs Péter Kossuth,- és Jászai –díjas színész, rendező.

Balla Róza dr. (Nagy Istvánné)

orvos, ideggyógyász - Kisújszálláson született, a Móricz Zsigmond Gimnáziumban érettségizett. Ezt követően elvégezte a budapesti Semmelweis Egyetemen, az általános orvos képzést majd 1976-tól 1984-ig a kisújszállási betegek az első munkahelyén, a karcagi kórház ideg- és elmeosztályán találkozhattak vele. 1981-ben tett ideggyógyász szakvizsgát. 1988-ban tért vissza szülővárosába, ahol a mai napig ellátja a 3. számú háziorvosi körzetet és a hozzá bejelentkezett lakosokat, és 2010-ig részt vett az ügyeleti ellátásban is. Dr. Balla Róza háziorvosnak három évtizedes gyógyító munkája elismeréseként a helyi önkormányzat Pro Urbe Díjat adományozott. Rendszeres látogatója az öregdiákok budapesti találkozóinak.

Balogh Elek ✂

vállalati igazgató – Kiskunhalason született 1926-ban. Középiskolába Karcagon és Tatán járt, de Kisújszálláson végezte a gimnázium IV. és V. osztályát, majd 1945 után a VII. és a VIII. osztályt. Ezután Budapesten népi kollégiumba került és a Tudományegyetem Bölcsész Karára iratkozott be. Egy év múlva már a Belügyminisztériumban dolgozott, ahonnan a Rendőr akadémiaára került. Az Akadémia vezetését illetett bírálatai

miatt kizártak, majd a Pártból is annak ellenére, hogy 1942. óta vett részt az illegális mozgalomban. A Dorogi Szénbányászati Tröszt Erzsébet aknáján gépészeti vezető lett, majd gyártási osztályvezetője. Ezt követően területi főmérnökként és a dömösi Építőipari Szövetkezeti Vállalat igazgatója volt. Közben a Bányászati Kutató Intézetnél 3 éven keresztül tudományos munka-társként is tevékenykedett.

Balogh István ✕

1929. február 13-án született Kisújszálláson. Elemi és középiskolai tanulmányait a városban végezte. 1950-től a Fővárosi Vízműveknél dolgozott. Háromszor kapott kiváló dolgozó, egyszer OVH elnöki dicséret kitüntetést.

Bana Sándorné dr. (Nagy P. Mária) (1936-2011)

tanár, helytörténész – Kisújszálláson született, a helyi gimnáziumban tanult, de nem ott érettségizett. A Jászberényi Tanítóképző és a Szegedi Pedagógiai Főiskola adta a szakmai képesítést. Kisújszálláson tanított, előbb a külterületi, tanyasi iskolákban, majd házassága révén Kenderesre került. Közben megszerezte harmadik diplomáját a debreceni egyetem pedagógia- szociológia szakán. Pedagógusi munkája mellett évről- évre írta cikkeit, sikeres pályázatait, és nem csak szakmája terén. A gyermekjátékoktól az asszonymunkán át, a temetkezési szokásoktól a kunok nyelvi hagyatékaig, a baptista gyülekezetig, számtalan témát dolgozott fel. Az 1983-ban védett doktori értekezése: Az iparostanonc-oktatás Kisújszálláson... címet kapta. Nyugdíjas éveiben írt munkái: A 48-as Olvasókör története, Száz éves a Koronakereszt, Szőlő-

termesztés a házi kertekben, míg sok egyéb munkát szerkesztett, lektorált. Folyamatosan írt a Nagykun Kalendáriumba. Magánkiadásban három kötetet jelentetett meg: a családjáról, a kenderesi iskolában eltöltött éveiről és a hadifoglyok életéről.

Barcza József

(1871-1921)

középiskolai tanár, klasszika-filológus, Móricz Zsigmond tanára. Soós Józseffel együttesen lefordították Gellius: Noctes Atticae című érdekes munkáját, valamint Barcza József egymagában Seneca Erkölcsi Leveleit. Az említett fordítások a Tudományos Akadémia kiadásában a Görög és Latin Remekírók sorozatában jelent meg. Barcza József gyermeke Barcza Gedeon sakkvilágbajnok, aki szintén a városban született, de iskoláit már nem itt végezte.

Barcsay László dr.

erdőmérnök, környezetvédelmi szaktanácsadó, természetvédelmi tanácsos – Berettyóújfalun született, 1939-49 között a Ref. Horthy Gimnázium tanulója, Kisújszálláson. Felsőbb iskoláit 1949-53 között a BME Erdőmérnöki Karán, Sopronban, 1959-63-ban a BME Mérnöki Karán, Budapesten végezte. 1985-ben egyetemi doktori címet szerzett. 1959-72 között az Erdőgazd. Tervező Irodánál tervezőmérnök. Nevéhez fűződik 45 létesítmény építészeti, szerkezeti és technológiai terve. 1974-91 között az Országos Természetvédelmi Hivatalnál fejlesztési főmérnök. Szintén neki köszönhető az első magyarországi természet-védelmi útikalauz és természetvédelmi térkép létrehozása. Munkái közül megemlíthetők a történelmi diorámák, makettek az

Ópusztaszeri Történelmi Emlékparkban, az Alcsúti Arborétum Babaházában, az Egri Vármúzeumban, a Postamúzeumban. Több erdészeti témájú szakkönyv és számos ismeretterjesztő tanulmány szerzője.

Sz. Bányai Irén dr. (dr. Szilágyi Miklósné)

történész, muzeológus - 1939-ben született Kisújszálláson. Középiskolai tanulmányait a kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnázium humán tagozatán folytatta, és 1958-ban érettségizett kitűnő minősítéssel. Egyetemi tanulmányait a debreceni KTLE magyar – történelem szakon végezte 1958-1963 között, és ezekből a szakokból szerzett 1963-ban jó minősítésű középiskolai tanári képesítést. 1969-1974 között a férje (Szilágyi Miklós néprajzkutató-történész, akadémiai doktor) által irányított ceglédi Kossuth Múzeum, majd 1974-1981 között a szekszárdi Béri Balogh Ádám Megyei Múzeum történész muzeológusaként tevékenykedett. Eközben – 1981-ben – egyetemi doktori címet szerzett a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem történelmi és néprajzi tanárszékein (kéziratot doktori értekezése: A történelmi muzeológia módszertani kérdései. Szekszárd, 1981.) Budapestre költözésük után a Magyar Nemzeti Múzeumban történész muzeológusként tevékenykedett, főmuzeológusi beosztásban, több gyűjtemény-egység gondozójaként. E munkakörében első-sorban a városi munkásság és alkalmazotti rétegek életmódja történelmi alakulásának hiteles dokumentálása foglalkoztatta. Ebben a témában számos szakkönyvet adott közre.

Bereczky Imre dr.

(1912-1997)

régész, néprajzkutató – Dévaványán született, a gimnázium 8 osztályát Kisújszálláson végezte. Ezután Debrecenbe iratkozott be először teológiára, majd az egyetem bölcsészettudományán földrajz-történelem szakon szerzett diplomát. 1939-ben megismerkedett Gyórfy István néprajzprofesszorral is, közben, mint könyvtáros elkezdte néprajzi írását az Óberettyó-menti legelők pásztorainak életéről. A háború után, a soproni állami Széchenyi Gimnázium tanáraként, készítette el doktori értekezését. „Közben megmentettem a nagyeceni Széchenyi levéltár maradványát.” 1935-től kezdve, gyűjtötte a felszíni leleteket a Hármaskörös környékén. Néprajzi doktorátusának megszerzésével szinte egy időben határozta el, hogy Dévaványán múzeumot hoz létre. A Múzeumok és Műemlékek Országos Központja támogatta ezt az elképzelést, és 1951. december 15-ei hatállyal, nemzeti érdekű magángyűjteménnyé, egy esztendő múlva a régészeti gyűjteménnyé nyilvánították az egész gyűjteményt. 1970-től kezdődtek el a MTA Régészeti Intézetének topográfiai munkálatai. Bereczky minden tudásával, ismeretével segítette a feldolgozást. Gyűjtött, dolgozott, cikket, pályázatokat és dolgozatokat írt – és közben foglalkozott a fiatalokkal, beszélgetett az adatközlőkkel. 1995-ben Dévaványa Díszpolgára címe kapott. Posztumusz megkapta a Magyar Kultúra Lovagja címet. A Bereczky Imre Helytörténeti Gyűjtemény 2000. április 14-én került be a Magyarországi Múzeumi Intézmények Anyakönyvébe.

Bikádi György

(1920-1973)

színész – Nyergesújfalun született, itt járt elemi iskolába. A középiskolát a kisújszállási gimnáziumban végezte 1939-ben.

(Szűcs Aladár az osztálytársa volt). A színiakadémián 1946-ban végzett. Pályáját a Szegedi Nemzeti Színházban kezdte. 1949-től a Fővárosi Operettszínház, 1951-től a Magyar Néphadsereg Színháza, 1954-től a József Attila Színház, 1956-tól 1963-ig, nyugdíjba vonulásáig a Vidám Színpad, ill. a Kis Színpad tagja volt. Ifjúként zenés színművekben, operettekben, kabaréjelenetekben játszott. Később karakter-szerepeket alakított, ízes tájszólású parasztfiguráival nevettegette. A Kincses-kalendárium és más falusi tárgyú rádióműsorok állandó szereplője volt. Főbb filmjei: Föltámadott a tenger (1953); Hannibál tanár úr (1956); Felfelé a lejtőn (1959); Az ígéret földje (1961); Délibáb minden mennyiségben (1962)

Borbarát Béla dr.✘

rendőrezredes – Tarcalon született 1928-ban. A kisújszállási gimnáziumba 1942-ben került, itt érettségizett. Egyetemi tanulmányait az ELTE jogi karán 1952-ben fejezte be. Azután a Belügyminisztérium állományában dolgozott különböző beosztásokban, többek között az ORFK Bűnüldözési Osztályának a vezetője is volt. Az egyik legnagyobb visszhangot kiváltó nyomozása Elbert János ismert tévés személyiség, irodalomtörténész, József Attila díjas író 1983. évi, rejtélyes halála körüli bonyodalmak tisztázása. Elbert halálát összefüggésbe hozták a KGB, szovjet titkoszolgálattal. Többször részesült kormánykitüntetésben. Évekig a Bűnügyi Szemle szerkesztője volt. Több kriminalisztikai könyv szerzője, társszerzője, lektora volt.

Borbély András dr.

(1904-1985)

tanár, kandidátus - Kunhegyesen született, 1924-ben Kisújszálláson érettségizett, jelenen. Tanárai ajánlatára a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemre iratkozott, matematika-fizika szakra. Felvételt nyert az Eötvös-kollégiumba, így mentesülve az anyagi gondoktól, egyetemi tanulmányait nyugodt és kedvező körülmények között végezte. A budapesti egyetemen szerzett matematika-fizika szakos tanári diplomát 1929-ben. A kisújszállási református gimnáziumban, anyaiskolájában helyezkedett el. 1944-ig tanított itt, időközben pedig az internátus felügyelőtanáraként is dolgozott. 1936-ban doktorált. Disszertációja "Gondolatok az érzelmi élet nevelése köréből" címet viselte, amely az internátusi nevelőmunka hatására született. Több cikket is írt kisújszállási évei alatt a Protestáns Tanügyi Szemlébe. A Budapesti Pszichológiai és Esztétikai Társaság, az Országos Sajtókamara, az Eötvös-Kollégium Szövetségének volt tagja. 1954 januárjában kinevezték a Kossuth Lajos Tudomány-egyetem Pedagógiai Tanszékére. Itt adjunktusként, majd docensként tevékenykedett 1967-es nyugdíjazásáig. A korábbi és a Kossuth Lajos Tudományegyetemen végzett munkáját a Magyar Tudományos Akadémia kandidátusi fokozattal ismerte el. Közel húsz publikációja jelent meg különböző pedagógiai folyóiratokban. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének tagja. 1981-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette.

Bordács Tamás

földbirtokos,- született 1891-ben Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. Régi kun család sarja. 1914 óta gazdálkodott

önállóan 560 hold saját és 350 hold bérelt birtokon. A lótenyésztésre különös gondot fordított, csikóival és négyes fogataival 17 díjat, 1934-ben az úrkocsisok távhajtási versenyén aranyérmeket nyert. Országos Lótenyésztők, és Közbirtokosság felügyelő biztosa a vármegye mezőgazdasági bizottság tagja, városi képviselő, a mezőgazdasági bizottság helyi elnöke volt. Nevelt lovait a Honvédségnél értékesítette. A gimnázium, és az internátus támogatója. A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetsége választmányának a tagja volt.

Borók Imre dr.
(1921- 2000)

tanár, polihisztor - Iskoláit Kisújszálláson végezte, a református gimnáziumban érettségizett, majd a Debreceni Tudomány Egyetem latin-magyar szakán végzett, mint a város ösztöndíjasa. Az egyetem elvégzése után visszajött egykori iskolájába először, mint kollégiumi nevelőtanár majd, mint a középiskola tanára, később igazgatóhelyettes tevékenykedett. Közben elvégezte Moszkvában az orosz szakot, és a latin, mint fő tárgya mellett elsőként tanította az orosz. Tudományos munkát is végzett, rendszeresen fordított régi latin és ógörög szövegeket a Megyei Múzeumnak és Könyvtárnak. Igazi polihisztor tanár volt, aki a matematikában éppen úgy tudott diákjainak segíteni, mint több idegen nyelvben. Franciául és németül is jól beszélt. Megyei tanácsstag volt, megyei szakfelügyelő, a TIT városi elnöke, a Hazafias Népfront városi elnöke, majd nyugdíjas éveiben a Magyar Néppárt Nemzeti Parasztpárt országos elnöke volt. 1985-ben Pro Urbe díjat kapott. 1999-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette.

Kocsárdi Ildikó, Borók Imre leánya adta az alábbi információt:

„... ami sorsdöntő volt az apám életében, az 1956-hoz kötődik. Akkor mondott egy nagy beszédet és lecsillapította a feldühödött tömeget, megakadályozva, hogy vérontás legyen a városban. Ezért meg is vertek, és bujkálnia kellett. Később ezért (bár sosem volt párttag) megkapta a Szocialista Hazáért Érdemrendet, ami akkor a legmagasabb kitüntetések köze tartozott. 1957 augusztusában megszervezte, hogy a Nagykun Napokon első alkalommal jelenjen meg nagy tömeg előtt Kádár János (ill. részt vett a szervező bizottságban –a szerk.). Ennek a nagygyűlésnek az érdekessége, hogy részt vett rajta egy kolumbiai delegáció, Gabriel Marquezzel, az irodalmi Nobel díjas íróval az élen. Erről több fényképem is van...”

Léghajó Kisújszálláson

Az alább történet nem kapcsolódik szorosan dr. Borók Imre munkásságához, de mivel Tőle hallottam ezt, egy bánomkerti beszélgetés alkalmával, - még a hetvenes évek elején - most, itt közreadom (a szerk.):

„ Tíz évesek voltunk, 1931-ben, amikor március 30-án, éppen virágvasárnap, a délelőtti istentiszteletről még nem mentünk haza, vártuk a léghajót. „Hódolat és áldás néked, Krisztus, mi királyunk. Néked a gyermeki nép zengte ma zsenge dalát.” – még mindig a fülemben cseng a virágvasárnapi himnusz első két sora, amikor ezt énekeltük Nagy István lelkész úrral. Bennünket azonban jobban izgatott: léghajó repül át a város felett. Szabó Gergely barátom tette izgalmassá számunkra a várakozást, hiszen már reggel a templom előtt mesélte: unokatestvéréék tegnap látták Füzesabonyban, meg is telefonálták nekik. Ott várakoztunk már igen sokat a városháza előtt, emlékszem, majdnem megfagytunk az erős

szélben és a hó is elkezdett pustolni. Mi többen voltunk az osztályunkból, már nem emlékszem konkrétan, kik is voltak ott, de rajtam kívül Gergely és Szűcs Aladár is ott volt. Úgy egy óra körül tűnt fel, északi, északkeleti irányból egy hosszú, ezüstös fényű, szivar alakú repülő, nem sok idő telt el, mire a fejünk fölé ért. Hatalmas méretű volt, mit ne mondjak, lenyűgöző. Nem tudom, hány méter magasan lehetett, de ki tudtuk venni, hogy a szivartest aljára rögzített kabinban emberek vannak, és visszaintenek izgatott kalimpálásainkra, örömittas ordításainkra. Volt, aki egy nemzetiszín zászlót lengetett feléjük, mások léggömböket eregettek. Nagy boldogság volt, az biztos, hiszen ilyesmit azelőtt még sohasem látott senki. Itt Kisújon biztosan nem. Alig telt el negyed óra mire végleg eltűnt a szemünk elől, úgy Csorba irányában..”

Március 30-án, 30 utassal a fedélzetén, - köztük Gömbös Gyula honvédelmi miniszterrel és több újságíróval, - elindult Magyarországi körútjának újabb állomásaira a Graf Zeppelin. Az előre bejelentett útvonalat módosították a kedvezőtlen Dunántúli időjárás miatt, így rövid Budapest feletti repülés

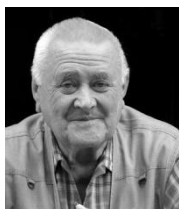
után észak-keletnek fordultak. Átrepültek a Mátra felett és Eger, valamint Mezőkövesd érintésével Miskolc fölé érkeztek. Innen déli irányban haladtak tovább Szentes és Hódmezővásárhely felé, majd Debrecen érintésével visszafordultak. Kisújszállás fölé 13 órakor értek és 13 óra 7 perckor hagyták el a légteret. Bár órákon keresztül valóságos téli vihar tombolt, ennek ellenére igen népes nézősereget vonzott az esemény.

Sarki fény a város felett

Egy érdekes jelenségről írt az MTI 1932 febr.15-i száma: Egyik éjjel az égboltozat északi részén ragyogó fénysávok jelentek meg, amelyek hosszabb ideig bevilágították az éjszakát. A ritka természeti jelenségben sokan gyönyörködtek Kisújszálláson.

*

Borus Ferenc

múzeumalapító - Egy ötgyermekes család harmadik gyermekeként 1932. április 21-én született Kisújszálláson. Alaptanulmányait az Alföldön végezte. Zsámbékra 1955-ben költözött, mint frissen leszerelt katonatiszt. A jobb megélhetés és érvényesülés reményében költözött ide családjával. Zsámbék lett az igazi otthona, de a szülővárosát soha sem felejtette el. Az 1956-os forradalom idején a nemzetőrség parancsnoka. Negyvenöt év alatt három múzeumot alapított: az első a bormúzeum, ahol kb. 1000 üveg bor és a hozzá való tárgyak találhatóak, a második a Lámpamúzeum, több mint 1100 világítási eszközzel, a harmadik a haditechnika és fegyverzet. Az 1995-ös Guinness rekordok könyvébe is belekerült,

felvették Amerikában a nemzetközi lámpaklubba, Ausztráliában pedig a múzeumi társaságok tagja lett, a köztársasági elnöki aranyérem boldog tulajdonosa, Zsámbék Díszpolgára.

Borus József dr.

(1926- 2006)

történész – Született Lyonban (Franciaország) Elemi és középiskoláit Kisújszálláson végezte, az ELTE BTK-n történelem–magyar szakos tanári oklevelet szerzett, a történelem-tudományok kandidátusa . A Magyar Néphadsereg tisztje, őrnagyként szerelt le 1960-ban. A bp.-i Hadtörténelmi Levéltár, ill. a Hadtörténelmi In-

tézet és Múzeum tudományos munkatársa és osztályvezetője, egyúttal a Bécsi Magyar Állandó Levéltári Kirendeltség vezetője. Az MSZMP KB Párttörténelmi Intézete szekcióvezető tudományos munkatársa (1960–1964), tudományos titkára (1964–1966), az MTA Történettudományi Intézete főmunkatársa (1967–1996). A Freiburgi Egyetem vendégtanára (1978–1979), a Linzi Egyetem magyar nyelvi lektora (1986–1997). A Magyar Történelmi Társulat választmányi tagja (1949–1991); közben a Társulat titkára (1961-től) és ügyvezető-helyettes főtitkára is (1967-től). A II. Világháború Története Nemzetközi Bizottságának tagja (1989–1993). A Hadtörténelmi Közlemények alapító szerkesztője (1954–1955). Számos hadtörténelmi írás szerzője, több cikket is közreadott a Nagykunsági Kalendáriumban. Az 1848–1849. évi forradalom és szabadságharc hadtörténetével, a forradalmi honvédelem szervezési kérdéseivel, az 1849. évi tavaszi hadjárat történetével, ill. a II. világháború és az 1945 utáni háborúk történetével, a haditechnika fejlődésével foglalkozott. 1987-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette. 1992-ben Pro Urbe díjban részesült.

Bozó Imre

mezőgazdász - Az 1947-ben megválasztott Nagy Imre Népi Kollégium (NÉKOSZ) tagja volt, a 8 osztályos gimnáziumot Kisújszálláson végezte. Agrár-mérnök, munkája nyugdíjazásáig a városhoz köthető. A Tisza- II. Tsz elnöke volt. Több cikket írt a Nagykun Kalendáriumba (pl: Burai Zoltán cigány-zenésről), aktív öregdiák, lokálpatrióta. Nagykun Kisújszállásért Alapítvány Kuratóriuma Felügyelő Bizottságának tagja. 1995-től Kisújszállás Díszpolgára.

Bölöni István dr. (1928-2008)

kandidátus – Kisújszálláson született. A helyi Református Gimnáziumban érettségizett 1946-ban, a BME-n gépészmérnöki oklevelet szerzett 1950-ben, doktorált 1961-ben, a műszaki tudományok kandidátusa 1961-ben, és doktora 1975-ben. Mezőgazdasági Gépészmérnöki Kar címzetes docense és címzetes egyetemi tanára.

A manhattani Kansas Egyetem Fulbright-ösztöndíjas vendég-professzora (1994). Damaszkuszban az ENSZ Ipar-fejlesztési Szervezete (UNIDO) mezőgazdasági gépesítési szaktanácsadója (1972–1973), a Kalifornia Egyetem (UCLA) Ford-ösztöndíjas vendégkutatója. Szíriában is dolgozott egy mezőgazdasági gépészeti intézet megszervezésében és munkájának elindításában. A Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje (1997), a Szabó Gusztáv-emlékérem (1975), a Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) Műszaki Irodalmi Díja (1990) tulajdonosa. Szülőhelyéhez, egykori iskolájához való hűségét, mély emberségét érettségi vizsgájának 50. évfordu-

lóján az akkor ballagó "utódokhoz" küldött szép üzenete is bizonyította. 1987-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette.

Bucsai László

(1887- 1972)

református lelkész- Kisújszálláson született, a helyi gimnázium egykori diákja, 1909-ben végezte el a teológiát, Debrecenben, majd Bázelen tanult. Ezt követően Bucsán szolgált, ahol közreműködésével épült fel a Bucsatelepi templom. 1937-től nyugdíjazásáig Kisújszálláson szolgált. Részt vett a pacséri templom felújításában és ünnepélyes átadásában. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének alapító és választmányi tagja (1929), az alakuló internátus anyagi támogatója, az I. világháborúban elesett diákok és tanárok emléktáblájának szorgalmazója. Az alakuló ülésen indítványozta, hogy a világháborúban elhunyt tanárok emlékére létrahozott alapítványok értékét növeljék meg. Az internátus támogatására felajánlott 5 Pengő adományt. Az Öreg Diákok Szövetsége alakuló ülését követő 1929. június 30-i istentiszteletet ő tartotta diáktársainak a református templomban: *„Erről ismer meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy egymást szeretni fogjátok.”* Munkája: Az Isten hajléka (Emlékfüzet), rendszeres publikálás az Igehirdetőben és a Lelkészegyesületben.

Czibor János

(1922– 1961)

író, irodalomtörténész, tanár, lektor – Kisújszálláson született, és járt gimnáziumba, amit nem fejezett be. Ennek ellenére később még főiskolán is tanított, sőt megírta az első,

új magyar irodalom tankönyvet. Kezdetben Békéscsabán és Szolnokon OTI-tisztviselő volt. A II. világháború éveiben Budapestre került; filmgyári dramaturg volt, majd 1945 után a Fehér Holló könyvkiadó vezetője. 1947-ben a Révai Könyvkiadó lektora lett. 1952-től 1955-ig a Színművészeti Főiskolán tanított. Az 1956-os tevékenységéért börtönbüntetésre ítélték. Ő fedezte fel Moldova Györgyöt, Csurka Istvánt, Galgóczi Erzsébetet is. Átköltött alakját Csurka István drámája (Ki lesz a bálánya?) idézi meg. Közben haláláig a Szépirodalmi Könyvkiadó lektora volt. Számos folyóirat – Válasz, Fórum, Filmvilág stb. – közölte írásait, irodalomtörténeti tanulmányait, filmkritikáit. Sok klasszikus kiadvány szerkesztője, válogatója, melyekhez többnyire ő maga írta az elő- vagy utószót. Ő írta a Gábor Áron filmregényt, ezért József Attila díjat kapott. Illés Endre a barátja volt, még a lakásába is befogadta. Szerelme volt a magyar költészet. Minden magyar verset ismert, értett, szavalta és értelmezte őket. Unokatestvére volt Csukás Istvánnal. Önkezüleg vetett véget az életének.

Csatáry Endre (1901-1979)

tanár – Kisújszálláson született, itt tanult a középiskolában kiváló eredménnyel. A gimnáziumnak 1918/19-ben volt igazgatója. 1926-ban került Hódmezővásárhelyre óradóként, majd 1928-tól „rendes” latin-görög szakos tanárnak a Bethlen Gimnáziumba. Később a segítségével kezdődött meg a vadgazdálkodási képzés is a városban. A hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium egykori pedagógusa

emlékére 2013. május 25-én délelőtt domborművet avattak az iskola első emeleti folyosóján. A domborművet Kligl Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész készítette.

Csávás István dr.

tanár – 1912-ben Kisújszálláson született. 1930-ban végzett a Ref. Horthy Gimnáziumban (Csávás Sándor öccse). A karcagi gimnáziumban tanított, nyugdíjas koráig. 1941-ben megírta a Nagysárrét monográfiáját. 1946-ban újjá alakította az iskola sportkörét. 1992-ben megkapta a Magyar Köztársaság Kiskezretjét. Még ebben az évben Gróf Esterházy Miksa Emlékplakettet kapott. 1993-tól Karcag Díszpolgára.

Csávás Sándor

(1910-1966)

lelkész, tanár – Abádszalókon született 1910-ben, a középiskolát Kisújszálláson végezte 1921-29 között, majd Debrecenben teológiai tanulmányokat folytatott 1929- 32 között. 1946-ban történelem –földrajz szakos tanári diplomát szerzett és 1957-ben könyvtári szakot is végzett. 1938-ig Törökszentmiklóson, 47-ig Bojton lelkészkedett. Ezt követően Karcagra került tanárnak. A forradalom alatt végzett tevékenysége miatt elbocsátották az állásából. Budapestre került, ahol könyvtárosként dolgozott az Országos Pedagógiai Könyvtárban. Itt dolgozott haláláig. Tagja volt a Kisújszállási Öregdiák Szövetségnek, a Bojti Bajtársi Szolgálatnak, a Nép- és Családvédelmi Bizottságnak. A Soli Deo Glória diákszövetség vezető tanára volt. Művei: teológushallgatóként írta a Nyolc év gyöngyszemei-t, mely a kisújszállási gimnáziumi diákéletének állít emléket (1933). Még

abban az évben, Debrecenben, az ő kezdeményezésére létrehozták a Nagykun-kört. Elnök: Csávás Sándor teológus, Titkár: Balázs János bölcsező, Titkár: Csávás István bölcsező, tag többek között Zsoldos István egyetemista. Több cikke, novellája jelent meg a debreceni, kisújszállási, török-szentmiklósi napi és heti sajtókban, valamint más időszaki egyházi lapban, évkönyvben.

Csiky Kálmán (alsócsernátoni) dr.

(1843- 1905)

műegyetemi tanár, jogász, szakíró - 1843-ban született Kenderesen, Kisújszálláson érettségizett. Főiskoláit Debrecenben, a fővárosban és külföldön végezte. 1870-től a budapesti református főgimnázium latintanára volt. Ugyanebben az évben haditudósító volt a porosz–francia háborúban. Írásait a Pesti Naplónak és a Pester Lloyd-nak küldte. Hazatérte után hosszabb időn át munkatársa volt a Pesti Hírlapnak, a Korunk (folyóirat)-nak és a Nemzeti Hírlapnak. 1881–1884 között országgyűlési képviselőként a politikai életben is működött. 1884-től, a Műegyetemen, a közigazgatási jog és a magánjog tanára volt. 1903-ban udvari tanácsosi címet kapott. Munkássága során római és francia történetírókat, Werbőczy István Tripartitumát (1849) és a Corpus Juris Hungarici egyes részeit fordította le. Nevéhez fűződik az első teljes magyar Tacitus-fordítás. (Fia, ifj. Csiky Kálmán szintén jogtudós volt). Magyar alkotmánytan c. értekezéseivel vívott ki elismerést magának a legmagasabb szakmai körökben.

Csiky Ferenc dr.

Városi közigazgatási tanácsnok- 1892-ben született Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. 1913-ban végzett közigazgatási tan-folyamot. Oklevelét 1929-ben szerezte. Két évig Nádudvaron, fél évig Szilágyzoványon volt segédjegyző,

1916-ban lépett a város szolgálatába, 1917-19-ben árvaszéki ülnök volt, 1929 óta tanácsnok. A Polgári és a Gazdakör jegyzője, Sakk-kör elnöke, Munkás olvasókör alelnöke, az ÖTT parancsnoka. A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének alapító tagja.

Csipő Kálmán ✂

Kisújszálláson született 1928-ban, itt végezte a középiskolát. Anyagkönyvelő lett a kenderesszigeti gazdaságnál, majd a kisúji erdészetnél. Szabadidejében verseket írt:

„Diák éveket morzsolgattam,
Kacagjatok szép szemű lányok;
Ti voltatok az életemben
Tavaszt hozó Pitypang virágok...”

Csízár Erzsébet (Romvári Károlyné) ✂

Kisújszálláson született 1927-ben, ahol a középiskolát is végezte. Ezt követően életének jelentős szakaszát a családja kötötte le, majd a FÉKON kisújszállási gyáregységénél a gyártmányellenőrzésen dolgozott.

Csukás István

Kossuth-díjas író- 1936-ban született Kisújszálláson, de a középiskolát már nem a városban végezte. Itt azért említjük meg, mert 1999-ben Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette. 2006-ben Díszpolgár címet kapott.

Dékány László dr.

házi,- üzem, és sportorvos – a gimnázium elvégzését követően a debreceni orvosi egyetemre jelentkezett. Orvostanhallgató korában bekapcsolódott a mentősök áldozatkész munkájába, s mint kezdő orvos is örömmel látta el ezt a feladatot.

Gyermekkorai álma valósult meg, amikor 1977-ben kezébe vehette diplomáját. Önerőből, családi segítség mellett építette saját praxisát, orvosi rendelővel, nagy pacientúrával, három szakvizsgával, hogy a tőle telhető legjobb tudással gyógyítsa kiséjszállási betegeit. Bekapcsolódott a

Máltai Szeretetszolgálat karitatív munkájába is, a szolgálat kiséjszállási csoportjának világi vezetője. A város önkormányzata, 2009-ben: „ a több mint három évtizedes, városunkban végzett, felelősségteljes háziiorvosi, sportorvosi és üzemorvosi tevékenységéért, valamint a Máltai Szeretetszolgálatban végzett másfél évtizedes karitatív munkájáért” PRO URBE díjban részesítette.

Dombi Lajos

1879 - 1935

rajztanár, katonatiszt – Somkeréken született, 1879-ben. Édesapja, és - másfél évszázadra visszamenően- minden atyai őse, református lelkész volt. A gyulai polgári iskola, majd a kiséjszállási gimnázium elvégzése után a Ludovika Akadémiára került, ahol 1897-ben

hadnaggyá avatták. 1902-ig a gyulai ezredben szolgált. Benczúr Gyula, az Országos Mintarajziskola igazgatója már ekkor felfigyelt tehetségére. 1902-től 1906-ig katonai ösztöndíjjal Münchenben tanult, ahol főhadnaggyá léptették elő. 1905-től 1907-ig tartó szabadsága alatt rajztanári képesítést

szerezett. 1907-től haláláig volt a kecskeméti református gimnázium tanára, és 1934-től helyettes igazgatója. Mint a gimnázium művésztanára, Mende Valér budapesti műépítéssel közösen készítették el az Újkollégium építésének terveit, amelyet a bírálóbizottság 1910-ben elfogadott. 1919-ben elhagyva a katonaságot, újra elfoglalja a tanszéket, melyet az egyháztanács számára egy évig fenntartott. A tanítványai körében rendkívül népszerű tanár számos tanulmányi kirándulást szervezett, rajzversenyeket rendezett. Képeit kiállították a Nemzeti Szalonban és a Műcsarnokban. Tanulmányai jelentek meg a gimnázium évkönyveiben és a Kecskeméti Lapokban. Társadalmi tevékenysége igen sokrétű volt. Igazgatótanácsi tagsága mellett a Rajztanárok Országos Egyesületének vidéki alelnöke, a Nemzeti Szalon alapító művésztagja, a Magyar Képzőművészetek Szövetségének rendes tagja, a Kecskeméti Műpár-toló Egyesület választmányi és bíráló tagja is volt. Tagja volt az Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének.

Dorogi Imre

(1890-1976)

festőművész- Kisújszálláson született, itt járt középiskolába. A kisújszállási református gimnáziumban rajztanára, Szunyoghy Farkas szerettette meg vele a festészetet, aki Hollósy nyomdokain haladva diákjainak a nagybányai szellemű piktúrát tanítgatta, majd következett, 1908-13 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán tanult, mesterei: Balló Ede, Révész Imre. Elismerések: 1952-ben Népművelési Minisztérium munkajutalma; 1954, 1962, 1970: Szeged Városi Tanács alkotói díjai; 1970-ben a Munka Érdemrend ezüst fokozata; 1973-ban Szegedi Nyári Tárlat díja. Szegeden élt. Az alföldi táj, az itt élő ember s mindenekelőtt a Tisza elkötelezett festője volt, de a 30-as évek körül több nagyméretű,

egyházi témájú képet is festett. Hatással volt rá a nagybányaiak felszabadult színiköltészete. Dorogi atmoszférikus hatású, expresszív fényfestészete leginkább Szőnyi István és Egry József művészetéhez hasonló. Szegeden hunyt el 1976-ban.

Ducza Lajos dr.

Főiskolai docens, agrármérnök, mezőgazdaság tudományi doktor, helytörténet kutató - 1990-98 között Kisújszállás polgármester, 2006-tól alpolgármester. Korábban a Nagy-kun Mg. Tsz. elnökhelyettese, majd 1998-2006 között a Mezőtúri Főiskola docense. A Városvédő és - Szépítő Egyesület alapítója. 2002-től a Kisújszállási Nagykun Polgári Kör alelnöke. A Pro Urbe, a Gaál Kálmán-, a Nagykun-ságért, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért, valamint a Podmaniczky-díj tulajdonosa. 2013-ban a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Miniszter Elismerő oklevelét vehette át. A FIDESZ–Nagykun Polgári Kör szövetségében a 3. sz. választókerület képviselője 25 év óta. A Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság tagja. Számos helytörténeti írás szerzője, a Kisújszállási Nagykun Kalendárium és a Helytörténeti Füzetek főszerkesztője, több egyéb helyi civilszervezet tagja, vezetője.

Elek Ilona (dr. Pásztor Károlyné) ✂

Kunhegyesen született 1927-ben, a középiskolát Kisújszálláson végezte. A KSH debreceni igazgatóságán dolgozott.

Farkas László

gyógyszerész, megyei főgyógyszerész, főtanácsos - Kisújszálláson született 1922-ben. 1940-ben érettségizett a Református Horthy Reál Gimnáziumban. 1940-46 között a Királyi Magyar Pázmány P. Egyetemen szerzett gyógyszerész diplomát. Gyógyszerismertető gyógyszerész, klinikai laboratóriumi szakgyógyszerész. 1965-ben a KÖJÁL szervezésében mezőgazdasági toxikológiai tanfolyamot végzett. 1946-49-ben Kisújszálláson a Zöldi Gyógyszertárban, Hegedűs Endre mellett dolgozott. 1949-50 között politikai okok miatt Kistarcsára került gyógyszerészként, 1950-95-ig Nagykátán volt gyógyszertárvezető, és 1991-től Nagykátai Rendelőintézetnek az orvos- labor vezetője. 1991-94 között Pest m-i Tiszti Főgyógyszerész volt. Kutatási területe: szerves kemikalizáció során felgyülemlett mérgező anyag vizsgálatát hazánkban az elsők között végezte, vegyi anyagokkal foglalkozók toxikológiai ellenőrző tevékenységének felügyeletét látta el. Szakmai jellegű előadásokat szervezett és tartott. Kitüntetései: Magy. Népközt. Minisztertanácsa Kiváló Munkáért Kitüntető jelvény (1982), Semmelweis Ignác Díj (1998), Eü-i Miniszter Díszoklevele (1999), Tantus Amor Operis Pharmaciae Emlékérem (2002), Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkereszt (2005). 1991-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette.

Farkas Sándor

(1891-1947)

lelkész – Kisújszálláson született, itt végezte az elemi és a középiskolát. A Református Főgimnáziumban érettségizett 1910-ben, majd a debreceni Tudományegyetem Teológiai fakultásán végzett. Az 1915. évi lelkészképesítő vizsga letétele után Tiszaladányba került. Több település lelkésze volt,

mígnem, egy évre, 1923-ben hazakerült Kisújszállásra. Előtte 3 évig Tivadarfalván szolgált, mely település Trianon miatt előbb román, majd cseh uralom alá került. A csehek erőszakkal áttették Magyarországra területére a tiszabecsi hídnál. Ekkor került vissza szülővárosába. Meghatóan szép és emlékezetes dolog, hogy a tivadarfalvai gyülekezet száműzése idején is lelkészének tekintette és járandóságát hiánytalanul kiszolgáltatta. Kisújszállásról Garbolcra került, ahol elhunyt. Kisújszálláson temették el. Tagja volt az Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének.

Fazekas Sándor

miniszter - 1963-ban született Karcagon, a középiskolát Kisújszálláson végezte. 1987-ben a szegedi József Attila Tudományegyetem jogi karát cum laude eredménnyel zárta. 1990-2010 között Karcag polgármestere. 2010-14 között vidékfejlesztési, 2014-től mezőgazdasági miniszter. 1998-tól a Kunszövetség, 2012-től a Hungarikum Bizottság elnöke. Számos kitüntetés mellett 2011-ben Nagykunságért díjban részesült.

Fehér János dr.

szemészprofesszor- Tiszaburán született 1939-ben, középiskolai tanulmányait Kisújszálláson folytatta. Orvostudományi diplomáját Debrecenben szerezte 1964-ben. Több mint 150 tudományos közleménye jelent meg magyar, olasz, angol, német, francia nyelven. Az angol nyelven íródott többkötetes műve ma is a szakorvosképzés tankönyve. Több új szembetegség felfedezése fűződik nevéhez, négy általa kifejlesztett gyógyszer szabadalom segítheti a betegek

gyógyulását. A Nutripharma Hungaria Táp,- és Gyógyszer Előállító Kft alapítója és kutatás-fejlesztési igazgatója. Európa szinte valamennyi fővárosa mellett - tudományos konferenciák előadójaként- szerepelt az Egyesült Államok, Kanada, Dél-Amerika nagyvárosaiban, Tokió, a Hawaii szigetek, Bermuda egyetemlein, konferencia-központjaiban. Munkája elismeréseként tagjainak sorába választotta az amerikai Tudományos Akadémia és tíz nemzetközi tudományos társaság, a magyar Kiváló munkáért kitüntetés után 2014-ben a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült. 1992 óta Rómában él feleségével, aki több magyar klasszikust fordított le és adott ki, olasz nyelven. Lánya komputergrafikus Budapesten, fia a Shelby autógyár vezető mérnök- közgazdásza Las Vegasban. Tiszabura díszpolgára.

Az alábbiakban a gimnáziumban, 1956-ban történt eseményekről ír:

Fehér János: A zászló 56-ban

Október 23-án este a kollégium tanulószobájában hallgattuk a rádióban az elhíresült Gerő-beszédet. Feltűnt, hogy a háttérben, mintha időnként puskaropogás hallatszana, de adáshibára gondoltunk. Aztán a beszéd hirtelen abbamaradt, valahogy nem volt befejezve, lekerekítve. Abban az időben a politikusok kötelezően egy jelszóval zárták a mondanivalójukat, rendszerint a kommunista párt, vagy valamelyik nagy vezér éljenzésével. Ez most elmaradt. Később tudtuk meg, hogy megszakították az adást. Ez a beszéd egyébként sem illett a közhangulatba, de maga Gerő sem. Ez a beszéd, nem hogy lecsillapította, inkább felbőszítette az embereket. Az utcán járók kérésére kinyitottuk a földszinti tanulószoba ablakait, hogy hallhassák a rádiót. Többen biztattak bennünket, hogy menjünk ki, tüntessünk az utcán, most, azonnal,

éppen a Gerő-beszéd miatt. A kollégium igazgatója, Porcsalmi Lajos, higgad és józan tanácsára senki sem csatlakozott az utcán ógyelgő emberekhez. Visszagondolva, ez egy nagyon bölcs tanács és döntés volt. Másnap reggel, az első óra előtt bejött a tantermünkbe, a III. humánba Katsányi Sándor, az irodalomtanárunk, és tőle szokatlan izgatottsággal mondta: „ - Pesten nagy baj van! Tegnap este utcai harcok kezdődtek a rádiónál, több halott és sok sebesült van! Ezzel minden elromlott!”- Döbbenet hallgattuk, nem számítottunk arra, hogy az események ilyen fordulatot vesznek. A mi osztályunk különösen jó kapcsolatban volt a fiatal tanárral, aki akkor már a harmadik éve tanított minket. Akkor még nem tudtuk, hogy az első lövést egy provokátor adta le. A Rádió kapujában őrszolgálatot teljesítő katonát “valaki a tömegből” lelőtte. (Ki lehetett az a “valaki” akinek akkor fegyvere volt?) Ez volt az ürügy, hogy az AVH beavatkozzon, hiszen “csak visszalöttek”. Majd megint csak “valaki” egy egész teherautónyi fegyvert “szerzett”, amit szétosztott. Aznap az utolsó óránk a második emeleti kémia előadóban volt. Éppen csak, hogy elhelyezkedtünk, amikor elkezdett remegni az épület, először csak finoman, majd egyre erősebben, és vele együtt a motorzaj is egyre hangosabb lett. Az ablakból csak azt láttuk, hogy végeláthatatlan sorban jönnek az orosz tankok Karcag felől. A tanítás végén alig tudtunk átmenni az úton a tankok miatt. Egyszer-egyszer megálltak, amikor a város szélén a vasúti kereszteződésben sorompót kaptak. Megszólított az egyik tankból kinéző fiatal, szinte korunkbeli orosz katona: „- Messze van még Suez?- Messze bizony és nem is ebbe az irányba kell menni.”- Nyilván úgy gondolták, hogy az éppen akkor kirobbant szuezi háborúba kapták a menetparancsot. Több hullámban, késő estig tartott a tankok vonulása. Másnap délelőtt, október 25-én minden osztályt kivezetett az osztályfőnök a gimnázium udvarára. Ari igazgató úr röviden

tájékoztattott bennünket, hogy a tanári karban megalakult a forradalmi tanács, amelynek vezetőjévé Kenyey Zoltán fizika tanárt választották, aki majd a gimnáziumot a Városi Forradalmi Tanácsban képviseli. Kérte a diákságot, hogy válassza meg a maga képviselőjét. Rám esett a választás: „Van-e valami kívánsága a diákságnak? – kérdezte. - Szeretnénk megkoszorúzni a 48-as emlékművet „– mondtam rövid gondolkodás után, hiszen fájlaltuk, hogy a legutóbbi március 15-én ezt nem engedték. Gyorsan ment az előkészület. A raktárból előkerült két nemzeti lobogó, az egyik Kossuth-címerrel, ami már évek óta tilos volt, börtön járt volna érte, ha kiderül, hogy rejtegették. A tanárok egy koszorút hoztak, és elindult a menet, Kossuth-nótákat énekelve, fegyelmезetten az emlékműhöz vonultunk.

A fotót Hegedűs Endre készítette 1956. október 27-én, reggel 9-kor. A kép digitális javítását Oros Tamás végezte.

A túlpldalon látható kép ezt a felvonulást örökítette meg, a Hegedüs Patika egyik gyógyszerésze készítette és rejtegette évtizedekig. A kép bal szélén Fehér János vitte a Kossuth-címeres zászlót. A másik zászlóból kivágtuk a vörös csillagos címert. Sokan mások is ezt tették az országban. Így lett a "lyukas zászló" a forradalom jelképe

A Himnusz után egy rövid beszédet mondtam, elhelyeztük a koszorút, majd Lómen Endre elszavalta a Nemzeti dalt, végül elénekeltük Szózatot és ugyanilyen rendezetten visszamentünk a gimnázium udvarára. Ott Ari igazgató úr bejelentette, hogy a városban és az országban kialakult helyzet miatt a tanítás bizonytalan ideig szünetel: „-A kollégium is bezár, mindenki utazzon haza a legelső vonattal” – tette hozzá Porcsalmi tanár úr. Alighogy kijöttünk a gimnázium kapuján, kiderült, hogy a mi megmozdulásukkal egy időben, vagy annak hatására a városban is szerveződött egy tüntetés, amely a Pártházhoz vonult és ott elszabadult a pokol. Közben a tiszaburai szülők teherautót fogadtak, előbb a Törökszentmiklóson levő lányokat, majd minket, fiúkat Kisújszállásról szedtek össze és vittek haza. Este már Tiszaburán voltunk. A kényszerszünet hetekig tartott.

Fekete Imre

(1948-2012)

szakoktató, ügyvivő - 1948-ban Kisújszálláson született, ahol a középiskolát végezte, a Móricz Zsigmond Gimnáziumban. Szakoktató, népfront titkár, városi sportfelügyelő, NB III-as kosárlabdaedző. A Nagykunsági Népfőiskola vezetője, a Nagykunsági Szellemi Műhely alapítója. 2009-ben a Jászkun Huszárok kegyeleti emlékhelyének felállításának - , Budapest, Hadtörténeti Múzeum,- és a Nagykun-

sági Európa Napok kezdeményezője. Több helytörténeti kiadványban publikált. 2001-ben a Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette, 2002-ben Pro Urbe díjat kapott. Gaál Kálmán díjas. 2012-ben hunyt el.

Fekete Lajos dr.

(1834-1877)

orvos, orvostörténész – Kisújszálláson született, itt kezdte meg középiskolai tanulmányait, de érettségi vizsgát már Nagyváradon tett. 1860-ban a budapesti orvosi egyetemen nyert oklevelet és még ebben az esztendőben Kisújszállás városi tisztiorvosa, majd a Jászkun kerületek tisztifőorvosa lett. Minden szabadidejét orvostörténeti kutatásokra fordította. Jelentékeny orvostörténeti munkát fejtett ki abban a korszakban, amikor az orvostudomány történetével való foglalkozás szükségessége és fontossága újra felmerült és igen kevesen ragadtak tollat azért, hogy a magyar orvostörténelem megírásához szükséges dokumentumokat összeszedjék. Széles látókörű, nagy műveltségű, kitartó szorgalmú gyűjtőszennvedéllyel felruházott orvos volt. Kisújszálláson hunyt el. Munkái: A jász-kúnok története. Debrecen, 1861; A gyógytan története rövid kivonatban. Pest, 1864; Magyarországi ragályos és járványos kórok rövid történelme. Debrecen, 1874.

Forró Imre Lajos

(1910-1985)

lelkész, egyháztörténész – Kenderesen született, középiskolai érettségét Kisújszálláson tett 1928-ban. Teológiai tanulmányait Debrecenben kezdte, majd Hollandiában folytatta, mint ösztöndíjas. Itt kutatásokat folytatott az egyetemen tanult egykori magyar

diákokról. Lelkészi szolgálatát nagyrészt Kenderesen folytatta. Tiszagyendán parókiát építtetett. 1944-ben táborig lelkész volt. Folyamatosan publikált egyházi és világi lapokban, hollandról fordított írásokat. A Theológiai Szemle külső munkatársa volt. Fő műve: az Adatok a Franekeri Egyetemen tanult magyar diákokról, 1623-1794.

Gaál Kálmán (1846-1920)

polgármester – Kisújszálláson született redemptus családból, általános és középiskolai tanulmányait a városban folytatta, majd Debrecenbe került, ahol jogi képesítést szerzett. 1878-ban mint ügyész (a mai jegyzőnek felel meg) került vissza szülő-városába, ahol később, 1890-től 1918-ig volt a város polgármestere. Hivatali ideje jórészt egybe esik a milenniumi országépítés időszakával. Nevéhez fűződnek a nagy városi középítkezések és a városkép átalakítása: Gimnázium, Városháza, Színház Vigadó, Városi Takarékpénztár, kövezett főút, első artézi kút, víztorony, villamosítás, Piactér, vasútállomás, közraktár, kisdudó, iskolák, stb. A város központja jelenlegi arculatának kialakítása az ő nevéhez fűződik. Alkotói időszakát az I. Világháború zárta le, halála előtt másfél évvel lemondott hivataláról, mely hivatalban fia, János követte. Gaál Kálmánról utcát neveztek el a városban, valamint díjat, melyet olyan személyek kapnak, akik a város fejlesztésében, szépítésében maradandót alkotnak.

Gálné Ignác Júlia

festőművész - 1947-ben született Tiszagyendán. Középiskolai tanulmányait Kisújszálláson végezte, majd Budapesten tanult festészetet. Tanárai voltak: Csíkszentmihályi Róbert, Czétényi

Vilmos. 1972 óta a Somogy megyei Csurgón él, ahol a Kaposvári Fegyveres Erők Klubjának az igazgatója. Csoportos és önálló kiállításon többször szerepelt. Egyéni kiállítása először Csurgón volt. Természetelvű festőnek vallja magát, ezért inspirálja a természeti valóság. Olykor a választott téma (Mementó I., Mementó II.) képzettársítások sorozatára készíti a nézőt a világ teremtésétől és az utolsó ítéletig, a hirosimai atomtámadástól napjaink háborújáig. Ekképpen adnak a tárlatlátogatóknak e képek sejtelmes holdudvarokkal maradandó élményt. A Mementó I. ihletője a 2001. szeptember 11-i New York-i terrortámadás, a Mementó II.-é a 2001-es tiszai árvíz.

Garzó Imre (1827- 1914)

Mérnök, tanár, pedagógiai és politikai író, lapszerkesztő- Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában Kecskeméten kezdte. 1840-ig járt Kecskemétre, majd utolsó gimnáziumi évét Kisújszálláson (1840-1841) töltötte. Ő teremtette meg 1863-ban, a vásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium természettani (fizika) szertárát. Az akkor beszerzett eszközök közül több még ma is megvan. Tanári munkája mellett, élénk közéleti tevékenységet folytatott Vásárhelyen. Volt az iskola választott igazgatója is. Részt vett az 1848-49-es szabadságharcban, tüzer hadnagyként esett fogságba Világosnál. 1849-51 között a császári hadsereg katonájaként Firenzében állomásozott. Ottani élményeit az "Emlékezés florenczi napjaimra" címen örökítette meg, amely Arany János Koszorújában jelent meg 1865-ben. 1852-ben utolsó szigorlatát

tette le, amelynek egyik tagja Jedlik Ányos volt, ekkor szerezte meg mérnöki oklevelét. Főbb művei: Mennyiségtan; A közoktatás kérdéséhez; Hód-Mező-Vásárhely város ismertetése ; A magyar hazafiság ellentétei; Vázlatok a lélek természetrajzához; Justh Gyulához .

Gerő János ✕

vegyésmérnök – 1929-ben született Törökszentmiklóson. 1947-ben Kisújszálláson érettségizett. A Budapesti Tudományegyetemen folytatta tanulmányait, míg 1951-ben jó eredménnyel befejezte azt, és mint vegyész a Selypi Cement Művek analitikai laboratóriumának vezetője lett. Érdeklődési köre a szerves kémia, biokémia közvetlenül és közvetve a rákkutatás lett. Az 1956 őszeének eseményei során elkerült Magyarországról, előbb Bécsbe, majd New Yorkba, később Los Angelesbe jutott. A Cedars-Sinai kórház kutató laboratóriumában kezdett dolgozni klinikai reagenseken, majd 1958 végén kezdett dolgozni a CALBIOCHEM nemzetközileg ismert vállalatnál. Gyártmányaik sokasága melyek előállításában része volt: nuklein savak (RNA és DNA) és származékaik, cukor foszfátok, koenzimek, amino-savak, és származékaik stb. Mindezek az anyagok a biokémiai és orvosi kutatásokat szolgálják, közelebb hozzák az élet megértését és nem egy az alkotórésze gyógyszereknek. Cégük szállít az egész világra, bécsi irodájuk Magyarországra is. A céget először a Hoechst vegyészeti vállalat, majd a Celanese vette át, ahonét végül is nyugdíjba vonult.

Gondos Tibor dr.

orvos, egyetemi tanár - született Kisújszálláson, 1954-ben, ahol a középiskolát végezte (diáktársai voltak a később említett Karikó Zsuzsa, Cs. Kiss Lajos, Kiss Lajos, Szilágyi Andor)

Végzettsége: 1979-ben SZOTE ÁOK, summa cum laude, aneszteziológiai és intenzív terápiás szakvizsga, tüdő-gyógyászati szakvizsga, oxyológia és sürgősségi orvostan szak-vizsga, 1992 Kandidátusi cím. 1990-91-ben tanulmányúton vett részt San Franciscóban, ahol a szívsebészeti műtéteket tanulmányozta. 1998-2003 –ben egyetemi docens; 2003-05 között az O.Gy.K. Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztályának, 2005-től a Jávorszky Ödön Kórház, Sürgősségi Beteg-ellátó Osztályának vezetője. 2005-től a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán főiskolai tanár; 2009-től a Patológiai Tudományok Doktori Iskola tanára. Publikációi: 51 idegen nyelvű közlemény, 51 magyar nyelvű közlemény, 35 tankönyvi fejezet, 50 nemzetközi kongresszusi előadás, 131 hazai kongresszusi előadás. Kitüntetés: Magyar Népköztársasági Ösztöndíj (1978-79) Több hazai és európai orvosi társaság tagja.

Gönczi Sándor

(1898-1987)

földbirtokos- Kisújszálláson született, az elemi és középiskolát is itt végezte. Az 1915/16-os tanévben, hetedik korában a Benő János alapból 11 Korona, a Porteleky alapból, az éneken kiváló előmenetelért 32 Korona jutalomba részesült. Az ifjú zenekar tagja volt és mélyhegedűn tanult, jeles eredménnyel. A kör tisztikarának jegyzője volt. 1916-ban bevonult és 1919-ben, az I. Világháborúban teljesített három éves frontszolgálat után, mint hadnagy szerelt le. A Debreceni Gazdasági Akadémiát 1922-ben végezte. Ezután, mint gyakornok, rövidebb ideig a Mezőhegyesi Állami Ménesbirtokon volt alkalmazásban. Később otthon a családi birtokot irányította. 1929-1938 között különféle reszortokban, mint

banktisztviselő szolgált a Nagykunsági Takarékpénztárban. 1939-1941 között, mint tartalékos tiszt katonai szolgálatot teljesít a kisújszállási 48. sz. Honvéd Kiegészítő Parancsnokságon. 1941-46 között a szolnoki vármegyeházán magyar királyi gazdasági felügyelői minőségben alkalmazták. A Kisújszállási Öregdiákok Szövetsége alapító tagja. Egy osztályba járt Korda Bélával.

Gönczy Sándor (ifj)

(előbbi gyermeke) - 1949-ben érettségizett Kisújszálláson, nyolc év gimnáziumi tanulmányát követően. Az egyik legjobb összetartó diákközösség tagja, szervezője. Külön honlapot épített a közösségi múlt bemutatására, a városi értékek megőrzésére. A Magyar Elektronikus Könyvtár honlapján olvasható: *"Kisújszállás az 1930-as és 1940-es években címmel új virtuális kiállítás került fel a MEK-be. A szerkesztője, Gönczy Sándor, a városról készült és hosszú évek munkájával gyűjtött fotóit gyűjtötte egybe, dokumentálta, kiegészítette az ott élők rövid ismertetésével."* Több, mint 800 korabeli felvételtől áll ez az értékes gyűjtemény. 2005-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette.

Gulyás Nagy Imre

(1817 – 1840)

költő - A hatosztályú gimnáziumot szülővárosában, Kisújszálláson végezte; 1832-ben a debreceni kollégiumba ment, ahol Péczeli József tanár buzdítására és vezetése alatt korán kezdett az irodalommal foglalkozni. Első kísérletei Péczeli Lantjában (1834-35) jelentek meg. Legátusi minőségben Hódoson, Vajdán, Tenkén és Berekböszörményben négyszer is megfordult. Mint harmadéves filozófus, 1835 ele-

jén Nagyváradra ment Szász József megyei mérnök fiai mellé, nevelőnek; innét csak egy év múlva tért vissza Debrecenbe, hogy folytassa megszakított tanulmányait. Mint teológust 1839-ben a költészeti osztály tanítójává tették, de mellbaja miatt meg sem kezdhetette működését és 1840. január 31-én meghalt, Debrecenben. 1864-ben egy debreceni műkedvelő társaság márvány obeliszket állíttatott sírjára. Árpád c. balladaszerű költeménye a Kisfaludy Társaság költői pályázatán 1840. február 1-jén az első díjat (ezüst emlék-billikomot) nyerte. Hattyúdalát a Kisfaludy Társaság február 18-én gyűlésén mutatták be. Verseiből egy sorozatot a Kisfaludy Társaság adott ki Évlapjai I. kötetének függeléke gyanánt. Az Athenaeum (1840) közölte az Árpádot és néhány versét; a Debreczeni Közlöny (1860. 47., 52. sz.) szintén kiadta pár költeményét. Kertbeny pedig (Album hundert ungarischer Dichter. Dresden, 1854) német fordításban adta ki egy versét. Debreceni évei alatt kapcsolatba került Arany Jánossal, Keszi Hajdú Lajossal és Hegedűs Lajos kisújszállási drámaíró- színésszel. Az Öregdiák Baráti Kör kezdeményezésére a Helytörténeti Füzetek 10. számának témája- dr. Kiss Kálmán-né öregdiák indítványára – Nagy Imre verseskötete.

Gyáni Imre

(1913- 2009)

tanár - Kisújszálláson született, ugyanitt érettségizett. 1939-40-ben nevelőtanár a kisújszállási internátusban, majd 1940-től a Hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Gimnázium tanára, később igazgató-helyettese. 1950-től 1957. január 25-ig a gimnázium igazgatója. 1946-tól tagja a hódmezővásárhelyi törvényhatósági bizottságnak. 1947-1949 között Szeged város főispánja. 1954-től a Hazafias Nép-

front hódmezővásárhelyi elnöke. 1956. október 19-én engedélyezi a Diákparlament összehívását a Bethlen Gábor Gimnáziumban. Gyáni Imrét 1956. október 29-én törvényesen titkos választáson a Nemzeti Bizottság elnökévé választották. 1956-os tevékenységéért hat év börtönt kapott. 1958 tavaszán örökre eltiltották a tanári pályától. Amnesztiával, 1960. április 4-ét követően szabadult. 1960-tól 1967-ig a Magyar Tudományos Akadémia külső munkatársa. 1968-tól nyugdíjazásáig, 1981-ig Budapesten a Hídépítő Vállalat raktárosa volt. Hódmezővásárhely Díszpolgára 2006-ban, mely kitüntetést Lázár János (későbbi miniszter) adott át.

Győri László: B.G.G.

/részlet/

„... Örült-e Ihász Antal úr,
ahogyan Horger Antal úr?
De Hódmezővásárhelyen
Gyáni Imre történelem.

Gyáni Imre igazgató
Vásárhelyen ötvenható.
Ötvenhatban ő vette fel,
akiket bélyegzett a jel,...

Gyáni Sándor

(1910–1993)

középiskolai tanár, (öccse Gyáni Imre hódmezővásárhelyi igazgató) Kisújszálláson végezte középiskolai tanulmányait. Az öregdiák kör első szervezője, a budapesti találkozó alapítója. Az Öreg Diák Baráti Kör 1986-ban kitüntetésben részesítette.

Gyányi Margit (Dankó Istvánné) dr.

házi orvos, belgyógyász, fizioterápiás szakorvos - Kisújszálláson született, itt végezte a középiskolát. A debreceni egyetemen szerzett orvosi diplomát. Első munkahelye a megyei kórház volt, majd szülővárosa házi-orvosa lett. Szakmailag meghatározó szerepe volt a Kumánia Gyógy,- és Strandfürdő fürdőgyógyászati részlegének megvalósításában, a balneo-fizioterápiás szakrendelés létrejöttében. Az Öregdiákok Baráti Köre intéző bizottságának tagja, Pro Urbe-díjas, 2006.; J.N.Sz. Megyei Egészségügyi Díj 2014.

Györffy Sándor dr.

kertészeti szakíró, tévés műsorvezető, a hazai biomozgalom egyik atyja - 1928-ban született Túrkevéen, a középiskolai tanulmányait Kisújszálláson végezte. Az iskolához mindig is hű maradt, kezdeményezésére jött létre a budapesti, évi két alkalommal történő öregdiák találkozó."... *Hogy gondolataimat, érzéseimet versbe foglaltam, azt a kisújszállási gimnáziumban működő önképzőkörnek köszönhetem...*"- nyilatkozta. Könyvei: Bioveteményezés; Gyógyító munka a biokertben; Szerszámok a biokertben; a Naprakész kertünk az Agroinform kiadásában 1996-ban. Társszerzőként a Biokultúra kiadványokban is írt: Biokertművelés, Biogazda 1, 2, 3; Útmutató az életigenlő gazdálkodáshoz (Debrecen 1994); Ángyán Józseffel: Védett és érzékeny természetvédelmi területek mezőgazdálkodásának alapjai (Mg. Kiadó 2002); Makkai Gergellyel: Ökológiai gazdálkodás (Mentor K. Marosvásárhely 2008). Számos folyóiratban, rendszeresen publikált: Családi lap,

Magyar Konyha, Otthonunk, Szép Lak, Ezermester, TVR Újság, Új Elixír, Szabad Föld, Agro tippek. Az Öreg Diák Baráti Kör 1987-ben kitüntetésben részesítette.

„Nyolcvan év felett

Éveim száma szerint már betöltöttem
erre a földre szóló küldetésemet,
de valami őserő mégis visszatart.
Magamban mélyen és fent a végtelenben
keresem a még rám váró feladatokat,
hogy elvégezve azokat elérjem a kaput...”

Győző Károly

(1918 /?/-1979)

gépészmérnök, atléta - Kunhegyesen született, Kisújszálláson, a középiskolában kitűnően tanult és így is érettségizett 1936-ban. Nagyszerű sportoló volt. A középiskolai atlétika élvonalába tartozott. Kiváló eredményeket ért el, rengeteg érmet kapott. Kitűnt tehetségével a dobó számokban is. 1938-ban a Karcagon tartott Nagykun viadalon 7 nagyközség 438 sportolója mérte össze erejét. A nagykun Bajnoki cím megszerzéséért folytatott küzdelemben: első helyezett lett távolugrásban 590 cm-rel, és szintén első súlylökésben 12,47 m-rel. Még ebben az évben 15 község sportolói gyűltek össze a Kiskun-Nagykun Viadalon, melyet ismét Karcag rendezett. Súlylökésben II. helyezést ért 12,47 m-es dobásával. A zsidóüldözés miatt a kitűnő tanulót nem vették fel az egyetemre, tanulmányait Olaszországban volt kénytelen folytatni. Milánóban szerzett gépészmérnöki diplomát. Egy orvos családnál lakott albérletben, akik a német megszállás alatt bújtatták,

megmentették az életét. Később tíz munkást foglalkoztató galvanizáló üzemet vezetett, autógyárakkal volt megállapodása. A jó kedélyű, hatalmas - meglelt korában 100 kg-os -, sportos felépítésű férfi 1979-ben halt meg Olaszországban.

Gyülvészi István

(1897-1976)

lelkész, egyházi író- Elemi iskoláit Kenderesen, a gimnáziumot Kisújszálláson végezte el, akkor egyedülként színjeles eredménnyel. Az iskolában, ebben az időben nagyon ritka volt a színjeles tanuló, a 250 diákból csak 11 fő az 1915-/16-os tanévben. Gyülvészi István a Bedő János alapból 11 Korona, a Dr. Pallagi alapból 10 Korona, a Kenderes- Dr. Szemes emlékalapból 74 Korona jutalmat, továbbá 70 Korona tápintézeti segílyt kapott. 1916-ban kezdte meg teológiai tanulmányait Debrecenben, ahol 1920 őszén kápláni, majd 1922 októberében lelkészsképesítő vizsgát tett. Közben a baseli egyetemen is tanult. 1925-től Ládbesenyő lelkésze, majd 1929 -től - 1966 -ig az edelény-finkei református gyülekezet lelkipásztora. A jó képességű, több nyelven beszélő lelkésznek az aktív gyülekezeti szolgálat mellett jutott ideje írásra, publikálásra is. Prédikációi, bibliamagyarázatai, versei, fordításai önálló és gyűjteményes kötetekben, számos korabeli egyházi folyóiratban láttak napvilágot. Munkái: Báránybőrbe bújt farkasok; Én vagyok az Út; Egyházi beszédek; Új Jeruzsálem felé; Beköszöntő egyházi beszéd.

Halász János

államtitkár - Cibakházán született, 1981-ben a kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnáziumban érettségizett. A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerzett diplomát.

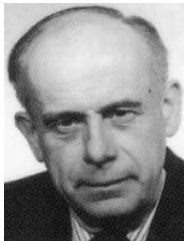
Debrecennek alpolgármestere volt, 1998 óta a város 2. választókerületének megválasztott parlamenti képviselője. 2010. óta az Orbán-kormány államtitkára. 2013-ben megkapta a Kisújszállás Díszpolgára címet.

Haranghy Miklós (1920-1999)

festőművész - Debrecenben született, Haranghy Jenő festőművész gyermekeként. Elemi iskoláit Budapesten, középiskoláit Kisújszálláson, a Horthy Miklós Református gimnáziumban végezte. 1938-ban sikeres érettségi vizsgát tett. 1941-ben katonai szolgálatra bevonult. Harctéri teljesítményeiért a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével tüntették ki. 1952 februárjában följánlották, hogy az Állattenyésztési Kutató-intézetben, a lótenyésztési osztályon dolgozzon. Munkája egyrészt szakkönyvek rajzolásából, másrészt lovas és lótenyésztési szakmunkákból állt. 1962. június 1-ig, mint önálló grafikusművész dolgozott. Minden évben az Országos Mezőgazdasági Kiállítások művészeti vezetőjeként is ténykedett, a Magyar Lovas Szövetség alkalmazásában. 1962-től a Nagyvázsonyi Lovasjátékok forgatókönyv írója és főrendezője, 1971-ben a Vadászati Világkiállítás lovas rendezvényeinek művészeti vezetője is volt. 1987. június 30-ig a Magyar Nemzeti Múzeum alkalmazásában a múzeum lószerszám és huszáranyagát katalogizálta és leltározta. Az 1990- es években külföldi képzőművészeti megrendeléseket teljesített, 1996-ban Olaszországban, Bibionében volt kiállítása.

Hársing Lajos dr.
(1925-2000)

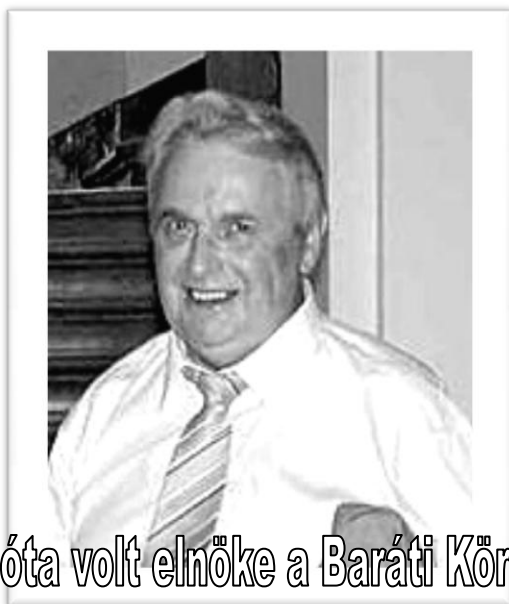

szinkron dramaturg, műfordító, tanár, rejtvénykészítő és író- Kisújszálláson született, ahol a középiskolát is végezte. A Debreceni Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán 1948-ban szerzett diplomát. Később doktori fokozatot szerzett. 1953-54-ben az esztergomi II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskola magyartanára volt. Igyekezett a tizenéves növendékek figyelmét, érdeklődését az irodalom felé irányítani, rendkívül hatásos előadásmódjával. Erre a célra egy kísérleti tananyagot is szerkesztett. Népszerűek játékos ismeretterjesztő munkái, kvízkönyvei. Az ötvenes évektől haláláig, 79 film magyar szinkronját készítette el. Ezek közt olyan neves rendezők munkái is megtalálhatók, mint Jean-Luc Godard, Andrzej Wajda vagy Jean-Pierre Jeunet, de ő készítette Louis de Funès filmjeinek magyar szinkronjait is. Könyvei: Irodalmi játékok; Agyköszörűlde; Játék-világ-irodalom; Tangram; Ismerd meg agyadat; A filozófiai gondolkodás fejlődése Thalészstől Gadamerig; Agyvizit; Kvízpróba, Nagy irodalmi tesztkönyv. Az Öreg Diák Baráti Kör 1981-ben kitüntetésben részesítette.

Hegedüs Endre dr.

gyógyszerész- Kisújszálláson született 1942-ben, 1960-ben érettségizett a helyi gimnáziumban. 1965-ben végzett a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán. A kisújszállási Zöldy patika tulajdonosa. 1987-ben az MDF kisújszállási Alapszerveinek Elnöke, majd 1994-től a Kisgazdapárt helyi elnöke. 2002-től MIÉP tagság. A Magyarok Világszövetsége Helyi Csoportjának tagja. Rendszeresen publikált lapokban: a Kisújszállási Krónika, a karcagi Kunhalom,

később a Hunnia majd az Igazunk '56., melynek három évig volt a Szerkesztőbizottsági tagja. 1999-ben megkapta a Magyar Gyógyszerész Kamara Alapító Tagja Oklevelet. 2000. június 14.-én Budapesten, a Vajdahunyad Várában vitézé avatták, és így felvételt nyert az '56-os Vitézi Rendbe. 2001 októberében megkapta a Pro Sanitate (az Egészségügyért) Egészségügyi Miniszteri életműdíjat, 2007-ben Kisújszállás, a közéleti tevékenységét "Pro Urbe" díjjal ismerte el. 2009-ben megkapta a végzettség után járó doktori címet. 2003. óta a Móricz Zsigmond Öregdiák Baráti Kör elnöke. Nevéhez fűződik a számítógépes adatbázis kidolgozása a tagsági nyilvántartás terén, a tagság pénzügyi helyzetének megszilárdítása, a Kör tevékenységének kiszélesítése a város közléte, hagyományainak ápolása terén. Fontos figyelmet fordított az arra méltó öregdiákok elismerésére, az időközben elhunytak méltó megemlékezésére. A Baráti Kör 2005-ben kitüntetésben részesítette.

2003 óta volt elnöke a Baráti Körnek

Hegedűs Lajos (1818-1860)

színész, rendező, színi direktor, drámaíró - Kisújszálláson született, itt járt középiskolába, ahol végzősként összebarátkozott Arany Jánossal, kivel Debrecenben, egy év múlva, együtt kezdték a színi mesterséget. Huszonkét darabban játszottak együtt. Hegedűs később elismert színész lett, a Nemzeti Színház színésze és rendezőjeként dolgozott. Több vidéki színtársulatot is irányított Kolozsvártól Győrig, Kassától Szegedig. Francia klasszikusokat fordított. Legjelentősebb a drámaírói tevékenysége. Öt színművét fél évszázadon át játszották a nevesebb színházak. Legsikeresebb műve a Bíbor és gyász című dráma (megjelent német nyelven is), mellyel elnyerte a Tomori díjat. További művei: A rózsakirálynő (ennek előadását látta Ferenc József is), Róma leánya, Nagy Lajos kora, A hazatértek, Attila. Felesége a kor üdvöskéje, a nemzet első csalogánya Bodenburg Lina, aki fiatalon elhunyt. Ugyanabban az évben meghalt kisfiuk is, majd Hegedűs Lajos is.

Herczeg Erzsébet ✂

Karcagon született 1927-ben, a középiskolát Kisújszálláson végezte. 1954-ben Kisújszálláson a jelenlegi MÁV Pályafenntartási Főnökségen adminisztratív munkakörben helyezkedett el. Különféle szaktanfolyamokat végezve 1970-ben mérlegképes könyvelői oklevelet szerzett. 1957-óta, mint számviteli vezető dolgozott.

Herczegh Márton

(1936 - 1987)

Növénynemesítő, agrármérnök –Kisújszálláson született. A Móricz Zsigmond Gimnáziumban érettségizett 1955-ben (Szentpéteri Géza, Sípos Álmos osztálytársaként), az Agrártudományi Egyetemen (ATE) mezőgazdasági mérnöki oklevelet szerzett (1960), a biológiai tudományok kandidátusa (1980). 1960-tól haláláig az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Martonvásáron dolgozott. 1967-től a csemegekukoricanevelést irányította, 1984-től, mint a kutatóintézet kukoricanevelési osztályának tudományos osztályvezetője. Jelentős eredményeket ért el a hibridkukoricák előállításában, a kukorica hidegtűrésének javításában. A rekurrens szelekciós (vissza-keresztelés) módszerek elismert szaktekintélye volt. 11 féle kukoricát nevelített.

Horthy Szabolcs dr.

(1873 – 1914)

Nagybányai vitéz Dr. Horthy Szabolcs főispán – J.-N.Sz. vármegye hősi halált halt főispánja, a 13. Jász-Kun Huszárezred főhadnagya, református egyházmegyei gondnok - Kenderesen született. Középiskolai tanulmányait Kisújszálláson végezte. Berlinben és Kolozsvárott szerzett jogi képesítést. Iskolái befejezése után a vármegye szolgálatába lépett. Két járásban szolgabírói állást töltött be. 1910-ben az uralkodó döntése alapján főispánná nevezték ki. Tevékenysége alatt a vármegyében nagy fejlődés indult el a gazdasági és a kulturális élet területén. Cukorgyár létesítése, kereskedelmi főiskola beindítása, belvárosi iskolaépítés, stb, mely lendületnek a világháború kitörése

vetett végett. Horthy Szabolcs személyes példamutatással vett rész a háborúban, ahol hősi halált halt.

Horváth Károly dr. ✘

egyetemi tanár, miniszteri főo.v.- – 1928-ban született Túrkevén. Elemi és középiskoláit Túrkevén, Pécsen és Kisújszálláson végezte. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán 1952-ben fejezte be. Rövid ideig tanársegéd volt a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen, majd aspiráns lett a Budapesti Műszaki Egyetemen, 1955-től 1961-ig tervezőmérnöki tevékenységet folytatott a Ganz Vagon és Gépgyárban, majd a Ganz-MÁVAG-ban tervezési osztályvezető volt. 1960-ban megszerezte a kandidátusi fokozatot. 1961-1962-ben főosztályvezető volt a Nehézipari Minisztériumban. 1962-ben került a Műegyetemre docens-ként, s a Vontatási Tanszék (mai nevén Vasúti járművek tanszék) vezetője lett. 1963-tól 1967-ig a Kar dékán helyettese volt. 1968-ban nevezték ki egyetemi tanárrá. Kitüntetései: az Oktatásügy Kiváló dolgozója, a Gépipar Kiváló Dolgozója

Horváth J. Lajos dr.

geológus, kohász – Kunhegyesen született 1936-ban, 1951-től a kisújszállási Móricz Zsigmond Reál Gimnáziumban, 1955-ben érettségizett (osztálytársa volt Szentpéteri Géza, Sípos Álmos). 1957-ben elhagyta szülőföldjét, egy ideig egy osztrák menekült-táborban várta sorsa jobbra fordulását. Még ebben az évben megpályázta és megkapta a Ford ösztöndíjat. Pisába utazott, ahol az egyetemen a geológia szakra iratkozott be. 1964 februárjában a disszertációját megvédve ledoktorált

(Mangánt tartalmazó ércek Liguriában). 1964. április végén érkezett az USA-ba. Jelenleg Minneapolisban él. Itt aktívan részt vesz a magyar szervezet munkájában is. Fiatal korában szeretett volna költő lenni, verseket írogatott.

Nagyapó

Kezén a májfolt megremeg,
míg tübe fúzi a cérnát.

Az öreg Zinger zúg, berreg.

Ő hozzá dúdol egy
megszokott dalocskát.:

Perzsiának fővárosa

Teherán,

az élet ott is teher ám.

Igy telik napja, s sokszor éje

Hátán hetvennégy éve

púposodik fájdalmas szenvedése.

Igen már hatvan éve, hogy szabó.

Teher ám, teher már

a munka, s asztalán

mégis izzón serceg a vasaló

Hörömpő János dr.

(1911-1996)

topográfus – Titelen született, Kisújszálláson érettségizett 1930-ban (osztálytársa volt Csávás István, Balázs János) 1937-ben a szegedi Ferenc József Tudományegyetem Jogi Karán doktorált. 1941-től került a Honvéd Térképészeti Intézetbe, ahol geodéziai, topográfiai, fotogrammetriai és kartográfiai térképészeti szaktanfolyamot végzett. Ezt követően terepfelmérő, majd topográfus volt. Később az intézetben oktatta a térképtervezést, a szerkesztést és irányította a terepmunka gyakorlatokat. 1970 őszétől az Erdészeti és Faipari Egyetem adjunktusként a térképraajz, a topográfia és a térkép sokszorosítás tárgyakat oktatta. Nagy szerepe volt a kari nyomda, jegyzetsokszorosító kialakításában, amit 1978-ig, nyugdíjba vonulásáig vezetett. Nyugdíjasként is rendszeresen tanított. Mind oktatótársai, mind a hallgatók tisztelték és szerették sokoldalúságáért, szakmai tudásáért, emberségéért és egyéni, utánozhatatlan humoráért.

Houchard Iván

tanár - 1940-ben érettségizett a kisúji gimnáziumban. 1941-44 között a Képzőművészeti Egyetemre járt. A budapesti Kölcsey Ferenc Gimnázium rajztanára, képzőművész szakíró (Kosztai festészetének jellemző vonásai) . A Baráti Kör 1997-ben kitüntetésben részesítette.

Illéssy János dr. (1861- 1905)

levéltáros, történész - 1861. február 12-én született Kisújszálláson. Édesapja Illéssy Sándor nagykunkapitány, édesanyja Varró Mária. A gimnázium alsó osztályait Kisújszálláson és Budapesten, a felső négyet Szepes-Iglón végezte. 1880-tól a pesti egyetemen latin, irodalmi, nyelvészeti és történelmi előadásokat hallgatott. 1884-1905 között Kisújszálláson helyettes tanárként dolgozott a református gimnáziumban. 1886-ban szerzett bölcsészdoktori oklevelet. 1887-től az Országos Levéltár munkatársa lett. Foglalkozott a Jászkunság történetével, nyomdatörténettel és genealógiával. A 16-18. század íróiról (Mikes Kelemen, Amade László) számos értékes levéltári adatot tárt fel. Szakfolyóiratokban és önállóan számos tanulmánya jelent meg. 1905-ben hunyt el. Művei: Gróf Koháry István élete és munkái (Karcag, 1885); A Vrana család címere Turul, 11, 1893. (Pettkó Bélával): A Királyi könyvek (1527-1867) (Budapest, 1895); Per a Nagy Mihályi czimer birtoklása miatt. Turul 1900. Az 1754-55. évi országos nemesi összeírás (Budapest, 1902) A Jász-kunság eladása a német lovagrendnek Budapest, (1905) A Mikófalvi

Bekény család története. Az 1891/92-es tanévben 470 darab ásványból álló gyűjteménnyel gyarapította a gimnázium Jermy Gusztáv múzeumát.

Ivánka Sámuel

(1826-1884)

tanító, zenepedagógus – a Bihar megyei Belényesen született, a gimnáziumot Kisújszálláson végezte. A debreceni iskolában 1842-ben lépett a felsőbb osztályokba, ahol azonban szegénysége s a nehéz öfenntartási gondok miatt le kellett mondania hő vágyáról, hogy az egész kollégiumi pályát elvégezze. 1843-ban Füzesgyarmatra ment tanítónak. 1845-ben pedig Tordára (Sárrét) rektornak és orgonistának; 1848-ban bihari leánytanító s orgonista lett, majd 1850-ben Gyomán, később 1854-ben Szentesen lett kántor. 1860-tól a sárospataki főiskolán választották meg ének- és zenetanárnak s itt tevékenykedett egész haláláig. 1873-ban a Kisújszálláson elkészült orgonáról ő készített szakvéleményt, melyben dicsérte az elkészült hangszert. Folyamatosan publikált egyházi és más szaklapokban. Több önálló műve jeletn meg: Kis énektár, népiskolák számára; Éneklési vezérkönyv (1. füzet 1863); Vezérkönyv és partitúra (1867); Karénektár (népkarok használatára 1868); Elméleti és gyakorlati énekiskola (gimnáziumi tanulók részére 1870); stb Az egyes folyóiratokban is számos dolgozata jelent meg.

Jámbor Ildikó

újságíró, kulturális menedzser - Kisújszálláson született 1955-ben. A középiskolát szülővárosában végezte 1970-74 között, a Móricz Zsigmond Gimnáziumban. A Móriczban 1970-től 74-ig a Diákéletet szerkesztette társaival. KLTE-n szerzett dip-

lomát, művészeti oktató engedélyt. 1988-ban MUOSZ újságíró iskolát végzett. A Megyei Művelődési Központban, Egerben, mint művelődési előadó, a Gép- és Műszeripari Szakközépiskolában, tanárként, később a Heves Megyei Népújságnál kulturális rovatszerkesztőként tevékenykedett. Újságíró az Egri Riportnál, az Egri Látószögnél. A Folklor Fesztivál Agria Néptánc találkozók szervezője, 1987-től rendszeres színházi kritikák írásával foglalkozik, Az Új Hevesi Napló szerkesztőbizottsági tagja. Írásai színháztörténettel, képzőművészettel foglalkoznak. Az Egri Kulturális és Művészeti Központban irodalmi találkozót szervez, az egri Civil Kerekasztal kulturális szekció vezetője. Lánya Somody Ildikó televíziós szerkesztő-műsorvezető (Hazahúzó c turisztikai magazin Kisújszállásról (2014)). Fia Somody Zoltán pszichológushallgató, műsorvezető. Kitüntetései: középiskolás korában Kazinczy érmet nyert, az egyetem alatt Kazinczy díjat.

Jámbor József dr.

színész, rendező – Karcagon született 1963-ban, 1970-78 között Kisújszálláson a Kossuth L. általános iskola tanulója volt (Jámbor Ildikó testvére). 1978-82 Móricz Zs. Gimnázium tanulója volt, itt is érettségizett. 1984-89 KLTE, magyar-népművelési szakra járt, Debrecenben, közben a Debreceni Színház Stúdió és a PG Rock együttes tagja lett. 1987-ben megalakította az egyetemen a Szép Színpadot, 1994-97 között a Színház és Filmművészeti Főiskola, Színház-elméleti szakára járt. Angol, japán, orosz nyelvekből felsőfokú vizsgát tett. Színház- és Filmművészeti Egyetem Doktori Iskola (DLA) 2012. Disszertációja: Misima Jukio színháza elméletben és gyakorlatban. 1989-2002 között a Csokonai Színház rendezőasszisztens, majd rendező és színész, 91- óta művészeti

vezetője a színház színészeiből alakult Szép Színház Alkotóközösségének. Rendezett Görgeyt, Szakonyit, Szigligetit, Brechtet, Shakespearet. Ír és fordít műveket japán nyelvből, zenét szerez, oktat. Díjai: Kiváló színészi alakítás díja; a Kortárs Galéria díja (1994); Kardos Géza Alapítvány díja (1998); Az évad gag-tettje díj (2001); Horváth Árpád-díj (2003); Thália-nyakkendő (2006); Schwajda György drámapályázat megosztott I. díj (2012); Distinguished Service Commendation, Toyama, Japán (2013);

Jantyk Zsolt

tanár, intézményvezető, zenész – Kisújszálláson járt gimnáziumba, majd, 1990-ben a Kossuth Lajos Tudomány-egyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár és közművelődési előadó szakképzettséget. 2000-ben a Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrumán EU szakigazgatási szakértői bizonyítványt, majd 2012-ben közművelődési intézményvezetői képesítést szerzett. Közművelődési szakmai gyakorlatát a Derecskei Városi Művelődési Központban intézményvezetőként, valamint a Derecske Térségi, Közművelődési, Könyvtár-Informatikai és Vidékfejlesztési Közhasznú Társaságban előbb ügyvezetőként, majd tanácsadóként szerezte. Ezt követően a Mikepércsi Művelődési Ház megbízott igazgatója, majd a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Irodájának vezetője, a Debreceni Művelődési Központ igazgatója, a Nemzeti Kulturális Alap Közművelődési és Népművészeti Kollégiumának tagja. Korábban Derecskén alpolgármesterként tevékenykedett. Jantyk Zsolt testvérével, Csabával alapító tagja az 1986-ban alakult PG-csoportnak, melynek szintén tagja volt a fentebb említett Jámbor

József is. A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült. 2013-ban Artisjus díjat kapott.

Kádár (Schwarcz) Endre

(1886-1944)

író – Kunhegyesen született egy iparos családban. A kisújszállási gimnázium érettségizett. 1904-ben nagykorúvá válásakor változtatta meg nevét. Budapesten folytatta bölcsészeti tanulmányokat. A fővárosban, több lapban is megjelentek publikációi pl. Magyar Hírlap, Politikai Hetiszemle. A Nyugat című folyóirat 1909 és 1916 között jelentette meg novelláit és kritikáit. Az itt megjelent Játék c. novellája nagy vihart kavart. Ebben az időben jelent meg első kötete Asszonyportré címmel. Az első világháború alatt Svájcban tartózkodott, ekkor Az Est számára írt tudósításokat. 1919-ben jelent meg első regénye, a Balalajka, amelyet felesége, Müller Livia grafikus illusztrált. 1944 novemberében hunyt el Auschwitzban.

Kádár Kálmán

1962-ben érettségizett a gimnáziumban. Az Öregdiák Baráti Kör nevében, 2012. évben a ballagók köszöntését ő vállalta magára, mint 50 éve érettségizett diák.

Kádár László dr.

geográfus professzor- a Bács megyei Ósóvén született. Gimnáziumba Karánsebesen, Kisújszálláson és Újpesten járt. Egyetemi tanulmányait, mint az Eötvös-kollégium tagja a budapesti egyetemen végezte. 1930-ban Budapesten szerzett doktori fokozatot, és 1932-ben természetföldrajz-földrajz szakos tanári oklevelet. 1945 decemberében vette át a debreceni Tudományegyetem Földrajzi Intézetének vezetését. 1948-1949-ben a Bölcsészettudományi kar prodékánja, 1951-52-ben a természettudományi kar dékánhelyettese, 1952-54 között dékánja, 1954-55 között pedig az egyetem rektora volt. Fő kutatási területe a futóhomok és a folyók felszínformáló erejének vizsgálata. A morfológiai kutatások mellett sok energiát fordított a Föld szerkezetének, a hegységrendszerek és a jégkorszakok vizsgálatára is. Ezen paleogeográfiai vizsgálatait során sajátos felfogást képviselt a földkéreg nagyformáinak kialakulásában. Új szempontok szerint magyarázta a jégkorszakok kialakulásának okait is. Művei: Gazdasági földrajz elemei; Biogeográfia; A vízgazdálkodás 30 éve, stb. A Baráti Kör 1977-ben kitüntetésben részesítette.

Kajó Imre dr. ✎

jogász - Dévaványán született 1928-ban, a középiskolát Kisújszálláson végezte. A jogi egyetemet sikeresen elvégezése után, 1952-ben a rendőrséghez került, ahol 8 hónapig teljesített szolgálatot. Az akkori politikai viszonyok folytán

elbocsátották. Ezt követően 1953-ban a Kecskeméti SZTK-hoz került, és itt dolgozott egészen 1958 novemberéig. Ekkor került a Kecskeméti Városi és Járási Ügyészséghez, majd 1971 őszén pedig a Kecskeméti Beruházási Vállalathoz, ahol jogtanácsos volt, 1974 óta a Bács Megyei Illeték hivatal csoportvezetője volt.

Karikó Katalin dr.

kutatóbiológus, egyetemi docens - 1955-ben Szolnokon született, az általános és középiskolát Kisújszálláson végezte. Itt, a Jermy Gusztáv díjat, elsőként ő, az iskola kiváló diákja nyerte. 1978-ben diplomázott biológus szakon, Szegeden, és ott is doktorált, a Biológiai Kutatóközpontban, ahol víruskutatással, antivirális részecskékkel foglalkozott. 1995 óta az USA-ban dolgozik, először a Bethesdában, majd Philadelphiában. Az erek betegségeit és az agyvérzés gyulladási folyamatait kutatja. A kutatás mellett agysebészettel foglalkozó orvosokat, professzorokat is oktat molekuláris biológiára és genetikai módszerekkel történő gyógyítási lehetőségekre Japánban. Számos kutatási eredménye közül igen jelentős egy, 2012-ben szabadalmaztatott felfedezése. Több mint 60 tudományos publikációja jelent meg angol nyelven. Lánya Francia Zsuzsa, az USA női 8-as evezőcsapatának olimpiai bajnok tagja. Karikó Katalin kiváló kapcsolatot ápol egykori diáktársaival, kisújszállási rokonaival, ismerőseivel. 2001-ben a Baráti Kör kitüntetésben részesítette. 2009-ben Kisújszállás városa Tiszteletbeli Polgárnak választotta Francia Zsuzsával egyetemben.

Karikó Zsuzsanna dr.

közgazdász tanár, okleveles könyvvizsgáló (előbbi testvére) - 1952-ben Kisújszálláson született, az általános és középiskolát

Kisújszálláson végezte a Móricz Zsigmond Gimnázium és Szakközépiskola közgazdasági tagozatán. Tanulmányait a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen folytatta, ahol 1975-ben középiskolai tanári képe-
sítést szerzett, könyvvitel-statisztika szakon.

Az érdeklődéséhez közelebb álló szakmai terület a számvitel, azon belül is a mezőgazdasági és élelmiszeripari tevékenységet folytató üzemek számviteli elszámolási rendje. Ebben a témában írta és védte meg doktori disszertációját 1976-ban, s szerzett a későbbiekben okleveles könyvvizsgálói képesítést. Munkája mindvégig a mezőgazdasághoz kötötte és köti. Kezdetben termelőszövetkezeti gazdasági vezetőként dolgozott, majd 1992-től saját, fővárosi székhelyű cégében nagy-
üzemek, társaságok könyvvizsgálatát végzi a munka-társaival együtt. Hosszú időn át volt a Magyar Számviteli Szakemberek Egyesületének elnökhelyettese, az Országos Számviteli Bizottságnak és Magyar Számviteli Standard Testületnek a tagja. Az utóbbi időkben aktívan részt vesz a budapesti találkozók szervezésében.

Kassai Tibor dr.

parazitológus állatorvos - Született Miskolcon, 1930-ban- A középiskolát 1940-48 között a Református Gimnáziumban, Kisújszálláson végezte. 1948-52 Állatorvosi Főiskola, Budapest, 1956 kandidátus, 1991 tudományok doktora (professor emeritus (2009-)). Kutatási területe: parazitológia, immunológia, immunogenetika. A Parasitologia Hungarica c. folyóirat alapító szerkesztője (1968-70, 1973-77), 186 publikációja jelent meg (könyv, könyvfejezet, jegyzet, cikk). Ezen kívül jelent meg aforizma gyűjteménye is: Szemen-

szedett bölcsességek (1990, 1997, 2004, 2010), továbbá antológiája: Rejtőzködő versek könyve, egy versbarát gyűjteményéből (2009). Kitüntetései: Marek József Emlékérem (1987), MK Érdemrend Kiskeresztje kitüntetés (1995), MTA - Akadémiai díj (megosztott 2000), Aranydiploma (2002), Darányi Ignác díj (2005), Gyémánt-diploma (2012). A Baráti Kör 1987-ben kitüntetésben részesítette.

Kecze István

polgármester - 1958-ban, Szolnokon született. A kisújszállási Kossuth Lajos Általános Iskola elvégzése után 1977-ben a Móricz Zsigmond Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskolában érettségizett, majd felvételt nyert a Budapesti Műszaki Egyetemre. A Közlekedésmérnöki Karon államvizsgázott 1983-ban. 1993-ban a B M E Természet- és Társadalomtudományi Karán mérnök-tanár képesítést szerzett, majd 1999-ben elvégezte a BME Gazdaság- és Természettudományi Karán a közoktatási vezető szakot is. 1986-ban az Arany János Általános Iskolában matematika-fizika szakos tanárként dolgozott. 1994. szeptember 1-jétől nevezték ki az iskola igazgatóhelyettesévé, majd az intézményvezető áthelyezése után 1995. január 1-jétől az önkormányzat az igazgatói teendők ellátásával bízta meg. Az 1994-es önkormányzati választásokon kapcsolódott be a helyi közéleti tevékenységbe, mint települési képviselő. Kisújszállás város lakossága 2006. október 1-jén a város polgármesterének választotta meg, mely tisztségre 2010-ben és 2014-ben is bizalmat kapott. Rendszeresen publikál a Nagykun Kalendáriumban és a Kisbíróban, irodalmi tevékenységet is folytat. A Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetés, az Év

Polgármester cím és számos elismerés tulajdonosa. 2013-ban a Baráti Kör kitüntetésben részesítette.

Kecze László dr.

főiskolai tanár – a gimnáziumi érettségit 1959-ben tette le. A debreceni Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola docense, az informatikus könyvtáros kommunikációs szak csoportvezetője. Írása: Fegyvernek község 25 éves fejlődés-története, több könyv lektora. A Baráti Kör 2013-ban kitüntetésben részesítette.

Felesége Zsoldos Erzsébet szintén részesült a Baráti Kör kitüntetésében 2013-ban.

Kelemen Jámbor Lukács ✂

fejlesztési mérnök – Kunhegyesen született 1928-ban, a középiskolát Kisújszálláson végezte (több éven keresztüli dicsérettel). A budapesti Műegyetemen 1951-ben szerzett diplomát és itt is lett tanársegéd, de származása miatt nem lehetett aspiráns. Négy év oktatómunka után 1955-ben került új munkahelyére a Gyár- és Gépszerelő Vállalathoz. Itt rövid időn belül vezető tervező lett, a vállalat akkori profiljának megfelelően a növényvédő gépek tervezésével foglalkozott. 1961-ben műszaki osztályvezetőnek, 1964-ben főosztályvezetőnek nevezték ki, majd a vállalat fejlesztési főmérnöke lett. Elismerésben gyakran részesült, a "Gépipar kiváló dolgozója" lett, s megkapta a Munka Érdemrend ezüst fokozatát.

Keszi Hajdú Lajos

(1813-1901)

1848-as hős, lelkész, tanár, igazgató – Szentesen született, a gimnázium hat osztályát Kisújszálláson; 1831-től a debreceni református kollégiumban a bölcseleti, jogi s teológiai

tantárgyakat hallgatta hat évig; ekkor felügyelő és segédkönyvtárnok lett. Ez idő alatt barátkozott össze Arany Jánossal, Nagy Imre és Hegedűs Lajos kisújszállási diákokkal, későbbi irodalmárokkal. 1839-ben a derecskei középiskola igazgatóságára küldték ki. A szokásos három év leteltével külföldi egyetemre ment és Berlinben hosszabb ideig tartózkodott. Itt 24 magyar tanulóval megalapította az egyetem magyar könyvtárát. 1843 tavaszán hazatért és Pozsonyba ment, ahol letette a lelkészjelöltségi vizsgát és a Bernáth-családnál, majd Beóthy Ödön fia Ákos mellett nevelő volt. 1845 végén a szentesi református egyház hívta meg igazgatótanárnak, ott, a harmadik évben az első szónoklati osztályt is felállította. 1847-ben lelkésznek avatták fel és tanári vizsgát tett. Az 1848-49-ben írt hazafias cikkeiért szeptember 10-én elfogták, előbb a szegedi várba zárták, onnét Pestre vitték és november 27-én és kötél általi halálra ítélték. Ezt később húsz év, vasban töltendő várfogságra, vagyon- és hivatalvesztésre változtatták. A Josefstadti fogságából kegyelem útján, 1856. április 3-án kiszabadult. A kisújszállási református egyház azonnal megválasztotta a gimnáziumhoz vallástanárnak, később igazgatójának. 35 évig tanította a magyar irodalmat, történelmet, latin és görög nyelvet. Ő írta meg először, 1870-ben, a gimnázium történetét. 1891-ben nyugalomba vonult. Kitüntetései: 1861. április 8-án a Hajdú-kerület megtisztelte törvényszéki tiszteletbeli táblabírói címmel és díszpolgári joggal. Szülővárosában utcát neveztek el róla és a református iskola falára emléktábla került, rá emlékezve. Számos egyház-, és iskolatörténeti munkát készített. Féltestvére a később említett Mészáros Károly író.

Kiss Attila dr.

biológus – Kisújszálláson született, 1994-ben kezdte tanulmányait a helyi nyolc osztályos gimnáziumban. Ezt követően a Szegedi Tudományegyetemre került, ahol biológus diplomát szerzett. Korán bekapcsolódott a kutatómunkába, hazai és külföldi konferenciák látogatója, előadója lett. 2011-ben védte meg doktori értekezését. Ezt követően Stockholmba került a Karolinska Intézet Egyetemi Kórházába, hogy a kardiovaszkuláris munkacsoportban végezze tovább a munkáját. Hamar beilleszkedett a közösségbe, hivatását eredményesen folytatta. Több hazai és nemzetközi tudományos társaság tagja.

Kiss Éva dr. (Petrikás Árpádné)

(1926-2015)

szakfordító - A gimnáziumot Kisújszálláson végezte. A Debreceni Kossuth Lajos Tudomány Egyetemen szerzett diplomát. Növénytermesztési szakszótárakat szerkesztett. Nyugdíjazásáig a Debreceni Agrártudományi Egyetem Idegennyelvi Lektorátusának volt a vezetője. Egyik legismertebb munkája az 1993-ban megjelent: Orosz-magyar növénytermesztési szakszótár, ill. a Gallyas Csabával közösen szerkesztett (2006.): Növénytermesztési szótár. Budapest: Mezőgazda Kiadó. A kisújszállási rendezvények lelkes látogatója volt. A Baráti Kör 2009-ben kitüntetésben részesítette.

Kiss Ilona dr.

irodalomtörténész, műfordító – született Kisújszálláson, 1955-ben. 1970-74 között a Móricz Zsigmond Gimnáziumban 4 évig az iskolai Diákélet c. lap főszerkesztője volt.

Az OKTV-n, a középiskolai tanulmányi versenyen, 1974-ben IV. helyezést ért el, 1974-79 ELTE Bölcsészettud. Karán magyar nyelv és irodalom-orsz. nyelv és irodalom szakos tanári, valamint összehasonlító irodalomtudományi diplomát szerzett. 1995-2003 között a Beszélő c. folyóirat főszerkesztője, majd a moszkvai Magyar Kulturális és Tájékoztatási Központ igazgatója, később a moszkvai magyar nagykövetség tanácsosa volt. Jelenleg a moszkvai Solohov Egyetemen világirodalmat tanít. 1986-tól jelennek meg fordításai az orosz filozófia, irodalomtörténet és társadalomtudományok köréből. Kitüntetések: Fordítói nívódíj P. Florenszkij: Az ikonosztáz c. művének fordításáért (1988). 2012-ben doktori fokozatot szerzett, disszertációját Bulgakovról írta.

Kiss Kálmánné dr. (Posztós Margit)

címzetes igazgató, középiskolai tanár, helytörténész - Kisújszálláson született, ahol a középiskolát is végezte 1953-ban. Anyaiskolájának 1957-től magyar nyelv és irodalom és történelem tanára, 1973-87 között igazgatója volt. Ebben az időszakban történt – a társadalmi igényeknek megfelelően- az angol nyelv tanításának bevezetése, általában az idegen nyelvek súlyának növelése, valamint a továbbtanulási szándékhoz igazodó fakultatív oktatás általánossá tétele. Az iskolában végzett diákok felsőoktatási felvételi eredményei, országos és megyei tanulmányi versenyeken elért sikerei is elismertek voltak. Az oktató - nevelő munka feltételeinek javításában fontos lépések történtek: 1981-ben épült fel a korábbinál háromszor nagyobb tornaterem, 1982-ben avatták az új, kétemeletes kollégiumi épületet, 1984-ben megkezdődött az akkor már 90 éves épület teljes felújítása. Mint igazgató erősítette az iskolai hagyományápolást: 1975-től az Öregdiák Baráti Kör újraser-

vezésének kezdeményezésével, 1979-ben Móricz Zsigmond 100. születési évfordulóján három napos országos rendezvénnyel és Évkönyv kiadásával, Móricz Napok és számtalan iskolatörténeti előadás tartásával. Szülővárosának egyik legismertebb, legaktívabb lokálpatriótája, számos civilszervezet alapító tagja, alapítványi elnöke, a város és a gimnázium irodalmi, történelmi múltjának kutatója. Több, ebben a tárgyban készült tanulmány, kötet szerzője, társszerzője, szerkesztője. A Városi Ösztöndíj Alapítvány, és az Anyanyelvápolók Szövetségének városi elnöke is volt. A Nagykun Kalendárium szerkesztője, Öregdiák intézőbizottsági tag. 1995-ben Pro Urbe díjas, 2001-ben Díszpolgár, 2007-ben a Vállalkozók Országos Szövetsége Megyei Szervezete "Príma"-díjra jelölte, míg 2009-ben Jubileumi Príma Díjban részesítette. 1991-ben a Baráti Kör kitüntetését kapta meg.

Kiss Géza dr.

tanár, igazgató – a Kisújszálláson született 1959-ben, ahol a középiskolát is végezte 1977-ben. 1983 óta okleveles középiskolai matematika-fizika szakos tanár. Húsz éven át szülővárosában, a kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnáziumban tanított és éveken keresztül az iskola igazgatója volt (1988-1996 között). Szervezte a szakközépiskolai képzés teljes megújítását, és a nyolcosztályos gimnázium újjáélesztését. Később, 2004-től a budapesti Apáczai Gimnáziumban tanított. 2009 óta a Fazekas Mihály Gimnázium tanára, 2010-től vezetőtanára. 2000-től 2005-ig tanult a Debreceni Egyetem doktori iskolájában és 2005-ben szerzett matematika PhD-t summa cum laude minősítéssel. 2001-ben megoldotta Erdős Pál egy 20 éves sejtését. Diákjai az OKTV-n és a legrangosabb országos matematika versenyeken évről évre a legjobbak között

végeznek. 2012-ben a MOL, 2014-ben az Ericsson a matematika tehetségeinek gondozásáért díj kitüntettette. 1992-ben első igazgatói ciklusa végén Arany Katedra emlék-plakettet, 2006-ban Graphisoft díjat, 2012-ben Beke Manó díjat, 2013-ban Bonis Bona a Nemzet Tehetségeiért díjat is megkapta.

Kiss Lajos

(1939- 1995)

tanár -1939-ben Kisújszálláson született, ahol a középiskolát végezte. Tanári oklevelét a Kossuth Lajos Tudományegyetem Természettudományi Karának kémia-fizika szakán szerezte. Pályakezdőként került a gyöngyösi Berze Nagy János Gimnáziumba. Fizikatanárként országosan ismertté és elismertté tette sokoldalú, igényes szakmai munkája. Részt vett a természettudományok integrált oktatásának akadémiai kísérletében, majd mintegy annak utóéleteként szervezte az "Értem a természetet" vetélkedőt, amely később a Bugát Pál Országos Természetismereti Vetélkedő nevet kapta. Egyik életre hívója és rendszeres szervezője volt a Mikola Sándor Országos Középiskolai Tehetségkutató Versenynek Szakkörököt vezetett, létrehozta és évtizedeken keresztül irányította a Kis Fizikusok Körének, illetve a Természet-tudományi Körnek a munkáját a Városi Művelődési Házban. Számos tankönyvet írt, melyek országosan keresettek. Munkája elismeréseként Gyöngyös városa a Pro Civitate kitüntetést adományozta neki. Az Eötvös Társulat sokrétű és eredményes szakmai munkáját a Mikola Sándor-díj, a Vermes Miklós-díj, a Prométeusz - érem adományozásával ismerte el.

Kiss Lajos András dr.

főiskolai tanár – 1954-ben született Kisújszálláson, ahol a gimnáziumot is végezte (osztálytársai voltak Gondos Tibor, Cs. Kiss Lajos, Szilágyi Andor). Történelem–orosz és filozófia szakos tanár. Egyetemi doktor (1987), a filozófiatudományok kandidátusa (1995), a Nyíregyházi Főiskola tanszékvezető főiskolai tanára. Kutatásai jórészt a kortárs francia, német és orosz posztmodern filozófia területeit érintik. Számos írása jelent meg; önálló kötete: Az eltűnt lelkiismeret nyomában (2001).

Cs. Kiss Lajos dr.

egyetemi tanár, kandidátus – Kisújszálláson érettségizett Kiss Lajos Andrással. Az ELTE ÁJK Filozófiai Tanszék vezetője, a Kari Tanács állandó meghívottja, a Jog- és Társadalomelméleti Tanszék oktatója. Egyben a Széchenyi István Egyetem professzora is, 2005-től. Kutatási területe: társadalomelmélet; politikafilozófia és államelmélet; jogfilozófia és jogelmélet. Tudományos publikációi: 1984 óta 103 közlemény.

Kiss Tamás

(1912-2003)

költő, író - Kisújszálláson született, 1932-ben szülővárosában érettségizett. 1932-1938 között a Tisza István Tudományegyetemen tanult Debrecenben református teológiát. 1946–1950 között elvégezte a Kossuth Lajos Tudományegyetem magyar-történelem szakát. 1942–1947 között Nagyváradon az Állami

Leánylíceumban, 1947–1951 között Debrecenben a Református Tanítónőképzőben tanított. 1951–1952 között egy közgazdasági középiskola tanára volt. 1952-1959 között a Fazekas Mihály Gimnáziumban, majd 1959–1973 között

a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem gyakorló-gimnáziumában tanított, s szerkesztette az Alföld című folyóiratot. Költői pályája 1934-ben a Nyugat-ban megjelent versével indult. Lírájában az alföldi nép és táj egyszerűsége jelent meg. Jellegetes hangja a csendes bánat, a finom szatíra, vagy az áradó bensőségesség. Művei: Hajnal hasad (regény), Móricz Zsigmond kisújszállási évei és kapcsolatai (1960), Alföld (antológia), A bagolyvár és lakói, Árkádiában éltünk, Árnyékos út (összegyűjtött versek). Kunsági elégia, Réti fűz, Péterszállás, Egy tujafához, stb. Díjak: Füst Milán díj (1979), József Attila-díj (1982), Baráti Kör kitüntetés 1977, Pro Urbe 1987, Debrecen Díszpolgára 1992, Kisújszállás Díszpolgára 2012

Kittlinger Ilona dr.

közigazgatási szakember, főjegyző – Kisújszálláson végezte a középiskolát, majd a jogi egyetem elvégzése után, 1976-ban kezdte meg munkáját a helyi közigazgatásban, ahol nyugdíjazásáig dolgozott. Először az Igazgatási Osztály vezetője volt, majd 1987-ben kinevezték a Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága titkárának, az önkormányzati rendszer megalakulásakor, 1990-ben pedig jegyzőnek, egyben a Polgármesteri Hivatal vezetőjének. Az ő feladata az önkormányzati munkában a törvényesség biztosítása volt. Ehhez naprakész ismeretek, tájékozottság, odafigyelés, folyamatos önképzés volt szükséges, amelyek mindegyike jellemezte őt. Olyan szakmai tudás és a közigazgatásban való jártasság birtokosa volt, hogy minden képviselőtestület teljességgel megbízhatott az ő hozzáértésében, értékítéleteiben és pontosságában. A képviselőtestületi döntések előkészítésében és azok végrehajtásának megszervezésében felelősségteljes és együttműködő partnere volt a

mindenkori képviselőtestületnek. Ezt a számára adományozott elismerések is kifejezték: a Pro Communitate Urbis Díj (1996), a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt (1998), a Köz Szolgálatáért Érdemjel (2010). A legnagyobb szakmai elismerést 2002-ben a címzetes főjegyzői cím elnyerésével kapta meg. 2011-ben Pro Urbe Díjban részesült.

Kmetz Imre ✂

rendőr alezredes – 1928-ban Túrkevén született. Elemi és középiskoláit Túrkevén, Zomborban és Kisújszálláson végezte, itt is érettségizett. Főiskolai tanulmányait a Számviteli Főiskola külkereskedelmi szakán 1954-ben fejezte be, ahol külkereskedelmi közgazda képesítést szerzett. 1948-tól a Belügyminisztérium állományában dolgozott. Több kormány- és belügyi kiténtetést kapott.

Kocsisné Monoki Julianna

Középiskolai tanár, köztisztviselő. Kisújszálláson érettségizett, majd a KLTE Bölcsészettudományi Karán szerzett diplomát magyar-népművelés, később pedig közoktatás vezetői szakon. Először a kisújszállási művelődési ház munkatársa, később vezetője lett. 1992-től a Kisújszállási Polgár-mesteri Hivatalban közoktatás-szervezési és kulturális feladatokat látott és lát el. Szervezője városi rendezvényeknek, szerkesztője városi kiadványoknak, elsősorban a helyi Kisbíró c. hírlevélnek és a kalendáriumoknak, melyekben megjelennek saját írásai is. Önálló kezdeményezése volt a Kisújszállás képekben című kiadvány létrejötte, majd dr. Ducza Lajos és Szepesi Jenő szerkesztőtársakkal együtt készítették el a "Más vót az ílet..." című

representatív képeskönyvet. A Móricz Zsigmond Öregdiák Baráti Kör Intézőbizottságának tagja. 1998-ban Pro Communitate Urbis Díjban, 2007-ben Arany János Pedagógiai Kulturális és Művészeti Díjban, 2010-ben Megyei Önkormányzati és Közigazgatási Díjban részesült.

Koncz Imre dr.

városi tisztiorvos – 1868-ban született Kisújszálláson, ahol a középiskolát is végezte, később az iskolában oktatott egészségügyet. Oklevelét 1891-ben Kolozsváron szerezte, magánorvos volt Mezőtúron. Kisújszálláson 1903-tól városi és iskolai tisztiorvos, de tanított is a gimnáziumban. Magyar királyi egészségügyi tanácsos, az Országos orvosszövetség választmányi tagja, a Vöröskereszt egyesület alelnöke és orvosa. A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetsége alapító és választmányi tagja.

Korda Béla

festőművész - 1899-ben született Gencsen . Gyermekévei és koraifjúsága Kisújszálláson teltek. A kisújszállási gimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, és hadi érettségi vizsgát tett. 1920-tól a Képzőművészeti Főiskola növendéke lett, ahol Balló Ede és Rudnay Gyula festőművész vezette be a festészet titkaiba, a grafika elemeit pedig Varga Nándor Lajos neves grafikusnál tanulta meg. Főiskolai tanulmányai idején festői érdeklődését az állatok élete és mozgása kötötte le, a későbbiekben különösen a lovak élete és mozgása foglalkoztatta. 1930-tól 1936-ig Alagon élt, és számtalan versenylóportrét készített. Az alagi évek után ismét Kisújszállásra került. 1942-ben ipari iskolai rajztanári oklevelet szerzett.

1926-1928 között a szolnoki művésztelepen alkotott. Alkotásából számtalan kisebb-nagyobb kiállítást rendeztek itthon. Genfben és Barcelonában, a harmincas évek közepén, kollektív tárlaton állították ki műveit. Korda Béla alkotói tevékenysége valójában csak két évtizedre (1926-36 és 1962-72) korlátozódott. Ennek ellenére mind a festészetben, mind a grafikában, sajátos realista művészettelfogással készült műveivel maradandót hagyott a hazai művészettörténet számára. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének tagja.

Korda Piroska dr.

vegyészmérnök - 1931-ben született Marosvásárhelyen, a gimnáziumot Kisújszálláson végezte (Korda Béla lánya). A mérnöki oklevél megszerzését követően 1954-57 között a kötelező szakmai gyakorlatát a Pécsi Pannónia Sörgyárban, mint üzemmérnök végezte. 1959-től az Élelmiszeripari Technikumban tanított. 1965-től a BME Analitikai Kémia tanszékére került, klasszikus és műszeres gyakorlatokat vezetett. Kutató munkáját a termoanalitikai csoportban végezte. Ebben a témakörben a Mérnök-továbbképzőn is oktatott. 1972-ben doktorált ezt követően kapott adjunktusi kinevezést. Német és angol nyelvből állami nyelvvizsgát szerzett. 21 cikke jelent meg magyar és nemzetközi folyóiratokban és közel ennyi előadást tartott hazai és külföldi konferenciákon. A 80-as évek elején pedagógiai, módszertani és pszichológiai tanulmányokat folytatott, kémiatanári diplomát is szerzett. 1988-ban ment nyugdíjba. 1989-től 2002-ig a Journal of Thermal Analysis c. nemzetközi folyóirat társszerkesztőjeként dolgozott. Munkásságát Kiváló Oktató kitüntetéssel ismerték el. Társszerzője a Korda Béla a Nagykunság festője c. műnek. Az Egyetem Tanácsa aranydiploma adományozásával ismerte el

értékes mérnöki tevékenységét. A Baráti Kör 2009-ben kitüntetésben részesítette.

Kovács Barna ✂

osztályvezető – 1927-ben Túrkevéen született. Az 1944-es háborús események során – katonaság, hadifogság után 1946-ban, mint elmaradott folytatta a kisújszállási gimnáziumban a VIII. osztályos tanulmányait. 1947. évben jó eredménnyel, felvételt nyert az Állatorvos tudományi Egyetemre, de két év elvégzése után 1949 nyarán, minden alapos ok nélkül politikai ügyben letartóztatták és közel másfél évig politikai fogoly és internált volt. Később rehabilitáltak, de az anyagi és családi körülményei miatt nem folytathatta az egyetemi tanulmányait. 1955-ben oklevelet szerzett a Bánki Donát felsőfokú technikumban, mely üzemmérnöki képesítést nyújtott. 1963-tól a Szarvasi Állami Gazdaság gépesítési főmérnökeként dolgozott 1971-ig, 1972-től a Szarvasi Vasipari Szövetkezethez ment, és műszaki fejlesztési osztályvezetői beosztást kapott. Gyártmány-fejlesztés, külföldi licenc átvételek és külföldi kooperációs munkák irányítása volt a feladata. Német nyelvből felsőfokú nyelvvizsgát szerzett és így a külföldi üzletkötések is részben reá hárultak. Három alkalommal kapta meg a Kiváló dolgozó és egy alkalommal a mezőgazdaság arany fokozatú miniszteri kitüntetését

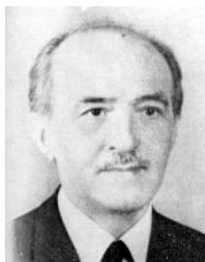
Kovács József

mérnök, helytörténeti kutató – 1938-ban született Kisújszálláson, ahol a középiskolát is végezte. Élelmiszeripari mérnöki diplomája megszerzését követően több hazai és külföldi konzervgyárban is dolgozott. Algériában és Vietnámban is irányította a

magyar érdekeltségű konzervgyárak korszerűségét. Mérnök társaival együtt fejlesztették ki az országosan elismert „Nagymama lekvárja” terméket. Tevékenyen vesz részt szülővárosa kulturális és hagyományápoló szervezeteiben, rendezvényein. Ő vetette fel a Kisújszállásról elszármazottak találkozója gondolatát. Városvédőként kezdeményezte a Kossuth szobor megvalósítását, relikviákkal ajándékozta meg a 48-as Olvasókört. A Jászkun huszárok emlékezete című könyvében emléket állít a kunság huszárainak. Fekete Imrével közösen, 2009-ben segítette a Jászkun Huszárok kegyeleti emlékhelyének felállítását, Budapesten a Hadtörténeti Múzeum udvarában. A Nagykun Kalendárium rendszeres szerzője. 2006-ban Pro Communitate Urbis díjban részesült.

Kovács Kálmán dr.
(1913 -1988)

jogtörténész, az MTA doktora, miniszter-helyettes - A gimnáziumot szülővárosában, Kisújszálláson végezte. 1932 és 1943 között a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi karán német-francia szakos tanulmányok, majd a Jog- és Államtudományi Karon jogász végzettség. Az ötvenes években az Eötvös Loránd Tudományegyetem orosz nyelv-és irodalom, valamint magyar nyelv- és irodalom szakos tanári diploma. Azt követően az államapparátus különböző posztjain szolgált: kisújszállási városi tanács elnöke és városi főjegyző lett, szervezte a háborútól sokat szenvedett város talpra állítását, az élet megindítását- később igazságügyi államtitkár. Szolnok megye főispánja, utóbb, az igazságügy miniszter első helyettese (többek között Erdei Ferencé), a Művelődési Minisztérium főosztályvezetője. Innen került a jogi karra 1959. június 23-án kinevezett professzorként.

Harminc esztendőn keresztül a jogtörténet-tudomány egyik legfontosabb kutatási központjának vezetője, az ország egyetlen magyar jogtörténeti katedráján az oktatás koordinálója. Az MTA jogtörténeti kutatóhelyének vezetője volt. A párizsi székhelyű Societé d'Histoire du Droit jogtörténeti társaság 1967-ben, az ICHRPI (a Parlamenti és Képviselési Intézmények Történetének Bizottsága) 1972-ben választotta tagjai sorába. Alapítója és elhunytáig szerkesztője a Jogtörténeti Értekezéseknek. 1982-ben Csizmadia Andorral és Asztalos Lászlóval 1972-ben közbe tették a magyar állam- és jogtörténet tankönyvét. A Baráti Kör 1977-ben kitüntetésben részesítette.

Kovács Mihály

polgármester - 1995-ben érettségizett Kisújszálláson. 2001-ben Egerben számítástechnika szakos tanári képesítést szerzett, míg 2002-ben, szintén Egerben magyar nyelv és irodalom szakos tanári képesítést. 2008-ban a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás tudományi Karán önkormányzati gazdaság-szervezőként végzett. A közigazgatási, polgármesteri hivatali, apparátusi szakmai ismeretekre, gyakorlati tapasztalatra, jártasságra Tiszabura Polgármesteri Hivatalában tett szert. 2006-tól az abádszalóki lakosok jóvoltából Abádszalók Város Önkormányzatának képviselőjeként, mint polgármester dolgozhat Abádszalókért.

Kovács Miklós dr.

főiskolai tanár, történész, író - 1930-ban született Abádszalókon. A középiskolát Kisújszálláson végezte, majd Szegeden és Budapesten magyar irodalmat, történelmet és filozófiát tanult. Volt közművelődési hivatalnok, később könyvtáros a Somogyi-könyvtárban. Főiskolai tanárként a

Szegedi Élelmiszeripari Főiskoláról ment nyugdíjba 1990-ben. Irodalmi munkássága 1957-ben kezdődött a Tiszatáj folyóiratnál, melynek szerkesztője is volt. Változó rendszerességgel jelentek meg publikációi (versek, novellák, esszék, tanulmányok) a Tisza-tájban, a Délmagyarországban, valamint a Szeged havilapban, illetve egyéb országos terjesztésű folyóiratokban. Önálló kötetei is megjelentek: "Messzeringó gyermekkorom világa" - Késői találkozás Ember Máriával; Hazatérés: összegyűjtött versek; Juhász Gyula: Ébredj, magyar! - Versek Trianon árnyékában (vál., szerk., utószó Kovács Miklós). A Juhász Gyula verstanulmányok eddig a Szeged folyóiratban jelentek meg változó rendszerességgel, de ez későbbi kötet formájában is megjelent. 2013-ban jelent meg Abádi Benedekről írt munkája, majd 2014-ben Egy költőóriás vers-csodái (Juhász Gyuláról)

Kovács Tibor dr.

alpolgármester – Kisújszálláson született, itt érettségizett. Történelem-földrajz szakos tanár, területfejlesztő szakgeográfus, magyar-német geográfus szakfordító. Hosszú ideig tanított a Debreceni Egyetemen, ahol 2003-ban doktorált, majd 2013-ban ugyanitt megszerezte habilitációját. 2000-tól 2007-ig dolgozott az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökségnél, közben egy évig tevékenykedett Magdeburgban tartományi minisztériumokban. 2007 augusztusa óta az egri Eszterházy Károly Főiskolán tanít, jelenleg a Turizmus Tanszék főiskolai docense. Tagja a Magyar Földrajzi Társaságnak, az MTA Közttestületének, a kisújszállási Városvédő és - Szépítő Egyesületnek.

Krasznai János

operaházi főügyelő,zenész, szobrász – 1930-ban született, a középiskolát Kisújszálláson végezte. A budapesti konzervatóriumban zeneszerzés szakon végzett, majd az Operaházhoz került, melynek több mint 50 éven keresztül volt előadás vezető, zenei ügyelője, főügyelője. Ugyanott, az Operaház szobrász termében szerzett képzőművészeti ismereteket, és Molnár C. Pál tanítványává vált. Mint szobrász a Magyar Alkotó-művészek Országos Egyesületének tagja. Az évek folyamán egyre elismertebb, keresett alkotóvá vált, művei ma már megtalálhatók külföldön és belföldön, Budapesten és vidéken, közterületen és közintézményekben, emlékéremként, díjként és számos kiállításának gyöngyszemeként. Krasznai János az Operával is bejárhatta a világot és évtizedeken keresztül testközelből, alkotó résztvevőként lehet részese a művészeti életnek. Mindezeket a tapasztalatokat is felhasználva, a világ nagyjaitól kapott értékeket közvetítve és megőrizve készíti a nagy szellemekről kis bronzportréit, plasztikáit.

Kun József ✂

újságíró – 1926-ban született, Abádszalókon. Kisújszálláson járt középiskolába. Érettségi után rádió- és villanyszerelő szakképzettséget szerzett, majd Budapesten két éves, bentlakásos iskolán hid- és mélyépítő technikumot végzett. Az iskoláról Dunaújvárosba került gépészeti osztályvezető helyettesnek s egy év múlva a Magyar Szabadságharcos Szövetség tihanyi központi káderképző iskolájában végezte tanulmányait. Tartalékos tisztként a Szövetség (a későbbi MHSZ) országos központjába helyezték s ott 1957-ig a rádió kiképzési alosztály vezetője, majd a Szövetség Ráditótechnika című lapjának főszerkesztő helyettese volt 1964-ig. Ez idő

alatt végezte el az Újságíró Akadémiát, a Közgazdasági Egyetem Világ gazdaság tagozatát. 1964-68 között a KGM Tájékoztató Intézetének szerkesztési osztályvezetője volt, 1968 óta a Magyar Szabványügyi Hivatal Sajtó- és Tájékoztatói osztályának vezetője.

Kurucz János

1937-2014)

tanár, helytörténész - Kisújszálláson érettségizett. A ELTE-bölcsész karán magyarnémet szakos diplomát szerzett. A karcagi Gábor Áron Gimnázium igazgatóhelyettese, majd 1973 és 1981 között igazgatója volt. 1997-ben vonult nyugdíjba, s ezután bontakozott ki az alkotó, értékteremtő családtörténeti-, helytörténeti, néprajzi kutató-tudós tevékenysége. Írásai közül egy, a háromszáz évet átölelő anyag, a redempció 260. évfordulóján jelent meg, címe: Terebélyes családfánk a kun-magyar erdőben. Kiváló Laczka kutató, mivel letette a Hatkunság asztalára a Nagykunságban lakozott Laczka család (2002) című művét is. A Jászkunság évkönyvében megjelent tanulmánya: Kunmadaras nagyközség földrajzi nevei. Ha kellett írt, ha kellett német nyelvre fordította dr. Ötvös László pap-költő által gondozott híres magyar biblia kiadványok összefoglalóját. Művei még: Emlékkönyv a II. világháború kisújszállási áldozatairól, Kisújszállás két történelmi családja. 2014. február 23-án, 76 éves korában hunyt el a nyugalmazott gimnáziumi tanár, a berekfürdői irodalmi élet kimagasló alakja, a családfák fáradhatatlan kutatója, a Nagykun Vers- és Prózamondó Verseny oszlopos zsűritagja. A Baráti Kör 2001-ben kitüntetésben részesítette.

Ladányi Mihály

(1934-1986)

költő - született Dévaványán, egy ideig a kisújszállási gimnázium tanulója volt 1948-51 között. 1953-1957 között az Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsészkarának hallgatója volt. 1957-től a Szépirodalmi Könyvkiadó, majd a Magyar Nemzet, 1958-tól a Szolnok Megyei Néplap munkatársa. 1959-től Kazincbarcikán a művelődési ház igazgatója volt. 1964-től írásaiból élt. Festőnek, grafikusnak készült, de már korán verseket is írt. Fodor András (Kossuth díjas költő) közölte gimnazista kori verseit az Új Hangban. Függelenségre törekvő életmódjával maga is egyre közelebb került a társadalom peremén élőkhez, akiknek sorsáról mély beleérzéssel írta kritikus hangvételű verseit. 1986-ben halt meg a Cegléd melletti Csemőn. Irodalmi díjai: József Attila- díj (1963,1978); Gábor Andor-díj (1980) SZOT-díj (1982) Feltételezhetően kisújszállási ideje alatt írta az alábbi versét:

Holnap sem

Sejtelmes lebegés,
fájdalmas mámor,
tűnékeny pillanat,
tündöklő zápor.
Könnyező játék,
röpködő fények,

kavargó álmok,
éhező lélek.
A ma is nehéz volt,
s hiába a könnyek,
hiába törölöm le,
holnap sem lesz
könnyebb.

Lengyel Imre dr.

(1910-1978)

tanár, egyetemi oktató, könyvtáros- Lippán született lelkeszi családban. Kisújszálláson tanult és érettségizett 1925-ben. Egyetemi tanulmányait a debreceni Tisza István Tudományegyetemen folytatta, és 1933-ban magyar-német

szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett, amit később angol nyelvi alap-vizsgával egészített ki. 1936-ban bölcsészdoktori címet szerzett „summa cum laude” minősítéssel pedagógia főtárgyból. A modern nyelvoktatás főbb tényezői a már meglévő nyelvi ismeretek (anyanyelv) szempontjából (Debrecen, 1936) című, az idegennyelv-tanítás módszer-tanával foglalkozó dolgozata, még ma is haszonnal forgatható. A negyvenes évek első felében tanársegédi és lektori megbízatásokat is teljesített. Emellett Debrecen város Idegenforgalmi Hivatalát is vezette. 1949/50-ben egyetemi szolgálatra berendelt középiskolai tanárként részt vett a Természettudományi Kar megszervezésében. 1950 és 57 között a Péchy Mihály Építőipari Technikum tanára volt. 1957 szeptemberétől az újra induló németszakos képzés és az újjászervezett német tanszék „mindenese” volt tanársegéd-ként. 1959-től 1971-ig, nyugdíjazásáig az Egyetemi Könyvtár tudományos főmunkatárs volt. A Kisújszállási Öregdiákok Szövetsége rendes tagja.

Lévai Zoltán dr. ✂

Professor Emeritus, okl. gépész- és hadmérnök a Magyar Tudományos Akadémia doktora - 1929-ben született Kisújszálláson, ahol a középiskolát is végezte, 1947-ben. A Budapesti Műszaki Egyetem hadmérnöki karán 1952-ben kapott diplomát. 1956: a műszaki tudományok kandidátusa, 1967: a MTA doktora, majd a BME Gépjármű tanszék vezetője, intézeti igazgatója, dékánhelyettese, rektor-helyettese, dékánja 1961-1997 között. Kiemelkedő szakmai tevékenysége: oktatási reformjai, oktatásszervező tevékenysége és tananyagfejlesztő munkája. A tanszék honlapjának fejlesztője és gazdája. Az öregdiák találkozók szervezője, lebonyolítója.

Áldozatos tevékenységének köszönhetően az országban is példátlan, hogy az öregdiákok, évi két alkalommal is összejönnek egy-egy ebéd és beszélgetés erejéig a BME menzáján. Művei: Két disszertációt, tizenkét önálló könyvet írt, számtalan könyvszerkesztés, egyetemi szakmérnöki jegyzet, folyóiratcikk és kongresszusi előadás példázza tudós-írói munkásságát. Kilenc szabadalom tulajdonítható nevéhez. Kedvenc időtöltése az utazás, erről több alkalommal is beszámolt írásaiban, a fotózás, mely művészi szenvedélye fiatal korától kíséri, és a receptkészítés. Számos kitüntetése közül megemlíthető az 1985-ben kapott Apácai Csere János-díj, a Haza Szolgálatáért Érdemrend Arany fokozata (1988) é a Pro Juventute Universitatis elismerés. A Baráti Kör 1979-ben kitüntetésben részesítette.

1980 óta szervezi a budapesti találkozót.

Lipták Mihály ✘

építész - Törökszentmiklóson született 1928-ban, a gimnáziumot Kisújszálláson végezte. Érettségi után technikumot és MÁV tisztképző intézetet végzett magas építmény szakon, levelező úton. Első munkahelyein - különböző tervezőintézetekben - műszaki rajzoló, szerkesztő, árelemző beosztásban dolgozott, majd később építész- tervező lett a MÁV-nál. 1971-óta az AGROBER építész tervezője volt, magántervezői gyakorlatot is folytatott.

Marjalaki Kiss Lajos

(1887 -1972)

tanító,tanár, tankönyvíró, régész – Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában Kisújszálláson végezte, majd Debrecenbe került, ahol 1906-ban tanítói oklevelet szerzett. Tanítói pályáját Szinpetriben kezdte (1906–1907), később visszakerült szülővárosába (1907–1910). 1910–1913 között Budapesten tanult, s történelem–földrajz szakos diplomát szerzett. 1913–1918 között Abrudbányán (Erdély) tanított, s közben a földrajz mellett elmélyülten foglalkozott néprajzzal, történelemmel és nyelvészettel is. A Kolozsvári múzeum régészeti munkájában is részt vett. 1919-től Miskolcon oktatott. és a Miskolci Múzeumban is dolgozott. 1920-tól folyamatosan publikált, érdeklődése Miskolc településtörténete felé fordult. Az 1920-as évek második felétől igen magas színvonalon foglalkozott tankönyvírással. 1926-ban Magyarország, majd Európa és Ázsia című földrajzkönyvei jelentek meg. 1928-ban írt tankönyve a térképészeti tudnivalók mellett Magyarország természeti, gazdasági és néprajzi viszonyait is tárgyalta. Legjelentősebb régészeti munkája az 1923-ban Mező-

nyéken feltárt, 68 sírt tartalmazó avar temető volt. Rendszeresen publikált Miskolc első tudományos folyóiratában, a Történelmi és Régészeti Közleményekben, 1929-ben a Miskolc monográfiában. Az 1939-ben, a Borsod vármegyéről megjelent kiadványban a településtörténeti és földrajzi fejezeteket ő írta meg. Tagja volt a Magyar Néprajzi Társaságnak. Rendszeresen levelezett Móra Ferenc, Leszih Andor, Kiss Lajos múzeumigazgatókkal, s kora szinte valamennyi szellemi nagyságával (Móricz Zsigmond, Hóman Bálint, Illyés Gyula, Germanus Gyula, Györfly István). A Kisújszállási Öregdiákok Szövetsége alapító tagja.

Máté Emil

(1927-2003)

botanikus - Kisújszálláson született, szülővárosa gimnáziumának kiváló tanáraitól kapott ismeretek fokozták érdeklődését: biológus - kémikus akart lenni. A háború után felvételt nyert az Eötvös Lóránd Tudományegyetemre. Tanulmányait a mostoha kollégiumi körülmények és nélkülözés közepette is lelkesen végezte, míg egy súlyos, krónikus betegség következtében az egyetemet abbahagyni kényszerült. Rendszerező elméje, precizitása, kiváló terv-statisztikussá tette. A biokibernetikában, Linne, Darwin, Mendel és sok más tudós, felfedező munkáiban is jártas volt. A világ megismerésének vágya készítette arra, hogy a nemzetközi nyelvet - az eszperantót - kiemelkedő szinten sajátítsa el. Rendkívül nagy műveltségű, széles látókörű személyiség volt. A globális méretű ipari fejlődés okozta károk mélyen elkeserítették. Nemzetközi eszperantó fórumokon ez ellen is szót emelt, a természet védelmére buzdított. Nemes elkötelezettséget érzett a botanika iránt. A maggyűjtést szenvedélyesen művelte, mely nem volt öncélú. A mag-

gyűjtemény rendszerezve közel 1800 darabból áll. A gyűjtemény a Bakonyi Természettudományi Múzeumban van. Egyébként autodidaktaként is kiváló szaktudással bírt. Meghívták a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre tanítani. Sajnos, egészsége további gyengülése ebben már megakadályozta.

Méhész Katalin (Demeter Kálmánné) ✂

pedagógus – 1928-ban Debrecenben született. A kisújszállási érettségi után tanítóképző oklevelet szerzett. Több külterületi, tanyasi iskolában tanított, mígnem 1956-ban bekerült a kisújszállási Kossuth iskolába tanítónak, majd 1962-től igazgatóhelyettes lett. Pedagógus szakszervezeti titkár, városi tanácsstag volt.

Mészáros Ferenc

községi tanító, - született Kisújszálláson 1853-ban, iparúzó szülőktől. A gimnázium hat osztályát szülőhelyén végezte, majd a debreceni tanítóképzőbe ment, hol tanítói oklevelet nyert; ezután Kisújszálláson volt tanító két évig, később Hajdúszoboszlóra ment. Költeményeket írt a Debreczen, az Üstökös, a Borsszem Jankó, a Fővárosi Lapokba és a Skultéti József által szerkesztett ifjúsági lapba. Kéziratban maradt: Bethlen Gábor életrajza (ezzel harmadéves képzőintézeti tanuló korában pályadíjat nyert).

Mészáros Károly

(1829 - 1879)

szerkesztő, újságíró, író - a középiskolát Kisújszálláson végezte, majd Debrecenbe kerülve jogi tanulmányokat folytatott. A szabadságharcban tüzér főhadnagyként harcolt, majd a Repülő Lapokat szerkesztette. A sza-

badságharc után Debrecenben élt. 1861-ben kiadta a Dongó c. lapot, és az első, gyermekeknek készült kalendáriumot: A Kistűkör-t. A következő évben Pesten telepedett le. 1867–1873 között a Ludas Matyi c. satirikus lapot szerkesztette. 1868–1872 között a Népszava c. hetilap egyik szerkesztője volt. 1875 után a kormánypártot támogató Kortes c. élclapot adott ki. Perbe fogták felséggyaláztatásért és börtönbe került, ahol együtt ült az idős Táncsics-csal. Anyai ágon féltestvére volt Keszi Hajdú Lajosnak. Művei: A legnagyobb magyar sárvári és felsővidéki gr. Széchenyi István életrajza XII énekben, Debrecen, 1860; Magyarország alkotmányos dala a nép számára, Debrecen, 1860; Kossuth Lajos búcsúja a magyar néphez, Debrecen, 1861; Garibaldi, a híres vörösinges vezér életrajza, Debrecen, 1861; III. Napóleon francia császár élettörténete annak trónraléptéig, Debrecen, 1861; Felfordult világ, 1863.

Mile István dr.

közgazdász, tanácselnök helyettes – Kisújszálláson született, itt végezte a középiskolát is. Felsőfokú képesítésként a közgazdaságtant választotta. Diploma után Karcagon helyezkedett el, de néhány év múlva „hazatért” Kisújszállásra: a Városi Tanácsnál kapott munkát. Kezdetben a Pénzügyi Osztályt vezette, de hamarosan már a tanácselnök helyettese lett. Hamar felismerte: a 70-es, 80-as években már csak úgy lehet jól vezetni egy várost, ha a városvezetés megfelelő szakemberekkel veszi körül magát. Ezért ösztöndíjakat adott a tehetséges kisújszállási fiataloknak, akiktől cserébe azt várta, hogy itt helyezkedjenek el. Segítségével sok olyan ember tanulhatott, akik azóta, Kisújszállás és környékének meghatározó személyiségeivé váltak. Bár elsősorban a gazdasági ügye-

kért felelt, a kultúra, a helyi hagyományok mindig fontosak voltak számára. Ezért támogatta a Reformátustemplom harangjának újraöntését, a Papi Lajos Alkotóház megvalósítását, s ezért szorgalmazta egy, Kisújszállás történetét feldolgozó mű megjelentetését, amely végül három kötetben, Kisújszállás város története címen látott napvilágot. 2010-ben Pro Urbe Díjban részesült.

Minya László

iparszövetkezeti elnök- Kisújszálláson érettségizett. Az ötvenes- hatvanas években Kisújszállás iparosságát is szövetkezetbe kényszerítették, de Minya László szakszerű vezetésével a szövetkezet kiváló termelést, gazdálkodást folytatott. Osztálytársa volt Tobak Géza, Vítális Sándor, kikkel együtt voltak fogságban is. A Baráti Kör 2007-ben kitüntetésben részesítette.

Gy. Molnár István

(1933- 2010)

festőművész – Kunhegyesen született, gimnáziumi éveit Kisújszálláson töltötte, ahol 1952-ben érettségizett. Itteni rajztanárától, Rákosy Zoltán festőművésztől kapta az első instrukciókat. Ezután került a Képzőművészeti Főiskolára 1952-1959-ig, ahol Pap Gyula, Bán Béla, Fónyi Géza valamint Bernáth Aurél tanítványaként sajátította el művészeti ismereteit. 1959-ben tagja lett a Fiatal Művészet Stúdiójának, 1963-ban pedig a Képzőművészeti Szövetségnek. A festőművész 1969 óta élt Szentendre művésztelepén. Húsz éven keresztül, 1961-től szinte csak grafikákat, rézkarcokat, rézmetszeteket készített. Kezdetben nagyméretű dekoratív és főleg színes grafikákat készített. 1985-től a szentendrei művészeti élet élvön-

latához tartozott. 1986-tól csak a természet után festett, szentendrei táj- és városképeket. 1966-ban Stúdió díjat kapott, míg 1970-ben a Pest megyei kiállítás 3. díját. 1995-ben ő vehette át először a néhai kunhegyesi születésű festőművész emlékére alapított Ilosvai Varga István-díjat. 2003. augusztus 20-án Szentendre város Pro Urbe kitüntetését adományozott számára. 2010. január 15-én halt meg Szentendrén. Számos hazai kiállítása mellett részt vett Európa több országában rendezett Biennálékön (Lugano, Tokió, Berlin, Párizs), valamint több kollektív kiállításon is Görögországban, Jugoszláviában és az USA-ban.

Molnár János

(1918-1978)

tanár, tankönyvíró - Kisújszálláson született. Elemi- és középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte. Felsőfokú diplomáját a Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán magyar nyelv és irodalom, német nyelv és irodalom szakon szerezte. Középiskolai tanári oklevelének megszerzése után, mint Eötvös-kollégista ösztöndíjasként Berlinben folytathatta irodalmi és német nyelvészeti tanulmányait. Kétéves berlini tanulmánya után, a II. világháború befejeztével tért haza Magyarországra. Első munkahelyén, pályázat alapján 1946. szeptember 1-jétől kezdi meg tanári pályafutását a Tatabányai Állami Gimnáziumban. A megye legrégebb és leghosszabb ideig működő szakfelügyelője volt. Magyar nyelv és irodalom – német nyelvszakos tanárként, valamint megyei szakfelügyelőként kiemelkedő pedagógusmunkát végzett. A Művelődésügyi Minisztérium és a Tankönyvkiadó Vállalat, mint gyakorló pedagógust megbízta a II. osztályos gimnáziumi magyar irodalomtörténeti tankönyv és tanári kézikönyv megírásával. Az irodalomtörténeti tankönyv nívódíjas lett. 1978-ban a pedagógusnapon a kormányzat

Apáczai-díjban részesítette nyugállományba vonulása előtt. A városi önkormányzat 1992-ben alapítványt hozott létre Molnár János tiszteletére, emlékének ápolására. A Molnár János-díjat évi egy alkalommal a pedagógusnapon adják ki. Csak tatabányai polgár kaphatja az oktatásért kifejtett tevékenységéért vagy az oktatásban elért kiemelkedő munkájáért. 1994-től az oklevél mellé emlékérem is jár.

Móricz Zsigmond

(1879- 1942) Az írónak Kisújszállás önkormányzata 2010-ben a díszpolgári címet posztumusz ítélte oda, közel hetven évvel a halála után: Móricz Zsigmond, a magyar próza egyik legnagyobb alkotóművésze Kisújszállás díszpolgára. Az író és Kisújszállás kapcsolatának legavatottabb ismerője, dr. Kiss Kálmánné így ír erről: „... Mit köszönhet Móricz Zsigmondnak a magyar irodalom, és mit köszönhetünk neki mi, kisújszállásiek? ... Debreceni, majd sárospataki diákévei után nagybátyja, dr. Pallagi Gyula, gimnáziumunk akkori igazgatója hozta Kisújszállásra a hatodikos diák Móriczot, hogy tanulmányait itt folytassa. Ez sikerült is: 1899-ben sikeresen érettségizett. Ezután teológus, majd jogász, később bölcész, utána újságíró – hosszú és nehéz út vezetett odáig, hogy célját elérje: 1908-ban aratta első sikerét a Nyugat c. folyóiratban megjelent Hét krajcár c. novellájával, melyet regények és novelláskötetek hosszú sora követett haláláig, 1942-ig. „Nyugat csapatának keleti zászlója” – így minősítette őt a nagy költő, a barát, Ady Endre. A magyar embert és a magyar társadalmat kevesen ismerték olyan mélyen, ábrázolták olyan hitelesen, belülről, mint ő. Tehetség és olyan megfigyelő- és beleélő-készség kellett ehhez, ami a realisták közül is csak keveseknek adatott. Már diákként, itt Kisújszálláson olyan „röntgenleletet” készített, amit aztán egész munkásságában felhasznált. Egyes műveiben közvetlenül

városunkat, annak lakóit ábrázolta; a korai regény: Kerek Ferkó és a későbbi Forr a bor, a novellák közül is jó néhány. De sok más művében is ráismerhetünk az innen vitt tapasztalatokra, az itt élt és tipikusnak is nevezhető emberalakokra. A szegény parasztemberek szeretetteljes ábrázolása, mellette az érettségire készülő osztálytársak családi viszonyainak bemutatása, a szeretett fiatal igazgató, barát és példakép nagybácsi, a két „fiúról” gondoskodó Nyilas Katalin nagymama, a főszereplő Nyilas Mihály és az egész város külső bemutatása teszi számunkra feledhetetlenné a Forr a bor-t. Azt a regényt, amelyet a nem értők – a Légy jó mindhalálíggal együtt – iskolaellenesnek vélték olykor. De lehet-e iskolaellenes (minden valós vagy szubjektív kritika mellett is) az a Móricz, aki ezt írja a Légy jó mindhalálíggal: „Annál nincs nagyobb öröm, mint valakit megtanítani valamire, amit nem tud, és nagyobb jótétemény sem”. És a Forr a bor-ban: „Egy nemzetnek legfőbb kötelessége mindig csak az lehet, hogy gyermekeiről gondoskodjék, s igyekezzék... belenevelni a jövő helyes és szép élésébe.” Sokat adott kortársainak és az utókornak is Móricz Zsigmond. Mi, akik ápoljuk gimnáziumunk leghíresebb egykori diákjának emlékét, úgy véljük, hagyományápolásunk megkoronázása ez a posztumusz díszpolgári cím. A Forr a bor Nyilas Mihály a meg nem értettségről panaszkodva azzal próbálta magát vigasztalni, hogy „eljön majd az idő”, amikor ez az iskola büszke lesz arra, hogy ő itt tanult valamikor. Úgy érzem, eljött ez az idő, és Móricz Zsigmond tovább él iskolánkban– városunkban is” Az Öregdiákok Szövetsége Tiszteletbeli Öregdiáknak választotta 1929-ben. 1902 őszén két hétig, mint bölcsészhallgató, segédtanár is volt az iskolában. Érettségiző társaival Kötelezvény-ben vállalták, hogy tíz év múlva találkoznak, de erre Móricz nem tudott elmenni, bár sok ismerőse és barátja volt Kisújszálláson, akik közül néhányal haláláig tartotta a

kapcsolatot. A harmincéves érettségi találkozó előtt második feleségével, Simonyi Máriával járt itt. Látogatása nyomán egy, az itteni diákeveket felidéző regény megírásába kezdett. Ez a Forr a bor volt.

Nagy Endre ✂

építészmérnök – Budapesten született 1927-ben, Kisújszálláson járt középiskolába. A műegyetemen általános mérnöki ("kulturmérnöki") oklevelet szerzet, út-vasútépítő szakon. A BUVÁTI-nál 1959-ig dolgozott közlekedésépítés, városrendezés területén tervezőként. Ezután hasonló munkakörben a FŐMTERV-ben dolgozott hat évig, majd, visszakerült a BUVÁTI-ba, a gazdasági tervezési osztályra. Gazdasági mérnöki diplomatervét már nem tudta befejezni, mert 1967-ben, súlyos betegség következtében elhunyt.

Nagy Gizella Mária (Monoki Kálmánné)

óvónő, ének-zene tanár, karvezető (1974-2012-ig) - Középiskolai tanulmányait Kisújszálláson, a Móricz Zsigmond Gimnázium végezte, itt is érettségizett 1972-ben. A Szarvasi Óvónőképzőben óvónői diploma szerzett 1974-ben, majd 1975-1980-ig képesítés nélküli ének-zene tanárként dolgozott az Arany János Általános Iskolában. 1980-ban ének - zene tanári diplomát szerzett. 1980-2012-ig: A Kossuth Lajos Általános Iskola ének-zene tanára, karvezetője. Az általa vezetett kórus évente arany minősítést, arany diplomát, Országos Dicsérő Okleveleket, illetve, Év kórusa díjakat kapott. 1998-ban Pro Communitate kitüntetést kap. 2003-ban a Kossuth iskola kórusa elnyerte Kisújszállás Város Önkormányzatának Pro Urbe díját. 1994 óta a 48-as Olvasókör Asszonykórusának vezetője, amellyel 8 arany minősítést és 2 Arany Páva díjat nyertek. 2006 óta a 48-as Olvasókör elnöke.

Az Országos Kossuth Szövetségben 1994 óta dolgozik. 2008-ban szakmai munkáját Miniszteri Dicsérfő oklevéllel ismerik el. 2012-ben a Magyar Kultúra Lovagja lett. 2013-ban az Asszonykórus Kisújszállás Város Önkormányzatának Arany János díjában részesül.

Nagy István Zoltán

agrármérnök - 1963 óta él Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. Általános agrármérnöki és vízgazdálkodási szakmérnöki diplomával rendelkezik. Pályafutását a Tisza II. Mg. Tsz.-ben kezdte, 1974-ben. 1993-ig dolgozott itt, három éves megszakítással. 1993. januártól az önállósult Városi Vízmű vezetője volt 2004-ig. A közügyekben „hivatalosan” 1990-1994 között kapcsolód be, MDF színekben települési képviselőként. A város kulturális vonatkozásai akkor is, és azóta is érdeklik. Több cikluson keresztül volt a 7. számú Választókerület önkormányzati képviselője. Ezt a feladatot jelenleg is ellátja. Számos civil szervezet tagja, ill. aktív résztvevője. Nagykun Kisújszállásért Alapítvány Kuratóriuma alelnöke. Elnöke a 2002-ben alakult Nagykun Polgári Körnek. Hobbija a fafaragás. Közízlést formáló munkái a város több pontján árulkodnak ez irányú elkötelezettségéről, a város népi hagyományaihoz való kötődéséről. 1999-ben megkapta a Pro Comunitate Díjat. Gaál Kálmán díjas.

B. Nagy János dr.

ezredes, kandidátusa –Született 1936-ban Kisújszálláson. Az általános iskolát az Arany János általános iskolában, a középiskolát a Kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnáziumban végezte. 1954-ben érettségizett, osztályfőnöke Zsoldos István, kollégiumi igazgatója Porcsalmi Lajos volt. 1958-ban

tiszti iskolát végzett. 1968-ban elvégezte a Zrínyi Miklós Katonai Akadémiát, majd 1974-ben az ELTE Bölcsészettudományi Karát. /Mindkettőt kitüntetéses diplomával./ 1985-ben szerezte meg a hadtudomány kandidátusa tudományos fokozatot. A honvédségnél különböző beosztások és szolgálatok után 1971-től a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián csoportvezető főtanárként tanított. 1985-ben kinevezést nyer a szolnoki Kilián György Repülő Műszaki Főiskolára, mint társadalomtudományi tanszék-vezető. Szolnoki évei alatt részt vesz a szolnoki oktató-nevelő munkában és tudományos életben is. B Nagy János az MTA köztestületének tagja a Hadtudományi Bizottsághoz tartozóan. Kinevezett főiskolai tanár. A Magyar Hadtudományi Társaság alapító tagja. Tudományos munkássága során részt vesz különböző hadtudományi, doktori bizottságok munkájában. Zsűrizett Országos Tudományos Diákköri konferenciákon. Kutatási területén –humánpolitika, honvédelem, katonai nevelés - 34 publikációja jelent meg. Ezek egy része honvédelmi kiadvány, folyóirat /Zrínyi Kiadó, Honvédségi Szemle,/ más része tankönyvi jegyzet formájában jelent meg. Mint ötven éve ballagó diák, 2004-ben ő adta át az akkor érettségiző diákoknak a Kör oklevelét és emlék-plakettjét.

Nagy József
(1927-1994)

operatőr – Hódmezővásárhelyen született. A középiskolát Kisújszálláson végezte, bár közben egy évig, 1944-ben szovjet hadifogságban volt. 1945-ben érettségizett. 1946-ban a Gertler-féle filmiskola operatőri szakán tanult, majd a Hunniában gyakornok Rad-

ványi Géza mellett. 1949-től a Filmművész Szövetség tagja. 1947-53 között elvégezte a Színház- és Filmművészeti Főiskola Filmoperatőri Főtanszakát. 1957-ben került a Magyar Televízióhoz operatőrnek, majd vezető, illetve főoperatőr lett. Néhány társával együtt ők készítették a tévé első helyszíni közvetítését, színes adását, tévéjátékát. A magyar tévézés hőskorában e műfaj alapjait rakták le. 1965-től külföldön is forgatott. Mind az öt lakott kontinensen filmezett. Mintegy 160 tévé-játékfilmet, 600 portré-, dokumentum- és kulturális filmet készített. Összes filmjeinek száma megközelíti az 1500-at. Élő közvetítéseinek, művelődési és politikai adásainak száma körülbelül ötezer. Dolgozott együtt Keleti Mártonnal, Jancsó Miklóssal, Várkonyi Zoltánnal, Horváth Ádámmal. Díjai: Sorrento Ezüst szirén díj (1971); Veszprémi Fesztivál díj (1971, 1974, 1976, 1984); Balázs Béla díj (1980); MOVI díj (1990); Pro urbe Hódmezővásárhely (1992). A Baráti Kör 1993-ban kitüntetésben részesítette.

Nagy Lajos dr. ✂

egyetemi adjunktus, radiológus – Dévaványán született 1927-ben. Kisújszálláson járt gimnáziumba, érettségi után Debrecenben tanult, egy évig a református kollégiumban lakott, majd NEKOSZ, ill. állami kollégiumban. 1952-ben fizika-kémia szakon tanári oklevelet szerzett. Egy évig az MTA hivatali osztályán dolgozott, majd 1953-tól 1960-ig a Központi Fizikai Kutató Intézet radiológiai osztályán volt tudományos segédmunkatárs, ezután a Budapesti Műszaki Egyetem Fizika tanszékére került tanársegédként, később előlépett adjunktussá. Egyetemi doktori címét 1963-ban szerezte.

Nagy Lajos

tanár, igazgató – Karcagon született 1973-ban. 1987-91 között a Móricz Zsigmond Gimnáziumban tanult (megkapta a gimnázium Kiváló Diákja címet). 1991-95 az egeri tanárképző főiskolán matematika, fizika szakos tanári diplomát szerzett. 1996 Állampolgári Tanulmányok Központjában részt vett az Állampolgári ismeretek és technikák az iskola világában című képzésben. 1999-ben, Szegeden angol nyelvtanár diplomát szerzett. 1994-től Kisújszálláson, az Arany J. Ált. Isk., tanára, az iskola diákönkormányzatának vezetője, 2006-ban megbízott igazgató, 2007-től igazgató volt. 1996-ban ötletgazdája volt az Arany Diák Alapítványnak. Az alapítvány célja a jó képességű, hátrányos helyzetű tanulók támogatása, rendezvények szervezése, tárgyi feltételek javítása volt. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium pályázati szakértője volt ifjúsági és tábor kategóriákban. 2003-tól a Kisújszállási Városvédő- és Szépítő Egyesület alelnöke. A Kisújszállási Lövész Klub tagja, versenyzője.

Nagy László dr.

1892-1946)

hitoktató, orgonista – Harasztoson született, a gimnázium felső négy osztályát Kisújszálláson végezte, itt tett érettségi vizsgát 1910-ben. Teológiai tanulmányait a budapesti akadémián végezte, németországi és svájci tanulmányokat is folytatott, majd elvégezte a budapesti egyetem jogi karát. 1916-tól a Nemzeti Zenede orgonaszakára iratkozott, majd énektanítói és vallásstanári oklevelet is szerzett. Több városban töltött szolgálatát követően 1926-ban Kisújszállásra jött Török Imre esperes mellé. Tanított a polgári lányiskolában, az ipartanonc iskolában és a gazdasági népiskolában. Tagja volt a Kisújszállási

lási Öregdiákok Szövetségének és a helyi Keresztyén Ifjúsági Egyesület elnöke volt. Egyházi lapokban folyamatosan publikált. Templomi beszédgyűjteményének címe: Tíz prédikáció. Az Öregdiákok Szövetsége alakuló ünnepségén, 1929. június 30-án, a református templomban tartott istentiszteleten ő orgonált diáktársainak: „ Ím, bejöttünk, nagy örömmel!”

Nagy Sándor Alex dr.

hidrobiológus, ökológus,- Tiszaroffon született 1956-ban. Itt járta az általános iskolát is, míg a középiskolát Kisújszálláson, ahol 1975-ben érettségizett. 1976-81 között. Debrecenben biológus, ökológus szakdiplomát szerzett. 1983-ban doktorált, míg 1998-ban Ph.D. fokozatot ért el. 1981-82 hidrobiológus, Nyíregyházán, 1982-86 KLTE TTK, Ökológiai Tanszék, tudományos munkatárs, Debrecenben. 1986-90 között az Agroinvest küldöttjeként Brazíliában hidrobiológiai szakértő. 2003-ban munkatársával, Debrecenben megalakítja a Hidrobiológiai Tanszéket, melynek jelenleg is vezetője. 2009-ben munkatársaival elindítja a hazánkban ma is egyedülálló hidrobiológus mesterképzést, melynek szakfelelőse. Dékánhelyettes, gazdasági dékáni tanácsadó. Szakterülete: hidrobiológia, hidroökológia, sekély vizek, halastavak ökológiai állapotfelmérése, környezet-minősítés. Művei: 137 publikáció, 3 könyv és könyvfejezet, 3 kötet szerkesztés, 2 egyetemi jegyzet. Kitüntetései: Jermy Gusztáv Díj (1975), Békéssy György Ösztöndíj (2001-03), Öveges József ösztöndíj (2006-07) A Kar Legnépszerűbb Oktatója (2005 és 2009). Pro Aqua emlékérem 2008, a kisújszállási öregdiákok kitüntetettje 2011-ben.

Nagy Töhötöm Sándor dr.

(1908 - 1979)

jezsuita szerzetes, főiskolai tanár, szerkesztő.
– Pusztabozitón született 1908-ban, 1926-ban a kisújszállási református gimnáziumba érettségizett. Nem csak az elméleti tanulmányokban jeleskedett, hanem tornászként is országos helyezést ért el. 1926-ban a Pázmány Péter Tudományegyetemen történelem-földrajz szakos tanulmányokat kezdett, de hamarosan kérte felvételét a Jezsuita rendbe. 1934-ben Innsbruckban teológiát tanult. A későbbi években történelem és földrajz szakos tanári oklevelet, majd filozófiai, egyházi, teológiai, néprajzi doktorátust szerzett. 1937 tavaszán bekapcsolódott a KALOT munkájába, (Katolikus Agrárifjúsági Legényegyesületek Országos Titkársága), melynek irányításában 1940 nyarától vett részt. 1944-ben Miskolcnál átszökött a fronton, fölvette a kapcsolatot a Vörös Hadsereg Parancsnokságával, hogy biztosítsa a KALOT átmentését. Egyeztetni akarván a szovjet és a Vatikán, az új rend és az Egyház érdekeit, 1945-46-ben 5 alkalommal szökött Rómába. Ő vitte a javaslatot XII. Pius pápának Mindszenty József érsekké való kinevezéséről. Ezt követően összetűzött a primással, aminek következtében a rendi elöljáróság Dél-Amerikába küldte. 1947. I. 4-én indult Buenos Airesbe, s hogy a katolikus egyházat összebékítse a szabadkőművességgel. Varga Sándor néven belépett az argentinai Kossuth szabadkőműves páholyba. Középkolai és főiskolai tanárként filozófiát és szociológiát oktatott. Sokat utazott, közben fényképezett, az Argentin Fotóklub tagjaként kiállításokon is szerepeltek fotói. Az 1960-as években szociológiai munkát végzett Buenos Aires nyomortelepein, szövetkezeteket szervezett, telepítést tervezett, kevés sikerrel. A Jezsuita rendből történő kiválásakor, érdemei elismeréseként

a rendfőnöktől megkapta a Gregoriana Pápai Egyetem (római egyetem) szociológiai doktorátusi címét. Ez lett ötödik doktori diplomája. 1967-ben kizárták a Kossuth-páholyból. A magyar kormány hívására 1968-ban hazatért, az Akadémiai Kiadó lexikon-szerkesztőjeként s az argentin követség alkalmazottjaként Budapesten élt. Az Öregdiák Kör 1979-ben kitüntetésben részesítette.

Nagy Zsuzsa

újságíró – az 1952/53-as tanévet járta a kisújszállási gimnáziumban. A 2014 novemberi Lézo találkozón mondta: „... A találkozóról mindenképpen érdemes lenne valamit megjelentetni, mert abszolút kuriózum. Ismerőseim csak hüledeznek, amikor mondom, hogy hova megyek, még egyetlen máshol érettségizettől sem hallottak hasonló szokásról. Valószínűleg másutt nincs Lézóhoz hasonló megszállott öregdiák... Én különben a gimnázium minden évét más városban végeztem, de nem véletlen, hogy csak Kisújhoz kötődöm, magasan a legjobb szellemű iskola volt, messze megelőzve a sárospatakit vagy a debreceni gyakorló gimnáziumot...” Nagy Zsuzsa a Hajdú-bihari Napló munkatársa. Művei: publikációk, Fél évszázad krónikása, Napló Lapkiadó Kft. Debrecen, 1994

Nánási Illés dr.

törvényszéki elnök – Kisújszálláson érettségizett 1970-ben. A jogi diploma megszerzését követően kormánytisztviselő lett. 2014-ig a JNSz megyei bíróság elnöke volt. A törvényszék vezetőjeként elsődleges feladatának tekintette a bírói ítékezés fel-

tételeinek biztosítását. Munkatársai nem csak szakmai, hanem emberi problémákkal is bátran megkereshették. Ezt követően a Szegedi Járásbírósághoz került, mint igazgatási feladatokat ellátó bíró.

Nánási Lajos dr.

orvos – Túrkevéen született, Kisújszálláson érettségizett. 1989. július 3-án avatták fel a Család című szobrot Túrkevéen az orvosi rendelő előtt, amelyet dr. Nánási Lajos az USA-ban élő túrkevei származású orvos megbízásából készítettek. 1991-ben Túrkeve Díszpolgára lett, a következő indokok alapján: A képviselőtestület elismeri és nagyra értékeli Dr. Nánási Lajos szakmai és közéleti munkásságát, a fiatalok indentitásának megőrzésére és a magyarságtudat fenntartására irányuló tevékenységét. Túrkeve város egészségügyi, oktatási, egyházi területen kifejtett támogatásáért köszönetét fejezi ki. Mindezt méltónak tarja, hogy Túrkeve város díszpolgára legyen. A Baráti Kör 2003-ben kitüntetésben részesítette.

Nánási Mihály

(1920-1996)

lelkész, néprajzi kutató – Kisújszálláson született 1920-ban, ahol érettségizett 1940-ben. Teológiát és lelkészképzőt Debrecenben végzett. 1947-től 1996-ig Kisújszálláson szolgált egy rövid megszakítással. A tiszántúli egyházkerület tanácsbírája, egyházkerületi képviselő, sajtóügyi előadó és tanácsbíró is volt. A Doktorok Kollégiuma néprajzi szekciójában részt vett, szülővárosának múltját folyamatosan kutatta, eredményeiről különböző kiadványokban publikált. Írásai jelentek meg a Református Híradóban, a Reformátusok Lapjában és a Nagykun Kalendáriumban.

A Pro Communitate Urbis emlékérem kitüntetettje 1994-ben.
A Baráti Kör 1989-ben tüntette ki.

Nász István dr.

orvos, mikrobiológus-virológus, egyetemi tanár – Túrkevéen született 1927-ben. 1937-45 között a kisújszállási Református gimnázium növendéke volt (osztálytársa volt a korábban említett Borus József, Máté Emil és Hagymási Sándor – aki 7 évig osztálytársa és legjobb barátja volt. Orvosi diplomát 1951-ben szerzett a Budapesti

Orvosi Egyetemen. 1955-től az orvostudományok kandidátusa, 1964-től akadémiai doktor, 1985-től az MTA rendes tagja. 1948-tól máig a Semmelweis Egyetem Orvosi Mikrobiológiai Intézetének tagja, 20 évig igazgatója. 1999 óta Professor Emeritus, 1970-1973 közt Dékánhelyettes, 1973-1979 közt tudományos Rektorhelyettes. 1980-1990 közt az MTA Orvosi Tudományok Osztálya elnökhelyettese. Számos hazai és külföldi orvos társaság tagja, a Magyar Mikrobiológiai Társaság alelnöke. Tudományos szakfolyóirat főszerkesztő, több orvosi hetilap szerkesztőbizottsági tagja. Elismerései: Akadémiai Díj (1962, 1974), Brüsszeli Szabad Egyetem Emlékérme (1976); Manninger-emlékérem (1982, Magyar Mikrobiológiai Társaság). Semmelweis-emlékérem és -díj (1982); Széchenyi-díj (1998); Markusovszky-díj (1998), Nívó-díj (2004, Akadémia Kiadó), A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje (2007). A Baráti Kör 1983-ben kitüntetésben részesítette.

Nemes János (hidvégi) gróf
(1910-1965)

nagybirtokos – Bécsben született 1910-ben. Apja gróf Nemes János főrendiházi tag, erdélyi főnemes, ki a trianoni tragédiát

követően áttelepült Magyarországra, ahol Kenderes, Bánhalma környékén szerzett birtokokat. Ifj. Nemes János Kisújszálláson érettségizett 1928-ban (egy osztályba járt Csávás Sándorral), ezt követően birtokain gazdálkodott. Az 1930-as év második felében megvásárolta a derzstomaji pusztában 1900-ban épült kastélyt– melyhez a helyi középkori monostor köveit felhasználták fel - ill. a hozzá tartozó birtokot. Tomajmonostora katolikus templomának felépítése is nevéhez fűződik, melyet a támogatásával és lakossági búzafelajánlással valósítottak meg, 1938-ban. Ezt az épületet, az államosítást követően a helyi termelő szövetkezet kapta meg. A kastély 1995-ben magántulajdonba került, egykori tulajdonosának gyermeke, Nemes Vince (aki hazánk tb. konzulja volt Ausztriában, Bregenzben) vásárolta vissza. Nemes János feleségével, Walkó Eleonórával 1965-ben Innsbruck mellett, Kematenben halálos autóbalesetet szenvedett. (A sors nem kegyelmezett a családnak: öccse, Vince /1912-1984/ 1940-ben okozója volt egy halálos közlekedési balesetnek, melyben elhunyt Pethő Sándor a Magyar Nemzet alapítója).

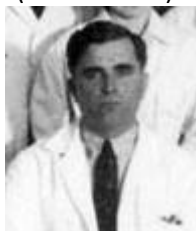
Nemes László (hidvégi) gróf
(1896-1965)

nagybirtokos – Solton született (János bátyja), a gimnázium nyolc osztályát Kisújszálláson végezte 1915-ben. A hidvégi gróf Nemes családnak 1945-ig volt kastélya Komjáton, ahol az utolsó tulajdonosának - Nemes László apjának, Nemes Jánosnak - még több birtoka volt Magyarországon. Nemes János, fia iskolába járásának emlékére 1000 Koronás alapítványt adományozott a kisúji gimnáziumnak. Lászlót az érettségi után behívták katonának, mint önkéntest, majd később birtokain gazdálkodott, melyben nem volt sikeres és majdnem

mindent el is kártyázott. A háború alatt Ausztriába költözött családjával, máig is ott élnek a leszármazottai. A komjáti kastélyt pedig szétszedték a falubeliek a berendezéssel együtt. Mára már csak a park egy része van meg, meg egy kisebb kastélyszerű emeletes épület, amelyet máig is kis kastélynak neveznek. Abban most öregotthon van, ez mentette meg az épületet. László Bécsben hunyt el, ugyanabban az évben, melyben öccse János.

Némedy Imre dr.

(1898 - 1959)

gyógyszerész, gyógyszerész doktor, egyetemi magántanár, egyetemi docens –Törökszentmiklóson született, a középiskolát Kisújszálláson végezte. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1922-ben gyógyszerési, 1926-ben gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. Pályáját az Egyetemi Gyógyszertárban és a Gyógyszerészi Intézetben töltötte. Egyetemi magántanárrá habilitálták 1942-ben. Vezető-adjunktus lett 1947-ben. Dr. Mozsonyi Sándor professzorral sokat fáradozott 1948-ban az Ernyey József Gyógyszerész-történeti Múzeum létrehozásában. Egyetemi docenssé nevezték ki 1954-ben. Tudományos munkássága a galenikumok technológiájára és terápiás értékük növelésére terjedt ki. Tudományos cikkeinek a száma 60. Főbb munkái: 1. Antipyrin, coffeinum és a Coffeinum citricum vizsgálata. Gyógyszerészdoktori értekezés. Bp. 1926.; 2. A vénykészítés tankönyve. Dr. Csipke Zoltánnal. Bp. 1940; 3. Munkálatok a galenusi laboratórium köréből. M. Gyógysz.tud. Társ. Ért. 1940.; 4. Egyszerű eljárás gyomor-nyelvben nem oldódó bevonatok készítésére. A Gyógyszerész, 1949.; 5. Steril gyógyszerek előállítása a gyógyszer-

tárban. A Gyógyszerész, 1950. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének alapító tagja.

Cs. Németh Lajos

színész - született Karcagon, 1940-ben. 1956-57-ben a Móricz Zsigmond Gimnázium tanulója volt, de érettségét 1958-ban a Radnóti Miklós Gimnáziumban Budapesten tett. 1958-62 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola, színész tanszakán szerzett színész diplomát. 1962-1964 között a debreceni Csokonai Színház tagja volt. 1964-1990 között a Madách Színházban lépett fel. 1990 óta a Budapesti Kamara-színház tagja volt a színház 2013. évi megszűnéséig. Közel száz színpadi szerep, több mint harminc filmszerep, húsz Tv-filmes szerep, és száznál is több szinkronszerep köthető művészetéhez. Számtalan feledhetetlen alakítása közül az egyik legemlékezetesebb a Tizedes meg a többiekben alakított orosz katona. Még ma is látható a Jóban rosszban c. Tv játékban, de szerepelt a Tűzvonalban, a Kisvárosban, a Patikában, a Família Kft-ben is. Szinkron szerepei a Harry Potter-től a Star Trek-en át, a Superman-től, James Bondig széles skálában terjed. 2013-ban megkapta a színházi élet egyik legrangosabb díját az Aase-díjat. Kisújszállásra rendszeresen ellátogat, élnek itt rokonai.

Nikl Endre

városi takarékpénztári igazgató- született 1855-ben Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. A kereskedelmi akadémián, Budapesten szerzett felsőfokú végzettséget, a Magyar általános takarékpénztárnál volt tisztviselő, 1903-tól 1931-ig volt a Városi takarékpénztár igazgatója. 112 hold földön

gazdálkodott. Volt állami iskolai felügyelő, presbiter, városi képviselő, vármegyei törvényhatósági bizottság tagja. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének alapító tagja, az előkészítő bizottság tagja, választmányi tag.

Nikl Béla

folyammérnök – Kisújszálláson született, (előbbi gyermeke). A középiskolát kiváló eredménnyel Kisújszálláson végezte 1904-ben. Budapesten folytatta tanulmányait, majd Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság került, ahol a főfelügyelő tisztségig vitte. A Hajózási Hírlap szerkesztője volt. Főbb művei: Hajóforgalom a Duna és Tisza magyar szakaszán 1939. évben; A magyar közlekedési monográfia; Magyar folyamhajózási évkönyv 1944. A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének alapító tagja és választmányi tag.

Nyeste Zoltán (1922-2000)

író, közösségi ember - a Bihar megyei, ma Romániában található Mezőtelekiben született, lelkesi családban. A Kisújszállási Református Gimnáziumban érettségizett, 1941-ben, (Czibor János osztálytársa volt) majd a Műegyetemen tanult. A Soli Deo Gloria református diákegyesület tagjaként és más közösségek szervezőjeként a háború alatt és főleg 1945 és 1948 között sokat tett a magyar polgári demokráciáért, társaival, a kálvinizmussal átítatott népi gondolat jegyében, a Németh László-i minőségesszmenyt vállalva küzdött a totalitárius hatalmak ellen. Ezért Szálasi uralma alatt börtönben volt, majd az ötvenes években öt évet töltött politikai elítéltként a recski kényszermunkatáborban. 1956 novemberében Nyugatra menekült. Brüsszelben a Szemle című folyóirat segéd-

szerkesztője volt. Együtt dolgozott Méray Tiborral, Sztáray Zoltánnal és Kéthly Annával. 1963-tól az Egyesült Államokban élt. Közösségi emberként tovább folytatta szolgálatát, szerepet vállalt a református egyház életében is; a tevékeny életet hirtelen halál szakította félbe. Hetvennyolc éves korában, 2000-ben az egyesült államokbeli otthonában hunyt el Nyeste Zoltán Péter, a : Recsk – emberek az embertelenségben című kötet szerzője, a Magyar Öregdiák Szövetség, a Besenyei György Kör és a Recski Szövetség tagja.

Palágyi Gábor ✘

igazgatóhelyettes – 1927-ben Kisújszálláson született, ahol a középiskolát is végezte. Érettségi után 1947-ben kezdte egyetemi tanulmányait a Debreceni Agrártudományi Egyetemen, az egyetem átszervezése után 1948-ban a budapesti karon folytatta, és 1951-ben az akkor végleges helyre települt Gödöllői Agrártudományi Egyetemen végzett. Az egyetem elvégzése után 1951-től a Kenderes mellett lévő Bánhalmi Állami Gazdaságba került agronómusnak. 1959-ig különböző beosztások után, 1959-ben a gazdaság termelési igazgatóhelyettese lett. A gazdaságot 1961-ben a szomszédos kisebb gazdaságokkal összevonták Közép-Tiszai Állami Gazdaság néven. Az összevonás után is, mint termelési igazgatóhelyettes dolgozott, 26 éve egyfolytában ezen a területen. Több ízben nyerte el az állami gazdaságok "Kiváló Dolgozója" kitüntetését. 1969-ben a Munka Érdemrend Bronz Fokozatát kapta. 1997-ben az Öregdiák Baráti Kör kitüntetésben részesítette.

Palágyi Gábor ifj.

polgármester - (előbbi gyermeke) 1955. február 20-án született Kunhegyesen. Általános iskolába is ott járt. Kisújszálláson, a Móricz Zsigmond Gimnáziumban 1973-ban érettségizett. Innen nyert felvételt Gödöllőre az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karára. 1998. október 18-i helyhatósági választásokon Kisújszállás város polgármesterévé választották. Munkáját 2006. március 15-én a Magyar Köztársasági Érdemkereszt Ezüst fokozatával ismerte el a belügyminiszter.

Pálfi Zoltán dr. ✘

alezredes, katonai ügyész – Földesen született 1929-ben. Elemi iskoláit Földesen és Budapesten, középiskoláit Kassán és a Kisújszállási Református Gimnáziumban végezte. Itt érettségizett 1947-ben. Egyetemi tanulmányait a Budapesti ELTE Állam- és jogtudományi Karán 1951-ben fejezte be. 1951-1957 között a Budapesti Katonai Ügyészségen és egy magasabb egység ügyészségén teljesített szolgálatot. 1957. óta a Legfőbb ügyészségen (a Katonai Főügyészségen) dolgozott. Kilenc kitüntetést kapott, köztük a Munkás Paraszt Hatalomért Emlékérem, a Kiváló Szolgálatért Érdemrend, és az Ügyészség Kiváló Dolgozója.

Pálos Gizella (Mrs. Gizella Elek) ✘

ápolónő – Budapesten született 1929-ben. Édesanyjával a háború elől menekülve került Kisújszállásra, ahol érettségizett. 1947-ben Olaszországba, onnan 1949-ben Kanadába, Montrealba költözött, ahol egy ideig egy kórházhoz tartozó ápolónői otthonban élt. Itt kapott munkát is és elvégezte az

ápolónőképző iskolát. 1954-ben férjhez ment, ekkor ápolónői hivatását befejezte.

Pápay Pál dr.

ügyvéd, városi tiszti főügyész - született 1881-ben Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. Móricz Zsigmond osztálytársa volt. Oklevelét 1903-ban Kolozsváron szerezte. 1908-ban ügyvédi irodát nyitott, 1910-től árvaszéki ülnök, 1929 óta tiszti főügyész. A 37. tábori ágyús ezred kötelékében harcolt a szerb és orosz fronton, fogságba esett 1920-ban jött haza, mint emléklapos főhadnagy szerelt le. A Kaszinó tagja, városi képviselő. A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetsége alelnöknek választotta.

Papp László ✘

MÁV főintéző – Kisújszálláson született 1926-ban, ahol a középiskolát is végezte. Érettségi után felvételt nyert a Debreceni Agrár-tudományi Egyetemre. Másfél év után a működő négy agráregyetemből átszervezés folytán egyet hagytak meg Budapesten. Így létszám fölötti lett és abba kellett hagynia az ez irányú tanulmányait. 1950-ben a MÁV dolgozója lett Budapest-Kelenföld állomáson. A MÁV tisztképző elvégzése után Pusztaszabolcs állomásra került, de még ez évben, 1957-ben visszakerült Budapest-Kelenföldre. Ezt követően, 1958- évben Szolnok állomásra nyert áthelyezést, és mint rendelkező forgalmi szolgálattelévő dolgozott. Kétszer kapta meg a MÁV kiváló dolgozója kitüntetését.

Papp Gyula dr.

ezredes - 1957-ben született Békéscsabán. 1975-ben érettségizett a Móricz Zsigmond Gimnáziumban, s ezt követően a Szentendrei Kossuth Lajos Katonai Főiskolán tanult. Később

elvégezte a Nemzetvédelmi Egyetemet, ezt követően a Vezérkari Akadémiát is. 2007-ben védte meg doktori disszertációját a béke-támogató műveletekre való felkészülés, kiképzés témakörében. Szakasz-parancsnoktól kezdődően, dandár-parancsnok helyettesig minden csapattiszti beosztást ellátott. 1999-ben első parancsnoka lett a Koszovói Békefenntartó Kontingensnek, és 2005-ben Irakban is szolgált fél évet. Aktív szervezője a Debreceni Simonyi Napoknak, melynek keretében lovas fesztiválokat szervezett a Nagyerdei Stadionban. Kezdeményezője és 10 évig - feleségével a szintén kisújszállási Pappné Nagy Magdolnával - szervezője a Debreceni Jótékonysági Aukciónak, melynek segítségével egy fedél nélkül élő család lakáshoz jutott és közel 20 millió forinttal gyarapodott a Debreceni Immanuel Otthon, és a Székelyhídi Gyermeotthon. Évekig gyűjtötte a II. Világ-háborút és 1956-ot megélt túlélők katonatörténeteit. A legtanulságosabb írásokból 4 könyvet adott ki, és 2015 elején jelent meg az ötödik összefoglaló kötete. 2011-ben ismét kapcsolatba került a katonai élettel, mert kinevezték a Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatal Állami Légügyi Főosztály főosztályvezetőjévé. Számos nemzetközi és hazai kitüntetést kapott, de a legbüszkébb a Debreceni Alternatív Pro Urbe, valamint a Debrecen Város Mecénása díjra, melyet Pách Imre világhírű műgyűjtővel együtt kapott.

Pardy Béla ✂

tanító – 1928-ban Kisújszálláson született, és itt végezte a középiskolát. Katonai szolgálatainak letöltése után 1951-52-ben a kazári bányauzemnél dolgozott kiegészítő írnokként. A budapesti tanítóképzőben különbözeti vizsgát, egy év múlva, majd 1953-ban az esztergomi tanítóképzőben képesítő vizsgát tett. Ekkor

már egy éve képesítés nélküli nevelőként dolgozott a kazári általános iskolában. A képesítés megszerzése után áthelyezték a jánosaknai iskolába, ahol 1960-ig dolgozott, majd tovább helyezték a homokterenyei iskolába. Ezt követően a jánosaknai kultúrotthon igazgatója és könyvtárosa volt. Munkája elismeréseképpen többször kapott kitüntető oklevelet és külföldi jutalomutazást.

Parragh Gyula dr.

minisztériumi osztálytanácsos - született Dunaszentgyörgyön, 1882-ben. Középiskoláit Gyöngyösön, Nagykőrösön, Kiskunhalason járta, az utolsó évet Kisújszálláson végezte. Jogi tanulmányait Budapesten és Kolozsvárott folytatta. 1907-ben a földművelésügyi minisztériumba nevezték ki. A háborúba bevonult, számos ütközetben vett részt és az isonzói csatában olasz fogságba került. Hazatérve elfoglalta régi hivatalát és 1921-ben minisztériumi osztálytanácsossá lépett elő, ahol a mezőgazdasági érdekképviseletek és gazdasági felügyelőségek osztályának vezetésével bízták meg. Póttagja az Országos Földbirtokrendező Bizottságnak és tagja a gazdasági felügyelői államvizsga bizottságnak. Kálvin-téri presbiter. 1951-ben kitelepítették Mezőberénybe. Az Öregdiák Szövetség alapító tagja.

Pataki Lajos dr.

egyetemi tanár, gyermekorvos - Újpesten, 1934. január 9-én született. A kisújszállási gimnáziumban eredményesen érettségizett 1953-ban. Ebben az időben szervezték meg Kisújszálláson a NÉKOSZ (Népi Kollégiumok Országos Szövetsége) kollégiumot. Ez a szervezet volt hivatott a tehetséges falusi gyermekek tanulását biztosítani. A kollégium tagjaként 1947. évben az akkori nyolc

osztályos gimnázium harmadéves tanulója lett. A NÉKOSZ megszűnése után a Kisújszállási Állami Diákotthonba került. A kisújszállási Mórícz Zsigmond Gimnáziumban 1953-ban érettségizett. Ez év őszén felvételt nyert a Szegedi Orvostudományi Egyetem Általános Orvos-karára. 1978-as esztendőben nagy kihívás elé került, a Szegedi Gyermek-kórház élére igazgató főorvosnak nevezték ki. Elismerései: Érdemes Orvos, Kiváló Orvos, A Magyar Köztársaság Tiszti Keresztje, Tiszabura Díszpolgára.

Pataky Csaba dr.

ügyvéd, közlekedésbiztonsági szakértő - Kenderesen, 1939-ben született, Kisújszálláson 1957-ben érettségizett. Budapesten az Eötvös Lóránd Tudomány-egyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1962-ben szerzett jogi diplomát. 1965-től Törökszentmiklóson folytatott ügyvédi gyakorlatot. Közéleti tevékenysége a közlekedéshez, a közlekedés biztonságához kötődik. A Magyar Autóklub Szolnoki Szervezetének egyik vezetője. 1974-től a Magyar Autóklub Elnökségének és Ügyvezető Elnökségének tagja. 1994-ig a Magyar Autóklub Jogi Bizottságának elnöke volt. Több európai Autóklub magyarországi megbízott ügyvédje. 1990-től 2002-ig három választási cikluson keresztül a Törökszentmiklós Város Önkormányzata Képviselőtestületének tagja volt. 2012 januárjában a Törökszentmiklói Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság Köztestület elnökévé választották. 2013 júliusában Törökszentmiklós Várostól díszpolgári címet kapott. 1995-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Jogi Továbbképző Intézete szervezésében közlekedési szakjogász diplomát szerzett, majd a biztosítási szakjogász-képzésben vett részt.

Paszternák Ferenc

főiskolai adjunktus - 1947-ben született Kisújszálláson. 1966-ban érettségizett a helyi Móricz Zsigmond Gimnázium és Szakközépiskola növényvédelmi szakán. Felsőfokú tanulmányai során növénytermesztő-növényvédő üzemmérnöki, okleveles kertészmérnöki és talajerőgazdálkodási szakmérnöki diplomákat szerzett. Ökológiai gazdálkodó oklevelét 1995-ben a kishantosi Ökológiai Mezőgazdasági Alapítvány és a Német Mezőgazdasági Minisztérium által szervezett tanfolyamon szerezte. Szakmai előmenetelének főbb állomásai: 1970-1985: növényvédelmi főfelügyelő – Szolnok Megyei Növényvédő Állomás. 1986-1989 között fejlesztő mérnök a Nádudvari KITE Rt.-nél. Fő feladata a kertészeti kultúrák korszerű palántanevelési eljárásainak magyarországi bevezetése és elterjesztése volt. 1989-1992: főagronómus - kuncsorbai Búzakalász Termelőszövetkezet. 1993-2007: a mezőtúri Főiskola oktatója, főiskolai adjunktus. 1994-1998 között a főiskola tangazdaságának is vezetője volt, ahol sikeresen bevezette az ökológiai gazdálkodást. 2007-ben nyugállományba vonult. Tudományos munkát a biotermesztés szakterületén végez ma is, melyhez kapcsolódóan jelent meg több cikke, illetve hangzott el előadása, valamint három szakkönyve jelent meg, ezek: Ökológiai gazdálkodás II. (szerk. Dr. Radics László), Bioöldségek termesztése, Az ezerarcú tönkölybúza.

Pólya Lajos Albert

gyémántdiplomás gyógyszerész - 1922. december 8.-án született Kisújszálláson. Édesapja, idősebb Pólya Lajos, az Öregdiák Szövetség alapító,- és válaszmányi tagja volt. Általános iskolai

éveiben egy osztályba járt, sőt egy padban is ült Farkas Lászlóval, aki szintén gyógyszerész lett (lásd fent). Pólya Lajost szülei, nyelvtanulás céljából, egy évre Ausztriába küldték. 1941-ben érettségizett Kisújszálláson. Egyetemi tanulmányai alatt a Hársfa utcai Református Kollégiumban élt. A német megszállás alatt, ellenállási mozgalom kezdődött, mely fegyveres ellenállássá alakult. Az egyik ellenállási századnak Görgey volt a neve, melynek Pólya Lajos is a tagja volt. 1956-tól a Rákosligeti Gyógyszertár vezetője, majd a kerület főgyógyszerésze lett. Több alkalommal kiváló dolgozói jelvénnel, a Vöröskeresztnél végzett munkájáért arany fokozattal tüntették ki, 1956-ban az egészségügy kiváló dolgozója lett. Megszervezte a kerületi ellátást a nagy patikáknál, ahol nem volt megfelelő hely a megnövekedett magisztrális készítmények elkészítésére, a belső áru mozgatására. 1981-ben nyugdíjba ment. Három nyugdíjas év után, a régi osztálytárs Farkas László visszacsábította kollégáját. A 85 éves Pólya Lajos Szentmártonkátán, gyógyszertár-vezetői minőségben folytatta ezt a nem egyszerű életutat. 2003-ban a Baráti Kör kitüntetésben részesítette. Hűséges résztvevője volt az öregdiák találkozóknak.

Ponyokai Gabriella (Jánváriné)

üzemgazdász, ügyfélmenedzser – Kisújszálláson érettségizett 1976-ban a gimnázium biológia tagozatán. (Édesapja Ponyokai Bálint nyugalmazott tanácselnök, Kisújszállás Díszpolgára 2000.-ben) 1979-ben szerzett agrárüzemgazdász diplomát, majd 11 évig mezőgazdasági nagyüzemekben dolgozott. Üzemgazdász diplomáját mind a gazdálkodó szervezetekben, mind

később a pénzügyi szektorban jól tudta hasznosítani. 1991-ben felkérték a Mezőbank Rt. Kunhegyesen induló új fiókjának beindítására, mint fiókvezetőt. A banknál 5 évig dolgozott, majd 1996-ban a kisújszállási Realbank Rt.-hez került, szintén fiókvezetőnek. Ezt követően visszakerült a Mezőbank jogutód bankjába, az Erstébe, ahol 6 évig vezető ügyfél kapcsolattartó menedzserként kis- és középvállalati finanszírozási tapasztalatra tett szert. 2006-tól a Budapest Bank újonnan nyíló karcagi fiókjában egy új komplex szolgáltatást nyújtó fiók beindításában és megszervezésében mutatta meg akvizíciós és vezetői képességeit. A fiókot sikeresen és eredményesen működtette 2010 decemberéig. Belső átszervezés révén került 2011. januártól a Budapest Bankon belül a szolnoki vállalati üzletközpontba először, mint senior ügyfélmenedzser, majd 2013 -tól kiemelt ügyfélmenedzseri kinevezést kapott. 2014-ben másod-diplomát szerzett a Debreceni Egyetem Gazdálkodástudományi – és Vidékfejlesztési Karán működő Pénzügy és Számvitel szakon.

Porteleky László dr.

(1870-1953)

ügyvéd, sportoló - 1870-ben született Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. Oklevelét a budapesti egyetemen szerezte, a honvédelmi minisztériumban szolgált 17 évig, majd Budapesten ügyvédi irodát nyitott; 1919 óta Kisújszálláson működött. A világháború alatt a szerb fronton harcolt, mint népfelkelő százados szerelt le, K. cs. k., háborúsemlék érem (a kardokkal) tulajdonosa. Neves sportember, 1908-ban Magyarország súlydobó, 1900-ban vívóbajnoka, több éven keresztül érmese. A milleniumi vívóversenyen arany érmet nyert. Vármegyei főügyész. Református egyházi főügyész, tűzoltó főparancsnok, a vármegyei tűzoltó

szövetség ügyvezetője. A budapesti múzeumkerti Arany János emlékmű egyik mellékszereplője. Toldi Miklós alakját róla mintázta a szobrász Stróbl Alajos. A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének rendes tagja. A 1929. június 30-i közgyűlést követő közebeden személyesen méltatta az elhunyt idős tanárok emlékét és a tanári kar érdemeit.

Rácz Ferenc dr.

orvos, reumatológus - Született 1893-ban, Kisújszálláson, ahol a középiskolát végezte. Orvosi oklevelét 1924-ben szerezte. Debrecenben kezdte pályáját, 1926-ban jött vissza szülővárosába, Kisújszállásra, ahol rendelőjét röntgen-, quarc- és diathermiás gépekkel szerelte fel. A város köztisztviselőként álló körzeti orvosa is volt, nyugdíjazásáig. Az I. Világháborúban a 2., 29., és 31. honvéd gyalogezred kötelékében harcolt az orosz és olasz fronton. Az Uri kaszinó, a református gimnáziumi igazgatótanács tagja, Református presbiter. Az Öregdiák Szövetség alapító tagja. A Baráti Kör 1977-ben kitüntetésben részesítette.

Rácz Jenő dr.

orvos, pszichológus - 1897. május 11-én született a vajdasági Módos településen. Középiskolát Kisújszálláson és Balassagyarmaton végezte. A budapesti Erzsébet Tudományegyetemen szerzett orvosi diplomát 1924-ben. Az I. világháború alatt harctéri szolgálatot teljesített, majd külföldi tanulmányokat folytatott. A szervi idegyógyászat, belgyógyászat és pszichológia tárgyköréből számos munkája jelent meg hazai és külföldi szaklapokban. A magyar individuál pszichológia egyik megindítója volt.

Rácz Lajos (Újszállási)

író, helytörténeti kutató – 1949-ben született Kisújszálláson, ahol az általános iskolát végezte. Bár nem a kisújszállási gimnáziumban tanult, de egy- az iskolával kapcsolatos- munkájáért, a Baráti Kör 2009-ben Tiszteletbeli Öregdiáknak nyilvánította. Az Iluska emlékkönyve az internátus és a gimnázium egykori igazgatójának, Karácson Bélának, ill. feleségének állít emléket. Kezdeményezésére a Kör emléktáblát avatott a kollégium falán. Egyik regénye (Tüzet szüntess) egy nemzetközi pályázaton szektor győztes lett. Főszereplői kisúji diákok. Szintén erről a témáról készült a Garami dosszié c. hangjátéka, mely pályázati díjas volt. Az 50 perces rádiójáték több alkalommal is elhangzott a Kossuth rádióban. Kisújszállási helytörténeti munkája a Mérleg és mérce, mely a város kereskedelmének történetét dolgozza fel. A Parlagi Poéta című könyve Végh Bálint kisúji népi költő, 48-as huszár életművét tartalmazza. A szerző kezdeményezésére a helyi huszár- hagyományőrök emlékszólót kaptak, míg a 48-as Olvasókör huszárkürtöt és honvéd relikviákat. A szépség napszámosa c. munkája Z. Tóth Kálmán kisúji népművész művészi hagyatékát dolgozza fel. Rácz Lajos több alkalommal publikált a Nagykun Kalendáriumban. Szervezésében és szerkesztésében jelent meg a Fel a torony-ba c. antológia (2013), melyet kezdő, helyi irodalmárok munkáiból válogatott össze. Több saját verset adott közre különböző antológiákban. Egy munkája, melynek témája az első Magyarországot érintő, olasz nyelven megjelenő folyóirat (Diario), Jókai – díj Díszokleveles lett. Megjelentek még az Ecsédi Fáy kastély (2010) és a Kastély a Zagyva völgyében (2013) című könyvei. A Szimbád trilógia három pikareszk regény is művei közé sorolandó. Élete első negyven évét szülővárosában élte, ahol a kereskedelemben dolgozott. Tagja volt a Pro Urbe díjat kapott (1983) szövetkezeti közösségnek. 2012-ben a Hullámokon

Iovagló madár c. drámája a Nemzeti Kulturális Alap pályázati díjasa lett. A művet a Budapesti Kamaraszínház repertoárjába vette.

A Karácson Béla emléktábla avatásán.

Jobbról: Abádi Nagy Z, mellette Lévai Z. professzorok, balról Rácz L.

Ráczó Imre

(1873 – 1922)

gazdasági akadémiai tanár, a hazai növény-nemesítés egyik úttörője - Kisújszálláson született, itt is érettségizett. A Magyaróvári Akadémián szerzett oklevelet 1894-ben, és Cserhádi

Sándor mellett maradt ösztöndíjasként 1900-ig. 1905-ben tért vissza Magyaróvárra, ahol a nyugalomba vonult Cserháti professzortól átvette a növénytermelési tanszék vezetését. Számottevőek a különböző növényfajokkal, -fajtákkal végzett termesztési kísérletei, és elévülhetetlen érdemeket szerzett a cukorrépatermesztés fogyatékoságainak feltárásával és a cukorrépa nemesítésével. Nagy szakmai tudással és kitűnő pedagógiai rátermettséggel oktatta a növénytermesztést. Több tankönyvet, tanulmányt, kísérleti beszámolót és népszerű ismeretterjesztő könyvet, kísérleti beszámolót írt, cikkei jelentek meg a „Mezőgazdasági Szemlé”-ben, a „Kísérletügyi Közlemények”-ben és a „Köztelek”-ben. Még nem volt ötven éves, amikor 1922. április 15-én, Budapesten elhunyt.

Sávai János dr.

Részletek önéletrajzából: „... Bornemissza Anna (Pancsa néni) tanított meg írni, olvasni és számolni. Majd 10 éves koromban Törzsök Béla bácsi javaslatára a Békés-Tarhosi zeneiskolába kerültem, ahol hegedülni tanultam. Egy alkalommal, amikor Kodály Zoltán látogatást tett az osztályunkban, megsimogatta fejem, mert szépen szolmizáltam... A Móricz Zsigmond Gimnáziumi éveim – egyik legszebb korszaka életemnek – mozgalmasan teltek... A közepes érettségivel felvettek a Budapesti Fodor József Egészségügyi Szakiskolába, ahol 1961-re közegészségügyi-járványügyi ellenőr lettem. Elhelyezkedtem Szegeden a városi KÖJÁL-ban, ahol 8 évig dolgoztam. Közben hasznosítani akartam magam, ezért beiratkoztam a zenekonzervatórium ének tanszakára, és az Állam és Jogtudományi Egyetem esti tagozatára... 1968-ban végeztem. Azonnal

elhelyezkedtem jogi előadónak egy nagy megyei közlekedési vállalatnál, ahol 1972-ben ügyvédi-jogtanácsosi szakvizsgát tettem.... Addig sem szerettem tanulni, de ekkor összeszámoltam, hogy az érettségit is beleértve, 64 szóbeli vizsgát tettem és elhatároztam, hogy soha többé nem fogok tanulni. Ma, 2015-ben 74 éves vagyok, és azóta folyamatosan tanúlok...” 2009-ben a ballagó diákoknak ő mondta az ünnepi beszédet, mint ötven éve érettségizett diák.

Simon Antal dr.

talajmérnök – Kisújszálláson született 1928-ban, itt is szerzett érettségit. Mérnöki diplomája megszerzését követően különböző beosztásokba került, beutazva a világot. A kisújszállási gimnázium Jermy Gusztáv természetrajzi gyűjteményének állományát is gyarapította. Brazíliából, Japánból, Indonéziából származó, több száz darabból álló tengeri csiga- és kagylóváz együttest adott át személyesen az oktatási intézménynek. A Baráti Kör 1989-ben kitüntetésben részesítette

Simon András (Simon, Andrew L.)

(1930-2009)

mérnök, tanár, a Szent János Rend lovagja (Máltai Lovagrend) – Kisújszálláson született 1930-ban, ahol a gimnáziumot is végezte. Az egyetemi diploma megszerzését követően, 1956-ban az USA-ba távozott. Legismertebb munkája a Made in Hungary, melyet Prof. Wagner Ferenc műve felhasználásával írt, de attól erősen különbözik. Ez a könyv a magyarságnak külföldön hírnevet szerzett tudósaink, művészeink, sportolóink, feltalálóink, katonáink és történelmünk hasznos tárháza. Igen nagy teret szentel a természettudományoknak, de más tárgykörök bővítésére is sor került. A magyar származású

Wass tábornok szerepét az öbölháborúban, majd az azt követő olajtüzek eloltásában szenzációt keltő magyar tűzoltóegység sikereit is megemlíti röviden. 1996-ban "Hunyadi János - Magyarország az amerikai történelem-könyvekben" jelent meg; 2000-ben pedig Horthy Miklósról írt publikációt, angol nyelven, de több munkát írt mérnöki szakmájából eredendően is.

Sípos Elek

nemesítő, tanácsadó - született Kaba, 1918. A középiskolát 1930-37 között a Kisújszállási Ref. Horthy Reál Gimnáziumban végezte, majd 1937-38 között a KLTE Jog és Államtudományi Karán diplomázott. 1938-39-ben a Debreceni Városi Kertészetben gyakornok, míg 1939-42-ben a Magyar Királyi Kertészeti Akadémián okleveles kertész lesz. 1940-42 Györfly Kollégiumi tag, 1942-45 katona, tartalékos légvédelmi tüzér zászlós. 1945-48 hadifogságba kerül. Beosztásai: 1950-51 között a Szarvasi Arborétum, segédkutató, 1951-63 Kertészeti Kutató Intézet díszfa, virághagyma termesztés és élő növények nemesítése, szaporítása. 1963-82 Kertészeti és Szőlészeti Főiskola, tudományos főmunkatárs, 1973- igazságügyi szakértő, gyémántjelvényes, 1983 Kertészet-tudományi Kar, Dékáni Hivatal, munkatárs. Kutatási területe: különleges növények gyűjtése, szaporítása. Publikációk: Kertészeti Lexikon, lomblevelű díszfa és cserje címszavai (1963), Tulipán (1965), Gladiolusz (1968) Kötöttesek: Magyar Gyula Alapítvány Nemesítői Nagydíj, Ráde Károly Emlékérem, arany-, gyémánt és vasdiploma. A Baráti Kör 2003-ben kitüntetésben részesítette.

Sípos Ete Álmos dr.

lelkész, teológiai tudományok doktora – 1937-ben Budapesten született, a középiskolát Kisújszálláson végezte. (Szentpéteri Géza osztálytársa és barátja volt) A budapesti Református Teológiai Akadémián szerzett lelkészi diplomát. Később- 2007-ben – több éves kutatómunka eredményeként az Utrechti Egyetemen nagydoktori tudományos fokozatot szerzett. Több település lelkészi szolgálata után Budapesten a Nagyváradi téri gyülekezet lekipásztora lett. Tagja volt a Zsinati Tanácsnak, a Teológiai Bizottságnak, egyházkerületi lelkészi jegyző, a Biblia Szövetség alapító főtájtára, egyházi folyóirat szerkesztő. Tagja az Egyházi Doktorok Kollégiumának. Nevéhez jelentős magyar és idegen nyelvű teológiai-publicisztikai tevékenység fűződik. Több mint húsz könyvet, számtalan rövidebb cikket írt. Doktori disszertációját német nyelven írta, melynek magyar címe: Kérjétek az aratásnak Urát. Felesége (a kisújszállási születésű) Takács Sarolta. Házasságukat Isten 11 gyermekkel ajándékozta meg. Lelkipásztori munkássága, közéleti tevékenysége, példaadó életútja elismeréseképpen a Köztársaság Elnöke, a „Magyar Köztársaság középkeresztje a csillaggal” magas kitüntetésben részesítette.

Solymosiné Vatai Emília dr.

pedagógus, iskolaigazgató - Kisújszálláson született 1949-ben, 1963-67 Móricz Zsigmond Gimnázium tanulója volt, ahol érettségizett. 1967-72 JATE TTK, matematika-fizika szakos tanári oklevelet szerzett. Számos szakmai továbbképzésen vett részt a matematika és a fizika területén. Munkahelyei: 1972-89 Vasvári Pál Nevelőotthon és iskola mat.-fizika szakos tanár, matematikai munkaközösség vezetője, pedagó-

gus szakszervezeti vezető. 1989-től a budapesti Katona József Műsz., Közgazd.-i SzKI és Gimnáziumnál matek-fizika szakos középiskolai tanár. 1989- oktatási, tanügy-igazgatási igazgató helyettes, 2007- megbízott igazgató 2008-tól igazgató. Jelentősebb munkái: kompetencia alapú oktatás bevezetése, kétszintű érettségi vizsgarend-szerre való átállás koordinációja, digitális tananyagok, korszerű szemléltető eszközök bevezetése, csoportbontásos informatikai és nyelvi oktatás bevezetése magas színvonalú kollektíva kialakítása szakmacsoportos alapozás kialakítása. Kitüntetései: Oktatás Kiváló Dolgozója, Kiváló Úttörővezető, KISZ KB Dicsérő Oklevél (úttörővezető munkájáért), 2010. Bárczy István díj.

Somogyi Sándor dr.

geográfus, a földrajztudomány doktora, az MTA Földrajztudományi Kutatóintézetének nyugalmazott tudományos tanácsadója, az ELTE címzetes egyetemi tanára - 1926-ban született Kisújszálláson, itt járt középiskolába, pályáját 1952-ben az ELTE Földrajzi Intézetében kezdte. 1955 óta az MTA Földrajztudományi Kutató Intézet munkatársa. Szerteágazó tudományos tevékenységéről a természetföldrajz szinte teljes körére kiterjedő publikációi tanúskodnak. Kandidátusi értekezését is a vízföldrajz tárgyköréből készítette 1961-ben „Hazánk folyóhálózatának kialakulása” címmel. Tudományos közleményeinek döntő többsége is ezt a témakört érinti. Több hidrogeográfiai tárgyú térképet is szerkesztett. Jelentős kutatási eredményeket ért el a tájföldrajz, tájértékelés területén is. A Magyarország tájföldrajzáról szóló sorozat valamennyi kötetében szerzőként jelentős szerepet vállalt. Munkái: Arany László (1956); Az Északkeleti Kárpátok vízrajza; Természeti környezet népeesség és társadalom egyházak és felekezetek

gazdaság (1961, Balogh Margittal); Az Alföld földrajzi képének változásai; (1994). Kitüntetései: 1985-ben Lóczy Lajos emlékéremmel, 1994-ben Teleki Sámuel éremmel tüntették ki. Tudományos tevékenységét 1991-ben Akadémiai Díjjal ismerték el.

Somogyi Singer László

(1929-2011)

közösségi ember – Kisújszálláson született, itt végezte az elemi iskolát, ide járt gimnáziumba. Leérettségizni már nem tudott, mert zsidó származása miatt 15 évesen deportálták, 200 sorstársával együtt. Neki szerencséje volt, élve megúsza a holokausztot. Visszatérve a deportálásból, 1949-ben leérettségizett és az év őszén felvételt nyert Budapestre, a bölcsészkarra, de innen kizárták, kulák származása miatt. a forradalom napjait követően Svájcban telepedett le, itt lelt otthonra. Genfben, könyvtárban dolgozott, emellett több esetben is hívták magyar csoportokhoz segíteni, fordítani. A svájci városban is elismerték tevékenységét, nyolcvanadik születésnapján Genf polgármestere köszöntötte. Kisújszálláshoz és családtagjaihoz, sorstársaihoz való kötődését fejezte ki, hogy többször is írt a városi kalendáriumba, és tevékenyen bekapcsolódott a Rekviem egy közösségért c. helytörténeti munka összeállításának folyamatába. Részt vett a volt zsinagóga helyén álló épület falánál megvalósuló holokauszt emlékfal létrejöttében, felavatásában, ahol emlékbeszédet tartott. 2001-ben a Baráti Kör kitüntetésben részesítette, 2009-ben megkapta a Kisújszállás Tiszteletbeli polgára elismerést.

Soós Adorján dr.

tanár – Pápán született 1897-ben. Kisújszállás végezte középiskolai tanulmányait, Soós József fia (osztálytársa volt gróf Nemes László). Tanári oklevelét 1921-ben Budapesten szerezte. Ezt követően Karcagra került, ahol először tanár, később igazgató lett. Az I. Világháborúban a 29. honvéd gyalogezredben harcolt az orosz és román fronton, ahol megsebesült. Megjelent irodalmi művei: A karcagi céhek története; Adalékok Jász-Nagykun-Szolnok vármegye történetéhez az Anjouk és Luxemburgok korában; A karcagi gimnázium története. A Protestáns tanügyi szemle munkatársa. A Kisújszállási Öregdiákok Szövetségének tagja, választmányi tagja. Az internátus felszerelési és fenntartási költségeire 10 pengőt adományozott.

Soós Géza ✕

(önéletrajzi részlet)

„...toxicológus szakgyógyszerész vagyok, 1929-ben Kisújszálláson születtem, elemi és középiskoláimat Kisújszálláson végeztem. Egy év (a VI. osztály) kimaradásával 1948-ban ott is érettségiztem, 1952-ben. Budapesten az Orvos-tudományi Egyetem Gyógyszerész karán végeztem. Több gyógyszer-tárban gyógyszer-tár-vezetőként dolgoztam. 1967-ben tiszteletdíjas másodállású toxicológus gyógyszerészként KÖJÁL-nál kezdtem dolgozni. 1976-ban szakvizsgát szereztem. Jelenleg dolgozom disszertációs munkámon...”

Soós István dr.

(1902- 1959)

vegyészmérnök, borász - Kisújszálláson született, ahol a középiskolát is végezte, kiváló eredménnyel. Soós József fia. A budapesti Műegyetemen 1925-ben vegyészmérnöki oklevelét szerzett, utána az Ampelológiai Intézet munkatársa lett.

1943-ban kísérletügyi igazgató, 1946-tól az intézet helyettes igazgatója, rövidesen pedig igazgatója lett. Irányította 1950-ben az intézet átszervezését Szőlészeti Kutató Intézetté, amelynek igazgatója maradt 1955-ig. 1952-től a Kertészeti Főiskola előadója, ekkor lett a mezőgazdasági tudományok doktora. A borászati tanszék vezetője 1954-től. Nevéhez és munkásságához fűződik a magyar borászati mikrobiológia megalapítása, a magyar borélesztő-gyűjtemény, valamint a borvizsgálati módszerek fejlesztése. Tankönyveket is írt, megindította a szőlőmonográfia elkészítését. A Nemzetközi Szőlő- és Borhivatal egyik bizottságának elnöke volt. Budafokon borászati szakközépiskolát neveztek el róla. 1952-től a mezőgazdasági tudományok doktora. A Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének alakuló közgyűlésének résztvevője, a szövetség rendes tagja.

Soós József

reálgimnáziumi igazgató - Kecskeméten, 1868-ben született. Bár nem Kisújszálláson végezte a középiskolát, de neve oly mértékben összefonódott az intézménnyel, hogy bekerült ebbe az összeállításba. Tanári oklevelét 1890-ben Budapesten szerezte, 3 évig tanított Kecskeméten, 1894-től Kisújszálláson, ahol 1919-től igazgató volt. Móricz Zsigmond tanára is volt. Az ő kezdeményezésére alakult meg 1928-ban a Kisújszállási Öreg Diákok Szövetsége, ill. ő lett a tiszteletbeli elnök. 1929-ben vonult nyugalomba. Nevéhez fűződik még az internátus létesítése. A vármegyei népművelési bizottság tagja, a Városi takarékpénztár felügyelő bizottságának elnöke, városi képviselő, 26 évig a Kisújszállási hitelszövetkezet elnöke volt.

Több értekezését az Akadémia adta ki. Művei: De Nicoloi Istvánffy pannonii latinitate (1893, Egyet. Phil. Közl.); Albius Tibullus költészete (1894), Az atheni Akropolis (ford. Pausanias lil. Egyet. Phil. Közl.); Leonardo da Vinci élete és művészete (1890, Katona József- Kör Évkönyve);

Szabó Eszter (dr. Borók Imréné)✘

tanítónő – Kisújszálláson született 1928-ban. Itt is érettségizett, és alig egy évvel az érettségi után, 1949-ben férjhez ment dr. Borók Imre gimnáziumi tanárhoz. 1951-ben megszerezte a tanítói oklevelet a Jászberényi Tanítóképzőben. Ezt követően egyfolytában a kisújszállási Arany János ált. iskolában tanított. 1976-ban a "Szocialista Kultúráért" kitüntetésben részesült.

Szabó Ferenc

könyvvizsgáló, - 1934-ben született Kisújszálláson, ahol a gimnázium négy osztályát is végezte. Kereskedő családból származott, édesapja Szabó Károly a város elismert ruházati kereskedője volt, akit jól menő üzlete miatt 1950-ben kuláknak nyilvánították, üzletét lefoglalták. A család Pestre költözött, Ferenc már itt tudott csak leérettségizni. Meg kell említeni, hogy szülei több hónapon át bujtattak kisújszállási házukban egy zsidó származású kislányt, aki a híres Kner nyomdász-család tagja volt. Szabó Ferenc időközben kereskedelmi diplomát szerzett és egy fővárosi illetékességű vállalatnál lelt munkát, 1969-ben pedig könyvvizsgáló szakképesítést szerzett. 1956-ban ő is részt vett a forradalomban, de fegyvert sosem fogott. 1971-től a Pénzügyminisztérium munkatársa lett, míg 1990-től nyugdíjazásáig egy banknál dolgozott, mint osztályvezető.

Volt gimnáziumi diáktársaival még rendszeres kapcsolatot tart, mint szülővárosával is, ahová minden jelentősebb rendezvényre igyekszik leutazni. Több alkalommal is publikált a Nagykun Kalendáriumban. A Baráti Kör 2003-ban kitüntetésben részesítette.

Szabó Gergely

(1921-2000)

nehézipari miniszter, vegyipari miniszter – Kisújszálláson született, itt végezte a középiskolát 1941-ben. A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen a Bolyai Népi Kollégium (1941–1942), illetve a Győrffy István Népi Kollégium tagjaként (1942–1946) folytatott tanulmányokat, 1946-ban vegyész-mérnöki oklevelet szerzett. 1945-ben szülőhelyén polgármesteri titkár, majd a MADISZ szervezési osztályán dolgozott. A Népi Kollégiumok Országos Szövetsége főtítkára 1946–1948-ban. 1947-től másfél évig a moszkvai Mengyelejev Kémiai Technológián ösztöndíjasként dolgozott, majd tanulmányait megszakítva hazajött. Rövid ideig a Chinoin Gár vegyésze volt, majd 1949. szeptembertől a Szeretlen Vegyipari Központban osztályvezető. Onnan került a Nehézvegyipari Központba, ahol vezérigazgató-helyettes lett. 1952. december 6-án vegyipari miniszterré, 1953. július 4-én nehézipari miniszterré nevezték ki. 1954. október 9-én lett vegyipari és energiaügyi miniszter-helyettes, majd 1955. január 21-én a Minisztertanács titkárságvezetője. 1956. július 30-ától a Hegedüs-, illetve a második Nagy Imre-kormányban az ismét önállósult vegyipari tárca vezetője 1956. október 31-ig. Az MDP Központi Vezetőség póttagjává 1954. május 30-án választották meg. 1966–1977-ben jelentős szerepet játszott

Leninváros vegyipari létesítményei létrehozásában. A Baráti Kör 1977-ben kitüntetésben részesítette.

K. Szabó Gyula ✂

műszerész- 1928-ban született. 1947-ben a kisújszállási gimnáziumban érettségizett, 1948-ban Budapestre költözött. Előbb kubi-kosként, majd segéd munkásként dolgozott, egy építkezésnél. Vasesztergályos szakmát tanult, amit 5 év megszakítással 1967-ig gyakorolt, közben elvégezte a Kandó technikum műszertagozatát (esti tagozaton) és a Pestvidéki Gépgyár műszerjavító műhelyében dolgozott elektro-mechanikai műszerészként. Itt sugárfertőzést kapott, így a KÖJÁL utasítására a gyár állományából kilépett. A Kontakta alkatrész-gyárba ment dolgozni, ahol előbb MEO-s, később gyártmány-szerkesztő lett. Ezt követően az Automatikai Kutatóintézetbe ment, itt is elektromechanikai műszerészként dolgozott. Később a soroksári úton levő Fegyver és Gázkészülékgyárban dolgozott.

Szabó Károly

jogtudós, testnevelő, edző - 1905-ben született Kisújszálláson. A kisújszállási kiváló érettségi vizsga után (minden évben jeles volt) a jogi és az orvostudományi karon párhuzamosan tanult, mindkét szakon eredményesen, de a Testnevelési Főiskola megindulása után (1924) ide iratkozott be 1928-ban elnyerte a Sárospataki Református Főiskola testnevelő tanári állását, első és utolsó munkahelyét, 40 éven át. 1968-as nyugdíjba vonulásáig szervezte az ifjúság életét, a cserkészmozgalmat, kirándulásokat és a sport minden formáját. Nyugdíjas éveiben még óraadóként működött a Comenius Tanítóképző Főiskolán. Néhányan a híressé vált tanítványai közül: Örley Szabolcs, aki 1952-ben ifjúsági kardvívó világbajnok lett, Szepessy

Dénes 1961-ben Svédországban országos kardvívó bajnok, Pécsváradi Tamás az Egyesült Államok országos kardvívó bajnokságán második lett, Balla Tamás az Egyesült Államok országos törvívó bajnoka, Szőke Sándor Ausztrália kardvívó bajnoka. Szabó Károly fia, Csaba éveken át országos középiskolai kardvívó bajnok volt I. o. versenyzőként, ráadásul az országos sí lesikló bajnokság II. helyeztje.

Szabó Lajos dr.
(1938- 2004)

tanár, történész – 1938-ban született, Kunhegyesen. Kisújszálláson végezte a középiskolát. A debreceni KLTE-en és a bp-i ELTE-n szerzett diplomát. Bölcsészdoktori címet 1968-ban kapott közép- és újkori magyar történelemből. 1961-től – 1988-ig a kisújszállási gimnázium tanára, kollégium igazgatója, majd a kunhegyesi gimnázium és szakközépiskola igazgató (1988-1992). 1990- és 94 között országgyűlési képviselő, gimnáziumigazgató 1994-98 között a Törökszentmiklósi Bercsényi Gimnáziumban. Számos történeti munka szerzője. Pályája során több száz szakcikket közölt, elsősorban a helyi lapokban. Felelős szerkesztője volt a Törökszentmiklós és Vidéke című havilapnak (1996-1999). Tudományos körökben mintegy 35-40 levéltári kutatásokon alapuló forrástanulmányát tartják nyilván, amelyek önálló kötetekben, vagy szakmai folyóiratokban jelentek. Több, általa szaklektorált és szerkesztett tanulmány, kötet látott napvilágot. Alapítója a Bercsényi Miklós-díjnak, melyet évről-évre a legkiválóbb pedagógusok, diákok, iskolatámogatók kaphatnak meg. Kisújszálláson - feleségével együtt - évtizedeken át nívós kultúr-munkával alkottak maradandó értékeket (versmondás, színjátszás). Kezdeményezője és megvalósítója az 1956- os

kisújszállási forradalmi események kutatásának, melynek eredményét három kiadványban (Kisújszállási 56) tette közzé. Szakmai és egyéb elismerései : Apáczai Csere János-díj és kitüntetés (1976); Pro Urbe Kisújszállás kitüntetés (1984); Nagykunságért-díj (1989); Bercsényi Miklós-díj (1999); J.N.Sz. Megyei Pedagógiai-díj (2001); Pro Cultura Kunhegyes (2002); Illéssy János-díj (2004). 2010-ben Posztumusz a Magyar Kultúra Lovagja.

Szabó Lajosné dr. (Kása Judit)

középiskolai tanár – (a fent ismertetett Szabó Lajos felesége). A kisújszállási gimnázium elvégzését követően magyar és történelemtanári diplomát szerzett. Anyaiskolájában helyezkedett el, mint szaktanár. Több pedagógiai, történelmi témájú publikációt tett közzé, így Jausz Béla professzor kisújszállási éveiről is. II. Világháborús írása: A Rövid utcától Kurszkig. Társszerzője volt az 1992. évi Nagykun Kalendáriumnak, a kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola jubileumi évkönyvének. 2000-ben Pro Urbe díjat kapott. 1991-ban a Baráti Kör kitüntetésben részesítette.

Szántó Gábor

erdőmérnök- Kisújszálláson született, itt végezte középiskolai tanulmányait. Somogyban 1953-ban, katonáskodása idején ismerkedett meg. Megtetszett a táj, és az egyetem befejezése után a Nagyberki Erdészethoz kezdett dolgozni. Később az Állami Erdőrendezőséghez, majd az Erdőfelügyelőséghez került. A Kaposvári Erdőfelügyelőség vezetőjeként munkájával, kimagasló szakmai tudásával erdei környezetünk javítása érdekében tevékenykedett. A Somogyi Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság Felügyelőbizottságának tagja. Újságcikkek,

könyvek szerzője, társszerzőként ismereteit szívesen megosztotta másokkal. Publikációi a téma alapos ismeretét, jó felkészültségét bizonyították. A megye erdő- és vadgazdálkodását, a természeti értékeket bemutató, negyedszázada megjelent Széptájú Somogy című könyve sokaknak ma is féltett kincse. Nyugdíjasként is példamutató pontossággal végzi azt a töretlen munkát, ami mindig is jellemző volt rá.

Szathmári István dr.

nyelvészprofesszor – Kisújszálláson született 1925-ben. Itt végezte középiskolai tanulmányait is. 1944-ben a debreceni Tudományegyetem magyar, francia, német szakos hallgatója lett. A 23 évesen írt doktori disszertációjának témája: A kisújszállási í-zés nyelvtörténeti múltja. Fő kutatási területe a magyar irodalmi nyelv, a stilisztika, melyből iskolát teremtett, mintegy húsz könyve jelent meg a témában. Az Idegen Nyelvek Főiskolája magyar tanszékének volt a vezetője, majd az ELTE dékánja. Hat évig vendégprofesszor volt a Helsinkii Egyetemen. A Kisújszálláson megrendezett Kazinczy Emlékversenyeken folyamatosan vállalt elnöki tisztséget. Főbb munkái: A magyar stilisztika vázlata, (1958) A magyar stilisztika útja (1961) Régi nyelv-tanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk (1968) Fejezetek a magyar költői stílus történetéből (1990), A magyar helyesírás alapjai (1996), Stilisztikai lexikon (2004), A stilisztikai alakzatok rendszerezése (2006). A magyar nyelv-tudomány történetéből (2006) Elismerései: Pro Urbe-díj (1994), Lőrincze-díj, Nagykunságért Díj (2004), Apáczai díj (2005), Implom József-díj (2006), Díszpolgár 2008. Az öregdiák-találkozók aktív résztvevője.

Szentpéteri Géza

(1937-2012)

mérnök, helytörténeti kutató – Budapesten született, de gyermekkorra Kisújszálláshoz költötte. Itt végezte a középiskolát is. A BME-en végzett, villamosmérnöki szakon. 2004-ben jelent meg első helytörténeti munkája az: Adatok Kisújszállás régi nyelvéről, nyelvjárásáról címmel. Ebben a munkában kisújszállási tájszavakat, szólásokat, tulajdon-neveket gyűjtött össze nagy precizitással. Ez időtől kezdve rendszeresen publikált a Nagykun kalendáriumban. Hároméves gyűjtőmunka eredménye a: Prédikátoraink, mely Kisújszállás lelkipásztorait ismerteti 1717 óta. Utolsó munkája a Zsoldos István emlékezete, melyet már nem is tudott lezárni halála miatt. Az utómunkálatokat és a kiadáshoz szükséges nyomdai munkákat dr. Ducza Lajos és a könyvtár lelkes kollektívája elvégezte, így 2013-ban kiadásra kerülhetett. 2005-ben a Baráti Kör kitüntetésben részesítette. 2012-ben Pro Urbe díjat kapott, posztumusz.

Szepesi Jenő

gépészmérnök, helytörténeti kutató, fotórestaurátor – 1951-ben született Gyömrőn, de 1955-től Kisújszálláson él, mely települést tekinti az igaz szülőhelyének. Általános és középiskolai tanulmányait is itt végezte. Felsőfokú műszaki tanulmányai befejeztével a Tisza II. Mg. Tsz.-ben dolgozott tíz évig gépészmérnökként, majd a Nagykun Tsz.-ben nyolc évig, mint javítási ágazatvezető. 1993-ban a változások idejét élve ő is a vállalkozók sorába lépett, azóta irodatechnikai vállalkozását kft. formájában végzi. Több cikluson keresztül

önkormányzati képviselő a város 7. számú Kerületében, így a negyedik ciklusban is. Nem csak szűkebb lakóközössége, de az egész város múltja és jelene is foglalkoztatja. Fotói valódi kortörténeti dokumentumok, melyek képet adnak a helyi szervezetek, közösségek rendezvényeiről, az azokban folyó munkákról is. Fontos feladatának tartja a régi fotóanyagok megmentését, javítását, őrzését, mely képek közreadásával segíti egy-egy helytörténeti írás ábrákkal történő gazdagítását. Mint fotóművész is tevékenykedik, műveiből rendszeresen tárlatokat szervez, akár önálló, akár társas kiállítóként. Tevékenyen vett részt a Más vót az ílet c. helytörténeti kiadvány létrejöttében.

Szilágyi Andor

drámaíró, filmrendező - 1955-ben született Szolnokon. Kisújszálláson járt gimnáziumba, jelenleg Budapesten él. Regényei és drámái angol és olasz nyelven is olvashatók. Több forgatókönyvből film készült. Legismertebb műve, A rózsza énekei a nyilasterror és a gettósítás ideje alatt játszódik egy budapesti villában, ahol a fasiszták elől bujkáló operaénekes hangja próbálja feledtetni az üldözöttekkel a világégés borzalmait. A rózsza énekeiből maga az író rendezett filmet, amely az egyik magyar filmszemlén elnyerte a legjobb forgatókönyvnek járó díjat. Nyolc színmű, négy könyv, hét film, hat hangjáték és számos egyéb alkotás köthető nevéhez. Díjai: IRAT-nívójutalom (1990); Beszélő-díj (1992); Szép Ernő-jutalom (1994); Vilmos-díj (1995); „Homage 56” drámapályázat II. díj (1996); Az év rádiójátéka I. díj (1998, 2001) a filmszemle díja (2003). A rózsza énekei houstoni Platinium-díj (2004); A rózsza énekei Arany Menóra díj, Prága (2005) A rózsza énekei;

Szoboszlai Margit

író, műfordító, lektor – 1939-ben született Kisújszálláson. Itt is érettségizett 1958-ban, majd az Idegennyelvű Külkereskedelmi Levelezőképző Főiskolán, 1960-ban orosz–francia levelezői képesítést szerzett. Egy évig a Metrimpex Vállalatnál dolgozott, majd orosz és francia széprózát fordított. Művei: Bársonyban a barikádokon (életrajzi regény, 1981) Szeressük-e a gazdagokat? (összeállítás, Pataki Judittal, 1995) Zwack így tovább! (összeállítás, Borbíró Zsókéval, Pataki Judittal, Szokács Eszterrel és Vámos Miklóssal, 1995). Műfordításainak száma meghaladja a húszat. Ezek közül legsikeresebb: H. Charrière: Pillangó, melyet Kamocsay Ildikóval, és Philipp Bertával fordított (regény, 1971). Munkásságáért megkapta az Európa Könyvkiadó Nívódíját.

Szunyogh István

orvos - Kisújszálláson született 1890-ben, ahol a középiskolát végezte. Orvosi oklevelét 1924-ben Budapesten szerezte. A budapesti Bethesda kórházban tevékenykedett. 1924 óta Kisújszálláson rendelt. Fogspecialista, a "Bárány" szanatórium altatója. A háború alatt a hadtáp területen volt orvos, mint 30%-os rokkant szerelt le. Az Országos Orvosszövetség tagja és a Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségének rendes tagja volt

Szűcs Aladár dr.

(1921-2008)

főállatorvos – Kisújszálláson született, itt végezte az általános és a középiskolát. Az állatorvosi egyetem elvégzése után vissza került szülővárosába, ahol nyugdíjba vonulásáig - és azt követő hosszú évekig – a város állat-

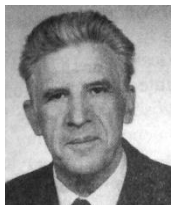
orvosa, később főállatorvosa lett. A mező-gazdasági jellegű városban igen nagy számban neveltek háziállatot, s ezért nagy szükség volt a jó szakemberre, akire rábízhatták a beteg állatot, az elletést, a védőoltásokat. Csak nagy szaktudással, jó hozzáállással lehetett elnyerni a gazdaember bizalmát. A „Doktor úr” ilyen volt, bíztak benne, tisztelték. Ezért is szavazták meg számára először a Pro Urbe díjat (1980), majd a Díszpolgári címet 1993-ban. De a szakma is elismerte tudását. Elnyerte az állatorvosoknak odaítélhető legmagasabb kitüntetését, a Mócsy emlékérmét. A Baráti Kör 1989-ben kitüntetésben részesítette.

Szűcs Ilona

(1915- 2010)

Zongorapedagógus, korrepetitor, koncertszervező – Kisújszálláson született 1915. október 2-án, itt végezte a középiskolát. 1935-ben a budapesti Zeneakadémián zongoraművész-tanári diplomát szerzett. 1939-ig Miskolcon a Tóth Pál Líceumban, majd 1945-ig Székelyudvarhelyen tanított. A II. világháború után, 1946-ban visszatért Miskolcra, ahol az akkori Zenedében tanított zongorát. Az '50-es évek elején Diósgyőrben alapított Zeneiskolát. Miskolcon neves zongorakísérőként ismerték, 1958-ig a miskolci Zeneművészeti Szakiskola zongoratanárként működött. Emellett 1956-ig az Országos Filharmónia miskolci kirendeltségét vezette. 1958-ban Pestre költözött, ahol a Zeneművészeti Szakiskola vonós növendékeinek zongorakísérő tanáraként dolgozott. A '60-as években a Színház- és Filmművészeti Főiskolán is tanított ének-korrepetitorként. Szintén a '60-as évek elején Kertész utcai Zeneiskolában tanított. A '80-as évektől váltakozva élt Párizsban és Budapesten. Életének 95. évében, 2010. szeptember 22-én hunyt el Dunakeszin.

Szűcs Lajos
(1920-2003)

lelkész - Kisújszálláson született, itt végezte a középiskolát. Ezt kövözően a sárospataki református teológián tanult, itt tett lelkészvizsgát, majd Kecskemét következett, ahol jogot tanult. Noszvajon 1942-ben tábori lelkész kiképzést is kapott, itt kezdte lelkészi hivatalát is, majd Kecskemétre került. Kisújszálláson is szolgált 1945-ben rövid ideig. Ezt követően az ország különböző pontján szolgált a híveket. Volt egyházmegyei jegyző, számvevő és tanácsbíró. Nevéhez fűződik a cigándi templom és parókia felújítása, nemkülönben a tiszacsermelyi és a györgytarlóti templomoké is. Ezért a tevékenységéért és kutatómunkájáért Cigádon Kántor Mihály díjjal jutalmazták. 2000-ben megírta Cigánd történetét.

Szűcs P. Árpád

villamosmérnök - 1931-ben született Kisújszálláson. A helyi gimnázium befejezését követően 1953-ban szerzett villamosmérnöki diplomát. Először a Transzvill Vállalatnál helyezkedett el. A Szerkesztési Osztályon a mérőtranszformátorok tervezésével és fejlesztésével foglalkozott. 1953 és 1955 között beosztott tervezőként, 1955-től csoportvezetőként dolgozott. Kifejlesztett egy nagy zárlati szilárdságú támszigetelőbe épített áramváltó típust és megkezdték a műgyanta szigetelésű mérőtranszformátorok fejlesztését és gyártását. 1957 és 1960 között a gyár kísérleti műhelyének osztályát vezette. Ebben az időben kezdett el a gyárvezetés támogatásával automatizálási feladatokkal foglalkozni. Kifejlesztett egy mágneses erősítővel működő hőmérséklet szabályzót, ami gabonaszárítónál került alkalmazásra. Mivel a Transzvill

az automatizálás területén gyártani nem kívánt, így a Minisztérium az ezzel foglalkozó dolgozókat az Anód Áramirányító Gyárba helyezte át. Megbízták az itt létrehozott Fejlesztési Osztály vezetésével. 1962-1963-ban elvégezte a Folyamat-szabályozási szakmérnöki szakot. 1963-ban, miután a nagy-áramú félvezető gyártás és alkalmazás területét az Anód kapta meg, a Minisztérium áthelyezte az akkor erőteljesen fejlődő Villamos Automatikai Intézetbe. Itt a Folyamat-szabályozási Főosztályon lett osztályvezető, majd 1965-től főosztályvezető 1980-ban kinevezték a vállalat műszaki igazgatójává, 1985-től mb. igazgatóként dolgozott, nyugdíjazásáig. Több alkalommal kapott vállalati és miniszteri kitüntetést. Az Egyetem Tanácsa aranydiploma adományozásával ismerte el értékes mérnöki tevékenységét.

Szűcs József

(1909-2010)

gimnáziumi gondnok – Kisújszálláson született, a Nagyskolában végezte elemi iskoláit, majd a gimnáziumban érettségizett. Ezután a Kecskeméti Református Jogakadémián végbizonyítványt szerzett, de a háború megakadályozta a diploma megszerzését. Dolgozott a város közigazgatásában, közben tűzoltótiszti oklevelet szerzett. Ezt követően különböző vállalatoknál, többféle munkát végzett, míg a gimnáziumba került gondnoknak, nyugdíjazásáig, 1969-ig. A 101 éves ember utolsó gondolatai: „... Azt hiszem, sem jobb, sem rosszabb nem voltam másoknál. Az ifjúság tévedései engem sem kerültek el, okozhattam másoknak károkat, vétkezhetem ellenük. Mentségem, hogy ezek nem voltak tudatosak, szándékosak. Tetteim megítélése az érintettek joga. Tiszteségesen élni, senkit nem bántani, s mindenkinek megadni azt, ami megilleti, volt az erkölcsi normám”. Az Öreg Diákok Szövetsége tagja.

Szúcs Kálmán ✂

gyártástervező – 1927-ben Kisújszálláson született, itt is érettségizett. Tanulmányait Debrecenben folytatta az Agrártudományi Egyetemen, de 1949 márciusában feloszlatták az egyetemet, s így visszajött Kisújszállásra. Ekkor épült a keskenyvágányú kisvasút a város és Csorba tanyaközpont között, ott dolgozott pár hónapot. 1950 augusztusában felment Budapestre, s jelentkezett marós átképzősnek a csepeli Rákosi Mátyás művekben. Hat hónapos átképzés után felszabadult, mint marós szakmunkás. Egy-két hónapig dolgozott marós segédként, utána rajzpadra tették dolgozni. 1952 júliusában a Dunai Vasmű mechanika üzemében kapott munkát, mint műhelypadi előrajzoló. 1955-ben beiratkozott az itteni kohóipari technikumba, amit 1959-ben elvégzett, s így kohász technikus oklevelet szerzett. 1960 márciusában "kiemelték" a fizikai állományból a gyárrészleg Műszaki Osztályába gyártástervezőnek.

Szúcs Tamás dr.

orvos, kutató – 1929-ben született Kisújszálláson (részletek önéletrajzából) „...Mint tősgyökeres alföldi – nagykunsági - gyerek kerültem el szülővárosomból, ahol az Alma Materbe jártunk, a Hajdúság fővárosába Debrecenbe... Egy ideig gyakran látogattam a szülővárosomat, s láttam a régi iskolát, ahova 8 évig járatunk. Erre mindig szívesen és örömmel gondol az ember, mert utólag sokkal jobban tudja értékelni tanárait és azt az alapot, amelyet ott szerzett. Az érettségi után a Debreceni Orvostudományi Egyetemre nyertem felvételt...

1954-ben katoniorvos lettem... leszereltem, és 1957-től a debreceni Hajdusági Gyógyszergyár (jelenleg Biogal) biológiai osztályán dolgoztam kutatóként, ahol a hazai penicillingyártás kísérleti, majd ipari méretekben való gyártásának úttörő-munkájában vettem részt. 1959-től a Hajdú-Bihar Megyei Tanács Kórházába kerültem és annak belgyógyászati osztályán belgyógyász szakképesítést szereztem. 1963-ban szakfőorvos lettem. A gyógyító munka mellett tudományos munkával is foglalkozom. A témaköröm a hipertónia (magas vérnyomás betegség), mint előtérben álló probléma. Erről szóló és más tárgyú dolgozatokat szaklapok közöltek. Emellett most állok második szakképesítem előtt a reumás megbetegedésekből (rheumatológia)... Elismerő oklevelet vagy tisztséget sorolhatnék, de egy orvos számára érzésem szerint az a legnagyobb elismerés, ha saját maga csendesesen meggyőződik arról, és átéli, hogy egy beteget meggyógyított, vagy megmentett az életnek...”

Tapasztó Szabolcs

hitoktató, intézeti igazgató – 1946-ban született Kenderesen. A középiskolát Kisújszálláson végezte, majd Debrecenben tanult a Teológiai Akadémián. Hitoktató képzést szerzett. Bár vonzotta a lelkeszi pálya, de nem tudott ebben a hivatásban elhelyezkedni, könyvelési, munkaügyi feladatokat látott el. Nem szakadt meg a kapcsolata az egyházzal, munkája mellett hitoktatóként is tevékenykedett. Az egyházban is vállalt feladatokat, presbiter, gondnok lett és tagja volt a Zsinatnak is. Ezek mellett közéleti feladatok ellátásában is jeleskedett: öt cikluson át megválasztották a település önkormányzata képviselőjének, később alpolgármester is lett. Több karitatív tevékenységet is elvállalt. Hosszú ideig foglalkozott

helytörténeti írások készítésével, kutatással, hiszen ősei is kötelezték erre. Több művet is készített ebben a témában: Bánhalma múltja és jelene; Az elfelejtett Bánhalma az újfények tükrében; A szeretetotthontól a szakosított szociális otthonig; Ismerkedés- párválasztás- házasság; Énekeskönyvünk és a népzene; Emlékkönyv Szociális Gondozási Központ elmúlt 75 évéről. A Baráti Kör 2011-ben kitüntetésben részesítette.

Tímár Piroska (Lakatos Károlyné)✘

élelmezésvezető – 1928-ban született Dévaványán. A nagyváradi Szent Orsolya zárdából került a kisújszállási gimnáziumba, ahol érettségizett. Ezt követően a Kertészeti Egyetemen tanult, de egészségügyi problémái miatt nem fejezhette be. Később gyors- és gépiró szakoktatói vizsgát tett. Volt hívatásos gépkocsi-vezető, szakács, üzletvezető. Később a Szakszervezetek Országos Tanácsában került élelmezésvezetőnek.

Tobak Géza

idegenlégiós – 1926-ben Budapesten született. 1939-ben, édesapja halála után Kisújszállásra költöztek édesanyjával és testvéreivel, ott élő nagynénjükhöz. Géza két évre az internátusba került. Hadiérettségit tett Kisújszálláson 1944-ben, utána Szolnokra viték volt diáktársaival, ahol a reptér bombázása utáni törmeléket kellett eltakarítani. Közben behívót kapott és jelentkezett a Hunyadi-hadosztályhoz. Nemsokára több társával kivitték Ausztriába, majd Lengyelországba, de az orosz front előtt ott is menekülniük kellett. Ezt követően Németországba, Berlinbe mentek, de innen is szökni kellett.

Miután ruhákat és enivalót szereztek, elhatározták, hogy hazamennek Magyarországra. Elindultak gyalog Regensburgba, ott viszont fogságba estek. Stuttgart közelében gyűjtőtáborba kerültek, kilenc hónapig voltak ott. Később francia fogságba estek, majd a franciák átcsempeszték a hadifoglyokat Franciaországba, Clermont-Ferrandba. Itt kerültek kapcsolatba az idegenlégióval. Először Lyonba vitték őket, kiképzésre, majd Marseillebe*, onnan pedig Tunéziába a csapat kisebb hányadát, ahol öt évet írtak alá, 1946-ban. Két és fél hónappal később Indokínába kerültek, Saigonba. Nem sokra rá Tobak Géza megsebesült a felkelők elleni ütközetben. Katonai kórházba került. Indokínában három évet töltött, ahol elkapta a maláriát is. Több harcba is keveredett. Két hét időtartamra Kambodzsa is mentek, ahol egy cukorgyárra vigyáztak, majd Saigonba vezényelték őket, onnan jöttek vissza, Afrikába, előbb Algériába, majd Fezbe (Marokkó). Fezben már készült a civil életre, de visszavezényelték Algériába. Ezt követően Franciaországban élt.

Itt kell még megemlíteni testvérét **Tibort** is, akinek szintén volt némi köze Kisújszálláshoz, aki szintén eltöltött néhány évet a városban. Ő pilóta lett a II. Világháborúban. Harcolt az amerikai és a szovjet vadászgépek ellen, négy szovjet gépet le is lőtt. Később több könyveit is írt erről a témáról. Repülő ezredes lett és a Vitézi Rend tagja volt. Részlet a Pumák égen, földön c. könyvéből:

„...1944. április 14. A ragyogó tavaszi délutánban, a Weihe (Focke-Wulf FW-58-as, felderítő repülőgép - a szerk.) pilótaülésében Kolozsvár felé vettem a kurzust, de úgy, hogy Kisújszállást is érintsük. Édesanyámat akartam a levegőből meglátogatni, amire eddig még soha nem volt alkalmam. A kolozsvári kurzustól csak pár foknyira kellett eltérnem déli irányba. A repülési magasság akkoriban nem volt előírva, tiltott területek se voltak.... Így értünk Kisújszállás fölé.

Mélyrepülésben húztam el a város közép-pontjában levő egyemeletes postaépület fölött, ahol édesanyám lakott, Vili nagybátyámékkal és nagyanyámmal együtt, no meg a két öcskös, Géza és Karcsi. Nagy riadalom volt! Mire második rácsapásra fordultam, már az egész család a posta hátsó kertjébe rohant kendőkkel, sőt lepedőkkel felszerelve. Édesanyám a szemét törölgette... Észnél kellett lennem, mert a posta mögött 150 méterre magasodott a református templom magas, vaskos tornya. Biztos, hogy a torony az erősebb. Én nem óhajtottam családi körben kiterülni, különben is, ilyenkor mindig eszembe jutott Precíz Pista. („5 méter az nem 5,10 és nem is 4,90!”) Kevésbé figyeltem hát a családot és jobban a templomtornyot...”

Illusztráció

*Tobak Géza nem említi, hogy ekkor még 20 kisúji társa volt vele, kikből többen is gimnáziumi diáktársai voltak. A szintén

légiós Rácz András beszámol erről a történetről a Nagykun Kalendárium 2004. évi számban „Kisújszállásiak a francia idegenlégióban” címmel. Rácz András úgy tudta, hogy az idegenlégiós társai közül a cikk készítésének időpontjában már senki sem él, holott Tobak Gézával 2011-ben készült egy filmes riport. Talán, ha ezen összeállítás szerzője még korábban hozzálát az események felkutatásához, összehozhatta volna a két egykori bajtársat...

Toroczkay András

költő, zenész, újságíró - 1981-ben született. Kisújszálláson nőtt fel és érettségizett, azóta pedig Budapesten próbál-gatja a szerencsáját. Vannak, akik költő-ként ismerik, mások zenészként, munkavállalóként, barátként vagy családtagként. Megint mások újságíróként, kritikusként. A Revizor című kritikai portál újságírója. Felmenői közül **Toroczkay Lajos** Toroczkószentgyörgy község nagybirtokosa volt, aki baráti kapcsolatban állt Brassai Säuellel, az „utolsó erdélyi polihiszttorral”. Trianont követően kerültek az Alföldre. Gyermeke **Toroczkay Lajos** tanító az alakuló Öregdiák Szövetség háznagya volt. Annak gyermeke id. **Toroczkay András** Kisújszállás város egyik legismertebb tanítója. Nekik emléktáblát állítottak a városban, melyet a volt Arany iskola folyosóján helyeztek el.

Tóth Albert dr.

A Mezőtúri Főiskola tanszékvezető főiskolai tanára, a Szolnoki Főiskola professor emeritusa, tájökológus, Nagykun-ság-és Hortobágy-kutató. 1941-ben Kisújszálláson született, ahol a középiskolát is végezte. Debreceni egyetemi éveit után

újra szülővárosába került, ahová nyugdíjas koráig (és azon túl is) a munkája köti. Hosszú ideig tanított anyaiskolájában, a gimnáziumban. Igazi lokálpatrióta. A város-ban és környékén több száz ismeretterjesztő előadást tartott és szakmai kirándulást vezetett különböző kollektívák részére. Tájékonferenciák szervezése, országos diákversenyek (Herman Ottó, Kaán Károly) elindítója és szervezője. Egyik legnagyobb sikerének tartja, hogy 1991-ben a Parlamentben sikerült elfogadtatnia az Alföld- programot. A diákjaival életre hívott, Pro Natura-díjjal kitüntetett Hortobágyi Természetvédelmi Kutatótábor 2014-ben megélte működésének négy évtizedét. Az országos és szakmai elismeréseinek a száma meghaladta a húszat. Két város (Mezőtúr és Kisújszállás) Pro Urbe díjasa, 2007-től Kisújszállás Díszpolgára. Megkapta a Nagykunságért, ill. a Pro Natura- és a Pro Régió-díjat, amit a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt kitüntetés követett. 2014-ben JNSZ Területi Príma Díjat, 2015-ben Herman Ottó-díjat kapott. 1997-ben az Öregdiákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette. Fontosabb művei: Víz,- és emberformálta táj, Körös-völgyi természetvédelmi terület, Áldás és átok a víz (1987), Ohattól Meggyesig (szerkesztő), Szolnok megye természeti értékei (szerkesztő), Kisújszállás város története – A legrégebbi időktől 2012-ig című város-történeti monográfia főszerkesztője, a Táj kutatás szolgálatában – 40 éves a Hortobágyi Természetvédelmi Kutató-tábor (2014) című kötet szerkesztője. A biológiai és a pedagógiai szakkör vezetőjeként levelezett Selye Jánossal és Szent-Györgyi Alberttel.

Tóth János dr.

(1864- 1929)

államtitkár, belügyminiszter, felsőházi tag, országgyűlési képviselő – Túrkevény született, odavaló régi nemes családból, ahol apja ügyvéd és birtokos volt. Középszkolai tanulmányai-

nak ötödik osztályát (1878/79-ben) Kisújszálláson végezte. Jogi képesítést Budapesten szerzett. 1892-ben választotta meg a mezőtúri kerület országgyűlési képviselőnek függetlenségi és 48-as programmal. Tevékenyen részt vett vármegyéje közéletében, valamint a református egyház ügyeiben is; a heves-nagykunsági református egyházmegye gondnoka volt. Az országos függetlenségi és 48-as párt alelnöke és igazgatójaként is működött. 1906. augusztus 17-én ő felsége vallás- és közoktatásügyi állam-titkárrá nevezte ki. 1917-ben újból államtitkár lett, egyúttal a Függetlenségi és Negyvennyolcas Párt elnöke. 1918. január 25-től május 8-ig a harmadik Wekerle-kormányban mint belügyminiszter tevékenykedett. 1921-ben kinevezték az Országos Földbirtokrendező Bíróság (OFB) elnökének, a szűk körű földreformjának végrehajtásában, ebben a pozíciójában közreműködött. 1927-től a felsőháznak volt a tagja. Országgyűlési beszédei a Naplókban vannak. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetsége tiszteletbeli elnöke is volt.

Tóth Károly dr.
(1930-2004)

erdőmérnök – Kunhegyesen született, az általános iskola tanulmányait befejezve Kisújszállásra került gimnáziumba. Középiskolai érettségije után 1949-ben felvételt nyert az Agrártudományi Egyetemre, majd hamarosan állami ösztöndíjjal kikerült Romániába. A Bukarestben szerzett erdőmérnöki diplomával a zsebében 1954-ben visszatért szülőföldjére, ahol rövid ideig a

Nagykunsági Állami Erdőgazdaságnál dolgozott. Innen helyezték át Kecskemétre, ahol haláláig élt. Néhány évig erdőfelügyelő, majd 1974-ig az Erdőfelügyelőség vezetője volt. Nagy része volt abban, hogy, Bács-Kiskun megye erdősültsége 10 %-ról napjainkra 18 %-ra emelkedett, és ezzel elérte az országos átlagot. Része volt az erdőtelepítésre alkalmas területek feltárásában, betelepítésében, majd az erdők ápolásában és gondozásában. Vezetése alatt a Kecskeméti Erdőfelügyelőség az ország egyik legjobb felügyelősége lett, példaértékű munkát végzett. 1974-ben az Országos Természetvédelmi Hivatal megbízta a Kiskunsági Nemzeti Park megalakításának előkészítésével. E munkakörben páratlanul eredményesen tevékenykedett, a Nemzeti Park 1975. január 1-én megalakult. A Nemzeti Park megalakításától 1991-ben történt nyugalomba vonulásáig, vagyis 17 év alatt a Nemzeti Parkot nemzetközi hírűvé tette. A Nemzeti Park tevékenysége eredményeként a térség a hazai és nemzetközi idegenforgalom egyik jelentős központjává fejlődött. Időközben a kezdetben 30 ezer hektáros Nemzeti Park területe közel 50 ezer hektárra növekedett. A Baráti Kör 1985-ben kitérítésbe részesítette.

Tóth Lajos

(1913-1986)

lelkész, Móricz kutató – Kisújszálláson született, itt végezte középiskolai tanulmányait. Lelkészképesítést Sáropatakon szerzett. Szolgálatát Baktán kezdte, 1936-ban, Kisújszálláson folytatta. Több település után Tiszaföldváron fejezte be lelkései szolgálatát 1974-ben, ahol hatékonyan vett részt a templom felújításában. Közéleti munkája révén kapcsolatba került a népi írókkal, köztük dr. Kiss Tamással is. Kutatást folytató Móricz Zsigmond kunmadarasi látogatásáról és azt közreadta. Cikkei jelentek meg a Lelkészegyesületben, a Kisúj-

szállás és Vidékében, a Nagykunságban. Több bibliai kiállítást szervezett.

Tóth Lajos dr. ✕

egyetemi docens – Dévaványán született 1928-ban. Részletek önéletrajzából: „...Érettségi után beiratkoztam a Budapesti Műszaki Egyetem általános mérnöki tagozatára. 1947 őszén megpályáztam a Művelődésügyi Minisztérium által meghirdetett szovjet ösztöndíjat és így tanulmányaimat 1948 januárjától a moszkvai Acéltani Főiskolán folytattam. Egyetemi tanulmányaimat 1952-ben fejeztem be. A főiskola anyagvizsgálati, metallográfiai és porkohászati fakultásán kohómérnöki oklevelet nyertem. 1952 augusztusától 1954-ig a Keményfémipari Vállalatnál dolgoztam, mint technológus kutatómérnök, utána három évig aspiráns voltam a Vasipari Kutatóintézetben. A kandidátusi disszertációm témája: alumínium ötvözetekének újrakristályosodási folyamatainak vizsgálata. Kandidátusi értekezésemet 1962 ápr. 26-án védtem meg. 1956-tól 1961-ig a Fémipari Kutató Intézetben, majd 1964-ig a Csepel Fémmű Kísérleti Laboratóriumában dolgoztam, jelenleg a Műegyetem közeledésmérnöki karán a Gépipari technológia tanszéken vagyok docens... 1970-71-ben egy évet töltöttem az USA-ban ösztöndíjjal...”

Tóth István László

Rövid önéletrajza: „Vácott születtem, 1923. szeptember 22-én. Édesapám Dr. Tóth István, Kisújszálláson született 1880-ban, édesanyja neve Szivák Mária. Egész gyermekkoromat Kisújszálláson töltöttem, óvodába és elemi iskolába is ott jártam, majd felvételt

nyertem a Horthy Miklós Gimnáziumba. Ezekben az években padtársam volt Szabó Gergely, akiből később vegyipari miniszter lett. 1941-ben sikeresen leérett-ségiztem. Érettségi után az első munkahelyem a budapesti 78-as számú postahivatal volt. 1944-ben a leventékkel nyugatra mentem, ahol a háború vége előtt amerikai fogság-ba estem. Itt tanultam meg angolul. Két év fogság után tértem haza a családomhoz, akik ekkor már Vácott laktak. 1947-ben elvégeztem a textil-technikumot, az ezt követő években textilipari üzemeket szereltünk fel országszerte több helyen. 1957-ben megházasodtam és 1958-ban leányom szü-letett. 1960-tól Vácott voltam foglalkoztatva 1983-ig, amikor nyugdíjba mentem, de még további 10 évig dolgoztam. Nyugdíjas éveimben sokat turistáskodtam, és szerettem kertészkedni, ahogy Kisújszálláson megtanultam.” Tóth I. László osztálytársa volt Nyeste Zoltán, Vass Antal, Szabó Gergely. A Baráti Kör 2007-ben kitüntetésben részesítette.

Ö. Tóth Lajosné

könyvtáros, helytörténész - Kisújszálláson született, ősi redemptus család gyermekeként (Kurucz János nővére). A gimnáziumot elvégezte, de a könyvtárosi szak megszerzésére már családanyaként kerülhetett sor. Dolgozó éveinek jelentős részét a helyi városi könyvtárban töltötte, előbb gyermekkönyvtárosként, később könyvtár-vezetőként, az 1964-1992 évek közötti időszakban. Aktív könyvtárosi időszak alatt, majd az azt követő években kiemelkedő tevékenységet folytatott és folytat szülővárosa kulturális, társadalmi életében. Több helyi civil szervezet alapító,- és vezetőségi tagja. Helytörténeti kutató és publikáló tevékenysége sokban gazdagítja a város történelmi múltjának,

hagyományainak feltárását, közzétételét. Rendszeresen publikál a városi kalendáriumban, négy év kutatómunkájának eredményeként írta meg Kisújszállás II. Világháborús áldozatainak emléket állító könyvét. Nevéhez fűződik a város több ősi hagyományának felélesztése. 2000-ben kezdeményezésére indult az I. Újkori Kunkapitány választás, ill. ebben az évben indult a Kisújszállási Elszármazottak Találkozója. A következő évben a Hagyományőrző Kunsági Farsang rendezvény indult útnak. A közösségért kifejtett több évtizedes tevékenységéért számos elismerésben részesült: 1997-ben Pro Urbe díj, 2003-ban Illéssy János díj, majd Pro Urbe Communitatis elismerés. 2013-ban a Magyar Kultúra Lovagja címet nyerte el. 2001-ben az Öregdiák Baráti Kör kitüntetésben részesítette.

Tőkés András

lelkész - Karcagon született 1883. november 7-én. Középiskolába Karcagon, majd Kisújszálláson járt, ahol érettségizett 1903-ban. Móricz Zsigmondot személyesen ismerte, aki néhány hétig tanította is. Az első önképzőkör titkára volt. Mindkét iskola meghívta 1976-ban illetve 1983-ban tartott jubileumi ünnepségeire.

Ekkor már 100 éves volt, de szellemi erejének birtokában. Teológiai tanulmányait Kolozsváron végezte. Az öregdiák mozgalom legemblematikusabb alakja, a Kisújszállási Öreg Diák Szövetség alapító tagja. A Baráti Kör 1977-ben kitüntetésben részesítette.

Treitz Péter

geológus - 1866. november 16-án született Kisújszálláson. Itt végezte a középiskolát. Egyetemi tanulmányait Bécsben és a gazdasági akadémiát Magyaróvárott folytatta. 1890-ben a

magyar királyi földtani intézetbe kerül, ahol 1893-ban geológus, 1909-ben pedig főgeológus lett. 1917-ben bányafőtanácsossá nevezték ki. 1928-ban kísérletügyi főigazgató lett. A talajtani intézetek alapításakor más országok kormányaitól is kapott megbízást. 1909-ben Nemzetközi Talajtani Konferenciákat szervezett, mint a Nemzetközi Talajtani Társaság tagja. 1926-ban őt kérték meg, hogy Spanyolország talajtani térképét készítse el.

Túri Károly dr.

(1924-1991)

szemészprofesszor, vezérőrnagy - 1942-ben érettségizett Kisújszálláson, majd hadiszolgálatra hívták. Itt került kapcsolatba mind a katonasággal, mind az egészségüggyel. A háború után katonaoorvosi egyetemi tanulmányokat folytatott, szakterülete a szemsebészet. A néphadsereg orvos tábornoka lett. Több híres személy szemorvosa is volt, így ő kezelte Sütő András író sérült bal-

szemét, vagy Popper Péter pszichológus, író szemeit is. Popper írta, hogy volt egy hihetetlen közös történetük, melynek lényege: komoly probléma volt a látásával, mire Túri azt mondta neki, ha hagyja, hogy egy évre megvakítsa, akkor teljesen meg fogja gyógyítani. És Popper megbízott Túri szakértelmében, orvosi és emberi tisztességében, és hagyta, hogy egy évig vakon éljen. És meggyógyult. A Baráti Kör 1977-ben kitüntetésben részesítette.

Uray Gyula dr.

orvosezredes, egészségügyi csoportfőnök,- Kisújszálláson érettségizett. A Katonaoorvosi Szemle főszerkesztője 1954-65 között. 1953-57 között volt a honvédség egészségügyi csoportfőnöke, aki a szolgálat tekintélyét és szakmai színvo-

nalát igen magasra emelte. A Baráti Kör 1987-ban kitüntetésben részesítette.

Vad Zsigmond

költő - Dévaványán született 1966-ban. Iskolai tanulmányait itt, majd Kisújszálláson végezte, közgazdásznak készült, ám látássérülése - mely születése óta kíséri - miatt ez a terve nem valósulhatott meg. 1986-ban csatlakozott a megyei szervezethez, jelenleg is aktív tagja a Kultúrcoportnak, és verseit sorstársai is szívesen szavalják a különböző rendezvényeken. Az irodalommal 1988-tól foglalkozik. Versei több kiadványban megjelentek, irodalmi pályázatokon négy díjat nyert, és műveiből több alkalommal rendeztek bemutatót, és már több verseskötete is kiadásra került.

Egy székház falára

Halvány fénye csodásan átvilágít
minden éjszakán és félhomályon,
nincs is talán más ilyen kicsi,
és mégis hatalmas e kerek nagyvilágon.
Szélesre tárt ajtaja hívogat,
simogatva befogad tegnapot és mát,
hogy szinte érzi a sötét pillanat:
e perctől kezdve újra lát.
És kicsiny termete nagyra nő,
amikor világot tágít, színez egyre-egyre,
megtanít látni a fényeken túl,
hogy legyűrjünk minden holnapot nevetve.

Vadai Béla

(1886-1962)

lelkész – Törökszentmiklóson született, középiskolai tanulmányait Kisújszálláson végezte. Lelkészi képezését a debreceni teológián szerezte. Lelkészi szolgálatának jelentős részét

a Bihar megyei (ma Románia) Élesden (1917-1960) végezte. Közéleti tevékenységként vármegyei törvényhatósági bizottsági tag volt, az Erdélyi Párt alelnöke. Alapító tagja volt a Kisújszállási Öreg Diákok Szövetségnek. Az öregdiákok 25 éves találkozásán ő mondta a felköszöntést, továbbá az elszakított magyarság törhetetlen hazafiságáról és kitartásáról tett vallomást és fogadalmat. Könyve: Megírta az élesdi református egyház történetét. 1956 után kényszermunkára vitték (70 évesen) a Duna csatorna építéséhez, onnan két év elteltével szabadult. Az ott szerzett betegsége következtében két év múlva elhunyt.

Vajda Béla

városi képviselő - Kisújszállás rendezett tanácsú város tisztviselője volt 1926-tól. Az Öregdiák Szövetség alapító tagja.

Gyermekei közül: **Béla**, Kisújszálláson született 1935-ben, aki a Színház- és Filmművészeti Főiskola film-rendezői és operatőri szakán végzett. 1968-tól nyugdíjba vonulásáig rendezőként dolgozott a Pannónia Filmstúdióban. A rajzfilmes dokumentarizmus hazai megteremtője és egyik képviselője, művei gyakran készültek rádió- és televízió-riportok, újsághírek továbbgondolásaként. Az ő munkái képviselték legkövetkezetesebben a groteszket az animáció műfajában Magyarországon. Oberhasuenban nagydíjat kapott Nyelvecke című diplomafilmjével 1968-ban, majd Hanyas vagy? című dokumentumfilmjével 1984-ben, Moto perpetuo című filmjével megkapta a Cannes-i Arany Pálmát 1981-ben.

Másik gyermeke **Sándor** szintén Kisújszálláson született, 1940-ben. Bár egzisztenciális okokból dixieland zenét játszott 23 éven át, sohasem titkolta, hogy a modern jazz elkötelezett

híve. Visszahúzódó, szerény természete miatt nem tudott igazán kibontakozni, pedig igényes, jazz-feelinggel telített játéka és szédületes szólói mindig zajos sikert arattak a hallgatóság körében. Volt idő, amikor 2-3 együttesnek is tagja volt egy időben. Tíz évig játszott Kovács Gyulával, három évig Deseő Csabával, ugyancsak három évig Kovács Andorral, majd a Benkó Dixielandben töltött több, mind két évtized következett. Partnerei között a hazai jazz számos kiemelkedő egyéniségén kívül megtalálható sok világhírű zenész is, akiket kísért hosszú pályája alatt Milt Jacksontól Anthony Braxtonig. 1972-es San Sebastian-i Jazzfesztiválon mind a Benkó-, mind pedig a Szabados-együttes tagjaként óriási sikerrel játszott, és díjat nyert.

Varga Dezső ✂

restaurátor, egyetemi tanár, intézeti igazgató - Kisújszálláson született, 1928-ban, ahol a középiskolát is végezte. 1948-53 között a Képzőművészeti Főiskolán festőművész, restaurátor diplomát szerzett. 1953-55 között a Bp., Szépművészeti Múzeum restaurátora, 1955-től az esztergomi, Keresztény Múzeumban festő restaurátor.

1969-től 1993-ig a Képzőművészeti Egyetem Restaurátor-képző Intézetében egyetemi docens, egyetemi tanár, intézet igazgató. Munkái: Szent Quiriusz restaurálása 2 évig, (50 darabra szakadt szentkép, négyzetméterek hiányoztak belőle, mérete 7 X 3,5 méter), az esztergomi Keresztény Múzeum hét évszázados oltárképeinek felújítása, M.S. Mester négy művének restaurálása. Kitüntetései: Miniszteri elismerés (1978, 1983), Nívódíj Garamszent-benedeki Úrkoporsó restaurálásáért (1980), Munkácsy-díj (1988), Kiváló tanár (1993), Pro Urbe Esztergom (2002), M. S. Mester Díj (2006),

Boldog Özséb Díj Esztergom hitéletéért (2007), Professor emeritus (2008)

Varga Lajos

(1904 –1963)

orvos, orvostörténész, az orvostudományok doktora – Kisújszálláson született, ahol a középiskolát is végezte. Orvosi oklevelét 1929-ben a szegedi orvosi karon szerezte meg. Előbb magánorvos, 1931-től a Közegészségügyi Szolgálat munkatársa. 1947–1950-ben az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója. 1950–1957-ben az Egészségügyi Miniszter munkatársa, 1957–1963-ban az ETT osztályvezetője, 1963-ban a Semmelweis Ház (a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum jogelődje) igazgatója, az MTA Orvostörténeti Bizottságának a tagja. Balesetben hunyt el. Főbb munkái: Két érdekes levél a szabadságharc idejéből; Adatok Hirschler Ignác életrajzához; Balassa János és Arany János kitüntetése 1867. június 9-én; Adatok Hógyes Endre életrajzához, stb.

Varga Lajosné

szakgyógyszerész - Kisújszálláson érettségizett, majd Budapestre került az Orvostudományi Egyetemre, ahol gyógyszerész diplomát szerzett 1958-ban. Ezt követően visszakért a városba, ahol a helyi Gólya gyógyszerertárban helyezkedett el. Itt, 1965 óta vezető gyógyszerész lett. Ezen a munkahelyen dolgozott nyugdíjas élete megkezdéséig. Rendszeres résztvevője, előadója volt szakmai konferenciáknak, aktív tagja a Magyar Gyógyszerészeti Társaságnak, szakgyógyszerészi oklevelet is szerzett. A város életének is meghatározó egyénisége volt. Hosszú ideig vett részt a helyi Vöröskereszt és a TIT munkájában. Tizennégy évig vezette a Móricz Zsigmond Öregdiákok Baráti Körét, ezzel segítve az egykori diákok iskolájukkal, egymással történő kapcsolatának folyamatosságát. Ezért a tevékenységért a Kör 1995-ben kitüntetéssel

jutalmazta, míg a város vezetőitől 2003-ban Pro Urbe díjat vehetett át.

1989-től 2003-ig volt a Kör elnöke

Varga Zoltán dr.

ügyvéd - Kisújszálláson született. Általános és középiskolai évei után a szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogász végzettséget. A jogi tanulmányokat követően 1972. március 8-án jegyezte be ügyvédi kamarai tagságát, dr. Pólya László ügyvéd mellett.

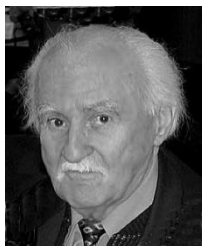
Már fiatal ügyvédként bekapcsolódott a város közéletébe, segítette az akkori tanács munkáját, de tagja volt a sportegyesület elnökségének és a mozgássérültek városi vezetőségének is (volt olyan időszak, amikor 12 társadalmi funkciója volt). 1994-98 között önkormányzati képviselőként, az Ügyrendi és Jogi Bizottság elnökeként tevékenykedett a városért, s 2006-ig külsős bizottsági tagként segítette szakértelmével a Gazdálkodási és Városfejlesztési Bizottság, majd az Egészségügyi, Szociális és Sportbizottság munkáját. 1995-2000 között a Kisújszállási Sportegyesület társadalmi elnöke volt. A Városvédő és -Szépítő Egyesület újjáalakulásakor alapító tag, a Nagykun Kisújszállásért Alapítvány kuratóriumának tagja, de több városi alapítvány tevékenységét is aktívan segíti, az Anyanyelvpolók Szövetsége Kisújszállási Csoportjának oszlopos tagja. Szakmai, jogászai munkáját is elismerés övezi: tagja a J.N. Sz. Megyei Ügyvédi Kamara elnökségének, elnöke a fegyelmi bizottságnak. 2008. óta Pro Urbe Díjas.

Vasady Balogh György dr.

filozófiai doktor, országgyűlési képviselő - 1882-ben született Gyúron, a középiskolát Kisújszálláson végezte. A budapesti tudományegyetemen szerzett filozófiai doktori oklevelet, később földrajzi és történelmi tanári diplomát. Előbb Mezőtúrra, később Budapestre került gimnáziumi igazgatónak. Számos szépirodalmi és tudományos munkája jelent meg: Fejérvármegye közigazgatási helyzete ; Való és kigondolt történetek; Ahol az ágyú szól, Kék vizek mellett , A Fegyverbe című könyve a 69. Gyalogezred kétéves háborús története. Számos cikket írt még vidéki és fővárosi hírlapokba, szakfolyóiratokba. Tagja a Földrajzi Társaságnak, az Országos

Tanári Egyesületnek. 1920-tól országgyűlési képviselő és jegyző, valamint több bizottság tagja. Felemelte szavát rekvirálások és a numerus clausus ellen. Kisújszállási Öreg Diákok Szövetsége választmányának a tagja volt.

Vass Antal dr.

jogász, történész - A Kisújszállási Református Horthy Gimnáziumban érettségizett 1941-ben, s utána Budapesten végezte jogi tanulmányait. A háború az ő életébe is beleszólt, katonai szolgálatból és hadifogságból is kivette részét. Utóbbiból történt korai szabadulását a vele volt Bibliájának köszönhette. Az ötvenes évek üldözöttsége miatt végzettsége szerinti elhelyezkedés helyett a Budapesti Földalatti Vasút fizikai (keszon) munkásaként tudott csak kenyérhez jutni, de ennek során ismét megtapasztalhatta az isteni kegyelmet, s immár több mint ötven esztendeje gyakorló ügyvéd, s a Kálvin téri gyülekezet jogtanácsosaként működik közre az egyházközség dolgainak előbbre vitelében. Édesapja háborús szolgálatának elismerésével, posztumusz vitézzé avatásával, várományosként a rend tagjává avatták őt is. Dr. Vass Antal gyermekkorától szerette a történelmet, amiben elmélyülésre nagyenyedi származású egyik tanárának emléke is ösztönözte, s így megírta az Emléknepok Erdélyben című négykötetes munkáját, amelynek kiadása a 2000. évben fejeződött be. A legutóbbi presbiteri tisztújítás alkalmával újra presbiteri és főgondnoki megbízatást kapott gyülekezetétől.

Veress József ✠

középiskolai tanár – 1927-ben született Kisújszálláson, itt végezte a középiskolát is. Egyetemi tanulmányait a Budapesti ELTE-n végezte, történelem-földrajz szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. 1955-től a dombóvári Gőgös Ignác

gimnáziumban 1968-ig tanított (tanár-igazgatóhelyettes), 1968-tól a dombóvári Apáczai Csere János Szakközépiskola igazgatója volt. Kiváló tanár kitüntetést kapott.

Víg Márta

könyvtáros, tanár - Középkolai tanulmányait Kisújszálláson a Móricz Zsigmond Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola ügyviteli tagozatán végezte 1974-ben. Ezután a debreceni Tanítóképző Főiskola népművelés-könyvtár szakának nappali tagozatán szerzett oklevelet 1977-ben. Középkolai könyvtárosként és tanárként dolgozik a kunhegyesi szakmunkásképző intézetben. 1987 óta foglalkozik helytörténeti és néprajzi kutatással és készít sikeresen pályamunkákat különböző témákban (20 db), melyekből országos I. helyezést ért el a Magyar Néprajzi Múzeum pályázatán négy dolgozata. 2005-től évente szerkeszti a Kunhegyesi Nagykun Kalendáriumot (Ránk bízott örökség... rovatban mindig helytörténeti témájú írást készít), életre hívója és szerkesztője a Kunhegyesi helytörténeti füzetek sorozatnak. Írásai jelentek meg helytörténeti folyóiratokban: Bácsország, Honismeret, Jászkunság, Redemptio. Két civil szervezet munkájában veszi ki a részét: Kunhegyesiek Baráti Köre (elnök) és A Kunhegyesről elhurcolt és elpusztított magyar zsidóság emlékére alapítvány (kuratoriumi elnök). Eddigi munkásságáért megkapta a Jász-Nagykun-Szolnok megyei TIT Kátai Gábor emlékérmét és a Pro Cultura Kunhegyes elismerést. 2015-ben Illéssy János Díj-ban részesült.

Vígh Endre

(1879–1940)

levéltáros, zenetanár, zeneszerző –Kőteleken született. A középiskolát részben Szolnokon, részben Kisújszálláson végezte. 1897-ben Jász-Nagykun-Szolnok vármegye szolgálatába lépett s magánúton tanult tovább, Szolnokon lett vármegyei levéltárnok. 1920 után megszervezte Bihar vármegye levéltárát. Restaurálta J.N.Sz. vm. közgyűlési dísztermében lévő, 1919-ben a vörös katonák által szuronnal széthasított Szapáry Gyula gróf miniszterelnök arcképet. Hegedűn, gordonkán, fuvolán és cimbalmon játszott, képesített hangszerkészítő, elektrotechnikus és gépkonstruktor volt. A Szolnoki Szimfonikus Társaság elnöke. 1929-ben az Országos Magyar Daloszövetség elnöke, a Verseghy Ferenc Irodalmi Társaság örökös tagja. A Szent Gellért Egyesület alapítója és zenei főelőadója, a Nemzeti Kultúregyesület elnökségi tagja; a Nagykőrösi Zeneegyesület tiszteletbeli tagja, továbbá számos irodalmi társaság és a Magyar Történelmi Társulat, a Szolnoki Művelődési Egyesület tagja. – Írása: Gyöngyösi almanach. 1935. (Bp., 1935: dalai kottákkal) – A szolnoki Dalos Újság 1932.–1940., főszerkesztője, felelős szerkesztője és felelős kiadója volt.

Vincze Sándor dr.

pedagógus, köztisztviselő, igazgató – Kisújszálláson született, itt is érettségizett 1953-ban. Szegeden szerzett tanári diplomát matematika, fizika szakon. Ezt követően szülővárosába került, először a gimnázium kollégiumába, majd a gimnáziumba tanárnak, később igazgató lett. Az ő nevéhez fűződik az iskolai struktúra átalakítása, aminek lényege a biológia és matematika szakosított, az általános

tantervű gimnáziumi, továbbá a több profilú közgazdasági szakközépiskolai képzés, mellette pedig a szaktantermi rendszer kialakítása. 1971-től, nyugdíjazásáig a megyei tanács művelődési osztályvezetője lett. A Kisújszállás iránti elkötelezettsége miatt a városi közéletbe is aktívan bekapcsolódott. 1994-98 között a 6. sz. választókerület képviselője, egyben a művelődési és oktatási bizottság elnöke volt. Az Arany János Pedagógiai, Kulturális és Művészeti Díjat az ő kezdeményezésére alapította az önkormányzat. A városi közoktatás-fejlesztési tervek kidolgozásában is mindannyiszor részt vett. 1996 óta elnöke volt a „Nagykun Kisújszállásért Alapítvány” kuratóriumának is. Számos rangos kitüntetés fejezi ki munkájának elismerését, közöttük ott a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt (1995), a Pro Urbe Díj (1999), a Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért Díj. 1999-ben az Öregdiák Baráti Kör kitüntetésben részesítette, 2009-ben, a kollégium falára elhelyezett Karácson Béla emléktáblát Rácz Lajossal együtt leplezték le. 2011-ben megkapta a Város Díszpolgára elismerést és a Gaál Kálmán díjat.

Vincze Zita

ötvös,- és zománcműves – 1974-ben született Szolnokon. Kisújszálláson érettségizett, majd Debrecenben zománcműves szakmát szerzett. 1995-ben pedagógiából diplomázott, azóta a Kós Károly Művészeti Szakközépiskolában tanítja a zománcműves és az ötvös mesterséget. 1996-ban készítette el a tardi katolikus templom Mária és Krisztus szobrainak rekeszománccal díszített, aranyozott fejdíszét. 1997-ben alkotói díjat nyert honfoglalás kori ékszereivel, az „Év Kézműves Remeke” című pályázaton. 1998-ban második helyezést ért el a Népművészeti Múzeum által kiírt „Betlehemi jászol” című pályázaton,

Szárnyalás nevű szárnyasoltárral. 2006-ban elnyerte a leg-eredményesebb alkotói díjat, a VIII. Debreceni Ötvös – Zománc Szimpóziumon. 2008-ban elnyerte a Nemzeti Kulturális Alap Iparművészeti Kollégiuma által kiírt alkotói pályázatot, így részt vett a Kecskeméti Zománcművészeti Alkotóműhely nyári szimpóziumán. 2008 decemberében felvételt nyert a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének Ötvös szakosztályába.

Vitális Sándor

református lelkész – született Kisújszálláson, ahol a középiskolát is végezte 1945-ben (még diákként együtt volt fogságban Minya Lászlóval és Tobak Gézával). 1950-ben diplomázott a debreceni egyetem Hittudományi karán. Mint lelkész szolgált 1950-től (Nyírmeggyes) – 1990-ig (Kisvarsány), közben több helyen is végezte küldetését. Nyugdíjas korától hazatért szülőföldjére, de továbbra sem szakadt el az egyháztól, a nagykunsági egyházmegye pénztárnoka lett, de szolgálatokat is vállalt rövidebb ideig. A könyvek közel álltak hozzá, már a gimnáziumi évek alatt is könyvtáros volt, az egyetemen pedig segítette a könyvtár újrászervezését, később felügyelője lett. Újra indította a teológus gyülekezet Közlöny című újságját és a Kiadóhivatal vezetője lett. A Közlönyben rendszeresen publikált, de érdekelték a néprajzi témák is. Gulácsra kerülve például megírta a helyi temetkezési szokásokat, melyért pályadíjat kapott. Részt vett a református népi értékek megmentésében, múzeumok külső munkatársa volt. 1990-ben a budapesti közgazdasági egyetemen is tartott előadást. Különböző országos pályázatokon is részt vett írásaival, sikerrel. 1997-ben az Öregdiák kör kitüntetésben részesítette.

Vörös Márton

(1900-1993)

levéltári igazgató - Középiskoláit a kisújszállási főgimnáziumban 1911 és 1918 között végezte. 1929-ben szerzett tanári diplomát. Nevelői munkakörben 1931-ig dolgozott, mert az év őszétől a Vallás- és Közoktatási Minisztériumtól egy évi svédországi állami ösztöndíjat kapott. A tanulás mellett a Stockholmi Egyetem Magyar Intézetében tanított. Német, olasz, norvég és svéd nyelven be-szél. 1933-ban hazatért,

és a minisztérium a pécsi egyetem svéd és norvég lektorának, valamint az egyetemi kollégium tanulmányi felügyelőjének nevezte ki. Az elkövetkező években is többször tartott előadást a helyi egyetemen, de időközben Pécs város polgármestere 1933. december 13-án kinevezte levéltári gyakornoknak. 1934-től főispáni és polgármesteri rendelettel helyettes főlevéltárnok, majd az Országos Levéltárban töltött gyakornokoskodás és a levéltári vizsga letétele után 1936. május 15-től főlevéltárnok, majd a levéltár igazgatója. Számos könyv született tollából: A nagy kísérlet – A Széchenyi tér regénye,- Az öttornyú város – Pécs – A kétszáz éves pécsi bőrgyár – A szerencsés expedíció, stb. 1983-ban az Öreg Diákok Baráti Köre kitüntetésben részesítette.

Wolf Erzsébet ✂

középiskolai tanár- Dévaványán született 1929-ben. 1944 őszétől járt a kisújszállási gimnáziumba, ott érettségizett 1947-ben. Ez év őszétől lett az akkor még Pázmány Péter Tudomány Egyetem hallgatója. A magyar-történelem szakot végezte el. 1952-ben államvizsgázott, és megszerezte a

középiskolai tanári oklevelet. A Földművelésügyi Minisztériumhoz tartozó iskolákhoz került. Gyakorló éveit Kiszomboron töltötte, utána hat évig Szabadkígyóson tanított. Amikor ott felszámolták a mezőgazdasági technikumot, Orosházára került. 1958-tól 1969-ig itt is technikumban tanított. 1969. óta az ipari szakmunkásképzésben tevékenykedett. Pedagógiai munkáját jutalmakkal, rendkívüli előléptetésekkkel több ízben is elismerték.

Zarándy Zoltán

tanár, történész, politikus, oktatáskutató – Kenderesen született, a középiskolát Kisújszálláson végezte. 1983-ban az Országos Középiskolai Tanulmányi versenyen második díjat nyert történelemből. Még ebben az évben ösztöndíjjal került Walesbe az UWC Atlantic College-ba, ahol két évig együtt járt a holland trónörökösrel, a későbbi királlyal, Vilmos Sándorral, kivel jó barátságba is került. Zarándy Zoltán európai parlamenti tanácsadó és a 18. kerület oktatási (OKSIB) bizottság LMP-s tagja, a Fővárosi Önkormányzat oktatási bizottságának alelnöke. EURYDICE Magyar Képviselő (Európa Oktatási Információs Hálózata) tagja. Művei (társszerzőkkel): Nemzetközi Ösztöndíj Almanach 1995-96; Európáról a katedrán; Európáról módszeresen; Pedagógus-továbbképzés: befektetés a jövőbe.

Zsoldos István

(1913–2003)

református lelkész, középiskolai tanár, helytörténeti kutató - Középiskolai tanulmányait szülővárosában Kisújszálláson végezte. 1932-től 1936-ig a Debreceni Református Teológián szerzett diplomát. Lelkészi vizsgáit 1936-ban és 1938-ban

tette le. Közben a németországi Bethelben (1935-ben) és a svájci Baselben (1936-37-ben) ösztöndíjasként tanult. 1944-től óraadó tanárként tanított az ősi alma materben, közben a debreceni Tisza István Tudomány-egyetemen történelem-földrajzszakos diplomát szerzett. 1946-tól már végleges tanári állásban dolgozott a gimnáziumban több mint 30 éven át. A Móricz Zsigmond Gimnázium meghatározó egyénisége volt. A tanítási órákon túl a gimnáziumban folyó sokszínű életnek is mindenben cselekvő résztvevője volt értekezletek, rendezvények, ünnepek, továbbképzések, kirándulások, testvér-iskolai kapcsolatok kialakítása során. Volt osztályfőnöki és történelemtanári munkaközösség-vezető, mellékállásban kollégiumi nevelő, néprajzi szakkörvezető, Az itteni gyűjtőmunka alapozta meg a város helytörténeti-néprajzi múzeumát. Vezetésével korábbi diákjai, kollégái összegyűjtötték Kisújszállás tárgykultúrájának legjellegzetesebb emlékeit, s éppen akkor indult a helyi Néprajzi Kiállító terem kialakítása az egykori Morgó kocsmá épületében. A város közösségéért is szívesen, önzetlenül vállalt feladatokat. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat előadója volt. 1975-ben Kiss Kálmánnal és néhány egykori diáktársával újjászervezte Kisújszállási Öreg Diákok Baráti Körét, melyet 20 éven át vezetett, majd örökös elnöke lett. Publikációi:- Dr. Szabó Lajossal: Fejezetek Kisújszállás történetéből. Szolnok, 1969.- Kisújszállás város története, Kisújszállás, I. kötet, 1986.; II. kötet 1987.; III. 1988. A III. kötetben van: Zsoldos István: A városgazdasági és társadalmi fejlődése a szabadságharctól az I. világháborúig. - 100 éves az önkéntes tűzoltó egyesület, - Illéssy Sándor altábornagy, - Az Illéssy család, - Az 1863-as nagy aszály krónikája. Kisújszállási Öreg

Diákok Baráti Köre 1987-ben kitüntetésben részesítette. 1997-ben elnyerte a Kisújszállás Díszpolgára címet, 2001- ben Nagykunságért díjban részesült.

*

50 ÉVES ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓK CSOPORTKÉPEI

1933-1941-es osztály

1941- 49-es osztály

*

Az **1959-ben érettségizett** 4. Humán osztály (Oszt.fő: Ágotai László) 2009.szept.26-án tartotta az 50. éves találkoztóját.

Előli ül: D. Szabó Ilona/ **Első sor** balról: Vígh Sára Ilona, Dobrai Ilona, Bánhalmi Katalin, Dr. Kiss Kálmán tanár úr, Serege Mária, Szentpéteri Ilona / **Második sor:** Biri Ilona, Vígh Róza, Zsíros Irén, Tóth Ilona, Pál Róza, Zoltai Ibolya/ **Harmadik sor:** Gorzás Lajos, Oláh István, Sávai János, Szalagyi Lajos, Vántus Endre, Záhony Ilona/ **Negyedik sor:** Kecze László, Mile Ferenc, Milinghoffer József, Németh Kálmán, Tóth Albert

A találkozóról írták az Öregdiákok:

A Kisújszálláson maradt négy fő (Serege Mária, D. Szabó Ilona, Zoltai Ibolya, Tóth Albert) már hónapokkal az 50. évforduló előtt elkezdte szervezni a fél évszázados érettségi találkozót, amelyet 2009. szeptember 26-án tartottunk. Az alkalomhoz illően igényes és reprezentatív Meghívót kapott minden osztálytársunk, akik érezték ennek az eseménynek a jelentőségét és értékét. Ilyen az ember életében csak egyszeri és megismételhetetlen alkalom, éppen ezért e találkozót igyekeztünk feledhetlenné tenni. A négy fő távol maradó kivételével 10 órára mindenki megérkezett Budapestről, Szombathelyről, Balatonfüredről, Békéscsabáról, stb. A földszinten a város Arany János-díjas népdaléneke, Ujj Tünde kun képviselője várta a résztvevőket, akiket egy helybeli népművész erre az alkalomra készített kitérővel köszöntött. Ezt követően megkoszorúztuk a Móricz-emléktáblát, majd bevonultunk az osztályterembe, ahol Szabó Tamás, a gimnázium igazgatója tartott beszámolót, majd névre szóló Aranyoklevél átadásával köszönte meg, hogy az iskola jó hírét öregbítettük. Osztálytársunk, Tóth Albert személyes ajándékát adta át mindenkinek, a 2009-ben megjelent Kisújszállás arcai című könyvet, majd Kecze István polgármester ajándékát, Györfly István Nagykunsági krónika című művét. Az osztályfőnöki óra előtt megemlékeztünk azokról, akik már nem lehettek közöttünk. Az osztályfőnöki óránkat Dr. Kiss Kálmán tanár úr tartotta meg, akinek ezúton is megköszönjük, hogy még öt évvel később, az 55 éves találkozón is elfogadta felkérésünket. Az 55 éves találkozón, 2014-ben sajnos már sokkal kevesebben jelentünk meg. Nem lehettek már közöttünk: Szabó Edit, Kiss Ilona, Gál Gyula, Szebenyi Benjámín, Z. Tóth István, Gorzás Lajos, Mile Ferenc, Vígh Sára Ilona, Oláh István. A következő találkozót a gimnázium fennállásának 300. évfordulóján, 2017-ben tervezzük megtartani.

1958-62-es osztály

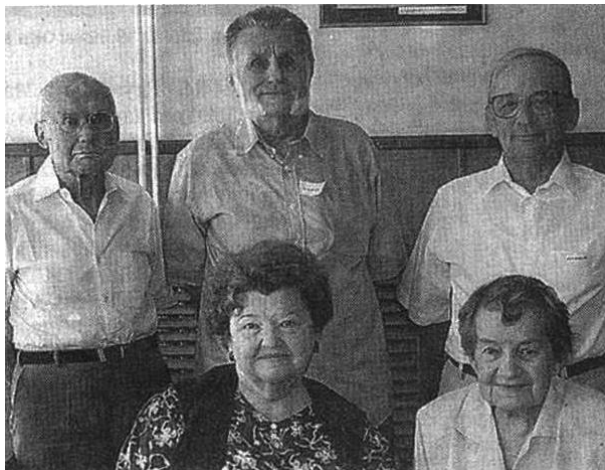
Lézo osztálytalálkozó 2002.

Az ÚJ NÉPLAP 2007. évi cikke

Hatvan éve érettségiztek

Találkozó: Sajnos csak kevesen éltek meg a jeles találkozót

A kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnázium 1946-47-48-ban végzettjei találkoztak a napokban. Már csak öten tudtak eljönni. 1947-ben végzett dr. Lévai Zoltán, a műegyetem professzora, dr. Pálfi Zoltán, aki katonai ügyészként dolgozott a Legfelsőbb Ügyészségen és Ugrai Jánosné, aki már többszörös dédnagymama. Az 1946-ban végezettekét Bíró Endre képviselte, ő Vasadon tanított, Ágotai Lászlóné 1948-ban érettségizett és 41 évig volt a kisúji Arany János iskola tanára. A diákok hatvan év távlatából is szeretettel idézték fel a Törzsök Béla vezette kórust és a fellépéseket, valamint Hársing István latin- és magyaróráit.

A felvételen a legöregebb diákok. Ülnek Ágotai Lászlóné és Ugrai Jánosné, mögöttük Bíró Endre, dr. Lévai Zoltán és dr. Pálfi Zoltán

Dr. B. Nagy János küldte be a fenti képet: Az 1949-1954-ben a Kisújszállási Móric Zsigmond Gimnáziumban két osztály végzett. A Reál osztály osztályfőnöke Zsoldos István tanár úr, a Humán osztály osztályfőnöke Borók Imre tanár úr volt. 1954-ben a reálosztályban 36 diák (28 fő fiú, 8 fő leány) végzett. A humán osztályban 34-en (16 fő fiú, 18 fő leány) érettségiztek. A **60 éves találkozó**n (a képen) a reálosztályból 13-an, a humán osztályból 8-an jelentek meg.

Egyéb találkozók

45 éves találkozó - Kisújszállás, 2014. szeptember 6.

1965-69 között tanult diákok találkozója, a kép beküldője
Posztós László

Az 1966-70 között tanult diákok **30 éves érettségi találkozásán** készült fotó, beküldője Püspöki Julianna: „ A mi osztályunk nagyon jó osztály volt... nyolc éve, évente egy hosszú hétvégét töltünk együtt a többséggel...”

*

Az 1970-ben végzett 4/B osztály 40. éves találkozásán részt vettek
Ábri Kálmánné írta: „Osztályunk minden tagja értékes, érdekes életpályát futott be az elmúlt 40 alatt. Lettek közülünk iskolaigazgatók, tanárok, tanítók, óvónők, védőnők, informatikusok, adminisztrátorok... Lányosztály révén, szinte természetes, hogy a beszámolómban a szakmai életutak mellett, a családról szóló élményeket, eredményeket is szívesen hallgattuk. Minden 5. évben találkoztunk, ezek a képek az utolsó, a 40 éves találkozáson, a beszámolók közben készültek, és pedig: **1. Repka Sándor osztályfőnök. 2. Laczka Sándorné (Vántus Ilona), 3. Guba Mihályné (Pádár Margit), 4. Forgács Imréné (Hermecezi Katalin), 5. Szabolcsi Hubertné (Előd Lujza), 6. Gál Józsefné (Bene Eszter), 7. Vargáné Gyűlvézi Piroska, 8. Herbály Gergelyné (Fekete Róza), 9. Tyukodiné Süveges Róza, 10. Ábri Kálmánné (Szél Erzsébet), 11. Rácz Kálmánné (Oláh Teréz), 12. Kovács Lukácsné (Kiss Erzsébet) és 13. Gellénné Rátkai Mária. 17. S.Nagy Gizella (Egyedfi Gizella), 18. Lapis Mihályné (Molnár Emília). Valamint Kedves tanáraink: 14. Fehérvári Lászlóné, 15. dr Tóth Albert és 16. Egyed-Kun Józsefné.**

*

Dunavölgyi Ilona írta:

„ Osztályunk 1971-ben érettségizett, a 4/a osztály volt. Ötévente megrendezzük az osztálytalálkozóinkat, ahol mindig szép számmal megjelenünk és nagyon jó hangulatban, kellemesen elbeszélgetve telik el délután és este. Az alábbi kép a **40. éves találkozó**nkon készült”

Nagy Gizella küldte be a fenti képet: 1972-ben érettségiztünk. Az osztály létszáma 39 fő volt. 20-22 osztálytárs azóta is együtt van, 5 évenként találkozunk. Immár a 40. éves találkozón is túl vagyunk. Sajnos, már elhunytak közülünk, Gyányi Piroska, Cs. Nagy Zoltán, és aki nincs a képen: Fekete Pál. Osztályfőnök: Szabó Tibor. A kép a **15. éves találkozón** készült.

Csótóné Széll Klára juttatta el a fenti képet: 1975-ben érettségiztünk, mi voltunk a második biológیاتagozatos osztály, osztályfőnökünk Kovács József volt. Idén lesz a 40. éves találkozónk. Ez a kép a **25. éves találkozón** készült

F Ü G G E L É K

Az Öregdiák Baráti Kör első tevékenységei közé tartozott egy iskolazászló, s két emléklakett készíttetése. Az egyik plakettel a kiváló előmenetelű maturandusokat, a másikkal az iskolához, a városhoz mindig ragaszkodó, szép emberi tulajdonságokkal példát mutató öregdiákokat tünteti ki a Kör, a két évente tartott közgyűlésén. Ezeket a bronzplaketteket Györfi Sándor szobrászművész készítette, míg a tárolásukra szolgáló bőrtokot Tóth Attila bőrdíszműves.

Az emléklaketteket az alábbi öregdiákok kapták:

- **1977-ben:** Rázsó Ferenc, Tótkés András, Kádár László dr., Szabó Gergely, Túri Károly dr., Szatmári István dr.
- **1979-ben:** Lévai Zoltán dr., Nagy Töhötöm dr., Rácz Ferenc dr., Kiss Tamás dr., Kovács Kálmán dr., Gyáni Sándor.
- **1981-ben:** Borbély András dr., Szekeres Miklós, Hár-sing Lajos dr.
- **1983-ban:** Nász István dr., Vörös Márton dr.
- **1985-ben:** Oláh Mihály dr., Bölöni István dr., Tóth Károly dr.
- **1987-ben:** Borus József dr., Györffy Sándor dr., Kassai Tibor dr., Uray Gyula dr., Zsoldos István.
- **1989-ben:** Nánási Mihály, Szűcs Aladár dr., Simon Antal dr.
- **1991-ben:** Kiss Kálmánné dr., Szabó Lajosné dr., Farkas László.
- **1993-ban:** Nánási Lajos dr., Nagy József, Mikes Balázs
- **1995-ben:** Bagossy Sándor dr., Kovács Lajos, Sebestyén Péter dr., Varga Lajosné.

- **1997-ben:** Houchard Iván, Palágyi Gábor, Tóth Albert dr., Vitális Sándor.
- **1999-ben:** Borók Imre dr., Bozó Imre, Csukás István, Ducza Lajos dr., Vincze Sándor dr.
- **2001-ben:** Fekete Imre, Kurucz János, Karikó Katalin dr., Somogyi Singer László , Ö. Tóth Lajosné.
- **2003-ban:** Arató Éva (Bozsikné), Gulyás László dr. Pólya Lajos, Sípos Elek, Szabó Ferenc , B. Nagy Kálmán
- **2005-ben:** Gönczy Sándor, Szentpéteri Géza, Hege-düs Endre.
- **2007-ben:** Kovács László, Minya László, Vonáné Sávai Marika, Tóth László István.
- **2009-ben:** Abádi Nagy Zoltán dr., Korda Piroska, Kiss Éva (Petrikás Árpádné) dr.
- **2011-ben:** Kovács Kálmánné dr., Tapasztó Szabolcs, Asztalos Edit dr. (Nagy Sándorné), Nagy Sándor Alex.
- **2013-ban:** Kecze István, Tóth Lajosné, Zsoldos Eme-se , Zsoldos Jutka, Zsoldos Erzsébet (Kecze Lászlóné dr.), Kecze László dr.

Az emléklakett

TARTALOM

> Az összeállítás elé (a könyv születésének indíttatásáról)	5.
> Nyolc év gyöngyszemei (Csávás Sándor írásáról, 1928)	9.
> Egyéni támogatók, alapítványok, öregdiák körök (az egyéni támogatási rendszer kialakulása, a körök létrejötte)	11.
> A Kisújszállási Öregdiákok Szövetségének megalakulása (1929)	13.
> Éppen negyven éve történt (az Öregdiákok Baráti Körének 1975. évi megalakulásáról)	19.
> Zsoldos István beszámolója a Kör tevékenységéről	20.
> Varga Lajosné beszéde a kisújszállási XV. Öregdiák Találkozón, 2003. június 21-én	25.
> Hegedüs Endre 2005. évi beszéde	29.
> A Kör 2007. évi munkájáról	35.
> 2009. évi beszámoló	40.
> 2011. évi beszámoló	41.
> 2013. évi beszámoló	44.
> Öregdiákok ebédeljünk együtt (a budapesti találkozók története)	47.
> Lézo (azaz Lévai Zoltán) öregdiák írása	49.
> A találkozón eddig megjelentek névsor szerint (arcképek, nevek)	51.
> Életképek a menzai találkozóról (fotók)	56.
> Csávás Sándor osztálya (a Nyolc év gyöngyszemei szerzőjének diáktársairól, tanáraitól szóló írásai),	61.
- Az ügyes fiú.	62.
- Utolsó latin óra	64.
- A tiszaroffi első cserkész tábor	67.
- A tüntetés	68.
- Az éneklő pofon	69.
> Lévai Zoltán osztálya (tablóképpel)	71.
> Gönczy Sándor osztálya (az osztály találkozóinak fotóival)	72.

- Diákok és tanáraik	73.
- Írások:	
- Hogy volt, hogy láttam?	74.
> Öregdiákok betűrendben (közel 200 életrajz, arcképpel)	81.
> Ötven éves érettségi találkozók csoportképei	241.
> Hatvan éve érettségiztek	245.
> Egyéb öregdiák találkozók	246.
FÜGGELÉK	250.

